

1.6.6 การค้าขายแดนพัฒนาการสินค้าเกษตรสู่บ่อนการพนัน

1.6.7 บริษัทล้มละลายช่วง 6 เดือนแรก 2,704 ราย ลดลงจากเดือนเดียวกันปีที่แล้ว 49%

สรุปประเด็นข่าว

1.6.1 การส่งออก 6 เดือน ขยายตัวเพียงร้อยละ 0.89

ความเคลื่อนไหวทางการส่งออกของประเทศไทยโดยเดือน เม.ย. ขยายตัวร้อยละ 4.7 เดือน พ.ค. เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.4 ปัจจัยที่อำนวยความสะดวกการส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น เพราะค่าเงินบาทมีเสถียรภาพ อัตราดอกเบี้ยต่ำ เงินเฟ้อลดลง ราคาพลังงานลดลง ค่าแรงไม่ขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 020742) แต่หากรวม 5 เดือนติดลบเพียงร้อยละ 0.28 ในขณะที่ตัวเลขการส่งออกทั้ง 6 เดือนแรกของปี 2542 (ม.ค.-มิ.ย.) มีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 27,159 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ที่มีมูลค่า 26,920.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในอัตราร้อยละ 0.89 ส่วนการนำเข้า 6 เดือนมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 23,194.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีมูลค่าการนำเข้าทั้งสิ้น 21,437.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.2 ขณะที่ในระยะ 6 เดือน ไทยมีดุลการค้าเกินดุลทั้งสิ้น 3,964.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีดุลการค้าทั้งสิ้น 5,483.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในอัตราร้อยละ 27.7

รายงานข่าวแจ้งว่า ยอดการส่งออกในช่วง 6 เดือนคิดเป็นมูลค่าเงินบาทมีมูลค่า 1,001,815.5 ล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 14.7 โดยการนำเข้ามีมูลค่า 864,235.0 ล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 8.6 โดยค่าเงินบาทที่ลดลงนั้นเนื่องมาจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว (ผู้จัดการ090742)

นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รว.ก.คลัง กล่าว ว่า ก.พาณิชย์ ตั้งเป้าส่งออกปีนี้ขยายตัวร้อยละ 4 หากเทียบกับปีที่ผ่านมา ไทยจะต้องส่งออกประมาณ 55,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเฉลี่ยจะต้องส่งออกประมาณเดือนละ เกือบ 4,600 ล้านดอลลาร์ ในเดือนเมษายน กลับเป็นเดือนแรกที่มีการขยายตัวสูง เมื่อเทียบกับเมษายนปีที่แล้ว เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 ดังนั้น เพื่อที่จะให้เข้าเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากส่งออกได้เดือนละ 4,600 ล้านบาท ตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ส่งออกไทยเข้าเป้าร้อยละ 4แน่นอน และเป้าดังกล่าวจะไม่เปลี่ยนแปลงด้วย (สำนักข่าวไทย 130642) หากเฉลี่ยตัวเลขส่งออก 6 เดือนพบว่ามูลค่าประมาณเดือนละ 4,486.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น ซึ่งควรมีการปรับตัวเลขเป้าหมาย

1.6.2 ก.พาณิชย์ยังคงดันการส่งออกโตร้อยละ 4 แม้ว่า ธปท. ปรับลดเป้าส่งออกเหลือ 2.1%

นายประวิทย์ รัตนเพียร รว.ก.พาณิชย์ กล่าวว่า กรณีที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ปรับลดอัตราการขยายตัวของการส่งออกจากเป้าหมายที่ ก.พาณิชย์ตั้งเป้าร้อยละ 4 ลงเหลือเพียงร้อยละ 2.1 นั้นอาจเป็นเพราะ ธปท. เห็นว่าตัวเลขเศรษฐกิจอื่นๆ ของประเทศเริ่มดีขึ้นมากแล้วทั้งการลงทุนจากต่างประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยว เป็นต้น จึงไม่จำเป็นต้องทำให้การส่งออกเพิ่มถึงร้อยละ 4 เศรษฐกิจขยายตัวได้ถึงร้อยละ 1 หรืออาจเพิ่มเป็นร้อยละ 1.5 ซึ่ง ก.พาณิชย์ก็ต้องพยายามทำให้ได้ตามเป้า

ขณะที่นายชวลิต นิมละอ นายกสมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย กล่าวมั่นใจว่าการส่งออกของไทยปีนี้ขยายร้อยละ 4 ตามเป้าหมายแน่นอน เพราะตลาดหลักของไทย เช่น เอเชียเริ่มฟื้นตัว ประกอบกับมาตรการช่วยเหลือการส่งออกที่บุกเบิกตลาดใหม่ทั้ง 7 แห่งของรัฐบาลเริ่มเห็นผล เช่น มาตรการลดหย่อนภาษี 5% การให้ผู้ส่งออกตลาดใหม่ นำค่าใช้จ่ายมาลดหย่อนภาษีได้ 2 เท่า ตลอดจนการได้รับความช่วยเหลือค่าใช้จ่ายบุกเบิกตลาดใหม่

รายงานจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยแจ้งว่า ผู้ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่คาดว่า ปีนี้สินค้าอุตสาหกรรมจะขยายตัวเพิ่ม เนื่องจากผู้นำเข้าสินค้าโดยเฉพาะตลาดใหม่ของไทยต้องการมาก เช่น ปูนซีเมนต์จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เหล็กเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ยังมีอุตสาหกรรมพลาสติกและผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมการพิมพ์ ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ เป็นต้น มีเพียงอุตสาหกรรมรองเท้าที่จะลดลงเนื่องจาก จีน อินเดียเริ่ม ส่งออกราคาถูกกว่า

อย่างไรก็ตาม รัฐต้องเร่งแก้ไขปัญหา ทั้งปัญหาโครงสร้างภาษี โดยเฉพาะภาษีสินค้าสำเร็จรูป ภายใต้ข้อผูกพันของเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟตา) ที่ให้เหลือ 0-5% มิเช่นนั้นไทยจะเสียเปรียบประเทศสมาชิกอาเซียน สินค้ากลุ่มปิโตรเคมี ปัญหาสภาพคล่อง ปัญหาต้นทุนสูง ปัญหาการผลิต และการตลาด ปัญหาการกีดกันทางการค้าใหม่ ในมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี เช่น สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ซึ่งประเทศนำเข้าอาจถือว่าเป็นข้อกีดกันการนำเข้าสินค้าจากไทย (ไทยรัฐ25,310542)

1.6.3 การส่งออกข้าวไทยปรับลดทั้งมูลค่าและปริมาณ มูลค่าลดลง 34% ปริมาณลดลง 18%

นายประชา จาตุระกุลชัย อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เปิดเผยในช่วง 5 เดือนแรกของปี 42 (ม.ค.-พ.ค.) ว่ามีการส่งออกข้าวแล้วประมาณ 2.31 ล้านตัน มูลค่า 25,903 ล้านบาท หรือ 691 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับเวลาเดียวกันกับปี 2541 มีการส่งออก 2.81

ล้านตัน มูลค่า 39,066 ล้านบาท หรือ 885 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือลดลงในแง่ปริมาณร้อยละ 18 มูลค่าร้อยละ 34 และมูลค่าคิดเป็นดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 22

สำหรับการส่งออกข้าวในเดือน พ.ค. 2542 ส่งออกได้ 742,000 ตัน มูลค่าประมาณ 4,490 ล้านบาท หรือ 121 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 10 ที่ส่งออก 427,000 ตัน แต่มูลค่าส่งออกในรูปเงินบาทลดลงร้อยละ 18 เนื่องจากราคาข้าวในตลาดโลกอ่อนตัวลงมากเมื่อเทียบกับการส่งออกเดือนเม.ย. ส่งออกเพิ่มเป็นร้อยละ 24 และมูลค่าในรูปเงินบาทเพิ่มร้อยละ 7

ปัจจุบันราคาข้าวเริ่มปรับตัวโดยมีราคาไม่ต่างกันมากนัก ดังนั้น รัฐบาลไทยได้เร่งขายข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (จีทูจี) โดยได้มีการตกลงขายข้าวให้รัฐบาลอิหร่าน 300,000 ตัน และกำลังเจรจาขายข้าวให้อินโดนีเซียอีก 200,000 ตัน และกำลังเจรจาขายให้ฟิลิปปินส์ คาดการณ์ว่าการส่งออกข้าวรัฐบาลต่อรัฐบาลนี้จะสูงถึง 5 แสนตันตามที่กำหนดไว้ (ไทยรัฐ 030642)

1.6.4 พาณิชย์กำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกขยายตลาดใหม่เต็มที่

ก.พาณิชย์เพิ่มมาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกสู่ตลาดใหม่ ด้วยการให้เงินสนับสนุนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย พร้อมให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ อย่างไรก็ตาม กำหนดให้ผู้ส่งออกบุกเบิกตลาดใหม่ให้ได้ส่วนแบ่งอย่างน้อยร้อยละ 50 หรือเทียบเท่าส่วนแบ่งในตลาดเก่า คือ สหรัฐฯ อียูและอาเซียน ขณะที่สินค้าเกษตรต้องเร่งแก้ไขด้วยการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น และเพิ่มมูลค่าการส่งออก ด้านเอกชนจับ มั่นใจขยายตลาดใหม่ได้แน่

นายประวิทย์ รัตนเพียร รมช.ก.พาณิชย์ ชี้แจงมาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกสู่ตลาดใหม่ 127 ประเทศ ว่าขณะนี้มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออกด้านการตลาดและการเงินมีความชัดเจนและสามารถดำเนินการได้แล้ว โดยด้านการตลาดเปิดให้เอกชนที่มีโครงการเข้าไปขยายตลาดใหม่เสนอขอเงินสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการส่งออก เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการขนส่งสินค้า ส่วนมาตรการด้านการเงิน ทางธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ได้เตรียมเงินจำนวน 150 ล้านบาท ไว้สำหรับให้สินเชื่อกับผู้ส่งออกที่สามารถขยายตลาดส่งออกในตลาดใหม่ได้ ซึ่งรัฐสนับสนุนอัตราดอกเบี้ยลดหย่อนร้อยละ 5 กำหนดระยะเวลาถึงสิ้นเดือนกันยายนนี้ ขณะที่มาตรการด้านการคลัง ในการลดหย่อนภาษีให้กับผู้ที่เข้าไปเปิดตลาดใหม่มาใช้ค่าจ้างมาหักลดหย่อนได้ร้อยละ 2 เท่านั้น ยังต้องรอให้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาอย่างเป็นทางการก่อน โดยมาตรการทั้งหมดนี้เป็นโครงการต่อเนื่อง 5 ปี และหวังว่าการเข้าไปบุกเบิกตลาดใหม่ต้องได้ส่วนแบ่งตลาดอย่างน้อยร้อยละ 50 หรือเทียบเท่ากับส่วนแบ่งในตลาดเก่าอย่างสหรัฐฯ สหภาพยุโรป (อียู) และอาเซียน ส่วนสินค้าเกษตรที่ถูกมองว่าเป็นตัวสร้างปัญหาในการขุดยอดส่งออกให้ตกต่ำนั้น ยอมรับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่อาจทอดทิ้งได้ เพราะสินค้าเกษตรเป็นสินค้าหลักที่สร้างรายได้ให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขคือการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น เพื่อลดต้นทุนทำให้ราคาสินค้าถูกลง รวมถึงแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าส่งออก เป็นเรื่องที่ ก.เกษตรฯ ควรเข้าไปผลักดันให้มากขึ้น โดยมี ก.พาณิชย์หาตลาดมารองรับให้ (สำนักข่าวไทย 250542)

1.6.5 การส่งออกกุ้งกุลาดำ

ในปี 2541 ประเทศไทยส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งปริมาณ 156,176 ตัน มูลค่า 58,343.3 ล้านบาท แนวโน้มการส่งออกปี 2542 กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์คาดว่าจะสามารถส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งได้ปริมาณ 150,000 ตัน มูลค่า 1,390 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 51,430 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 4.0 และ 2.0 ตามลำดับ โดยไตรมาสที่ 1 ของปี 2542 มีมูลค่าส่งออก 260 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 9,620 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 27.1

รายงานข่าวจากภูมิภาคกล่าวถึงแนวโน้มที่การส่งกุ้งจะลดลง มาจากผลกระทบปัญหาโรคระบาด นโยบายของรัฐบาลที่สั่งห้ามไม่ให้เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืด อียูตัดจีเอสพี และล่าสุดกรมศุลกากรเตรียมปรับโครงสร้างภาษีใหม่บรรจุกุ้งกุลาดำในหมวดวัตถุดิบ ซึ่งหากมีการนำเข้ากุ้งจะไม่เรียกเก็บภาษี หรือเรียกเก็บราคาต่ำเพียง 0-5% ซึ่งเชื่อให้ห้องเย็นนำเข้ากุ้งจากอินเดียแล้วส่งออกลดต้นทุน จะทำให้ราคากุ้งฟาร์มตกต่ำอย่างหนัก ส่งผลให้ชาวกุ้งทั้งฟาร์มระนาว (ผู้จัดการ 280542)

1.6.6 การค้าขายแดนพัฒนาการสินค้าเกษตรสู่บ่อนการพนัน

นายพชร สินสวัสดิ์ เลขาธิการกรมศุลกากร กล่าวในที่ประชุมสัมมนาพัฒนาการค้าชายแดนไทย-พม่า ที่ จ.ตาก เมื่อวันที่ 12 พ.ค. 42 ในเรื่องการพัฒนาการค้าชายแดนควรเร่งการส่งออกไปยังประเทศพม่าและประเทศเพื่อนบ้านในเขตรอยต่อสามเหลี่ยมทองคำ โดยเฉพาะที่ อ.แม่สอด จ.ตาก มีศักยภาพในการเป็นเขตอุตสาหกรรมชายแดน โดยในเบื้องต้นน่าจะใช้พื้นที่ไม่น้อยกว่า 200 ไร่ ในการเก็บสินค้า ทดแทนวัตถุดิบสินค้านำเข้าและคลังสินค้าแปรรูป ซึ่งจะเป็นฐานในการนำเข้าและส่งออกสินค้า สามารถรองรับการค้าทางชายแดนได้อย่างดี โดยประสานงานกับ ก.อุตสาหกรรม และ ก.คลัง เพื่อการสนับสนุนต่อไป อย่างไรก็ตาม นายวิชา เหล่าพันธ์ รองประธานหอการค้า จ.กาญจนบุรี กล่าวเสริมว่า รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขปัญหานกขี้เหล็กและการจ่ายใต้โต๊ะในการนำเข้าส่งออก (กรุงเทพธุรกิจ 130542)

ในส่วนการค้าขายแดน จ. เชียงราย แหล่งข่าวจาก อ.เชียงแสน รายงานว่า เมื่อเดือน ก.พ. 2542 บริษัททิววิล อินเทอร์เน็ต แอนด์ จำกัด ที่มีประสิทธิ์ โพธิ์สุณ เป็นกรรมการผู้จัดการและกลุ่มคนในตระกูลโพธิ์สุณถือหุ้นใหญ่ยื่นขอเปิดจุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนชั่วคราวบริเวณบ้านสบรวก อ.เชียงแสน จ. เชียงราย เพื่อให้คนไทยและนักท่องเที่ยวสามารถไปเล่นการพนันภายในโครงการ "โกลด์เดน โอเวยรา" ซึ่งก่อนหน้านี้เคยใช้ชื่อ เทพวัลย์ ปาร์ค ของนายวิชัย เทพวัลย์ อดีตสมาชิกสภา (สจ.) จังหวัดเชียงราย ซึ่ง ก.มหาดไทยได้ส่งเรื่องมายัง จ. เชียงรายแล้ว กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาตอบกลับ แต่ก็เป็นไปตามขั้นตอนเท่านั้นเพราะ รมต. มหาดไทยมีอำนาจตัดสินใจอย่างเต็มที่ที่จะอนุมัติหรือไม่

นอกจากนั้นทางบริษัททิววิลฯ ยังได้ยื่นขอก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำรวกหรือทำเทียบเรือบริเวณสามเหลี่ยมทองคำมายังกรมเจ้าท่าภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ 2-3 เดือนแล้ว และเมื่อวันที่ 3 พ.ค. 42 สำนักงาน จ. เชียงรายได้มีการประชุมคณะกรรมการชายแดนไทยพม่า เพื่อดำเนินการในฐานะเจ้าของพื้นที่เพื่อเสนอความเห็นต่อกรมเจ้าท่าที่เป็นเจ้าของเรื่องเท่านั้นแต่ไม่มีสิทธิ์ที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างหรือไม่อำนาจในการอนุมัติอยู่ที่กรมเจ้าท่า (ผู้จัดการ 040542)

1.6.7 บริษัทล้มละลายช่วง 6 เดือนแรก 2,704 ราย ลดลงจากเดือนเดียวกันปีที่แล้ว 49%

นายณวัฒน์ สุวรรณ อธิบดีกรมทะเบียนการค้าเปิดเผยว่า ได้รับแจ้งจากสำนักงานนิติบุคคลเลิกกิจการการล้มละลายประจำเดือน พ.ค. 2542 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 228 ราย ลดลง 69.48% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีจำนวนบริษัทล้มละลายทั้งสิ้น 747 ราย โดยบริษัทที่ล้มละลายทั้งสิ้น 435 ราย ลดลง 88.36% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีทุนจดทะเบียน 3.74 ล้านบาท สำหรับเดือน มิ.ย. พบว่ามีการล้มละลายลดลงจากปีก่อน 49% โดยในเดือนมิ.ย. ปีที่ผ่านมาบริษัทล้มละลาย 1,100 ราย แต่เดือนมิ.ย. ปีนี้ล้มละลายเพียง 561 ราย ลดลงจากเดิม 539 ราย แยกออกเป็นบริษัท 355 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 203 ราย และห้างหุ้นส่วนสามัญ 3 ราย

ธุรกิจที่ล้มละลายสูงสุดอันดับแรกคือ การขนส่ง การขายปลีก ภัตตาคาร และโรงแรมล้มละลายถึง 222 ราย ธุรกิจการเงิน อสังหาริมทรัพย์ล้มละลาย 98 ราย ธุรกิจก่อสร้างล้มละลาย 80 ราย

ตัวเลขการล้มละลาย 6 เดือนแรกของปี 2542 มีบริษัทเลิกกิจการทั้งสิ้น 2,704 ราย ทุนจดทะเบียน 8,455 ล้านบาท สำหรับสถิติการจดทะเบียนใหม่ในเดือน พ.ค. มีทั้งสิ้น 693 ราย เพิ่มขึ้น 1,001 รายในเดือนมิ.ย. แต่ลดลงเมื่อเทียบกับเดือนมิ.ย. ของปีที่แล้วที่มีจำนวน 1,822 ราย ถึงร้อยละ 45.06 (กรุงเทพธุรกิจ 030642, 030742, มติชนสุดสัปดาห์ 8-140642)

1.7 ความเคลื่อนไหวด้านกฎหมายเศรษฐกิจ

หัวข้อข่าว

1.7.1 เปิดทำการศาลล้มละลายกลาง กฎหมายล้มละลาย

1.7.2 พ.ร.บ. แข่งขันทางการค้า เพื่อการค้าที่เปิดเผยและป้องกันการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

แต่กลับไม่เป็นที่รับรู้และเข้าใจของภาคธุรกิจ

1.7.3 ก. คลังร่างกฎหมายอิเล็กทรอนิกส์รองรับการค้าบนอินเทอร์เน็ต

สรุปประเด็นข่าว

1.7.1 เปิดทำการศาลล้มละลายกลาง กฎหมายล้มละลาย

การประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2542 อนุมัติการเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง ตามที่ ก.ยุติธรรมเสนอ เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2542 ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติว่าให้จัดตั้งศาลล้มละลายกลางขึ้น และจะเปิดทำการเมื่อใดให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คดีข้อพิพาทตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าวได้รับการพิจารณาอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว สอดคล้องเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน

ทั้งนี้ ศาลล้มละลายกลางจะเริ่มเปิดทำการในวันที่ 18 มิถุนายน 2542 โดยอาคารที่ทำการในระยะเริ่มแรกเปิดดำเนินการอยู่ที่อาคารกรุงเทพประกันภัย ส่วนอาคารที่ทำการถาวรจะดำเนินการหลังจากได้รับงบประมาณและสถานที่ที่จัดตั้งแล้ว คาดว่าจะสามารถให้บริการด้านความยุติธรรมทางคดีล้มละลาย และให้บริการประชาชนผู้มีอรรถคดีและผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศได้ประมาณปีละ 3,500 คดี (มติครม. 180542) อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์หลายคนกล่าวว่า ความเสี่ยงของนักลงทุนและเจ้าหน้าที่

ต่างชาติ คือระดับความคุ้มครองทางกฎหมายของกฎหมายบังคับคดีและกฎหมายล้มละลายของไทยต่ำ การสร้างความเชื่อมั่นในกฎหมาย และการศาลจึงต้องใช้เวลา (ผู้จัดการ, กรุงเทพฯ 300642)

1.7.2 พ.ร.บ. แข่งขันทางการค้า เพื่อการค้าที่เปิดเสรีและป้องกันการกระทำที่ไม่เป็นธรรม แต่กลับไม่เป็นที่รับรู้และเข้าใจของภาคธุรกิจเอกชน

กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นกติกาใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมมักจะเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ แต่ผลการสำรวจของกรุงเทพฯ พบว่า กฎหมายแข่งขันทางการค้าที่มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 31 มี.ค. มีผลบังคับใช้ในวันที่ 30 เม.ย. 2542 นี้ ไม่เป็นที่รับรู้และเข้าใจเนื้อหาของภาคธุรกิจเอกชน

กรุงเทพฯ ได้จัดสัมมนาโต๊ะกลมเรื่อง “พ.ร.บ. แข่งขันการค้ากับผลกระทบต่อเศรษฐกิจและธุรกิจไทย” ซึ่งผู้เข้าสัมมนามีทั้งหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผลสรุปพบว่า กฎหมายใหม่ไม่ค่อยเป็นที่รับรู้และเข้าใจเนื้อหาของภาคธุรกิจเอกชน รายละเอียดของกฎหมายขาดความชัดเจน คำนิยามการผูกขาดต้องตีความ ระบบข้อมูลหน่วยงานรัฐไม่พร้อม

สาระสำคัญของ พ.ร.บ. แข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 จะมีผลบังคับในกิจการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน การประกันภัยและการบริการรวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยเน้นควบคุมพฤติกรรมภาคเอกชนเท่านั้น ดังนั้นธุรกิจเกือบทุกประเภทจึงเข้าข่ายต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ ทั้ง ผู้จำหน่าย ผู้ผลิตเพื่อจำหน่าย ผู้ส่งหรือนำเข้าเพื่อจำหน่าย ผู้ซื้อเพื่อผลิต หรือจำหน่ายต่อ หรือผู้ให้บริการในธุรกิจ

ประชุมได้ชี้ช่องโหว่ของ พ.ร.บ. แข่งขันฯ ในประเด็นที่อำนาจการเมืองแทรกแซงการแข่งขันการค้าภาคเอกชน โดยเสนอตั้งตัวแทนผู้ประกอบการร่วมเป็นคณะกรรมการแข่งขันฯ ซึ่งประกอบด้วย รมต. ก.พาณิชย์เป็นประธาน ปลัด ก.พาณิชย์เป็นรองประธาน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 8 ท่าน แต่ไม่เกิน 12 คน เป็นกรรมการ (กรุงเทพฯ 100542)

นายศิริพร ยอดเมืองเจริญ รองอธิบดีการค้าภายใน กล่าวว่า พ.ร.บ. แข่งขันทางการค้าเป็นกฎหมายที่ใช้ในการดูแลควบคุมโครงสร้างทางธุรกิจไม่ให้เกิดการผูกขาด ซึ่งกฎหมายลักษณะนี้มีบังคับใช้ทั้งใน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลี สำหรับประเทศไทยขณะนี้ทาง ก.พาณิชย์ ได้ตั้งคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าเรียบร้อยแล้ว แต่การดำเนินการยังอยู่ระหว่างขั้นเริ่มต้น ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง เนื่องจากเป็นกฎหมายใหม่ไม่เคยมีในประเทศไทยมาก่อน (กรุงเทพฯ 100542)

1.7.3 ก. คลังร่างกฎหมายอิเล็กทรอนิกส์รองรับการค้าบนอินเทอร์เน็ต

นายยรรยง พวงราช รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวว่า ปัจจุบันการทำธุรกิจซื้อขายโดยอาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีปัญหาในการดำเนินการมาก เช่น การชำระด้วยบัตรเครดิตและการซื้อขายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มักไม่มีหลักฐานการซื้อขาย ดังนั้นเพื่อให้มีกฎเกณฑ์ข้อบังคับเพื่อคุ้มครองทั้งผู้ซื้อและผู้ขายให้มีความปลอดภัยจากการทุจริตมากขึ้น ก.คลังได้ร่างกฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce Laws) คาดว่าจะนำเสนอ ครม. ภายใน 1 เดือน เพื่อตราเป็นราชกฤษฎีกาต่อไป นอกจากนี้ ยังมี พ.ร.บ. ซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ ของธุรกิจที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคล นิติบุคคล และเวลาที่ทำการซื้อขายกัน ข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา เพราะถ้าเกิดกรณีพิพาทจะได้ทราบว่าควรใช้กฎหมายใด ศาลไหน และตกลงกันอย่างไร

นายคณิง ฤทัย อาจารย์พิเศษคณะนิติศาสตร์ หลายมหาวิทยาลัย กล่าวว่า ควรเร่งให้กฎหมายอิเล็กทรอนิกส์ออกมาบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพราะประเทศที่พัฒนาแล้วได้ออกกฎหมายฉบับนี้มาใช้อย่างกว้างขวาง ซึ่งถ้าไทยไม่มีกฎหมายนี้จะไม่มีความเชื่อมั่นในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (มติชน 100542)

2. ความเคลื่อนไหวภาครัฐวิสาหกิจ

หัวข้อข่าว

2.1 ความคืบหน้าด้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร กรณิ ทศท. และกสท.

2.2 กรณีศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ขายโรงไฟฟ้าราชบุรี

2.3 ก.กลาโหมเตรียมแปรรูป 3 รัฐวิสาหกิจทหาร ฟอกหนัง-แบตเตอรี่-องค์การแก้ว หลังขาดทุน 200 ล้านบาท ประมูลปลายปี กองทัพถือหุ้น 30% เอกชน 70 %

2.4 แปรรูปบางจากส่งผลให้โสมณียีนโบลากออกเพื่อประท้วงการขายหุ้นให้ต่างชาติ 50%

2.5 ประมาณการผลการดำเนินงาน 53 รัฐวิสาหกิจไทย กำไรปี 43 กว่า 67,000 ล้านบาท

- 2.6 บอร์ด ทศท.ไม่ยอมคืนเงินประกันเลขหมาย 3,000 บาท โดยยอมลดเฉพาะโทรศัพท์มือถือผู้บริหาร
- 2.7 กปน. ขึ้นราคาน้ำประปา 1.50 บาท/ลบ.ม ในเวลา 6 เดือน ๆ ละ 25 สต. ส่วน กปภ. จะขึ้นราคาหลังแปรรูป ขณะที่ กฟผ. มีเงื่อนไขถ้าไม่ขายโรงไฟฟ้าราชบุรีบางส่วน จะขึ้นค่าไฟหน่วยละ 8.51 สต.
- 2.8 ครม. อนุมัติตั้งกองทุนรัฐวิสาหกิจ เริ่มวงเงิน 295.2 ล้านบาท
- 2.9 ปตท. จ้างเฮย์ เข้ามาศึกษาการแปรรูปครั้งสุดท้ายก่อนดำเนินการจริง

สรุปประเด็นข่าว

2.1 ความคืบหน้าด้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาสื่อสาร กรณี ทศท. และ กสท.

ความคืบหน้าด้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาคมนาคมและการสื่อสาร ได้ดำเนินการยกเลิกกฎหมาย พ.ร.บ. โทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 พ.ร.บ. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2479 พ.ร.บ. การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 รัฐสภาให้ความเห็นชอบ พ.ร.บ. โทรคมนาคมฉบับใหม่ โดยขณะนี้ประกอบด้วยร่าง พ.ร.บ. 2 ฉบับ คือร่าง พ.ร.บ. คณะมนตรีกิจการสื่อสารแห่งชาติ ของ ก.คมนาคมซึ่งจะพัฒนาเป็น พ.ร.บ. โทรคมนาคมต่อไป และ ร่าง พ.ร.บ. โทรคมนาคม พ.ศ. โดยคณะทำงานที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) ได้ทำประชาพิจารณ์แล้ว 2 ครั้ง

ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในระดับรัฐวิสาหกิจ ได้ดำเนินการไปแล้วในระดับหนึ่ง ได้แก่ การปรับปรุงแผนการแปรรูปการทบทวนและอนุมัติแผน ขณะนี้ดำเนินการศึกษาการแปรสัญญาความร่วมมือ ซึ่งได้จ้างสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ศึกษา และในวันที่ 25 พ.ค. 2542 TDR ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ประชุมและเสนอผลการศึกษาเป็น 2 แนวทาง แนวทางแรกคือ เลือกไม่แปรสัญญา แนวทางที่สองกรณีแปรสัญญา นายฉัตรทอง หงส์ถาวรภักดิ์ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ทีทีแอลที กล่าวว่าบริษัทต้องการรับฟังความคิดเห็นที่ชัดเจนของภาครัฐ และต้องการให้แปรสัญญาความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับ นายวัลลภ วัฒนชัย ประธานบริษัทเทเลคอมโกลด์ จำกัด ในกลุ่มทีเอ เห็นควรให้ผลการศึกษารับรองว่า "จะต้องแปรสัญญา" และตัดแนวทางที่สองทิ้งไป (กรุงเทพธุรกิจ 260542)

อย่างไรก็ตาม ล่าสุด คณะกรรมการกำกับนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (กนร.) ได้เห็นด้วยในหลักการเบื้องต้น 8 แนวทาง และให้ทีดีอาร์ไอ สรุปในรายละเอียดในเดือนสิงหาคมนี้ (กรุงเทพธุรกิจ 170842)

2.2 กรณีศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : ขายโรงไฟฟ้าราชบุรี

แม้ว่า กฟผ. จะจัดว่าเป็นรัฐวิสาหกิจขั้นต้น แต่ก็จะต้องถูกขายเพราะความมีประสิทธิภาพทำให้ขายง่าย ทั้งนี้ด้วยหลักเศรษฐกิจศาสตร์พื้นฐานที่ว่า "การลงทุนเพื่อหวังกำไรเป็นที่ตั้ง" เอกชนจะเลือกซื้อเฉพาะธุรกิจที่มีผลกำไรเท่านั้น แต่สิ่งที่เป็นที่ข้อกังขา คือ รัฐบาลต้องมีความชัดเจนว่าจำเป็นต้องขายหรือไม่ เพราะอะไร ขายแล้วเอาเงินไปทำอะไร รวมทั้งจะมีหลักประกันในด้านความมั่นคงและความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างไร

การแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรีอยู่ระหว่างการตกลงในเงื่อนไขและหลักประกันทั้ง รัฐบาล พนักงาน กฟผ. ในประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ "แปรรูป กฟผ. เพื่อใคร" ดร. สวัสดิ์ โพธิวิหค รมต. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ดูแลรับผิดชอบ กล่าวโดยสรุปว่า กฟผ. ต้องขายโรงไฟฟ้าเพราะมีปัญหาสภาพคล่องในปี 2541 และในปีนี้เอง กฟผ. กู้เงิน 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 1 หมื่นล้านบาท รัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกัน ดอกเบี้ยให้และธ.โลกเป็นผู้ค้ำประกันเงินต้น หากปีนี้จะกู้เพิ่มอีกโดยให้รัฐค้ำประกันให้ รัฐบาลยอมไม่ได้เพราะเป็นการโยนภาระให้ประชาชน และตอนนี้ กฟผ. มีหนี้สินกว่า 3 แสนล้านบาทและยังต้องลงทุนในโครงการที่ดำรงอยู่ หากดำเนินการซ้ำจะต้องรับการระดมเงิน ภาระค่าใช้จ่ายเงินเดือนพนักงาน และอาจจะไม่มีเงินเดือนจ่ายพนักงาน (ไทยโพสต์ 150542)

นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ เลขาธิการสำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) เปิดเผยว่า รัฐบาลต้องเร่งแปรรูป กฟผ. เพื่อหาเม็ดเงินจากการขายโรงไฟฟ้าราชบุรีกว่า 6 หมื่นล้านบาท เพื่อนำมารักษาเกณฑ์ฐานะการเงิน ของ กฟผ. ตามเงื่อนไขธนาคารโลก และต้องไม่ขึ้นค่าไฟฟ้า

ทางด้านพนักงานซึ่งได้รุมรุมประท้วงการขายโรงไฟฟ้าได้ยื่นข้อเสนอให้ ดร. สวัสดิ์ 5 ข้อ คือ 1. ให้ฝ่ายบริหาร กฟผ. ที่เกี่ยวข้องกับการขายโรงไฟฟ้าราชบุรี ยุติการขายจนกว่าจะได้ข้อปฏิบัติร่วมกัน 2. ฝ่ายบริหารต้องนำข้อเสนอข้อที่ 1 เสนอต่อคณะกรรมการ กฟผ. เพื่อพิจารณาและนำเสนอรัฐมนตรีที่กำกับดูแล กฟผ. และให้พิจารณาบททวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มี.ค. 2542 และวันที่ 27 เม.ย. 2542 ภายใน 1 เดือน 3. อนุญาตให้ตัวแทนสหภาพพนักงานรัฐวิสาหกิจ (สหร.) กฟผ. ไปร่วมศึกษาสัญญาไอพีทีและเอสพีที รวมทั้งแผนแม่บท กฟผ. 4. ในการปรับองค์กรจะต้องไม่มีการปลดพนักงาน และ 5. การดำเนินการของ สหร. กฟผ. และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับชุมชน กฟผ. จะไม่ถือว่ามีผลต่องาน ผลก็คือรัฐบาลไม่ยอมตามข้อตกลงเนื่องจากจะกระทบต่อเงินกู้จำนวน 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพราะเงื่อนไขค้ำประกันเงินกู้ของธนาคารโลกที่จะให้กู้เงินแก่ กฟผ. นั้นกำหนดว่าจะต้องแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี (ไทยโพสต์ 150542)

2.3 ก.กลาโหมเตรียมแปรรูป 3 รัฐวิสาหกิจทหาร ฟอกหนัง-แบดเดอรี-องค์การแก้ว หลังขาดทุน 200 ล้านบาท ประมูลปลายปีนี้ กองทัพถือหุ้น 30% เอกชน 70%

ก. กลาโหม เตรียมแปรรูปให้เอกชนเข้าร่วมทุนหลังจากที่ขาดทุนรวม 200 ล้านบาท เตรียมเปิดประมูลให้เสร็จทันปลายปีนี้ ให้กองทัพถือหุ้นต่อเอกชน 30:70 โดยจะเริ่มจากองค์กรฟอกหนังที่จะมีการเปิดประมูลในเดือน ต.ค. นี้ ส่วนของแบดเดอรีและองค์การแก้ว จะดำเนินการประมูลในเดือนธันวาคม

เจ้าหน้าที่ ก. กลาโหม ให้รายละเอียดว่า ก. กลาโหมมีการกำหนดการเข้าร่วมทุนของเอกชน ด้วยอัตราส่วน ก.กลาโหมร้อยละ 30 และเอกชนร้อยละ 70 โดยจะต้องร่วมทุนเป็นเงินสดและเครื่องมือใหม่เท่านั้น จะมีกฎหมายรองรับให้เอกชนพร้อมที่จะสนับสนุนสินค้ายุทธภัณฑ์ในคลังตลอดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 หลังจากนั้นเป็นเรื่องของทางบริษัทพิจารณา และกล่าวถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาของรัฐบาลถึงสังกัด ก.กลาโหมว่า ประสบปัญหาขาดทุนเนื่องจากสินค้าผลิตเกินความต้องการ ลูกค้าน้อย ลูกจ้างขาดประสิทธิภาพเพราะเป็นเด็กฝึกของทหารชั้นผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ก. กลาโหม มีแผนปฏิรูปรัฐวิสาหกิจให้เสร็จภายใน 3 ปี ขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินราคา โดยจ้าง 3 บริษัทมาประเมินราคาแต่ราคาที่ประเมินออกมาไม่ตรงกัน แตกต่างกันไป ดังนั้น ก.กลาโหมจึงได้ขอให้อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการประเมินราคาให้ ซึ่งทาง ก.กลาโหมจะดำเนินการขายสินค้าที่เหลือเพื่อนำเงินมาเป็นทุนดำเนินการร่วมกับเอกชน

สำหรับเรื่องพนักงานซึ่งมี 1,500 คน ก. กลาโหมให้ความสำคัญมากในการแปรรูป โดยจะต้องให้มีงานทำต่อไป ทั้งนี้เอกชนต้องรับจ้างลูกจ้างต่อไปร้อยละ 85 ส่วนที่จะต้องออกก็จะจ่ายค่าชดเชยให้ ซึ่งต้องทำความเข้าใจกับลูกจ้างให้มีความเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการประท้วงขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 260442)

2.4 แปรรูปบางจากส่งผลให้โสภณยื่นใบลาออกเพื่อประท้วงการขายหุ้นให้ต่างชาติ 50%

ความเคลื่อนไหวในการแปรรูปของ บจก. บางจากปิโตรเลียม นั้น จากการประชุมของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (กนร.) ทั้งในวันที่ 12 มี.ค. และ 16 มี.ย. 2542 มีมติยืนยันแนวทางการขายหุ้น บจก. บางจากปิโตรเลียม ซึ่งการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย(ปตท.) เป็นถือหุ้น 24% และ ธ.กรุงไทยถือหุ้น 8 % รวม 32% โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก 16% ขายให้ประชาชนทั่วไป และอีก 16% ขายให้พันธมิตรร่วมทุน (Strategic Partner) ด้วยวิธีประมูล

หลังจากที่แนวทางการแปรรูปด้วยการการขายหุ้นให้ต่างชาติและคนไทยสัดส่วน 50:50 นั้น นำมาสู่กระแสต่อต้านของผู้บริหาร บจก. บางจากปิโตรเลียมที่ไม่ต้องการขายหุ้นให้ต่างชาติ (ไทยรัฐ 210642) โดยนายโสภณ สุภาพงษ์ ประธานกรรมการใหญ่ บจก. บางจากปิโตรเลียม กลับต้องการขายให้กับคนไทยรายย่อย ส่วนนายศุภชัย พิศิษฐวานิช ปลัด ก.คลัง กลับต้องการขายหุ้นแก่ผู้ซื้อจำนวนมาก ซึ่งนายศุภชัยเคยพูดในที่ประชุมการจำหน่ายหุ้นเมื่อวันที่ 24 ก.พ. 2542 ว่า "...หากพนักงานบางจากฯ หรือ ผู้บริหารไม่เห็นด้วยกับการขายบางจากฯ ให้ต่างชาติ ก็สามารถทำการประท้วงหรือลาออกไป" (ผู้จัดการ 170642)

วันที่ 14 มี.ย. 42 นายโสภณได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ บจก. บางจากปิโตรเลียม โดยให้มีผลตั้งแต่ 1 ก.ย. 42 ด้วยเหตุผลว่าไม่สามารถผลักดันให้มีการขายหุ้นให้แก่ประชาชนที่กรอกแบบสอบถามว่าต้องการซื้อหุ้นบางจากกว่า 2.35 แสนล้านคนจึงขอแสดงความรับผิดชอบ (ไทยรัฐ 210642)

ส่วนความเห็นของพนักงานนายยอด วงศ์ภิรมิต ตัวแทนประธานงานพนักงาน บจก. บางจากปิโตรเลียม กล่าวว่าในฐานะพนักงานเห็นว่า แนวทางการขายหุ้นให้คนไทยทั้งหมดเป็นแนวทางที่ดีที่สุด แต่หากมติประชุม กนร. ออกมาอย่างไร พนักงานก็คงไม่สามารถไปขัดกับมติดังกล่าวได้ (ผู้จัดการ 170642)

หลังจากนายโสภณยื่นใบลาออก ปรากฏกระแสการกล่าวหาว่านายโสภณไม่เคยเข้าประชุมร่วมกรรมการ และมีการทำบัญชีปิดสถานการณ์ทางการเงินที่แท้จริง ซึ่งผู้บริหารบางจากออกมาให้สัมภาษณ์ว่า บจก. บางจากปิโตรเลียมเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์ มีบริษัทและที่ปรึกษาทางบัญชีวางระบบและตรวจสอบให้ ตลอดจนมีสำนักตรวจสอบบัญชี (สตง.) ดูแล ซึ่งเมื่อจะเปิดขายหุ้นให้ประชาชน บจก.บางจากปิโตรเลียมต้องแสดงความโปร่งใสด้วยการแสดงข้อมูลทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมด

2.5 ประเมินการผลการดำเนินงาน 53 รัฐวิสาหกิจไทย กำไรปี 43 กว่า 67,000 ล้านบาท

รายงานจากสำนักงบประมาณเปิดเผยว่า ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ 53 แห่ง ในปีงบประมาณ 2543 คาดว่าจะมีรายได้จากการดำเนินงานรวม 1,060 ล้านล้านบาท ซึ่งลดลงจากที่ประมาณการรายได้รวม 1.63 ล้านล้านบาท ประมาณ 3 หมื่นล้านบาท แต่รายจ่ายลดลงมาก โดยคาดว่าจะมีรายจ่าย 993,207.59 ล้านบาทเทียบกับรายจ่ายในปีงบประมาณ 2542 รวม 1,018 ล้านล้านบาท ลดลงประมาณ 88,000 ล้านบาท ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจมีกำไร 67,536.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2542 ที่มีกำไร 45,775.19 ล้านบาท ประมาณ 21,700 ล้านบาท โดยคาดว่ารัฐวิสาหกิจจะมีกำไร 37 แห่ง วงเงิน 75,708.47 ล้านบาท ขณะที่ประเมินว่าจะมีรัฐวิสาหกิจ ขาดทุน 13 แห่ง วงเงินขาดทุนรวม 8,172.03 ล้านบาท โดยจะมีรัฐวิสาหกิจนำส่งรายได้ 49,576.46 ล้านบาท ลดจากปีงบประมาณ 2542 คาดว่าจะมีการนำส่งรายได้รวม 51,333.13 ล้านบาท

สำหรับวงเงินในการลงทุนในปี 43 เป้าหมายการลงทุน 230,340.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2542 ที่มีเงินลงทุน 210,222.3 ล้านบาท ประมาณ 20,000 ล้านบาท โดยวงเงินที่เพิ่มต้องพึ่งพางบประมาณแผ่นดิน ซึ่งในปีงบประมาณ 2543 นั้นรัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนให้ 24 รัฐวิสาหกิจ วงเงินรวม 24,326.82 ล้านบาท เพิ่มจากปีงบประมาณ 42 ประมาณ 3,300 ล้านบาท โดยที่ 3 รัฐวิสาหกิจที่รับจัดสรรให้มากที่สุดเรียงลำดับมากไปน้อยคือ การรถไฟแห่งประเทศไทย 4,522.83 ล้านบาท องค์การรถไฟฟ้ามหานคร 2,958.81 ล้านบาท และการท่าเรือแห่งประเทศไทย 1,851.51 ล้านบาท (ไทยโพสต์ 190642)

2.6 บอร์ด ทศท.ไม่ยอมคืนเงินประกันเลขหมาย 3,000 บาท โดยยอมลดเฉพาะโทรฟรีหรือติดผู้บริหาร

นายธงชัย ยงเจริญ ผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) เปิดเผยภายหลังประชุมคณะกรรมการ ทศท. ว่า ที่ประชุมไม่สามารถตัดสินใจยกเลิกและคืนเงินค่าประกันเลขหมายจำนวน 3,000 บาท แก่ผู้ใช้บริการตามนโยบายของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมว.ก.คมนาคม ได้ เพราะจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของ ทศท. เนื่องจากปัจจุบัน ทศท. มีเงินสดหมุนเวียนเพียง 15,000 ล้านบาทเท่านั้น บอร์ดจึงให้ทาง ทศท. ไปศึกษาถึงผลได้ผลเสีย รวมทั้งทิศทางในการดำเนินงานของ ทศท. ให้ได้สรุปภายใน 1 เดือน ในขณะที่เดียวกันทางด้านสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทศท.ได้ทำหนังสือถึงนายสุเทพ เพื่อคัดค้านการคืนเงินประกันเลขหมาย โดยระบุว่า ในทางการเมืองถือว่าเป็นนโยบายที่ดี เนื่องจากประชาชนได้ประโยชน์ แต่มีการตั้งข้อสงสัยว่าจะเป็นทางเลือกปฏิบัติหรือไม่ เนื่องจากธุรกิจโทรคมนาคม ทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ ก็กำหนดให้มีเงินประกันเหมือนกัน ๆ กัน แต่ทำไมถึงมีนโยบายให้คืนเงินประกันเฉพาะโทรศัพท์พื้นฐานเท่านั้น (ไทยรัฐ 140542)

อนึ่ง เมื่อวันที่ 15 มี.ย. 42 คณะกรรมการกลั่นกรอง ทศท. ได้พิจารณาตามมติของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้ข้อสรุปให้ยกเลิกสิทธิให้ใช้โทรศัพท์ฟรีของบุคคลภายนอกในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับ ทศท. ซึ่งประกอบด้วยอดีตคณะกรรมการองค์การโทรศัพท์ฯ ผู้บริหารองค์การโทรศัพท์ อดีตที่ปรึกษาคณะกรรมการ อดีตรองผู้อำนวยการ อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการและอดีตพนักงานตั้งแต่ระดับ 11 ขึ้นไป โดยยกเว้นเพียงรายเดียวคือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (กรุงเทพธุรกิจ 170442)

2.7 กปน. ขึ้นราคาน้ำประปา 1.50 บาท/ลบ.ม ในเวลา 6 เดือน ๆ ละ 25 สต. ส่วน กปภ. จะขึ้นราคาหลังแปรรูป ขณะที่ กฟผ. มีเงื่อนไขถ้าไม่ขายโรงไฟฟ้าราชบุรีบางส่วน จะขึ้นค่าไฟหน่วยละ 8.51 สต.

จากมติครม. เมื่อวันที่ 1 เม.ย. 2540 ให้คงสภาพการประปานครหลวง (กปน.) และการประปาสวนภูมิภาค (กปภ.) เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่ให้เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน ขณะนี้อยู่ระหว่างการจ้างที่ปรึกษาในการเพิ่มบทบาทโดยได้รับเงินสนับสนุนจากธนาคารโลก ต่อมา ก.มหาดไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการการจ้างที่ปรึกษาและกำกับศึกษาแนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ สาขาประปาเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 2542 โดยแบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาเรื่องการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลกิจการสาขาประปาและกำหนดอัตราค่าน้ำ การศึกษาเรื่องบทบาทภาคเอกชนของ กปน. และกปภ.

นายธัญญา หาญผล ผู้ว่าการประปาสวนภูมิภาค (กปภ.) กล่าวว่า แผนการแปรรูป กปภ. เป็นไปตามมติครม. วันที่ 1 เม.ย. 2540 ที่ให้เพิ่มบทบาทให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนในกิจการประปา เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องน้ำดิบซึ่งเป็นทรัพยากรของประเทศ รัฐคงไม่สามารถให้เอกชนรายใดรายหนึ่งใช้น้ำโดยไม่มีขีดจำกัด จึงให้เอกชนเข้าร่วมทุนโดยการให้เอกชนเพิ่มทุนด้วยการเปิดประมูลให้เข้าร่วมทุนในพื้นที่ที่เหมาะสม ปัจจุบันพื้นที่ที่รัฐและเอกชนได้รับสัมปทานทำประปา เช่น กองทัพเรือได้สัมปทานในพื้นที่ อ.สหัสขันธ์ จ.ชลบุรี ส่วนที่เหลือเป็นเอกชนที่จัดทำบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพฯ และพื้นที่ใกล้เคียงที่ กปภ. และ กปน. เข้าบริการไม่ถึง เช่น สมุทรปราการ ปทุมธานี และจังหวัดใกล้เคียง แนวโน้มที่จะให้เอกชนลงทุนผลิตน้ำประปามีมากขึ้น เพราะปัญหาเรื่องเงินสนับสนุน การพัฒนาการผลิตน้ำ เพราะค่า

น้ำที่ใช้ในการผลิตไม่สะท้อนต้นทุนการผลิตแท้จริง ดังนั้นราคาต้องมีการปรับขึ้นแน่นอน จากที่ปัจจุบันน้ำประปាកำหนดไว้ที่ 11.75 บาท ต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนพื้นที่จะเปิดให้เอกชนเข้ามาดำเนินการคือ ราชบุรี สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ลำปาง นครสวรรค์ และจะขยายตัวออกไปอีกหลายแห่งในอนาคต (สำนักข่าวไทย 220542)

เมื่อวันที่ 23 มิ.ย. 42 นางชวนพิศ ธรรมศิริ ผู้ว่าการ กปน. แถลงข่าวที่ ก.มหาดไทย ยืนยันว่า มีความจำเป็นที่จะต้องปรับอัตราค่าน้ำประปา โดยได้ชะลอเวลาที่เหมาะสม และ กปน.ได้ประกาศขึ้นราคาน้ำประปา ลูกบาศก์เมตรละ 25 สตางค์ทุกเดือน เป็นเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือน ก.ค. นี้เป็นต้นไป จะส่งผลให้ค่าประปาขั้นต่ำสุดของที่พักอาศัยปรับราคาขึ้นจาก ลูกบาศก์เมตรละ 7 บาท เป็น 8.50 เมื่อสิ้นปี 42 และตั้งเป้าว่าจะปรับไปถึงลูกบาศก์เมตรละ 12 บาท เพราะเป็นราคาที่คุ้มทุน

นายปิยะสวัสดิ์ อัมระนันท์ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ชี้แจงว่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ทำหนังสือถึง นายสวัสดิ์ โพธิ์วิเศษ โดยมีการวิเคราะห์ทางการเงินว่า หากไม่ขายหุ้นบางส่วนของบริษัท ไฟฟ้าราชบุรีภายในปี 43 แล้ว จะต้องมีการปรับค่าไฟฟ้าขึ้นหน่วยละ 8.51 สตางค์ จาก 122.33 สตางค์ต่อหน่วย เป็น 130.84 สตางค์ต่อหน่วย เพื่อคงอัตราส่วนการลงทุนจากเงินรายได้ 25% ทั้งนี้หากการขายหุ้นของไฟฟ้าราชบุรีได้กำไรต่ำกว่า 7,519 ล้านบาทก็ต้องปรับค่าไฟฟ้าเช่นกัน (ไทยโพสต์ 240642)

2.8 กรม. อนุมัติตั้งกองทุนรัฐวิสาหกิจ เริ่มวงเงิน 295.2 ล้านบาท

การประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในวันที่ 20 เม.ย. 42 อนุมัติให้จัดตั้งกองทุนสำหรับพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยเงินทุนดำเนินการเบื้องต้น 295.2 ล้านบาท อันเป็นเงินที่ได้จากการขายหุ้นของบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทลูกของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน 175.12 ล้านบาท และจากการขายหุ้นของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน 120 ล้านบาท และส่งเป็นรายได้แผ่นดินปีงบประมาณ 2542 แล้วนั้น ก.คลังพร้อมจัดสรรให้กองทุนรัฐวิสาหกิจในงบประมาณปี 2543

ความก้าวหน้าในการจัดตั้งกองทุนรัฐวิสาหกิจ ขณะนี้ ก.คลัง ได้ร่วมพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (ผู้จัดการ 210442, มติครม 200442)

2.9 ปตท. จ้างเฮย์ เข้ามาศึกษาการแปรรูปครั้งสุดท้ายก่อนดำเนินการจริง

หลังจากคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) มีมติในวันที่ 16 ก.ย. 2541 เห็นชอบการแปรรูปรวมกิจการและมีโครงสร้างแบบ Operating Holding Company และแยกธุรกิจท่อส่งก๊าซออกจากธุรกิจจัดหาและจำหน่ายแล้วนั้น อย่างไรก็ตามการแปรรูปอาจล่าช้าจากเดือน ต.ค.42 ไปเป็นต้นปี 2543 เนื่องจาก ปตท. ต้องแก้ไขปัญหาทางการเงินที่มีในบริษัทลูกในกลุ่มโรงกลั่นและปิโตรเคมีให้เสร็จสิ้นในปี 2542

ทั้งนี้จากการเปิดเผยของนายจิตรพงษ์ กว้างสุสธิตย์ รองผู้ว่าการฝ่ายนโยบายและแผน ปตท. ว่า ปตท. ได้ว่าจ้างบริษัท เฮย์กรุ๊ป เมื่อไม่นานมานี้ให้ทำการศึกษาในส่วนของการสร้าง ปตท. ใหม่ ก่อนที่จะมีการแปรรูปเป็นบริษัทจำกัด โดยศึกษาครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่การศึกษาคู่แข่งก่อนที่อยู่นพื้นฐานของการบริหารงานที่มีอยู่ในปัจจุบันและในอนาคตว่าอย่างไร และจะมีทางเลือกเป็นอย่างไร โครงสร้างเดิมของปตท. มีการแบ่งธุรกิจออกเป็น 4 กลุ่มธุรกิจ ประกอบด้วย ธุรกิจน้ำมัน ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ ธุรกิจโรงกลั่นน้ำมัน และธุรกิจปิโตรเคมี มีบริษัทในเครือ 35 บริษัท ในปัจจุบัน และตามแผนงานจะแปรรูปไปโดยไม่มีการแยกบริษัทลูกออกมา (สำนักข่าวไทย 250542)

3. ความเคลื่อนไหวภาคประชาชน เอกชน และองค์กรเอกชน

3.1 สถาบันการเงิน

หัวข้อข่าว

3.1.1 รัฐเกือบจะเข้าอ้อม ธ.นครธนด้วยเงิน 1.3 หมื่นล้านบาท พร้อมกับเจรจาขายให้ ธ.สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดในกระบวนการเดียวกัน สุดท้ายต้องเปิดประมูลภายใน 60 วัน

3.1.2 ธนาคารไทยพาณิชย์

3.1.3 รายงานฐานะของธนาคารพาณิชย์เงินฝากเพิ่ม 0.45% สินเชื่อลด 1.32%

สรุปประเด็นข่าว

3.1.1 รัฐเกือบจะเข้าอ้อม ธ.นครธนด้วยเงิน 1.3 หมื่นล้านบาท พร้อมกับเจรจาขายให้ ธ.สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ดในกระบวนการเดียวกัน สุดท้ายต้องเปิดประมูลภายใน 60 วัน

ธ.นครธนมีรากฐานมาจาก ธ.หวังหลีจัน ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ 2476 ต่อมาในยุคของนายสุวิทย์ หวังหลี เข้ามาบริหารและปรับปรุง ธนาคารและพัฒนาด้วยการดึง ธ.วิติแบงก์ เข้าร่วมทุน เพื่อหวังให้เกิดการถ่ายทอดประสบการณ์และเทคโนโลยี และเปลี่ยนชื่อมาเป็น ธ.หวังหลี แต่ในปี 2522 ธนาคารวิติแบงก์ได้ถอนหุ้นออกไป เนื่องจากติดขัดกฎเกณฑ์ทางการที่กำหนดไม่ให้บุคคลถือหุ้นเกิน 5% กลุ่มหวังหลีจึงได้ชักชวนสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เข้าถือหุ้นแทนพร้อมเปลี่ยนชื่อมาเป็น ธ.นครธน ถือเป็นธนาคารขนาดเล็กของไทย มีสาขา 68 แห่ง และเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ 2540 กลุ่มหวังหลีพยายามที่จะหาธนาคารต่างชาติเข้าร่วมทุน แต่เนื่องจากไม่สามารถตกลงในข้อเสนอ ประกอบกับธนาคารโนวาสโกเทีย ของแคนาดาต้องถอนตัวเพราะได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจตกอยู่ในเม็กซิโก เมื่อเวลาล่วงเลยกว่า 1 ปี ในที่สุดด้วยแรงบีบทางธุรกิจและจากภาครัฐ ธ.นครธนต้องเสนอตัวเข้าร่วมโครงการเพิ่มทุนครั้งที่ 1 ตามมาตรการ 14 สิงหาคม และเนื่องจากไม่เข้ากฎเกณฑ์โครงการ 14 สิงหาคม ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของกองทุนฟื้นฟูดำเนินการแทน

การร่วมทุนของ ธ.นครธน นับเป็นกรณีที่มีความแตกต่างจากธนาคารอื่นที่รัฐเข้าอ้อม เช่น ธ.รัตนสิน หรือธนาคารรัฐอื่นที่เป็นรัฐวิสาหกิจ เช่น ธนาคารกรุงไทย ที่รัฐเข้าอ้อมเนื่องจากไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปและไม่มีใครเข้ามาเจรจาร่วมทุน หรือไม่มีใครอยากซื้อ สำหรับรูปแบบที่รัฐเข้าช่วยเหลือ ธ.นครธนนับเป็นวิธีการที่แตกต่างจากธนาคารอื่น กล่าวคือ เป็นลักษณะที่รัฐเข้าอ้อม พร้อมกับการเจรจาขายให้ธนาคารต่างประเทศเลย โดย ธ.นครธนนับขอเข้าโครงการกองทุนครั้งที่ 1 ตามมาตรการ 14 สิงหาคม พร้อม ๆ กับการเตรียมผู้รับซื้อหุ้นรายใหญ่ คือ ธ.สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด เข้าร่วมทุน สาเหตุที่ ธ.นครธนมีวิธีการร่วมทุนที่แตกต่างจากธนาคารอื่นเพราะธนาคารต่างชาติสนใจซื้อหรือเข้าร่วมทุน มีการวิเคราะห์ว่าเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ธนาคารต่างชาติเลือกเข้าร่วมทุนกับธนาคารนครธน ประการแรกเป็นธนาคารขนาดเล็ก มีสาขาไม่มากนัก พนักงานไม่สูงมากเกินไป ประการที่สองมีความเชี่ยวชาญเรื่องการค้าและบริการด้านเงินตราและธุรกิจต่างประเทศ และประการสุดท้ายมีพันธมิตรกับธนาคารต่างชาติ เช่น ธนาคารวิติแบงก์ต้นแบบที่เข้ามาถ่ายทอดเทคโนโลยีและความชำนาญในการค้าอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการวิเคราะห์สินเชื่อลูกค้าขนาดใหญ่ประเภทสถาบัน

อย่างไรก็ตาม สภาพการณ์ปัจจุบันกองทุนของธนาคารนครธนวิกฤติติดลบมาก ดังนั้นผู้ถือหุ้นเก่าต้องขอมลลดทุนจาก 10 บาทให้เหลือ 1 สตางค์ เพื่อตัดความเสียหายและสำรองให้ครบ 100% ตามกำหนดเสียก่อน แต่ปรากฏว่า ยังมีปัญหาว่าถึงแม้จะลดทุนแล้วก็ยังติดลบอยู่ถึง 13,268 ล้านบาท ซึ่งหากปล่อยอย่างนี้ ต่างชาติก็จะไม่ยอมเข้าร่วมทุน ดังนั้นทางคณะกรรมการเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (กปส.) จึงขอให้กองทุนฟื้นฟูฯเข้ามาเพิ่มทุน 1.3 หมื่นล้านบาท เพื่อให้เงินกองทุนมาอยู่ที่ 0% หลังจากนั้นธ.สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด

ในวันที่ 28 เมษายน 2542 ธนาคารนครธนได้บรรจุข้อตกลงอย่างเป็นทางการที่จะทำพิธีลงนามสัญญาร่วมทุนกับธนาคาร สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด และคาดว่า ธ.สแตนดาร์ดฯจะเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ 69% แทนกลุ่มหวังหลีที่บริหารมา 66 ปี ซึ่งทาง ก. คลังจะได้ใส่เงินเข้าไปตามโครงการ 14 สิงหาคม จำนวน 1,400 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนผู้ถือหุ้น 20% ที่เหลือก็เป็นของกลุ่มเดิม (กรุงเทพธุรกิจ 22,26,28,290442, มติชนสุดสัปดาห์ 4-100542)

ประเด็นที่เป็นปัญหา ธ.นครธน ยึดเยื้อเพราะในการเพิ่มทุนเนื่องจาก ธ.นครธนไม่เข้าหลักเกณฑ์โครงการ 14 สิงหาคม นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รว. ก.คลัง ไม่กล้าแก้ไขกฎเกณฑ์ 14 สิงหาคม เพราะนั่นหมายถึงมาตรการของรัฐไม่ได้ผล ขณะที่หน่วยงานทางการเงินเพราะหากช่วยจะเป็นการสนับสนุนกองทุนฟื้นฟูฯ อ้อม ธ.นครธน จึงส่งเรื่องให้ กรม.พิจารณา ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล ผู้ว่า ธ.ปท. ไม่ให้ กปส. ช่วยเพิ่มทุนแต่แรกและส่งเรื่องไปยังกองทุนฟื้นฟูฯ เพราะจะถูกกล่าวหาว่าเลือกปฏิบัติ และที่สำคัญกลัว ก. คลัง ไม่ชดเชยความเสียหาย (กรุงเทพธุรกิจ 140542)

ล่าสุด นางสาวลิณี วังดาล รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายสถาบันการเงิน ธ.ปท. ยืนยันว่า ขณะนี้ ธ.ปท. และกองทุนฟื้นฟูฯ กำลังเจรจารายละเอียดการเพิ่มทุนอยู่กับ ธ.สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด และมีผลสืบหน้า แต่ลักษณะการร่วมทุนและระยะเวลาที่บรรลุผลสำเร็จ ไม่สามารถเปิดเผยได้ (ไทยโพสต์ 300642) หายที่สุด เมื่อการเจรจาไม่เป็นผล วันที่ 12 ก.ค. 42 ธ.ปท. จึงได้เข้าแทรกแซงและจะจัดการประมูลขายภายใน 60 วัน ซึ่งผู้สนใจสามารถประมูลแข่งกับ ธ.สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด

3.1.2. ธนาคารไทยพาณิชย์

ธนาคารไทยพาณิชย์สามารถเพิ่มทุนจดทะเบียนได้เรียบร้อยแล้วโดยการเพิ่มทุนด้วยตนเอง 32,500 ล้านบาท และได้รับความช่วยเหลือโครงการเงินกองทุนครั้งที่ 1 ของทางการอีก 32,500 ล้านบาท และได้ปรับโครงสร้างองค์กรของธนาคารใหม่

นางชฎา วัฒนศิริธรรม ซึ่งได้ขึ้นดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่แทน ดร. โอฬาร ไชยประวัติ กล่าวว่า การปรับโครงสร้างองค์กรของธนาคารเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ธนาคารสามารถรองรับการแข่งขันในสภาวะการเศรษฐกิจและสภาพการณ์ปัจจุบันได้ พร้อมกับเป็นการเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ โดยหลักการสำคัญ คือ เพื่อดำเนินธุรกิจในเชิงรุก จัดระบบงานให้ได้มาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น พร้อมนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง และให้มีหน่วยงานในการดูแลลูกค้าแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน(กรุงเทพธุรกิจ 300642)

3.1.3 รายงานฐานะของธนาคารพาณิชย์เงินฝากเพิ่ม 0.45% สินเชื่อลด 1.32%

บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ได้รวบรวมข้อมูลสินเชื่อและเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ในเดือน พ.ค. พบว่า ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากคงค้าง 4,452,805 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนเมษายน 19,837 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 0.45% โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของธนาคารขนาดเล็กถึงร้อยละ 3.98 คิดเป็นเงินฝากทั้งระบบถึง 18,543 ล้านบาท ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ 4 แห่งมีเงินฝากเพิ่ม 8,274 ล้านบาท ธนาคารขนาดกลางมีเงินฝากถึง 6,979 ล้านบาท โดยธนาคารที่มีเงินฝากลดลงมากที่สุด ได้แก่ ธ. นครหลวงไทย 3,705 ล้านบาท ธ. ศรีนคร 2,735 ล้านบาท ธ.ทหารไทย 2,262 ล้านบาท ตามลำดับ

รายงานข่าวแจ้งว่า ทางด้านสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงปรับตัวลดลงต่อเนื่อง โดยมียอดคงค้างทั้งสิ้น 3,934,454 ล้านบาท ลดลงจากเดือนเม.ย. 52,454 ล้านบาท หรือลดลง 1.32% ส่วนใหญ่เป็นการปรับลดทุกธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารที่มียอดสินเชื่อลดลงมากที่สุด คือ ธ.ไทยพาณิชย์ ลดลง 32,418 ล้านบาท รองลงมา คือ ธ. กรุงไทยลดลง 7,521 ล้านบาท ธ. กสิกรไทย 4,295 ล้านบาท และ ธ.กรุงเทพ 4,018 ล้านบาท (มติชน 230642)

3.2 การควบคุมธุรกิจและความเคลื่อนไหวธุรกิจเอกชน

หัวข้อข่าว

- 3.2.1 เซลล์ป้องกันองค์กรทั่วประเทศและในภูมิภาคอาเซียน
- 3.2.2 อินเทอร์เน็ตชนแนล เฮรัลด์ ทริบูน ยึดกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางพิมพ์
- 3.2.3 เคลแลซ์แห่งประเทศไทยเบลเยียม นำเม็ดเงิน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐเข้าถือหุ้น 100% ในกิจการฟู้ดโลออน ซูเปอร์มาร์เก็ตไทย ประกาศเป็นผู้นำ 1 ใน 3 ธุรกิจค้าปลีกประเภทอาหาร
- 3.2.4 4 บริษัทสื่อสารขอลดสัมปทานลง 50% ไม่เป็นผล ชินวัตรขอร่วมพันธมิตรที่ทีเอ็นที

สรุปประเด็นข่าว

3.2.1 เซลล์ป้องกันองค์กรทั่วประเทศและในภูมิภาคอาเซียน

นายจอห์น วิทธรังษี ประธานกรรมการบริษัทเซลล์ประเทศไทย จำกัด เปิดเผยถึงทิศทางการดำเนินธุรกิจเซลล์ในภูมิภาคอาเซียน หลังจากประสบปัญหาเศรษฐกิจจึงได้รับองค์กรเพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มกำไรและเพิ่มประสิทธิภาพของบริษัท โดยการจัดตั้งโครงการอาเซียน พลัส ซึ่งเป็นความร่วมมือของบริษัทเซลล์ในอาเซียน 10 ประเทศ รวมทั้งฮ่องกง โดยจะเป็นรูปธรรมในวันที่ 1 ก.ค. สำหรับความร่วมมือนั้นจะเกิดขึ้นประกอบด้วย ความร่วมมือทางด้านการโฆษณา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือในการรวมระบบบัญชีและการจัดหา โดยรูปแบบการบริหารงาน ได้แต่งตั้งประธานคือ นาง Lynn Elsenhans ประจำอยู่ที่สิงคโปร์ นอกจากนั้นก็ตั้งประธานในด้านต่าง ๆ เช่น ในธุรกิจการค้า ด้านอุตสาหกรรม ด้านการเงิน และด้านการวางแผนงานในภูมิภาคอาเซียนโดยตรงประธานฝ่ายธุรกิจค้าปลีกน้ำมันจะอยู่ที่เมืองไทย ส่วนรองประธานด้านอุตสาหกรรมจะอยู่ที่มาเลเซีย

นายวิทธรังษีกล่าวว่า แม้ว่าจะมีความร่วมมือ แต่ไม่มีผลกระทบกับการบริหารงานเซลล์ในประเทศไทย โดยงานบริหารยังคงเน้น 3 ประการหลัก คือ 1.การตลาดจะพยายามเสนอสินค้าตามความต้องการของตลาดรวมถึงการคิดค้นสินค้าใหม่ ๆ ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค 2.มุ่งเป็นผู้นำในการลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำที่สุด รวมถึงการปรับลดพนักงานเพิ่มในปีนี้ 3.มุ่งให้บริการประกอบธุรกิจมีกำไร โดยธุรกิจใดที่มีผลตอบแทนต่อการลงทุนต่ำจะไม่ขยายการลงทุน สถานการณ์น้ำมันที่มียอดขายต่ำก็จะปิดกิจการ (กรุงเทพธุรกิจ 280442)

3.2.2 อินเทอร์เน็ตชนแนล เฮรัลด์ ทริบูน ยึดกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางพิมพ์

ด้วยความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจสื่อสาร ทำให้กรุงเทพกำลังจะกลายเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก หนังสือพิมพ์ต่างประเทศทยอยเปิดฐานการพิมพ์ ล่าสุด บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล เฮรัลด์ ทรับบู เลือกลงประเทศไทยในการเปิดแผนปฏิบัติการเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการลูกค้าในประเทศไทยและประชากรในแถบเอเชีย 8 ประเทศ เลือกโรงพิมพ์ตะวันออก แทน วัฏจักรกรุป ที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ และวางตลาดในวันที่ 26 พ.ค. 42

แหล่งข่าวรายงานถึงสาเหตุที่บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนลเลือกตีพิมพ์ในประเทศไทยเพราะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับหนังสือพิมพ์สากลที่มีอยู่ในภูมิภาคนี้ ซึ่งนับว่าเป็นการดีที่ทำให้ผู้บริโภคได้มีทางเลือกในการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ และอ่านได้รวดเร็ววกว่าเมื่อก่อนที่ต้องรอนำเข้าจากฮ่องกงและสิงคโปร์ สำหรับผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์ไทยนั้น บรรณาธิการ นสพ.บางกอกโพสต์ กล่าวว่า ไม่น่ากระทบเพราะคนละตลาดกัน ส่วน นสพ. เดอะเนชั่นผู้จัดการจำหน่ายให้เอเชียน วอลล์สตรีท เจอร์นัล แสดงความเห็นว่าเป็นการกระทบเพราะไม่ใช่คู่แข่งโดยตรง (กรุงเทพธุรกิจ 200542)

3.2.3 เดลแลซ์แห่งประเทศเบลเยียม นำเม็ดเงิน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐเข้าถือหุ้น 100% ในกิจการ ฟูตโลออน ซูเปอร์มาร์เก็ตไทย ประกาศเป็นผู้นำ ใน 3 ธุรกิจค้าปลีกประเภทอาหาร

ผลจากวิกฤติเศรษฐกิจทำให้การค้าปลีกในเมืองไทยหลายแห่งตกอยู่ในมือต่างชาติทั้ง โลตัส ซูเปอร์มาร์เก็ต คาร์ฟูไอเปอร์มาร์เก็ต บิ๊กซี ซูเปอร์มาร์เก็ต รวมทั้งการประกาศใช้ กฎหมาย ปว. 281 มีผลให้ต่างชาติสามารถถือครองหุ้นได้เกินกว่าร้อยละ 49 เช่นกรณีเดลแลซ์ เดอร์โลออน กรุ๊ป

นายเดนิส คูนปัส ผู้จัดการทั่วไปประจำภูมิภาคเอเชีย บริษัท เดลแลซ์ เดอร์ โลออน แปซิฟิค บริษัทในเครือเดลแลซ์ เดอร์โลออน กรุ๊ป จากประเทศเบลเยียม จะขยายการลงทุนสร้างเครือข่ายในภูมิภาคเอเชีย โดยผลักดันกิจการ 3 แห่ง ในประเทศไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ก้าวสู่ความเป็นผู้นำในตลาดซูเปอร์มาร์เก็ต หวังเพิ่มสัดส่วนรายได้เอเชียร้อยละ 15 พร้อมตั้งเป้าลงทุน ในไทยเพิ่ม 100 สาขา ภายในปี 2545

จากการวิเคราะห์ของนายเดนิสที่ว่าบริษัทมีความเชื่อมั่นว่าเอเชียจะเป็นตลาดที่สำคัญและนำลงทุนที่สุดในสายตาของนักลงทุนกิจการค้าปลีกทุกรายของโลก เพราะมีศักยภาพทางการตลาดมีแนวโน้มสูงและต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับตลาดค้าปลีกในแถบยุโรปและอเมริกาที่มีแนวโน้มขยายตัวลดลง ดังนั้นบริษัทแม่จึงได้ผลักดันให้กิจการทั้ง 3 แห่งในเอเชียก้าวสู่ตำแหน่งผู้นำตลาดซูเปอร์มาร์เก็ตในภูมิภาคนี้ โดยมีแผนการลงทุนสาขาใหม่ในเอเชียเพิ่มอีก 140-190 สาขา ภายในปี 2545 โดยขยายสาขาในสิงคโปร์ 40 สาขา อินโดนีเซีย 50 สาขา และในไทย 50-100 สาขา โดยคาดว่า จะมีรายได้จากการลงทุนในประเทศไทยร้อยละ 15 จากภูมิภาคเอเชียร้อยละ 73.2 จากภูมิภาคอเมริกาและเบลเยียม ร้อยละ 20.8 ในขณะที่สัดส่วนจากเอเชียมีไม่ถึงร้อยละ 1

สำหรับความคืบหน้าหลังจากที่บริษัทเบล-ไทย ซูเปอร์มาร์เก็ต บริษัทลูกที่ดำเนินกิจการฟูตโลออนในไทยตัดสินใจเทกโอเวอร์กิจการ ชันนีย์ ซูเปอร์มาร์เก็ต 5 สาขาในกรุงเทพฯ ของเครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซี.พี.) และเดลแลซ์ เดอร์โลออน กรุ๊ป ทำสัญญาซื้อหุ้นทั้งหมดในบริษัทเบล-ไทยฯ จากเดอะมอลล์ กรุ๊ป และกลุ่มสหพัฒน์ฯ ซึ่งเป็นผู้ร่วมทุนในสัดส่วน 45% และ 10% ตามลำดับ ซึ่งส่งผลให้เดลแลซ์ฯ ถือหุ้นในเบล-ไทยเพิ่มขึ้นจาก 45% เป็น 100% และกำลังเจรจาต่อเมืองเพื่อซื้อกิจการชันนีย์ ซูเปอร์มาร์เก็ต 2 แห่ง ที่ จ. อุตรดิตถ์ และ จ. ราชบุรี ในไม่ช้าจะเปลี่ยนชื่อจากบริษัทเบล-ไทยฯ ซูเปอร์มาร์เก็ตเป็นบริษัทฟูตโลออน (กรุงเทพธุรกิจ 300442, ผู้จัดการ 010542)

3.2.4 4 บริษัทสื่อสารขอลดสัมปทานลง 50% ไม่เป็นผล ชินวัตรขอร่วมพันธมิตรที่ทิเอนที

ความเคลื่อนไหวของ 4 กลุ่มสื่อสารขอรัฐช่วยลดการสงเคราะห์ได้เข้ารัฐ 50% แต่รัฐไม่ยอม จนกลุ่มชินวัตรเสนอตัวขอเป็นพันธมิตรกับบริษัท ไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (ทีทีแอนด์ที) เพื่อที่ชินวัตรจะก้าวเข้าตลาดหุ้นต่างประเทศ

หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ส่งผลให้กลุ่มสื่อสารมีปัญหาสภาพคล่องทำให้มีหนี้สินรวมกันถึง 2 แสนล้านบาท ประกอบด้วย ทีทีแอนด์ที 38,000 ล้านบาท บริษัทเลเทคมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น (ทีเอ) 30,000 ล้านบาท บริษัท ยูนิเด็ค คอมมูนิเคชั่น อินดัส ตรี จำกัด (ยูคอม) 15,000 ล้านบาท กลุ่มชินวัตร 20,000 ล้านบาท บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น (แทค) 18,000 ล้านบาท เป็นต้น จนเมื่อเดือน พ.ค. เกิดการเคลื่อนไหวของ 4 บริษัทสื่อสารอันประกอบด้วย ทีทีแอนด์ที ทีเอ เอไอเอส และแทค รวมตัวกันยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีโดยขอลดสัมปทานลง 50% เป็นเวลา 3 ปี หรือจนกว่าการแปรรูปสัญญาจะเสร็จสิ้น แต่กระแสสังคมออกมาต่อต้านด้วยเหตุผลว่ารัฐมีปัญหากับการจัดเก็บรายได้ ประกอบกับเมื่อเศรษฐกิจรุ่งเรืองบริษัทสื่อมีกำไรมหาศาล เมื่อเกิดวิกฤติบริษัทจำเป็นต้องช่วยแก้ไข ปัญหา ทำให้สองบริษัท คือ เอไอเอสและแทคยอมถอนตัวไม่เรียกร้องให้ลดค่าสัมปทาน จึงยังคงเหลือทีเอและทีทีแอนด์ที (มติชนสุดสัปดาห์ 290642)

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคม ระบุว่า เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง เพราะเวลาบริษัทมีกำไรก็ผลิตเหลือนอยู่คนเดียว ประชาชนไม่ได้ประโยชน์อะไร แต่พอมีปัญหาให้รัฐจุ่ม ตอนเสนอผลประโยชน์ให้รัฐก็เสนอสูงเพื่อที่จะชนะประมูล พอชนะประมูลก็มาขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขภายหลัง ขณะเดียวกันนายสุเทพ ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าไม่สามารถดำเนินการตามข้อเรียกร้องได้ เพราะที่ที่แอนดี้ที่ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดต่อทางการ และได้เสนอให้ที่ที่แอนดี้แก้ไขปัญหาด้วยการเจรจากับเจ้าหน้าที่ในการแปรหนี้เป็นทุน (มติชนสุดสัปดาห์ 29 มิ.ย. 42)

การเสนอผลประโยชน์ให้รัฐสูงถึงร้อยละ 43 จึงกลายเป็นภาระของที่ที่แอนดี้ ดังนั้นชินวัตรจึงเคลื่อนไหวเพื่อร่วมทุนกับกลุ่มที่ที่แอนดี้ เพราะเมื่อทำสำเร็จชินวัตรจะกลายเป็นบริษัทมีเครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐานอยู่ในมือ เป็นบริษัทที่แข็งแกร่งที่สุดในประเทศและในเอเชียอาคเนย์

ความเคลื่อนไหวของกลุ่มชินวัตรนับตั้งแต่ ม.ค. 42 ได้ขายหุ้นใน บจก. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส หรือเอไอเอส ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเซลลูลาร์ 900 และจีเอสเอ็ม ซึ่งถือเป็นบริษัทหัวกะทิที่ทำรายได้หลัก ให้กับบริษัทสิงคโปร์เทเลคอม (สิงเทล) จากประเทศสิงคโปร์จำนวน 20% ได้เงิน 11,569 ล้านบาท ในส่วนหนึ่งชินวัตรได้เงินไปชำระหนี้ต่างประเทศ พร้อมกันนี้ยังทำให้เอไอเอสมีสถานะเป็นบริษัทที่แข็งแกร่งที่สุดด้วยทุนจดทะเบียน 5,000 ล้านบาท การร่วมทุนครั้งนี้เป็นการร่วมทุนครั้งใหญ่ในภูมิภาคนี้ และในเดือนเดียวกันชินวัตรได้ขายหุ้นในกิจการเคเบิลทีวี ยูบีซี ทั้งหมดได้เงินมา 1,300 ล้านบาท เพราะชินวัตรประเมินว่าอนาคตยูบีซีไม่สดใส และนำไอบีซีไปรวมกับยูบีซีในเครือทีเอ เพื่อหวังลดต้นทุน แต่ก็ไม่เป็นตามที่คาดหมาย

สำหรับการเข้าร่วมกับที่ที่แอนดี้ไม่ได้ซับซ้อนมากนักเพราะปัจจุบันชินวัตรมีเครือข่ายโทรคมนาคมทั้งแบบเคลื่อนที่และดาวเทียมครบแล้ว ถ้าสามารถร่วมทุนที่ที่แอนดี้ได้ ชินวัตรจะได้เครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐานซึ่งเป็นจิ๊กซอว์ตัวสุดท้ายที่จะทำให้ธุรกิจชินวัตรสมบูรณ์เข้าไปสู่ธุรกิจมัลติมีเดียที่กำลังกลายเป็นแนวโน้มของเทคโนโลยีสื่อสารในศตวรรษใหม่ (มติชนสุดสัปดาห์ 29 มิ.ย. 42)

การรวมตัวกันของกลุ่มบริษัทโทรคมนาคมของไทยที่ชินวัตรกำลังทำอยู่อาจจะเป็นการดีในแง่ที่ว่าคนไทยจุ่มคนไทยด้วยกันเอง เพราะท้ายที่สุดก็ต้องขายหุ้นไม่ขายให้คนไทย ก็ต้องเป็นธุรกิจต่างประเทศ ขณะเดียวกันนักวิชาการยังเกรงว่าจะเกิดการผูกขาด เพราะลักษณะเช่นนี้จะทำให้ชินวัตรอยู่ในข่ายอำนาจเหนือตลาดซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค และถ้าหากมองลึกไปกว่านั้นการเคลื่อนไหวครั้งนี้มีสิงเทลอยู่เบื้องหลังหรือไม่ (กรุงเทพธุรกิจ 130542, มติชนสุดสัปดาห์ 290642)

4. ความเคลื่อนไหวของนักวิชาการและบุคคลวงการต่าง ๆ

หัวข้อข่าว

- 4.1 ความเคลื่อนไหวเพื่อพยากรณ์เศรษฐกิจไทย
- 4.2 ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจชุมชนทางเลือก : ทางรอดของประชาชน
- 4.3 ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยการเสนอทางออก

สรุปประเด็นข่าว

4.1 ความเคลื่อนไหวเพื่อพยากรณ์เศรษฐกิจไทย

4.1.1 สถาบันและบุคคลที่วิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจจะฟื้นแล้ว

ศูนย์วิจัยกลไกไทย : ศูนย์วิจัยกลไกไทย คาดว่าเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะฟื้นตัว โดยมีปัจจัยประกอบดังนี้ ฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศในปี 2542 จะเพิ่มขึ้นประมาณ 31-32 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเพิ่มประมาณ 5-8% เพิ่มขึ้นจากระดับ 1.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2541 สาเหตุที่ฐานะดุลการชำระเงินสดใสเพราะอัตราดอกเบี้ยลดลง เงินทุนสำรองที่เพิ่มขึ้น และมีเงินลงทุนที่ไหลเข้ามาของภาคเอกชน นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจและเอกชนยังมีความสามารถทำอะไรได้หันมาสนใจการระดมทุนด้วยการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ รวมทั้งพันธบัตร หุ้นกู้ และตราสารหนี้มากขึ้น ขณะเดียวกันขณะที่อัตราดอกเบี้ยยังอยู่ในระดับต่ำ คาดว่าเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในปี 2542 นี้ (กรุงเทพธุรกิจ 010542)

ธ. กรุงเทพ : นายนิมิตร นนพพันธาวาทย ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ ธ. กรุงเทพฯ เห็นว่าเศรษฐกิจกำลังจะฟื้นตัว เพราะ ปรากฏการณ์ประเทศเพื่อนบ้านที่ประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ทั้งเกาหลีใต้ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ต่างมั่นใจว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเป็นบวก ก่อนสิ้นทศวรรษนี้ ปรากฏการณ์สอง อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจอยู่ในแดนบวก การผลิตอุตสาหกรรมมีอัตราขยายตัวติดต่อกัน 3 เดือน การนำ

เข้าเริ่มเพิ่มขึ้นทั้งเงินบาทและเงินดอลลาร์สหรัฐในบางเดือนที่ตกติดต่อกัน 2 ปี **ประการที่สาม** รัฐบาลกล้าที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งมาตรการลดภาษีและการจ้างงาน และรัฐบาลแสดงเจตนารมณ์ที่จะออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นชุด ๆ อย่างต่อเนื่อง **ประการที่สี่** ความก้าวหน้าในการเพิ่มทุนของธนาคารขนาดใหญ่ เช่น ธ.กรุงเทพ ธ.กสิกรไทย ธ.ไทยพาณิชย์ ธ.กรุงศรีอยุธยา และ ธ.ทหารไทย โดยไม่ต้องรบกวนเงินภาษีของประชาชน ทั้งความพยายามแก้ไขหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้เริ่มมีความก้าวหน้ามากขึ้น **ประการที่ห้า** ประเทศไทยมีความเป็นอยู่อุดมสมบูรณ์ มีภัยธรรมชาติน้อย จึงมีแนวโน้มมองโลกในแง่ดี และมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ผู้บริโภคที่มีลักษณะเช่นนี้จะกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายเงินง่าย **ประการสุดท้าย** รายได้คนส่วนใหญ่ไม่เพิ่ม ขณะที่แนวโน้มราคาสินค้าไม่เพิ่มขึ้น และราคาที่ดิน ค่าเช่า มีแนวโน้มถูกลง อัตราดอกเบี้ยลดลงต่ำมากเป็นประวัติการณ์ และกล่าววิเคราะห์เชิงวิชาการว่า “ในเรื่องของเศรษฐกิจฟื้นตัวหรือไม่นั้น ผมเองคิดว่ามีโอกาสจะฟื้นสูง แต่ยังไม่แน่ใจถึงกับฟันธงได้เลยว่าฟื้นแน่ เพราะวิเคราะห์ในเชิงวิชาการแล้วการฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลายตัว บางตัวก็ยังไม่ฟื้นเลย บางตัวที่ฟื้นตัวเล็กน้อย บางตัวฟื้นเดือนตกลเดือน” (เวบไซด์เนชั่นกรุ๊ป 310542) นอกจากนี้ นายนิมิตรยังให้ความเห็นว่าการที่รัฐบาลไทยประกาศให้เศรษฐกิจปี 42 ขยายตัว 1% แล้วสรุปว่าเศรษฐกิจฟื้น เป็นสิ่งไม่ถูกต้องที่ถูกต้อง เศรษฐกิจต้องขยายตัว 3% ถึงจะฟื้น (กรุงเทพธุรกิจ 220642)

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา : คาดว่าเศรษฐกิจปี 42 จะขยายตัวเป็นบวกร้อยละ 1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทย โดยครึ่งปีหลังเศรษฐกิจจะขยายตัวและเป็นบวกได้ขึ้นอยู่กับมาตรการที่เป็นรูปธรรมของภาครัฐ คือ 1. มาตรการใหม่ที่ต้องมาอย่างต่อเนื่องและชัดเจน 2. ต้องเร่งรัดการลงทุนภาครัฐและการอุปโภคบริโภคภาครัฐและเอกชน 3. มาตรการการคลังที่รัฐนำมากระตุ้นเศรษฐกิจต้องเร่งการเบิกจ่ายโดยเร็ว 4. ส่งเสริมส่งออกและการท่องเที่ยว ต้องเร่งขจัดอุปสรรคการส่งออก เช่น การกีดกันทางการค้า เป็นต้น (ผู้จัดการ 030742)

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) : นายอลงกรณ์ สุสังกรกาญจน์ ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวว่า “ในปีนี้เศรษฐกิจน่าจะขยายตัวได้ร้อยละ 0.9 ก็ใกล้เคียงตัวเลขทางการ แต่ความเสี่ยงยังมี ด้านการส่งออกเราทราบกันดี แต่เท่าที่ดูตัวเลขเดือนเมษายนรู้สึกว่ามันพอสมควร ดังนั้นต้องตามดูต่อไปว่าจะทำได้ดีต่อไปแค่ไหน ต้องยอมรับว่าถ้าเมื่อทำไม่ได้ตามเป้าร้อยละ 4 อัตราขยายตัวเศรษฐกิจก็ต่ำกว่านั้น ความเสี่ยงอีกอันคือการปรับโครงสร้างหนี้ หากดำเนินไปได้ราบรื่นโดยที่กฎกติกาใหม่ออกมาบ้างแล้ว ภายใต้กฎหมายใหม่ทำให้การเจรจาตกลงกันยอมรับแอร์คัต ดำเนินไปได้มากและเร็วขึ้น ก็จะช่วยให้ภาคการผลิตดำเนินไปได้ราบรื่น แต่หากจำเป็นต้องใช้อำนาจทางกฎหมายฟ้องร้องในวงกว้างก็เกิดผลเสีย รัฐต้องเข้าไปดูแล อีกด้านหนึ่งที่มีความเสี่ยงในประเทศคือการกระบวนการปฏิรูปธุรกิจทั้งหมด ตอนนี้อาจต้องเริ่มใหม่ในการสร้างความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจะช่วยให้สามารถเดินไปด้วยกันได้ราบรื่น มันไม่น่าจะเป็นไปไม่ได้ ตรงนี้เป็นสิ่งที่ค่อนข้างสำคัญในปี” (ไทยรัฐ 270542)

นายโสภณ สุภาพษ์ : กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า นโยบายรัฐบาลที่ดำเนินการมาในช่วง 2 ปี ได้สร้างความมั่นใจและเชื่อถือในระดับระหว่างประเทศนับเป็นสิ่งที่ดี แต่รัฐต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง ต้องทุ่มเทเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของไทยแข็งแกร่งอย่างแท้จริง ซึ่งในขณะนี้ต่างคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจในครึ่งหลังของปีนี้จะฟื้นตัว แต่รัฐบาลมุ่งหวังต้องไม่พึ่งเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากเกินไป ทั้งระบบเงินตรา ระบบการค้าขาย ควรจะยึดตามแนวพระราชดำริ คือ เศรษฐกิจพอเพียง รัฐต้องให้ความสำคัญเรื่องน้ำมันยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตัวเอง ต้องสร้างตลาดภายในประเทศให้เข้มแข็ง วิธีการนี้ จะเป็นการสร้างยุทธศาสตร์ของประเทศให้แข็งแกร่ง ส่วนในกรณีตลาดน้ำมันอัตราการซื้อขายที่สูงขึ้นนั้น รัฐก็ต้องไม่ประมาท เพราะภาพของนักลงทุนส่วนใหญ่เข้ามาหวังได้กำไรเท่านั้น เป็นตัวเลขที่ไม่ได้เกิดจากระบบการผลิตที่แท้จริง ซึ่งรัฐจะต้องส่งเสริมการพึ่งพาตัวเองให้มาก

นายทวี บุตรสุนทร : ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) กล่าวว่า รัฐบาลเดินมาได้ถูกทางแล้วในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ จะเห็นได้ว่าได้รับความเชื่อมั่นจากต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาตนเองได้พูดเสมอว่า เศรษฐกิจจะฟื้นตัวในช่วงปลายปี น่าจะมีอัตราเติบโตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1 เหมือนกับ ที่ทางการคาดการณ์ไว้ และในขณะนี้ก็มีสิ่งชี้หลายประการที่จะเป็นไปตามรูปแบบดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นตลาดหุ้นที่ขึ้น ดัชนีภาคอุตสาหกรรมเป็นบวกติดต่อกัน 2 เดือนแล้ว แสดงให้เห็นว่าการผลิตดีขึ้น สินค้าสามารถระบายออกมาจำหน่ายได้ ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัว และคาดว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัวในลักษณะรูปตัววี (V) เพราะปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ได้เรียกว่าชะลอตัว แต่เป็นการหยุดตัวไปเหมือนกับในช่วง 10 ปีที่แล้ว ซึ่งไม่ได้ชะลอตัวตามปกติ เพราะหากชะลอตัวตามปกติก็คงจะฟื้นนานแล้ว ปีที่แล้วจีดีพีติดลบร้อยละ 8 ดังนั้น การฟื้นตัวจะเป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไป คาดว่าต้องใช้เวลา 3-4 ปี จึงจะกลับไปเหมือนยุครุ่งเรืองกับปี 2537-2538 (กรุงเทพธุรกิจ 210642)

นายระวี คอศิริ : ประธานบริษัท ไตรเอนเนอร์ยี จำกัด ผู้ผลิตไฟฟ้าตามโครงการไฮฟิพี กล่าวว่า ต้องยอมรับว่ารัฐบาลได้ดำเนินการมาตรการที่ได้สร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติ ระหว่างประเทศได้ดีมาก จะเห็นได้ว่าต่างประเทศยอมรับ สถาบันจัดอันดับได้จัดอันดับความเชื่อถือของไทยดีขึ้น แต่ก็ยังไม่มั่นใจนักว่าเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลังนี้จะฟื้นตัวเป็นบวกเหมือนกับที่ทุกฝ่ายคาดคิดหรือไม่

คงจะต้องรอดูว่าแผนกระตุ้นเศรษฐกิจที่รัฐใช้มาจะได้ผลจริงหรือไม่ โดยเฉพาะโครงการมียาชาวา 53,000 ล้านบาท เพราะเป็นแผนการกู้เงิน ที่นำมากระจายไปช่วยเหลือประชาชน แต่หากไม่มีอะไรที่ชัดเจนที่จะมาวัดถึงประสิทธิภาพการใช้จ่าย ก็จะทำให้เม็ดเงินที่กู้ยืมมาไม่เป็นตาม เป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ สิ่งที่เป็นข้อสังเกตหลักก็คือ ความหือหวาของตลาดหุ้นที่ดัชนีแม้จะพุ่งสูงขึ้น แต่ก็น่าระวังเพราะส่วนใหญ่ แล้วนักลงทุนต่างชาติจะมุ่งหวังกำไร เมื่อทำกำไรได้แล้วก็จะหอบเงินกลับประเทศ ซึ่งภาพตลาดหุ้นไม่ได้ชี้ถึงความแข็งแกร่งทางด้านพื้นฐาน อย่างแท้จริง ดังนั้น มาตรการใหม่ที่จะออกมานั้นก็จะทำอะไรให้ภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง หรือเรียลเซ็คเตอร์อยู่ได้ต่อไปคนจะได้มีงานทำ ไม่ตกงาน รมช.ก.พาณิชย์ชี้เศรษฐกิจฟื้นขึ้นอยู่กับปัญหาเอ็นพีแอล (กรุงเทพธุรกิจ 210642)

นายสมชาย สกกุลสุวรรณ์ : กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธ.ศรีนคร จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า เศรษฐกิจในครึ่งปีหลัง คาดว่าจะเริ่มฟื้นตัวขึ้นอย่างช้า ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการแก้ไขปัญหายาของภาครัฐ เริ่มส่งผลกลับมาให้เห็นบ้างแล้ว และตัวเลขทางเศรษฐกิจก็เริ่มปรับตัวดีขึ้น ในหลาย ๆ ด้านคือ ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมเริ่มปรับตัวเป็นบวก ตั้งแต่เดือนมกราคมเป็นต้นมา โดยล่าสุดในเดือนเมษายน 2542 อยู่ที่ร้อยละ 7.7 จากที่ปีก่อนอยู่ในภาวะติดลบ อัตราเงินเฟ้อได้ปรับตัวลดลง โดยตลอด ตั้งแต่ต้นปี โดยในเดือนเมษายนอยู่ที่ร้อยละ 0.4 ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอย่างมีเสถียรภาพ อยู่ในช่วงสั้น ๆ ประมาณ 36-38 บาทต่อดอลลาร์ ดอลลาร์แข็งขึ้นต่อเนื่อง ตัวเลขการส่งออกล่าสุด (เม.ย) เริ่มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.5 จากที่ติดลบมาตลอดตั้งแต่ปลายปีก่อน และเงินลงทุนจากต่างชาติ เริ่มไหลเข้ามาลงทุนในตลาดหุ้นไทย

นายไพฑูรย์ กิจสำเร็จ : รองกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส ธ.นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ในช่วงครึ่งหลังของปี 2542 คาดว่าเศรษฐกิจจะปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากช่วงครึ่งแรก สัญญาณที่แสดงให้เห็นถึงการฟื้นตัวขึ้นมีดังต่อไปนี้ การผลิตภาคอุตสาหกรรมเริ่มหลุดภาวะการหดตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 17 เดือน โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 และร้อยละ 9.2 ในเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม 2542 ตามลำดับอัตราการใช้จ่ายในการผลิตของภาคอุตสาหกรรมขยับสูงขึ้นจากที่เคยอยู่ในระดับร้อยละ 53.5 ในไตรมาสสุดท้ายของปีก่อน มาเป็นร้อยละ 55.6 ในไตรมาสแรกของปีนี้ โดยเฉพาะในเดือนมีนาคมเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 62.0 การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของจีดีพี ก็ปรับตัวดีขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 มาเป็นร้อยละ 7 การนำเข้าสินค้า ทั้งในรูปทุนและวัตถุดิบมีมูลค่าเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยที่ทรงตัวอยู่ในระดับต่ำซึ่งสอดคล้องกับการฟื้นตัวของธุรกิจ

4.1.2 หอการค้ามองเศรษฐกิจผ่านจุดต่ำสุดและทรงตัว ขณะที่มียาชาวาพลนไม่ได้ผล

นายราชันย์ วีระพันธ์ : ประธานกรรมการหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ “ผมดูแล้วถือว่าเศรษฐกิจ ยังไม่ฟื้นตัวเลย แต่ก็ไม่ได้เลวร้ายลงไปมากนักก่อนที่จะเข้ามาเศรษฐกิจทรงตัวมาตลอด มากกว่าที่จะขยับตัวสูงขึ้น จากเงินคงคลังที่มีมากขึ้น และที่รัฐบาลกล่าวว่าอยู่ได้จริง ๆ แล้วเป็นเงินที่กู้มาใส่กระปุกต่างหากไม่ใช่เงินสะสมที่แท้จริง ภาพรวมสถานการณ์ทางเศรษฐกิจดีขึ้นระดับหนึ่ง แต่ไม่ดีเท่าที่ควร คาดว่าครึ่งปีหลังต่อไป ดันไม่เชื่อว่าเศรษฐกิจจะดีขึ้น และการลดภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 มาเป็นร้อยละ 7 ตนเห็นว่าไม่ทำให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจแต่อย่างใด เพราะคนไม่มีกำลังจะซื้อ

นายบุญช่วย จังศิริวัฒน์ : ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา กล่าวว่า แนวโน้มเศรษฐกิจอีก 1 ปีข้างหน้า น่าจะปรับตัวดีขึ้น เพราะที่ผ่านมาเรียกได้ว่าภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างที่สุดแล้ว ประกอบกับการที่รัฐบาลลงมาแก้ปัญหาอย่างจริงจัง สร้างความมั่นใจในการใช้จ่ายเงินให้ประชาชนในภูมิภาคพร้อม ๆ กับการกระจายรายได้จากโครงการมียาชาวา เชื่อมั่นว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศจะค่อย ๆ ปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ สิ่งที่รัฐควรเร่งดำเนินการเพื่อช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัว ก็คือปัญหาสถาบันการเงินที่ไม่ยอมปล่อยสินเชื่อ

นายสมชัย จักรพัฒน์ศิริ : ประธานหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า แสดงความคิดเห็นในกรณีการออกมาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ว่า โครงการมียาชาวา ที่รัฐบาลออกมาเพื่อให้มีการกระจายเม็ดเงินสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศนั้น เป็นมาตรการที่ดี แต่จนถึงขณะนี้ ยังไม่มีผลเป็นที่ชัดเจนมากนัก ซึ่งยังไม่สามารถประเมินผลได้ว่า ทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวมาได้มากนักน้อยเพียงไร แต่ถึงอย่างไรก็ตามประชาชนเริ่มมีการจับจ่ายเงินออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ซึ่งต้องติดตามต่อไปอีกระยะหนึ่ง จึงจะสามารถสรุปผลได้

สำหรับแนวโน้มของเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลังนั้น นายสมชัย กล่าวว่า จากข้อมูลการวิเคราะห์ ของหอการค้าไทยว่าดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจจะดีขึ้น ฉะนั้นคาดว่าภาพรวมของเศรษฐกิจจะดีขึ้น สำหรับจังหวัดนครราชสีมา มีความเป็นตัวผู้ประกอบการท้องถิ่น เนื่องจากได้ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ตรงกันว่า เมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวจะมีการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงขึ้น ระบบเงินทุนจะไหลบ่าเข้ามาในจังหวัดนครราชสีมามากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นความหวังในเรื่องนี้ทางหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา จึงมองว่าจะต้องมุ่งพัฒนา นักธุรกิจท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทันต่อการต่อสู้ทางด้านธุรกิจที่รุนแรงในอนาคต รัฐบาลควรที่จะหันมามองถึงทุนท้องถิ่นด้วย

ดำเนินไปได้ รวมทั้งมาตรการการสร้างงานแก่ประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีงานมีรายได้ สามารถนำมาจับจ่ายจนเกิดเป็นทุนหมุนเวียนในตลาด และที่สำคัญการออกมาตรการต่าง ๆ ควรออกในลักษณะการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ เพื่อการแก้ปัญหาได้รวดเร็วและตรงเป้า

อย่างไรก็ตาม นายสมศักดิ์ กล่าวถึงแนวโน้มทางเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลังว่า เศรษฐกิจในปี 42 ระหว่างไตรมาสที่ 2-3 จะยังคงไม่ทรุดลงหรือฟื้นตัว แต่จะอยู่ในระดับการทรงตัว ทั้งนี้ จากอัตราเงินเฟ้อที่ยังคงมีผลลงเป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจที่จะปรับตัวดีขึ้น คาดว่าคงจะเป็นในช่วงไตรมาสสุดท้าย นอกจากนี้ ยังเปิดเผยต่อไปว่าถึงแม้เศรษฐกิจจะเริ่มดีขึ้น ในไตรมาสสุดท้ายของปีนี้ แต่ก็เชื่อว่าการฟื้นตัวเป็นเพียงธุรกิจบางตัวเท่านั้น โดยเฉพาะธุรกิจรถยนต์มีตัวบ่งชี้ว่าฟื้นตัวแต่ช่วงกลางปี คาดว่าในไม่ช้าจะเข้าสู่ภาวะปกติ นั่นคือยอดขายรถยนต์โตยตัวและอู่ซ่อมได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 100

4.1.3 สถาบันและบุคคลที่วิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจพื้นยา

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ไอเอฟซีที) : นายธีระ อธิกุล ผู้จัดการฝ่ายวิจัย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ไอเอฟซีที) ประเมินเศรษฐกิจปี 2542 ยังติดลบ 0.5% จัดให้เหลือ 2.7 ล้านล้านบาท เงินเฟ้อทั้งปี 1% ส่งออกติดลบ 6.7% ที่เหตุที่เศรษฐกิจวิกฤตหนักหน่วงยาวนาน 9 ไตรมาส สูญเสียทรัพยากรพุงค่าเงินบาทคุ้มแบ่งกันเกือบล้มทั้งระบบ คาดดอกเบี้ยต่ำต่อเนื่องถึงไตรมาส 3 คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี โดยผลิตภัณฑ์รายได้ประชาชาติจะเริ่มขยายตัวหลังจากที่หดตัวต่อเนื่อง 9 ไตรมาส อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจไทยจะเป็นลักษณะที่ค่อนข้างช้าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน (กรุงเทพฯ 010642)

ดร. วีระพงษ์ รามางกูร อดีต รว. ก.คลัง และอดีตรองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัว เพราะปัญหานี้เสียยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยปัญหานี้เสียจะเป็นตัวจุดไม่ให้เกิดเศรษฐกิจที่แท้จริงฟื้นตัว และหากภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงไม่ฟื้นตัวจะเป็นไปไม่ได้เลยว่าจะเศรษฐกิจโดยรวมจะฟื้นตัว (ไทยรัฐ 280542) และเตือนว่าเศรษฐกิจกำลังเข้าสู่ภาวะเงินฝืด (ไอทีวี 080742) สอดคล้องกับ **ศูนย์วิจัยอ.ไทยพาณิชย์** ได้วิเคราะห์ว่าเงินเฟ้อจะติดลบหรือ เกิดเงินฝืดติดต่อกันไปประมาณ 3 เดือน และมองว่าอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยปี 2542 จะอยู่ที่ 0.8 ข้อมูลล่าสุด 5 เดือนที่แล้วเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ร้อยละ 1.5 ซึ่งแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตามลำดับจาก ม.ค.-พ.ค. คือ 3.5, 3.2, 2.7, 2.1 และ -0.5 (ไทยโพสต์ 010742) อย่างไรก็ตาม อ.พัฒนาเอเชีย (เอทีบี) ได้มองทิศทางเศรษฐกิจไทยว่าจะเติบโต 0% หลังจากที่ถูกถอยมา 2 ปี เศรษฐกิจจะกระเตื้องขึ้นเล็กน้อยในปลายปีนี้ และปี 2543 จะขยายตัว 2.3% (ผู้จัดการ 080542)

4.1.4 คนกรุงเทพฯ ไม่เห็นว่า แผนการกระตุ้นเศรษฐกิจจะได้ผล

ผลการสำรวจโดยสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ โดยสัมภาษณ์จากประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจำนวน 1,170 คน พบว่าประชาชนเห็นด้วยกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ 30 มีนาคม 2542 ซึ่งใช้เงินมีชาวบางส่วนหนึ่งนั้น แต่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.4 เชื่อว่า จะทำให้ประชาชนมีเงินเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย มีเพียงร้อยละ 4.7 เท่านั้น ที่เชื่อมั่นว่าประชาชนจะมีเงินซื้อสินค้ามากขึ้น

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้สำรวจประชาชน 1,345 คนในประเด็นเดียวกัน ซึ่งผลออกมาในทิศทางเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.8 เห็นว่า มาตรการลดภาษีของรัฐไม่ทำให้การตัดสินใจซื้อสินค้าของคนในกรุงเทพฯ เปลี่ยนแปลงไปจากก่อนประกาศมาตรการฯ (ผู้จัดการ 210442)

4.1.5 บุช ให้คำมั่นสหรัฐฯ ไม่ทิ้งไทย ขณะที่กลุ่มคาร์ไลล์พร้อมลงทุน 40,000 ล้านบาทในตลาดหุ้นไทย

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ในฐานะกรรมการที่ปรึกษาของกลุ่มคาร์ไลล์แห่งเอเชีย ให้สัมภาษณ์หลังให้การต้อนรับนายจอร์จ บุช อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาและนายฟิเดล รามอส อดีตประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ในการประชุมประจำปีของกลุ่มเมื่อวันที่ 30-31 พ.ค. 42 กลุ่มได้เตรียมเงินจำนวน 40,000 ล้านบาท ซึ่งหลังจากประชุมกับนักธุรกิจ และตัวแทนหน่วยงานราชการไทยรวมทั้ง ผู้ว่าการการ ธปท. แต่ยังไม่มีการสรุป อย่างไรก็ตามยังมีกองทุนใหญ่จากคูเวตและอาบูดาบี ที่กำลังศึกษาสู่ทางในการลงทุนในไทย ซึ่งบริษัทที่ได้ติดต่อยืมทุนด้วยแล้วเช่น บริษัทปูนซีเมนต์ไทย อุตสาหกรรมเหล็ก ขึ้นอยู่กับการเจรจาตกลง และได้กล่าวย้ำว่าขอให้เชื่อมั่นในพื้นฐานทางเศรษฐกิจไทยในระยะยาว (กรุงเทพฯ 300542)

ในขณะที่นายจอร์จ บุช กล่าวว่า เศรษฐกิจไทยฟื้นแน่นอน หลังจากนั้นนักลงทุนจากต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนในไทยอีกครั้ง และที่สำคัญสหรัฐฯจะไม่ทิ้งเพื่อนดี ๆ อย่างไทย (กรุงเทพฯ 310542)

4.2 ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจชุมชนทางเลือกทางรอดของประชาชน

4.2.1 13,000 กลุ่มออมทรัพย์ด้วยชุมชนผลกำไรเพื่อชุมชนทางออกวิกฤติและช่วยกู้ชาติ

ลักษิตเยน ภูมิศักดิ์ คอสมสันนิสต์ของกรุงเทพฯ ระบุว่างานเศรษฐกิจฐานล่าง หรือเศรษฐกิจชุมชน อันเป็นทางออกของการกู้ชาติ แทนการกู้ยืมจากต่างชาติ ด้วยการเพิ่มการออมทรัพย์ของกลุ่มชุมชนเอง โดยปัจจุบัน ประมาณการว่ามีองค์กรทางการเงินของชุมชน

4.2 ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจชุมชนทางเลือกทางรอดของประชาชน

4.2.1 13,000 กลุ่มออมทรัพย์ช่วยชุมชนผลกำไรเพื่อชุมชนทางออกวิกฤติและช่วยกู้ชาติ

ลักษณะโดยนัย กลุ่มศักดิ์ คอมมูนิสต์ของกรุงเทพมหานคร รายงานเศรษฐกิจฐานล่าง หรือเศรษฐกิจชุมชน อันเป็นทางออกของการกู้ชาติ แทนการกู้ยืมจากต่างชาติ ด้วยการเพิ่มการออมทรัพย์ของกลุ่มชุมชนเอง โดยปัจจุบัน ประมาณการว่าเมืองการค้าทางการเงินของชุมชนประมาณ 13,000 กลุ่ม สมาชิกประมาณ 1.1 ล้านคน เงินออมประมาณ 3 พันล้านบาท ซึ่งกว่าร้อยละ 30-40 อยู่ในภาคใต้และประสบความสำเร็จสูง

กลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนสามารถออมเงินตามสภาพความเป็นจริงของเศรษฐกิจชุมชน เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ใน จ. ตราด ที่มีพระสุบิน ปณีโต เป็นผู้สนับสนุนโดยให้คนในชุมชนระดมเงินออมคนละ 10-20 บาท แล้วนำไปปล่อยกู้ช่วยเหลือกันเอง ปัจจุบันมีเงินหมุนเวียนไม่ต่ำกว่า 36 ล้านบาท มีสมาชิกกว่า 21,000 คน มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีแหล่งเงินทุน มีเงินสะสมของตนเองเพิ่มขึ้นทุกเดือน มีเงินปันผลที่มีผลตอบแทนสูงกว่าดอกเบี้ยธนาคาร และยังมีสวัสดิการคุ้มครองตัวเอง ตั้งแต่ เกิด แก่ และเจ็บป่วย

กลุ่มอื่นเช่น กลุ่มออมทรัพย์ที่เริ่มโดยนายเคล้า บ้านนาหว้า ปัจจุบันมีเงินออมและเงินหมุนเวียนประมาณ 24 ล้านบาท สมาชิก 1,300 คน จากเริ่มแรกมีเงินออมเพียง 800 บาทเท่านั้น หรือกลุ่มออมทรัพย์คลองเปี่ยมมีเงินออมราว 70 ล้านบาท ดอกเบี้ยประมาณ 2-3 บาทต่อเดือนการรวมกลุ่มออมทรัพย์โดยชุมชนทำให้เกิดความสะดวก และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนให้ชาวบ้านหลุดพ้นการเอาเปรียบจากพ่อค้า นายทุน โดยอาศัยพลังของชุมชนในการจัดการทุนธุรกิจชุมชน (กรุงเทพมหานคร 070642)

4.2.2 ชุมชนนาโหล่ กุดชุม ยโสธร ชุมชนเกษตรกรรมวงจรทั้งผลิตข้าว สีข้าว และจำหน่ายข้าว

จากรายงานของ เพ็ญลักษณ์ ภักดีเจริญ ชุมชนชาวนาบ้านนาโหล่ อ. กุดชุม จ. ยโสธร ได้พยายามรวมกลุ่มเพื่อหนีการเอาเปรียบของทุนด้วยการตั้งโรงสีข้าวชาวนาแห่งแรกในจังหวัด และรวมกลุ่มตั้งกองทุนร้านค้าในชุมชนเมื่อปี 2523 และพัฒนาเป็นกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน และดำเนินการมาถึงปัจจุบัน นับเป็นชุมชนที่ทำการผลิตข้าว สีข้าว และจำหน่ายข้าวครบวงจร ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางมากมาย

พัฒนาการจากชุมชนพึ่งตนเองที่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ในปี 2523 ผู้นำชาวนาได้รวมตัวตั้งกองทุนร้านค้าขึ้น ต่อมาพัฒนาเป็นกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อปี 2526 ได้ก่อตั้งชมรมหมอยาพื้นบ้านและผู้สนใจสมุนไพร พื้นฟูและเผยแพร่ภูมิปัญญาในการรักษาตนเอง ต่อมาปี 2533 มาซาโนบุ ฟูกูโอกะ เกษตรกรชาวญี่ปุ่นมาเยือนชาวนาและชักชวนชาวนาหันมาทำนาธรรมชาติ ซึ่งชาวนาก็ตกลงกันตั้งโรงสีข้าวชาวนา โดยคณะกรรมการได้ระดมทุนจากชาวนาและผู้บริโภคในกรุงเทพฯ ตั้งโรงสีโรงแรกชื่อ "ชมรมรักษารมชาติ" ตั้งอยู่ที่บ้านโลกชุมพล อ. กุดชุม จ. ยโสธร ผลของการรวมตัวของชาวนาทำให้ชาวนามีข้าวปลอดสารพิษ เป็นที่มาของ "ข้าวหอมมะลิยโสธร" เกิดการจ้างงานในชุมชน ผู้อาศัยในชุมชนไม่เกิดปัญหาสังคม

นอกจากกลุ่มชมรมรักษารมชาติแล้ว ในปี 2539 กลุ่มเกษตรกรยโสธรได้รับงบประมาณจากทางราชการสนับสนุนเพื่อก่อสร้างโรงสี 6 แห่ง ตั้งกลุ่มโรงสีข้าวเกษตรกร จ. ยโสธร เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหาร ปัจจุบันมี 3 โรงสีข้าวรวมทำการตลาดร่วมกัน คือโรงสีข้าวชมรมรักษารมชาติ โรงสีข้าวเกษตรกรทำนาบกเรือ และโรงสีข้าวกลุ่มทำนาสงเปือย ร่วมผลิตข้าว "ทุ่งรวงทอง" ในนามชมรมโรงสีข้าวกลุ่มเกษตรกร

สมลักษณ์ หุดานวัตร ผู้อำนวยการโครงการตลาดบาทเดียว กล่าวว่า โครงการขายตรงของชมรมฯ ที่มุ่งขายตรงให้ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคซื้อข้าวหอมมะลิคุณภาพดีจากโรงสีชาวนาในราคาถูกกว่าข้าวคุณภาพเดียวกัน โดยมีเป้าหมายกระจายข้าววันละ 7 ตัน (7,000 หรือสูงละ 5 กก. จำนวน 1,333 ถุง) และมีโครงการปันข้าวกล้องให้เด็กขาดอาหารวันละ 4 ตัน (จำนวน 8 องค์การ) โดยกำกับไว้ข้างถุงว่าหนึ่งขีดจะขาดหายไปเพื่อบริจาคให้เด็ก ๆ การสร้างระบบเครือข่ายคาดว่าจะได้คนว่างงานเป็นตัวแทนจำหน่ายข้าว ขณะที่มีพัฒนาการต่อมาคือการตลาดชมรมมีองค์กรพัฒนาเอกชนต่อยอดเพื่อช่วยกระจายข้าวสู่ผู้บริโภค ปัจจุบันมีตัวแทนจำหน่ายข้าว 70 คน คนขายเป็นกลุ่มคนที่ทำงานเพื่อสังคม เช่น แพทย์ คนทำงานบริษัท

แพทย์หญิงพรทิพย์ เชาววิริยะ ผู้จำหน่ายสมัครเล่นจากกรุงเทพฯ กล่าวว่า จากที่เห็นเกษตรกรปลูกข้าวปลอดสารพิษ แล้วไม่มีโรงสี ก็เลยระดมทุนจากกรุงเทพฯ และช่วยจำหน่ายข้าว เพราะอยากทำเพื่อชุมชน ปกติก็เปิดคลินิกรักษาคนไข้ จึงนำข้าวไปวางที่คลินิก ใครอยากซื้อก็นับไป เราที่ช่วยขายได้เดือนละ 300 ถุง มีคำตอบแทนต่อถุงพอสมควร อย่างที่ร้านก็มีคนใช้มาซื้อ แล้วยกขึ้นรถเองเพราะสงสารหมอ (กรุงเทพฯ 230442)

4.2.3 โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนข้าวปลอดสารพิษ กลุ่มเกษตรกรทำนาบกเรือ จ. ยโสธร

นายวัชรชัย ไตสีตระกูล ผู้ประสานงานโครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนเกี่ยวกับข้าวปลอดสารพิษ กลุ่มเกษตรกรทำนาบกเรือ จ. ยโสธร เปิดเผยว่า จากกระแสความต้องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ จึงน่าจะส่งเสริมให้เกิดการทำเกษตรปลอดสารพิษมากขึ้น โดยเฉพาะข้าว เพราะเป็นอาหารหลักของคนไทย และเป็นสินค้าส่งออกชั้นนำที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ ดังนั้นการส่งเสริมการปลูกข้าวโดยไม่ใช้สาร

เคมีทางการเกษตรน่าจะเป็นทางเลือกทางหนึ่งที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและที่สำคัญคือปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเกษตรกร

โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนเกี่ยวกับข้าวปลอดสารพิษ กลุ่มเกษตรกรทำนาบางเรือ จ. ยโสธร ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ก. วิทยาศาสตร์ฯ โดยเริ่มต้นโครงการตั้งแต่ พ.ศ. 2539 โดยแบ่งระยะการพัฒนากออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 เลิกใช้สารพิษทางการเกษตรทุกชนิด แต่อนุญาตให้ใช้ปุ๋ยเคมี ระยะที่สอง เลิกใช้สารพิษโดยสิ้นเชิง ทั้งยาปราบศัตรูพืช และปุ๋ยเคมี ตลอดระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2539-พ.ศ. 2542 มีชาวนาที่ปลูกข้าวโดยไม่ใช้สารพิษทางการเกษตร (ข้าวปลอดสารพิษ) จำนวน 400 ครอบครัวยุติจาก 9 หมู่บ้าน พื้นที่รวม 5,000 ไร่ และมีผู้ปลูกข้าวโดยไม่ใช้สารเคมีการเกษตรและปุ๋ยเคมี (ข้าวปลอดสารเคมี) จำนวน 100 ครอบครัวยุติจาก 9 หมู่บ้าน พื้นที่รวม 1,000 ไร่ สำหรับการให้ปุ๋ยนั้นชาวนาจะทำการปุ๋ยหมักด้วยตนเอง โดยมีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงหมูและไก่แบบผสมผสานเพื่อเพิ่มรายได้และนำมูลมาทำปุ๋ยคอก เพื่อใช้แทนปุ๋ยเคมี

โครงการฯ มีระบบตรวจสอบควบคุมคุณภาพและมาตรฐานข้าวปลอดสารพิษและสารเคมีที่สอดคล้องกับเครือข่ายเกษตรกรทางเลือกในประเทศไทยและต่างประเทศ และมีการเชิญผู้ตรวจสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ของเครือข่ายเกษตรกรทางเลือกในประเทศไทยมาทำการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานให้กับข้าวของโรงสีข้าวของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ สำหรับการตลาดได้ดำเนินการเป็นโรงสีจำหน่ายเอง และให้ผู้อื่นจัดจำหน่าย ปัจจุบันมีทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรธุรกิจที่ทำการจัดจำหน่าย เช่น โครงการตลาดบาทเดียว ชมรมเพื่อธรรมชาติ และกลุ่มกรีนเนท และยังมีสหกรณ์อาหารธรรมชาติช่วยขยายตลาดในยุโรป

ปัจจุบันกลุ่มกลุ่มเกษตรกรทำนาบางเรือ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจโรงสีข้าวให้อยู่รอดของชุมชนที่พึ่งตนเอง และเป็นพี่เลี้ยงให้กลุ่มเกษตรกรอื่นที่สนใจในการทำธุรกิจชุมชนกลุ่มอื่นๆ จะหันมาปลูกข้าวปลอดสารพิษมากขึ้น (มติชน 240542)

4.3 ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยการเสนอทางออก

4.3.1 องค์กรพัฒนาเอกชนที่โครงการรัฐไม่ถึงมือประชาชน

องค์การพัฒนาเอกชนเสนอรายงานวิจัย วิฤติเศรษฐกิจต่อคนจน พบว่า ภาวะแย่งชิงทรัพยากรในชุมชน พื้นที่ป่าถูกบุกรุกเบิกเพิ่มเติม ขณะที่โครงการของรัฐผ่านระบบราชการปกติเข้าไปไม่ถึงคนยากจนที่แท้จริง แต่กระจุกเฉพาะชุมชนที่เข้มแข็งมีชื่อเสียง

ผลการศึกษาเรื่อง "ผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจต่อคนจน" ของคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.) สมัชชาคนจน และสถาบันนโยบายและการจัดการสังคม มหาวิทยาลัยเกริก ได้ศึกษาคนจนโดยแบ่งเป็น กลุ่มคนจนเมืองทั้งที่ชุมชนแออัด และกลุ่มแรงงาน ระยะเวลาศึกษา 5 เดือน ค.ศ. 2541- มี.ค. 2542 พบว่า ค่าครองชีพคนจนเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 40 ขณะที่รายได้ลดลงประมาณร้อยละ 25 คนจนส่วนใหญ่เป็นหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบประมาณร้อยละ 70 และมีความสามารถในการจ่ายหนี้คืนลดลง ส่งผลให้ผลกระทบต่อนั่นทุนทางสังคม ทั้งการทำบุญ การทำกิจกรรมสาธารณะในชุมชนลดลง หากพิจารณารายละเอียดพบว่ากลุ่มคนยากจนชนบทรับภาระค่าครองชีพสูงขึ้นร้อยละ 30 ปัจจัยการผลิตสูงขึ้นร้อยละ 40 คนตกงานกลับบ้านร้อยละ 50 ตัดสินใจกลับมาทำมาหากินในชุมชนชุมชนแออัดในกรุงเทพฯ ค่าครองชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.6 ขณะที่รายได้ลดลงร้อยละ 24.7 ครอบครัวถูกเลิกจ้างร้อยละ 57 ชาวบ้านร้อยละ 57 เป็นหนี้ และมีความสามารถในการใช้หนี้ต่ำ

ส่วนนโยบายการช่วยเหลือของรัฐนั้น ผ่านระบบราชการจะกระจุกกับชุมชนที่มีความเข้มแข็งที่มีชื่อเสียงแล้วมักเป็นชุมชนที่มีความพร้อมทั้งฐานทางทรัพยากรและระบบเศรษฐกิจ คณะผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางนโยบาย คือ รัฐควรเร่งแก้ปัญหาคะดองโครงสร้างอย่างเป็นรูปธรรมโดยด่วน เช่น มีนโยบายชัดเจนในการปลดหนี้สินเกษตรกรทั้งระบบ มากกว่าการบรรเทาหนี้สินเป็นราย ๆ ในการกระจายการถือครองที่ดินและการสนับสนุนสิทธิในการจัดการทรัพยากร (กรุงเทพธุรกิจ 020742)

4.3.2 ผลงานวิจัยที่ตีอาไรโอชี้ว่า การให้กู้เงินของ ธกส. แก่เกษตรกรทำให้ฐานะร่ำรวยขึ้น 75% ยากจนลง 10%

ผลการวิจัยการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ภายหลังการใช้สินเชื่อจาก ธกส. พบว่า ร้อยละ 75 มีฐานะดีขึ้นกว่าเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ขณะที่ร้อยละ 15 ฐานะไม่เปลี่ยนแปลง และร้อยละ 10 จนลง เนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำประสบปัญหาภัยธรรมชาติและตงงาน

นายพิทยาพล นาถธราดล ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เปิดเผยถึงรายงานผลการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการ ธกส. ปีงบประมาณ 2541" โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) เมื่อเดือนมีนาคม 2542 โดยการสอบถาม ข้อมูลจากลูกค้า ธกส.จำนวน 2,533 ราย พบว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เกษตรกรลูกค้า ธกส.มีการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้นจากเดิมถึงร้อยละ 75 มีฐานะไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ 15 และฐานะแย่ลงร้อยละ 10 สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้ลูกค้า ธกส. มีฐานะครอบครัวดีขึ้นเกิดจากการขยายพื้นที่ทำกิน และทำกิจกรรมงานอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรเพิ่ม

มากขึ้น ส่วนสาเหตุที่เกษตรกรมีฐานะย่ำแย่ลง เนื่องจาก เป็นการเพิ่มในเชิงไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิต ประสพภัยพิบัติและ/หรือภัยธรรมชาติ ร้อยละ 16 เกิดจากการมีหนี้สินเพิ่มขึ้นและร้อยละ 10 เกิดจากที่สมาชิกในครอบครัวตกงาน นอกจากนั้น เป็นสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าในภาคกิจกรรมการเกษตรของลูกค้า ธกส. ซึ่งอาจหมายถึงถึงเกษตรกรของประเทศไทยอยู่ในภาวะที่เผชิญกับความเสี่ยงสูงซึ่งเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับปัญหานี้สินที่เพิ่มขึ้นด้วย

นายพิทยาพล กล่าวต่อไปว่า สินเชื่อที่เกษตรกรได้รับจาก ธกส.นี้ เกษตรกรนำไปลงทุน ทำกิจกรรมในภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 61 กิจกรรมนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และกิจกรรมรับจ้างเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 ส่วนพฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรในกิจกรรมทั้งในและนอกภาคเกษตร ที่มีผลส่งให้ฐานะครอบครัวดีขึ้นนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 51 ใช้สินเชื่อจาก ธกส. บางส่วนมาลงทุนร้อยละ 42 ใช้สินเชื่อจาก ธกส.ทั้งหมดมีเพียงร้อยละ 7 ที่ไม่ได้ใช้สินเชื่อ ธกส.มาลงทุน และสำหรับผู้ที่ทำกิจกรรม นอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นนั้นร้อยละ 59 ใช้สินเชื่อจาก ธกส.บางส่วนร้อยละ 33 ใช้สินเชื่อจาก ธกส.ทั้งหมดและร้อยละ 8 ไม่ได้ใช้สินเชื่อจาก ธกส. นายพิทยาพล กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า การวิจัยประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการ ธกส.นี้ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2539 โดยครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นจุดเปรียบเทียบอ้างอิง (bench mark) ในการประเมินความพึงพอใจในปีต่อ ๆ ไป จากนั้นจะนำผลการวิจัยมาปรับปรุง การบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น ความเข้าใจในการให้บริการของพนักงาน ความสะดวกในการติดต่อ ความถูกต้อง ความรวดเร็ว และความหลากหลายของการให้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการให้บริการที่มีคุณภาพแก่เกษตรกรลูกค้าให้มากขึ้น(ไทยรัฐ.สำนักข่าวไทย 200542)

4.3.3 ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทยเสนอรัฐและเอกชนเร่งปรับตัวใหม่ทั้งหมด เพื่อสินค้าเกษตรไทยอาจพ้นวิกฤติ

ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย เชื่อวิกฤติสินค้าเกษตรไทยในปีนี้ ผ่อนคลายความรุนแรงลงได้ ด้วยการปรับปรุงระบบการทำงานทั้งหมด เริ่มจากกระบวนการผลิต การตลาดไปจนถึง การส่งออก โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐและเอกชน ต้องร่วมมือให้เกิดผลทางการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อผลในการพัฒนาประสิทธิภาพภาคการเกษตรในระยะต่อไป

บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย จำกัด (มหาชน) รายงานว่า ช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ภาคเกษตรกรรมเคยเป็นความหวังที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัว เนื่องจากสามารถดูดซับแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมและบริการที่ประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ ทั้งยังสามารถส่งออกนำเงินตราเข้ามาช่วยประเทศในยามตกต่ำได้อีกด้วย แต่ปรากฏว่า ในปีนี้ ภาคเกษตรกรรมของไทยประสบวิกฤติด้วยเช่นกัน เพราะมีปัญหาด้านการส่งออก จากความต้องการสินค้าในตลาดโลกที่ลดน้อยลง และราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกตกต่ำ โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ ลดลงเหลือเพียง 67,001.5 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 37.9 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน “ขณะที่ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรในประเทศเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการสินค้าเกษตรในประเทศลดลง ร้อยละ 5 - 10 เนื่องจากกำลังซื้อของผู้คนมีน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาราคาสินค้าเกษตรในประเทศตกต่ำอย่างมาก จนรัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณ 300,000 ล้านบาท เข้าแทรกแซงราคามลผลิต ด้านการเกษตร ผ่านธนาคารของรัฐและเอกชน เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร ซึ่งเป็น ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ” อย่างไรก็ตาม แม้นโยบายการแทรกแซงของทางการ จะมีผลบ้าง ในการช่วยเกษตรกรให้มีรายได้ระยะสั้นก็ตาม แต่ไม่สามารถผลักดันให้ราคาสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้นตลอด ไม่ได้ เนื่องจากปัจจัยในประเทศที่เป็นกลไกหลักในการส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้าเกษตรได้มากนัก ยังไม่เอื้ออำนวย ทำให้ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญๆ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ นอกจากนี้การแทรกแซงตลาดของรัฐบาล ยังสร้างปัญหาให้กับผู้ส่งออก โดยทำให้ผู้ส่งออกไม่มั่นใจราคาสินค้าในประเทศ จนกระทั่งไม่กล้าทำสัญญาการส่งออกล่วงหน้า ซึ่งนับเป็นการสร้างความเสียหายต่อการส่งออกสินค้าเกษตรในปีนี้เป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม การที่จะพลิกฟื้นให้ภาคเกษตรกรรมกลับมาเป็นความหวังอีกครั้งนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย มองว่า มีความเป็นไปได้ แต่ภาครัฐจะต้องทำการปรับภาคเกษตรกรรมครั้งใหญ่ เริ่มตั้งแต่การผลิต การตลาดทั้งในประเทศและการส่งออก ซึ่งแม้ว่าเรื่องนี้เหมือนเป็นเรื่องเก่าที่นำมาเล่าใหม่ เพราะมีการพูดกันมานานแล้ว รวมทั้งมีการร่างเป็นแผนปฏิบัติการมาหลายแผนแล้วด้วย แต่สิ่งที่ทั้งภาครัฐบาล และ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมแรงร่วมใจกันผลักดันก็คือ ทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะต่อไป (สำนักข่าวไทย 200542)

4.3.4 องค์การพัฒนาเอกชนเสนอแนะทางออกการแก้ไขเศรษฐกิจของชาติออก พ.ร.ก ปลดปล่อยหนี้สินเพื่อรับการประกาศ พ.ร.บ. ฟื้นฟูชีวิตเกษตรกร

เมื่อวันที่ 3 พ.ค. 42 คณะกรรมการประสานงานพัฒนาเอกชน (กปอช.) ภาคอีสานร่วมกับเครือข่าย ได้สัมมนาเรื่อง “แนวทาง กอบกู้เศรษฐกิจของชาติภาคประชาชน” มีตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนร่วมแสดงความคิดเห็นกว่า 100 คน ปัญหานี้เกษตรกรที่ติดกับ ธกส.เป็นผลพวงของการพัฒนาและแนวทางแก้ไขของรัฐที่ผิดพลาด

นายเสนีย์ วิชัยวงศ์ ประธาน กปอช. เสนอการแก้ไขปัญหานี้เฉพาะหน้าคือ ให้รัฐบาลออกพระราชกำหนดเปลี่ยนหนี้สินอย่างเร่งด่วน เพื่อรองรับกับ พ.ร.บ. พื้นฟูชีวิตเกษตรกรที่กำลังผลักดันกันอยู่ จะหวังให้ พ.ร.บ. พื้นฟูฯ เข้ามาแก้ไขแก้ไขหนี้เกษตรกรไม่ได้ เพราะกองทุนฟื้นฟูระบุชัดเจนว่าจะช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตเท่านั้น ไม่มีส่วนคลี่คลายปัญหานี้สินแต่อย่างใด หลังจากนั้นให้เกษตรกรสมาชิก ธ.ส.ก. พักชำระเป็นระยะเวลา 5-10 ปี ทั้งลดดอกเบี้ยให้เหลือเพียงร้อยละ 5 พร้อมปรับระบบการจัดเก็บดอกเบี้ยตามภาวะเศรษฐกิจของชาติ ขณะเดียวกันเกษตรกรต้องลดการพึ่งพาสถาบันการเงิน ด้วยการรวมกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นในชุมชน และเพิ่มบทบาทในการเข้าใจตรวจสอบการทำงานขององค์กรท้องถิ่นอย่างเข้มงวด นับแต่องค์กรบริหารส่วนตำบล ส่วนราชการให้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเกษตรกร โดยผ่านกลุ่มออมทรัพย์ โดยไม่ต้องจัดตั้งผ่าน ธกส. เพียงแหล่งเดียว ปรับโครงสร้างการบริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ตัวแทนเกษตรกรเข้าไปเป็นคณะกรรมการบริหาร เพื่อวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาพื้นฐานที่แท้จริงของชาติ ปรับ ธกส. รัฐบาลต้องปรับให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเกษตรเพราะรอบการผลิตการเกษตรแต่ละปีต่างกัน ขณะเดียวกันปรัชญาการทำงานของ ธกส. ต้องปรับเพื่อ คือ ดำเนินการเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางการเกษตรอย่างแท้จริง ซึ่งผลสรุปการประชุมจะนำเสนอให้รัฐบาลปฏิบัติตาม (ผู้จัดการ 040642)

4.3.5 ศูนย์อาสาสมัครญี่ปุ่นนานาชาติ ธกส. นายหน้าปล่อยเงินกู้ให้เกษตรกรและผู้ทำลายชีวิตเกษตรกร

นายคิโยทากะ ทากาฮาชิ หัวหน้าทีมวิจัยศูนย์อาสาสมัครญี่ปุ่นนานาชาติ (Japan International Volunteer) ซึ่งเดินทางศึกษาวิจัยเมื่อไทยเพื่อต้องการหาสาเหตุปัญหานี้สินเกษตรกรไทย โดยเฉพาะภาคอีสานทำไมปัญหาจึงทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่กองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเล (ไอซีซีเอฟ) ปล่อยเงินให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) มาตั้งแต่ปี 2518 เพื่อมาให้บริการเกษตรกรโดยตรง ได้นำเสนอ รายงานเบื้องต้นเรื่อง “ความสัมพันธ์และความช่วยเหลือของรัฐบาลญี่ปุ่นกับรัฐบาลไทยโดยมุ่งเน้นศึกษารณการให้เงินกู้ของไอซีซีเอฟ แก่ ธกส. ผ่านรัฐบาลไทย” ในงานสัมมนาแนวทางกอบกู้ชาติภาคประชาชน ที่ จ. ขอนแก่น เมื่อวันที่ 2 มิ.ย. 42

ผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ธกส. ได้ปล่อยกู้แก่เกษตรกรรายย่อยมากถึงร้อยละ 81 ที่เหลือเป็นกลุ่มองค์กรสถาบันเกษตรกร โดยปล่อยดอกเบี้ยสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 9 ทำให้ตลอดระยะหลายสิบปีที่ผ่านมา ธกส. มีเงินไปหมุนเวียนในกิจการอย่างต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่เกษตรกรไทยติดหนี้สินเกินความสามารถจะชำระคืนจนนำมาสู่การชุมชนเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหานี้สินให้ เพราะนอกจากติดหนี้ ธกส. แล้วยังติดหนี้นายทุนในระบบ

นายคิโยทากะ กล่าวว่า ปัจจุบัน ธกส. มีเงินออมที่ได้จากเกษตรกรและงานส่วนอื่นๆ ถึง 150,000 ล้านบาท มีสาขา 667 สาขาทั่วประเทศ 884 หน่วย มีพนักงาน 13,000 คน ทางศูนย์ฯ เห็นว่า เป็นไปได้ที่เงินกู้จากไอซีซีเอฟ ธกส. จะนำไปขยายสาขาเพื่อระดมการปล่อยสินเชื่อและเงินออมให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น ถ้าไรของ ธกส. มาจากการปล่อยกู้ให้เกษตรกรโดยตรง ส่วนต่างดอกเบี้ยที่กู้มาจากไอซีซีเอฟ และการกำหนดจัดเก็บอัตราดอกเบี้ยจากเกษตรกรให้กู้เป็นไปได้อีก เห็นว่า ธกส. เป็นคนสองหน้าคือหน้าหนึ่งปล่อยเงินกู้ให้เกษตรกร อีกหน้าหนึ่งเป็นนายหน้าแสวงหากำไรจากการปล่อยเงินกู้

นายคิโยทากะ เสนอให้ ธกส. ปรับอัตราดอกเบี้ยใหม่ และเปลี่ยนทัศนคติ มองเกษตรกรเป็นหุ้นส่วนสำคัญของการพัฒนา ขณะที่ผู้เข้าสัมมนาได้แสดงความคิดเห็นว่า ธกส. ต้องปรับบทบาทใหม่คือ คงฐานะปล่อยเงินกู้ และหน้าที่ เป็นที่ปรึกษา แหล่งข้อมูล แก่เกษตรกร(ผู้จัดการ 030642)

5. ความเคลื่อนไหวการค้าและการผลิตในต่างประเทศ

หัวข้อข่าว

5.1 จัดกลยุทธ์ชิงตำแหน่งผู้อำนวยความสะดวกการค้าโลก (WTO) ไมค์ มัวร์และ ดร. ศุภชัย

ครองคนละครึ่งวาระ ได้เงาอำนาจอเมริกา

5.2 ความเคลื่อนไหวของจีนในการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

5.3 องค์การการค้าโลกระบุมีสัญญาณส่อว่าการส่งออกโลกปีนี้จะลดต่ำลงอีก

5.4 การจัดอันดับระบบเศรษฐกิจโลก สหรัฐฯติดอันดับ 1 และไทยติดอันดับ 34

5.5 เศรษฐกิจเอเชีย

5.6 เศรษฐกิจรัสเซีย

สรุปประเด็นข่าว

5.1 จัดกลยุทธ์ศึกชิงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การการค้าโลก (WTO) ไมค์ มัวร์ และ ดร. ศุภชัย ครองคนละครึ่งวาระ ได้เงาอำนาจอเมริกา

การเคลื่อนไหวเพื่อสรรหาตัวผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการคนใหม่ของดับเบิลยูทีโอ นับเป็นกระบวนการรอบคอบทางเศรษฐกิจการเมืองโลกภายใต้อิทธิพลของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา การสรรหาดำเนินการมาจนเหลือผู้สมัคร 2 ท่าน คือ นายไมค์ มัวร์ จากนิวซีแลนด์ ผู้ซึ่งสหรัฐอเมริกาสนับสนุน และนายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรมว.ก.พาณิชย์ของไทย ที่เลื่อนมาจนเกือบจะสรุปอย่างชัดเจนได้ว่า ถ้าสหรัฐอเมริกาไม่สนับสนุนบุคคลยากที่จะได้รับตำแหน่ง

ผลการประชุมประเทศสมาชิกดับเบิลยูทีโอเมื่อวันที่ 30 เม.ย. 2542 ประเทศสมาชิก 134 ประเทศยังคงเสียงแตกไม่รู้จักเลือกใคร แต่ฝ่ายที่สนับสนุนนายไมค์ มัวร์ ได้ยืนยันเสียงสนับสนุนนายไมค์ มัวร์ ต่อ นายศุภชัย 62:59 เป็นฉันทมติ ดออกเสียง 2 ประเทศ แต่ได้รับการโต้แย้งจากประเทศที่สนับสนุนนายศุภชัยว่าไม่ใช่ฉันทมติ ซึ่งเสียงสมาชิกที่คัดค้านนายไมค์ มัวร์ มีมากกว่าเสียงสนับสนุนนายไมค์ มัวร์ แสดงถึงการประชุมไม่สามารถหาทางออกด้วยฉันทมติ การประชุมคงต้องเลื่อนออกไปอีก แต่ในช่วงท้ายการประชุมคณะมนตรี นายอาลี แมคคูโม ประธานคณะมนตรีดับเบิลยูทีโอได้ขอร้องให้ชาติสมาชิกในที่ประชุมสนับสนุนนายไมค์ มัวร์ ซึ่งสหรัฐสนับสนุนมาโดยตลอด หลังจากที่เห็นว่านายไมค์ มัวร์ ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งสืบต่อ แต่เนื่องจากมีปัญหาข้อใจเรื่องคะแนนเสียงส่วนข้อเสนอนี้ จะให้มีการเปิดเผยชื่อและเหตุผลของแต่ละประเทศที่สนับสนุนนั้นเป็นไปได้ยาก สิ่งที่ต้องแปลกใจมากที่สุดคือคะแนนที่ได้จากการหยั่งเสียงมาหลายครั้งนายศุภชัยนำมาตลอด ซึ่งนายองอาจ คล้ามไพบูลย์ เลขาธิการ รมว. ก.ต่างประเทศ กล่าวว่า “ผมก็ไม่เชื่อว่า จะมีเสียงสนับสนุนนายไมค์ มัวร์ ถึง 62 เสียง เพราะหยั่งเสียงมา 5 ครั้ง เราก็นำเขามาตลอด” ในที่สุดญี่ปุ่นและ 6 ชาติสมาชิกอาเซียนประกาศสนับสนุนนายศุภชัย และเรียกร้องให้มีการลงคะแนนเสียงตัดสินชี้ขาดว่าใครคือผู้เหมาะสมกับตำแหน่งที่สุดที่จะดำรงตำแหน่งสำคัญนี้

ความเคลื่อนไหวในเดือน พ.ค. และ มิ.ย. มีการเลื่อนการประชุมถึง 2 ครั้ง เพราะไม่สามารถหาข้อยุติได้ นับเป็นการพยายามหาเสียงทั้งสองฝ่าย แม้นายไมค์ มัวร์จะพยายามยื่นตำแหน่งรองดับเบิลยูทีโอให้นายศุภชัย จนนายศุภชัยให้สัมภาษณ์หลังกลับจากสหรัฐอเมริกาว่าตำแหน่ง ผอ. ดับเบิลยูทีโอไม่มีความชอบธรรม พร้อมแสดงความไม่มั่นใจว่าตนเองจะชนะ (สำนักข่าวไทย 090542) ขณะเดียวกัน นายคาโออิ โยซาโน รมว. ก.พาณิชย์ ญี่ปุ่น กล่าว แดงจุดยืนสนับสนุนนายศุภชัย แม้ว่ากระบวนการคัดสรรจะอยู่ในภาวะ “ทางตัน” และเกิดความกังวลในความไม่โปร่งใสของกระบวนการคัดสรรผู้นำ (ไทยรัฐ 110542) นอกจากนั้นยังมีกระแสให้เลือกบุคคลที่สามเข้ามาแทนหรือการที่ทูตดับเบิลยูทีโอแต่ละประเทศได้รับการติดต่อให้กลับไปปรึกษารัฐบาลตนเอง ในที่สุดก็ลงเอยด้วยการตกลงรับตำแหน่งทั้งสอง โดยให้ที่ประชุมองค์การการค้าโลกตกลงเรื่องเวลาการทำงานว่าท่านใดจะรับตำแหน่งก่อนและเวลาเท่าไร

5.2 ความเคลื่อนไหวของจีนในการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

การเคลื่อนไหวของจีนเพื่อเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกเป็นไปอย่างเข้มข้น โดยจีนได้เสนอเค้าโครงรายละเอียดการเปิดตลาดและลดภาษีศุลกากรสินค้าบริการประเภทต่างๆ ที่จีนได้ให้สัญญาไว้กับสหรัฐฯ เพื่อเป็นการปูทางสำหรับจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) ดังจะเห็นได้จากจีนได้เปิดอนุญาตบริษัทประกันภัยแก่ต่างชาติ 4 บริษัท เข้าดำเนินกิจการ ตลอดจนการเดินทางมาจีนเยือนจีนของนายวิลเลียม เดลีย์ รมว.ก.พาณิชย์ของสหรัฐฯในช่วงต้นเดือนเม.ย. พร้อมแสดงความเห็นว่า การที่ปักกิ่งให้อนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัยแก่บริษัทอเมริกัน 2 แห่ง ถือเป็นสัญญาณที่สะท้อนให้เห็นถึงความเต็มใจของจีนในการเปิดกว้างธุรกิจประเภทนี้

ต่อมา นายจู หงจี นายกรัฐมนตรี ของสาธารณรัฐประชาชนจีนเดินทางไปเยือนสหรัฐฯของ เมื่อวันที่ 6-14 เม.ย. 42 เพื่อเจรจาให้สหรัฐฯเปิดทางให้จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ซึ่งการที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกได้ ก็ต่อเมื่อสหรัฐฯเปิดทางให้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ด้วยการที่สหรัฐฯยกเลิกกฎหมายฉบับปี 1974 และจีนได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกขององค์การการค้าโลกสองในสามของ 134 ประเทศ ซึ่งการเจรจายังไม่สามารถตกลงกันได้ และเมื่อวันที่ 8 พ.ค. 42 เกิดเหตุสถานการณ์ตึงเครียดในกรุงเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย ถูกโจมตีทางอากาศจากกองกำลังนาโต มีผู้เสียชีวิต 4 คน บาดเจ็บ 20 คน (มติชน 100542, สำนักข่าวไทย 080542) เป็นผลให้โอกาสที่จีนจะได้เข้าเป็นสมาชิกเร็วขึ้น เนื่องจากจีนได้พยายามแสดงความไม่พอใจ ขณะที่สหรัฐฯต้องพยายามแสดงความจริงใจว่าเป็นเพียงอุบัติเหตุ

5.3 องค์การการค้าโลกระบุมีสัญญาณว่าการส่งออกโลกปีนี้จะลดต่ำลงอีก

องค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) รายงานว่า อัตราเติบโตของปริมาณการส่งออกของโลกในปี 1998 อยู่ในระดับ 3.5% เป็นตัวเลขที่ลดต่ำกว่าอัตราเติบโตของปี 1997 ซึ่งอยู่ที่ 10.5% ถึง 3 เท่า โดยมีผลกระทบมาจากวิกฤติเศรษฐกิจในเอเชียเป็นหลัก พร้อมประกาศเตือนว่า มีสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า อัตราเติบโตของการส่งออกของโลกในปี 1999 นี้จะลดต่ำลงกว่าปี 1998 เริ่มมีให้เห็นแล้ว พิจารณาจากปัจจัยลบ ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจถดถอยในสหรัฐฯ และยุโรป รวมไปถึงการฟื้นตัวอย่างเชื่องช้าของเศรษฐกิจในกลุ่มเอเชียเอง ในขณะที่เศรษฐกิจในบราซิลและรัสเซียนั้น ยังคาบจุกคาบคอก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าการส่งออกของประเทศเพื่อนบ้าน ที่ติดต่อการค้าระหว่างกันอย่างแน่นอน

นอกจากนี้ดับเบิลยูทีโอยังรายงานด้วยว่า การปรับราคาสูงขึ้นของน้ำมันและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ตั้งแต่ปลายปีที่ผ่านมา นั้น จะส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อการส่งออกปีนี้ด้วย (ไทยรัฐ 230442)

5.4 การจัดอันดับระบบเศรษฐกิจโลก สหรัฐติดอันดับ 1 และไทยติดอันดับ 34

สถาบันวิจัยมิลกัน สถาบันวิจัยเอกชนของสหรัฐอเมริกา รายงานการจัดอันดับระบบเศรษฐกิจ 44 ประเทศทั่วโลก โดยการจัดอันดับในแง่ของการเข้าถึงตลาดเงินทุน ปรากฏว่าระบบเศรษฐกิจไทยอยู่ในอันดับที่ 34 โดยมีคะแนนรวมอยู่ที่ 52.3 คะแนน ในขณะที่สหรัฐอเมริกาอยู่ในอันดับที่ 1 ด้วยคะแนนเต็ม 100 คะแนน และประเทศรัสเซียอยู่ในอันดับท้ายสุดด้วยคะแนน 29.2 คะแนน สำหรับประเทศไทยติดอันดับสูงสุดคือประเทศฮ่องกงอยู่ในอันดับที่ 3 โดยคำถามที่ใช้ในการตัดสินเพื่อการจัดอันดับในครั้งนี้คือระบบเศรษฐกิจเปิดเสรีเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาก่อตั้งธุรกิจได้ยากง่ายเพียงใด โดยสถาบันวิจัยมิลกันยังได้ใช้ตัวแปรทางเศรษฐกิจมาช่วยวิเคราะห์ ถึง 41 ตัว แบ่งแยกเป็น 3 ประเภท คือดัชนีเชิงปริมาณ 20 ตัว , ดัชนีความเสี่ยง 4 ตัว และดัชนีเชิงคุณภาพ 17 ตัว

เป็นที่น่าสังเกตว่าคะแนนความเสี่ยงของประเทศไทยต่ำมากโดยอยู่ที่ 20.2 คะแนน และมีเพียงสองประเทศที่ต่ำกว่าไทยคือ เวเนซุเอลา 14.4 และ อินโดนีเซียที่ 11.4 สถาบันวิจัยมิลกันยังได้ใช้ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงิน อัตราดอกเบี้ยและราคาดัชนี เป็นตัวสำคัญในการให้คะแนนด้านความเสี่ยง แต่ที่น่าแปลกใจคือการพบว่าเศรษฐกิจโลกเมื่อเกือบ 500 ปีที่แล้วมีความเป็นโลกาภิวัตน์มากกว่าปัจจุบันทั้งในแง่ของการไหลเวียนของแรงงานและเงินทุนจากประเทศล่าอาณานิคม (สำนักข่าวไทย 250542)

5.5 เศรษฐกิจเอเชีย

5.5.1 ธนาคารโลกเตือนวิกฤติเอเชียยังห่างไกลจากภาวะฟื้นตัว

บทความที่เขียนโดย Sheel Kohli ตีพิมพ์ใน Southchina Morning Post วันที่ 27 เม.ย. 2542 กล่าวว่า นายซอง-มิเชล เซเวรีโน รองประธานธนาคารโลกประจำภาคพื้นเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจเอเชียที่ตรงกันข้ามกับการประเมินขององค์การการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ก่อนหน้านั้น ที่ว่าเศรษฐกิจเอเชียกำลังเข้าสู่ภาวะการฟื้นตัวอย่างช้าๆ นายเซเวรีโน ระบุว่า ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในเอเชียยังห่างไกลจากการฟื้นตัว หลายประเทศยังคงต้องเผชิญการทำลายอย่างใหญ่หลวงอีกหลายระลอก กว่าที่จะคืนกลับสู่ภาวะการเติบโตอย่างยั่งยืน "พูดก็พูดได้ว่าเอเชียตะวันออกมีเสถียรภาพทางการเงินแล้ว และก็เห็นมีปัจจัยที่เสริมข้อสรุปนั้นไม่น้อย แต่ว่าการฟื้นตัวดังกล่าวมีความอ่อนไหวและเปราะบางอย่างมาก" เซเวรีโนกล่าว และว่า "ภาวะการส่งออกขยายตัวอย่างเชื่องช้ามาก และอุปสงค์ภายในประเทศก็อ่อนไหวมาก โดยส่วนใหญ่แล้วจะเนื่องมาจากวิวัฒนาการของอุปสงค์ในระบบโลกเป็นสำคัญ"

เซเวรีโนยังระบุด้วยว่า ความอ่อนไหวของภาวะการฟื้นตัวดังกล่าวนั้น ในบางประเทศยังผนวกเอาความปั่นป่วนทางการเมืองและสังคมเข้ามาร่วมด้วย และได้กล่าวถึงประเทศไทย เกาหลี และมาเลเซียว่า สถานการณ์มีแนวโน้มจะยิ่งร้ายแรงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาเสียอีกด้วย "การปรับโครงสร้างสถาบันการเงินและบริษัทต่างๆ จะคืบหน้าไปอย่างเชื่องช้า เนื่องจากมีสิ่งที่ต้องปรับอย่างมากรออยู่ ดังนั้นจึงเป็นตัวถ่วงให้อัตราการขยายตัวช้าลง" และว่า "ในปี 2542 นี้ อัตราการขยายตัวคาดว่าจะป็นศูนย์ จะมีบางประเทศที่อาจทำได้ดีกว่านี้เล็กน้อย และบางประเทศแย่กว่า" (Southchina Morning Post 270442)

5.5.2 แนวโน้มเศรษฐกิจเอเชียฟื้นตัวสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนสหรัฐฯ

สตีเฟน โรซ นักเศรษฐศาสตร์โลก ของมอร์แกน สแตนลีย์ ดีน วิดเดอร์ แอนด์ โค. ในตลาดหุ้นวอลล์สตรีท กล่าวว่า ขณะที่เศรษฐกิจเอเชียกำลังฟื้นตัวเศรษฐกิจโลกก็จะได้รับประโยชน์ไปด้วย นักเศรษฐศาสตร์กล่าวว่า ตามที่คาดการณ์ไว้ เมื่อปี 2540 เศรษฐกิจเอเชียกระตุ้นการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกราว 0.5% และเมื่อสภาพเศรษฐกิจของเอเชียกระเตื้องขึ้น การขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกก็ติดตัว

กลับในทิศทางตรงกันข้ามเช่นกัน อย่างไรก็ตาม นักเศรษฐศาสตร์โลกชี้ว่า ความเสี่ยงสำคัญที่สุดในเวลานี้ ก็คือสถานการณ์ในญี่ปุ่น ซึ่งหากผลผลิตของญี่ปุ่นยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ก็จะส่งผลทำให้เกิดปัญหาตามมา เนื่องจากญี่ปุ่นมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก การถดถอยลงเรื่อย ๆ จะส่งผลเสียต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงของเอเชีย รวมถึงการรักษาเสถียรภาพทางการเงินของโลกด้วย (สำนักข่าวไทย 110542)

5.5.3 เศรษฐกิจฮ่องกงถึงจุดต่ำสุด หดตัว 3.5% เห็นสัญญาณปรับตัว

สภาวะเศรษฐกิจของฮ่องกงในไตรมาสแรกของปี 2542 หดตัว 3.5% เงินเฟ้อติดลบ 2.6% นับเป็นการหดตัวทางเศรษฐกิจติดต่อกันถึง 5 ไตรมาส เป็นผลมาจากการใช้จ่ายของผู้บริโภคที่ซบเซา แต่นับว่าปรับตัวดีขึ้นกว่าไตรมาสที่ 3 และ 4 ของปีที่แล้วที่หดตัวถึง 6.9% และ 5.7% ตามลำดับ ขณะที่ประเทศเกาหลีใต้การเติบโตของเศรษฐกิจในไตรมาสแรกของปีนี้ถึง 4.6% และสิงคโปร์ 1.2%

นายซามัส ม็อก นักเศรษฐศาสตร์จากธ.อีสต์เอเชีย กล่าวว่า ไม่กล้าบอกว่าเศรษฐกิจฮ่องกงฟื้นตัว แต่ที่แน่ ๆ เศรษฐกิจได้ผ่านพ้นจุดต่ำสุดแล้ว ตัวเลขเศรษฐกิจที่ทางการเผยแพร่ สอดคล้องกับตัวเลขประเมินของตลาดที่เชื่อว่าเศรษฐกิจจะหดตัว 3.2% อย่างไรก็ตาม เห็นได้ชัดว่าเศรษฐกิจฮ่องกงปรับตัวดีขึ้น การบริโภคประชาชนเริ่มปรับตัวดีขึ้น ตลาดเงินและตลาดอสังหาริมทรัพย์กำลังดีดตัวกลับอย่างชัดเจน สอดคล้องกับนายแอนดรูว์ เฟอร์นาว หัวหน้าฝ่ายวิจัยจากวิกเกอร์ส บัสลาส ฮ่องกง เผยสัญญาณที่ชี้ว่า เศรษฐกิจกำลังจะเด้งตัวจากตัวเลขการขายบ้าน และตัวเลขการลงทุนต่างชาติที่ไหลกลับมา แม้ว่าจะไม่ช่วยให้หลุดเศรษฐกิจ แต่เห็นว่าเศรษฐกิจพ้นจุดต่ำสุดและหดตัวต่อเนื่องไตรมาส 2 และ 3 การเติบโตทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นในไตรมาสที่ 4 (กรุงเทพธุรกิจ 010642)

5.5.4 เศรษฐกิจญี่ปุ่นยังไม่ฟื้น-ว่างงานสูงเป็นประวัติการณ์

สัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจญี่ปุ่นกลายเป็นสิ่งเลือนลอย แม้ว่าได้อัดฉีดเงินโดยเพิ่มรายจ่ายภาครัฐเข้าไปในระบบ 40 ล้านล้านเยนเมื่อปีที่แล้ว ซึ่งยังปรากฏว่าตัวเลขการว่างงานในเดือน เม.ย. เพิ่มขึ้นเป็น 4.8% เป็น 3.42 ล้านคน ถือเป็นตัวเลขที่สูงเป็นประวัติศาสตร์ติดต่อกับเป็นเวลา 2 เดือน ซึ่งนักวิเคราะห์หลายสำนักวิเคราะห์เศรษฐกิจญี่ปุ่นเห็นว่ารัฐบาลควรจะต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจอีก 10 ล้านล้านเยน ในขณะที่นายฮาชิชิ ซากิยะ รว.ก.วางแผนเศรษฐกิจญี่ปุ่น เปิดเผยว่ารัฐบาลต้องการวางแผนงบประมาณพิเศษฉบับใหม่ในปีนี้ พร้อมระบุว่า ได้เสนอแผนสร้างงาน 100,000 ตำแหน่งผ่านกองทุนสำหรับการแก้ไขปัญหาว่างงาน (กรุงเทพธุรกิจ 020642)

5.5.5 สถานการณ์ธนาคารของอินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น มาเลเซีย

เศรษฐกิจอินโดนีเซีย : นายเอกโก นูเตีย เจ้าหน้าที่สำนักงานปฏิรูประบบสถาบันการเงินอินโดนีเซีย (อึบรา) เปิดเผยว่าธนาคารอินโดนีเซียยังไม่สามารถปล่อยกู้วงใหม่ได้ก่อนสิ้นปีนี้ ปัจจุบันมีปัญหาเงินฟัแอลสูง รัฐบาลต้องใช้เงินอีก 87,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อฟื้นฟูธนาคาร หลังจากปิดธนาคารไป 16 แห่ง ในปี 2540 ก่อนยุบเพิ่มอีก 38 แห่ง และสั่งให้ผนวกกิจการ 7 แห่งในต้นปีนี้ และอนุมัติให้ธนาคารเอกชนชั้นนำ 9 แห่ง เข้าร่วมแผนปรับโครงสร้างทุนธนาคารซึ่งรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือร้อยละ 80 (กรุงเทพธุรกิจ 010742)

เศรษฐกิจเกาหลีใต้ : สำหรับเกาหลีใต้ ได้ดำเนินการชักชวนนักธุรกิจต่างชาติให้เข้าซื้อธนาคารท้องถิ่นเพื่อป้องกันการล้มละลายเป็นไปอย่างเชื่องช้ามาก ธนาคาร 5 แห่ง ปิดตัวลงนับตั้งแต่เกิดวิกฤติปะทุขึ้น และอีก 5 แห่ง รวมเข้ากับสถาบันการเงินที่แข็งแกร่งกว่า ปัจจุบันมีธนาคาร 17 แห่ง เทียบเท่ากับ 27 แห่งเมื่อ 18 เดือนที่แล้ว ส่วนเงินฟัแอลอยู่ที่ 37.6 ล้านล้านวอน ในช่วงเดือนมี.ค.

เศรษฐกิจญี่ปุ่น : ธนาคารชั้นนำ 2 แห่ง และธนาคารภูมิภาค 3 แห่ง ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลคาดว่าจะการผนวกและปิดกิจการจะเกิดขึ้น

เศรษฐกิจมาเลเซีย : ธนาคารกลางมาเลเซียมีแผนลดธนาคารพาณิชย์ในประเทศให้เหลือ 16 แห่ง จาก 22 แห่ง ผ่านการผนวกกิจการนาย

5.5.6 วิกฤตเศรษฐกิจเอเชียรอบใหม่ พร้อมเสนอแนะทางออก 8 ขั้นตอนสู่เศรษฐกิจเอเชีย

นายพอล คุกรแมน ศาสตราจารย์วิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย แมสซาชูเซตส์ อินสตีติวท์ ออฟ เทคโนโลยี (เอ็มไอที) สหรัฐอเมริกา เขียนบทความเตือนให้ประเทศเอเชียตระหนักถึงวิกฤติเศรษฐกิจรอบสอง เชื่อกันว่าจะเกิดในระยะอันใกล้ และเชื่อว่าเศรษฐกิจเอเชียจะต้องใช้เวลานานกว่าจะฟื้นตัว และจะไม่รุ่งโรจน์เหมือนก่อน ด้วยสาเหตุ ประการแรก ประเทศที่เผชิญกับวิกฤติในเอเชียยังพึ่งพาบริษัทประกอบการในลักษณะเดิมอยู่ ต้องใช้ระยะเวลาสร้างนักธุรกิจรุ่นใหม่ขึ้นมา ประการถัดมา เศรษฐกิจของประเทศขยายธุรกิจด้วยการอัดเงินทุนมหาศาล ขณะที่เงินอัดฉีดเข้าไปในระบบใหม่ไม่มีมากในอนาคต องค์ประกอบในเศรษฐกิจหลายตัวยังไม่ได้รับการแก้ไข

ครูแกนประมาณการว่าในช่วง 2 ปีข้างหน้าจะไม่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจในรูปแบบเดิมเหมือนที่ผ่านมา แต่ยังเสี่ยงสูงอยู่ ต่อการเกิดปัญหาใหม่ ๆ และได้เสนอทางออกเศรษฐกิจ 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ให้ญี่ปุ่นยอมพิมพ์พันธบัตรเพิ่มเติมมากขึ้น และยอมรับอัตราเงินเฟ้อเล็กน้อยเป็นการดี 2. ทำให้เงินเยนอ่อนค่าลง จะช่วยเอเชียที่เหลืออยู่ในความสงบ เพราะภาวะเงินฝืดจะก่อให้เกิดความเสี่ยงมากกว่าเงินเฟ้อ 3. รักษาอัตราดอกเบี้ยทั่วเอเชียให้ต่ำไว้ 4. กดดันให้บริษัทบางส่วนล้มละลายอย่างแท้จริง 5. อนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเข้าประกอบกิจการ 6. พึ่งพาบริษัทที่สามารถพยุงตัวเอง 7. ยอมรับการควบคุมเงินทุนในลักษณะเดียวกับที่มาเลเซียใช้ 8. เรียนรู้บทเรียนจากอดีตไม่กระทำใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดวิกฤติอีกครั้ง (170642)

5.6 เศรษฐกิจรัสเซีย

หลังจากที่รัสเซียล่มสลายเมื่อ 8 ปีที่แล้ว สภาพเศรษฐกิจรัสเซียอยู่ในสภาพล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด และเมื่อวิกฤติการเงินในเอเชียที่ผ่านมาทำให้รัสเซียต้องลดค่าเงินรูเบิลและประกาศพักการชำระหนี้ต่างประเทศในเดือน ส.ค. 2541 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ธนาคารโลกและ ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 7 ประเทศ (จี-7) เข้าช่วยเหลือโดยการอนุมัติเงินให้กู้มูลค่าราว 22,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ถึงกระนั้นสภาพเศรษฐกิจของรัสเซียก็คงไม่ดีขึ้น แนวโน้มเศรษฐกิจในปี 2542 คาดการณ์ว่าจะหดตัวร้อยละ 3 ต่อเนื่องจากปี 2541 ที่หดตัว ร้อยละ 4.6 ด้านเงินเฟ้อตั้งเป้าลดเงินเฟ้อให้อยู่ระดับที่ร้อยละ 30 หลังจากการเงินเฟ้อพุ่งสูงถึงร้อยละ 84.4 ในปี 2541 (กรุงเทพธุรกิจ 100442)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและสิ่งแวดล้อม

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านแรงงานและคุณภาพชีวิต

หัวข้อข่าว

- 1.1.1 ตัวเลขการว่างงานลดลง คนงานกลับเข้าทำงาน 190,000 คน
- 1.1.2 4 ส.ค. 2542 เส้นตายแรงงานต่างด้าว
- 1.1.3 ประชากรยากจนเพิ่มร้อยละ 12-13 คนยากจนสูงสุดมีอายุ 65 ปีขึ้นไป
- 1.1.4 การติดตามผลงานกองทุนเพื่อช่วยเหลือประชาชนของ ก.แรงงานฯ
- 1.1.5 ต้องปฏิรูปเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม
- 1.1.6 รัฐทุ่ม 6 ล้านบาทในโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด เป้าลดรวม 120,000 คน
- 1.1.7 เมนูอันดับ 5 ของกองทุนชุมชน
- 1.1.8 ก.แรงงานฯ ชิงตั้งสถาบันความปลอดภัย

สรุปประเด็นข่าว

1.1.1 ตัวเลขการว่างงานลดลง คนงานกลับเข้าทำงาน 190,000 คน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ปรับประมาณการณ์ตัวเลขคนว่างงานของปี 2542 ใหม่ จากเดิมที่วางไว้ในช่วงต้นปีว่ามียอดคนว่างงานทั้งสิ้น 2.13 ล้านคน หรือมีจำนวนคนทำงานทั้งสิ้น 30.37 ล้านคน จากประชากรที่อยู่ในวัยทำงานทั้งสิ้น 31.07 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำในภาคเกษตร 13.66 ล้านคน และนอกภาคเกษตร 17.41 ล้านคน ซึ่งจำนวนคนว่างงานลดลงจากประมาณการเดิม 340,000 คน หากเทียบกับตัวเลขการว่างงานในปี 2541 พบว่า มียอดคนว่างงาน 1.98 ล้านคน ยังพบว่าประมาณการณ์ใหม่นี้ต่ำกว่าตัวเลขเดิมถึง 190,000 คน ซึ่งหมายความว่าในปี 2542 คนที่ว่างงานอยู่จะกลับมามีงานทำอย่างน้อย 190,000 คน เนื่องจากการเลิกจ้างพนักงานของผู้ประกอบการเริ่มปรับตัวลดลงและภาวะเศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัวระยะแรก ซึ่งในระยะต่อไปเมื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและการบริโภคของประชาชนได้ผล สินค้าขายได้มากขึ้น จะทำให้โรงงานและธุรกิจมีสภาพคล่องเหลือเฟือมากขึ้นซึ่งจะลดการปลดพนักงานได้จำนวนหนึ่ง (ไทยรัฐ 010642)

1.1.2 4 ส.ค. 2542 เส้นตายแรงงานต่างด้าว

สำนักจัดระบบแรงงานต่างด้าว ก.แรงงานฯ รายงานการสำรวจคนต่างด้าวตั้งแต่ ม.ค. 2541 - เม.ย. 2542 พบว่ามีแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองอย่างถูกและผิดกฎหมายรวมทั้งสิ้น 563,780 คน แยกเป็นแรงงานสัญชาติพม่า 79,057 คน กัมพูชา 10,593 คน ลาว 1,261 คน โดยได้ผลักดันออกนอกประเทศไปแล้ว 334,011 คน สำหรับอาชีพ 4 อันดับที่ชาวต่างด้าวรับจ้างเรียงลำดับมากถึงน้อยคือ กิจกรรมต่อเนื่องจากการประมงทะเล ประมงทะเล สวนยางพารา และโรงสีข้าว

ในวันที่ 4 ส.ค. 42 จะเป็นวันครบกำหนดเส้นตายที่รัฐบาลขยายเวลาผ่อนผันวีซ่าให้แรงงานต่างด้าวในกิจการ 5 ประเภทสามารถทำงานได้คือ กิจการโรงสี คนงานสวนยางพารา กิจการประมง กิจการเลี้ยงหมู และแรงงานในไร่ช้อย แม้ว่าปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของไทยตั้งแต่ 2540 ส่งผลให้รัฐใช้นโยบายเชิงกีดกัน หากผู้ประกอบการฝ่าฝืนใช้แรงงานต่างด้าวมีความผิดตาม พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (กรุงเทพธุรกิจ 030542) ซึ่งต้องรอดูว่าถึงเวลานั้นรัฐบาลจะยังคงเข้มงวดหรือไม่ เพราะงานหนัก-ค่าจ้างถูก แรงงานไทยที่ตกงานจากระบบอุตสาหกรรมจะยอมทำหรือเปล่า รัฐบาลต้องให้คำตอบกับผู้ประกอบ 5 กิจการ ว่าเขาจะเอาแรงงานราคาถูกจากไหน

ความเคลื่อนไหวล่าสุดของกรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวได้เตรียมจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชนทั่วประเทศ 8 ก.ค. นี้ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยเน้นสภาอุตสาหกรรม และสภาหอการค้าทั่วประเทศ (กรุงเทพธุรกิจ 020742) ในขณะที่หอการค้า จ. ตากจะนำมาตรการ 4 สิงหาคม จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจภาคอุตสาหกรรมชายแดน อ. แม่สอด จ. ตาก กว่า 100 แห่ง ที่ต้องหยุดกิจการเสียหายมูลค่ากว่า 5,000 ล้านบาท (ไทยโพสต์ 250642)

1.1.3 ประชากรยากจนเพิ่มร้อยละ 12-13 คนยากจนสูงสุดมีอายุ 65 ปีขึ้นไป

รศ.ดร.เมธี ครอบแก้ว คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เผยการแก้ไขปัญหาค้นหาคนต้องปฏิรูปภาคสังคมและเศรษฐกิจ เน้นปรับโครงสร้างภาษีและจัดสรรการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม

ดร.เมธี กล่าวว่าตัวเลขคนยากจนในปัจจุบันมีประมาณร้อยละ 12-13 ของจำนวนประชากรไทยทั่วประเทศ หรือ 8 ล้านคน โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดความยากจนคือ ขนาดครอบครัวที่มีลูกหลายคน จึงมีภาระค่าใช้จ่ายสูง การถือครองที่ดิน โดยเฉพาะการถือครองที่ดินเฉลี่ย 0.5-5 ไร่/ครอบครัว และได้ขายไปในช่วงเศรษฐกิจฟองสบู่ หลังจากที่ย้ายได้จากการขายที่ดินถูกใช้จนหมดสิ้น ก็กลายสภาพเป็นคนยากจนที่ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีงานทำ นอกจากนี้ กลุ่มคนยากจนมักพบมากในผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไป สาเหตุจากความแก่ชรา ไม่มีงานทำ ขาดรายได้ และไม่มีบุตรหลานดูแล ขณะที่ สวัสดิการของรัฐดูแลไม่ทั่วถึง และปัจจัยสุดท้ายคือ การศึกษา โดยคนยากจนมักจะไม่ได้รับการศึกษาดำเนินเพียงประถม 4 เท่านั้น ทำให้เข้าไม่ถึงโอกาสการพัฒนาตนเองในสังคม ทั้งด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ

ดร.เมธีมีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาค้นหาคนยากจน โดยรัฐต้องเร่งปฏิรูประบบภาษีที่ดินเพื่อกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมถึงการจัดเก็บภาษีมรดก การเร่งปฏิรูประบบราชการ การปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับเศรษฐกิจกระแสหลักในขณะนี้ โดยรัฐต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการดูแลประชาชนที่ยากจนให้ได้รับความเป็นธรรมในสังคม (กรุงเทพธุรกิจ 170542)

1.1.4 การติดตามผลงานกองทุนเพื่อช่วยเหลือประชาชนก.แรงงานฯ

ก.แรงงานฯ ได้จัดตั้งกองทุนและเงินทุนต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน 9 ประเภท แยกตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน การให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีเงินกองทุน 250 ล้านบาท ให้ลูกจ้างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในสถานประกอบการกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาให้กู้ไปแล้ว 20 แห่งเป็นเงิน 103.98 ล้านบาท จากจำนวนลูกจ้างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ 19,586 คน **กองทุนพัฒนามือแรงงาน** โดย กรมพัฒนามือแรงงาน ให้แรงงานที่ต้องการพัฒนามือแรงงานตนเองกู้ยืม ทั้งแรงงานใหม่และแรงงานที่ถูกเลิกจ้างที่มีอายุ 15-45 ปี กู้ในวงเงิน 17,500-116,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 1 ชำระคืนไม่เกิน 5 ปี มีเงินกองทุน 250 ล้านบาท อนุมัติให้กู้ยืมไปแล้ว 7,469 รายเป็นเงิน 154.11 ล้านบาท ทั้งนี้ปี 2542 ได้รับอนุมัติเงิน 50 ล้านบาท **กองทุนช่วยเหลือคนงานไปทำงานต่างประเทศ** ในความดูแลของกรมการจัดหางานเพื่อช่วยเหลือคนงานที่ประสบปัญหาในต่างประเทศ มีเงินกองทุน 442 ล้านบาทมีสมาชิกกองทุน 51,874 คน ขณะนี้ให้ความช่วยเหลือคนงานด้วยเงินกองทุนแล้วจำนวน 35 คน เป็นเงิน 114,623.95 บาท **กองทุนเงินทดแทน** สำนักงานประกันสังคม ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมในเวลาทำงาน ซึ่งได้รับความช่วยเหลือกรณีเจ็บป่วย ตาย ทุพพลภาพ อันเนื่องมาจากการทำงาน

การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพเอกชน ให้การช่วยเหลือในกลุ่มนายจ้าง โดยให้เอกชนกู้ยืม เพื่อจัดตั้งหรือขยายกิจการ โดยกู้ได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำจากธ.ออมสิน ทั้งต้องเป็นการฝึกอบรมในวิชาชีพสาขาขาดแคลนในเขตอุตสาหกรรมนอกกรุงเทพฯและปริมณฑล เป็นการอบรมระยะสั้นไม่เกิน 250 ชั่วโมง โดยให้กู้ไม่เกิน 1.5 เท่าของเงินทุน การชำระเงินกู้คิดอัตราดอกเบี้ยลอยตัว กำหนด 6 เดือน หากใช้เงินทุนหมุนเวียนให้ชำระคืนภายใน 1 ปี ขณะนี้ยังไม่มีเอกชนใดกู้ มีเพียงสอบถามรายละเอียด

กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและประชาชนทั่วไปโดยส่วนใหญ่อยูในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ ได้แก่ คนพิการที่จดทะเบียน ณ สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการหรือสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดให้กู้ยืมไปเพื่อเป็นทุนเริ่มต้นในการประกอบอาชีพหรือขยายกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยให้กู้รายละไม่เกิน 20,000 บาท ผ่อนชำระคืนภายใน 5 ปี ไม่เสียดอกเบี้ย ให้กู้ไปแล้ว 1,454 คน เป็นเงิน 290.8 ล้านบาท ขณะนี้รอเงินจัดสรรจากเงินกู้มีรายชื่ **เงินหมุนเวียนประชาเศรษฐกิจสงเคราะห์ (ทปค.3)** ซึ่งให้ประชาชนทั่วไปที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและผู้มีรายได้รายได้น้อยกู้รายละไม่เกิน 10,000 บาท ชำระคืนภายใน 5 ปี ไม่เสียดอกเบี้ย ขณะนี้ให้กู้ไปแล้ว 258 ราย เป็นเงิน 2,704 ล้านบาท นับตั้งแต่ปี 2537-41 ให้กู้ยืมไปแล้ว 1,527 คน เป็นเงิน 14,224 ล้านบาท

เงินทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้ถูกเลิกจ้างและผู้ว่างงาน ให้การช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง-ว่างงานและประชาชนทั่วไปที่มีรายได้น้อยให้กู้เงินไปเพื่อประกอบอาชีพรายละไม่เกิน 15,000 บาท ผ่อนชำระคืนไม่เสียดอกเบี้ย ผลการดำเนินงานพบว่า ตั้งแต่ 1 ส.ค. 41 - 12 มี.ค. 42 มีผู้กู้ยืมแล้ว 28,796 คน เป็นเงิน 300 ล้านบาท และมีผู้ขอกู้ยืมอีก 88,356 คน โดยปี 42 ได้รับการจัดสรร 120 ล้านบาท

เงินหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรี ให้กู้แก่สตรีที่รวมกลุ่มกันประกอบอาชีพ กู้ยืมได้รายละไม่เกิน 15,000 บาท ผ่อนชำระคืนภายใน 1 ปี ไม่เสียดอกเบี้ย ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมาให้กู้ไปแล้ว 627 ราย เป็นเงิน 8.2 ล้านบาท สำหรับตัวเลขตั้งแต่ 2538-41 ปรากฏว่าให้กู้ไปแล้ว 3,446 คน เป็นเงิน 27.05 ล้านบาท

เงินทุนรวมกลุ่มประกอบอาชีพ การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่รวมกลุ่มกัน ผู้ขอต้องรวมกลุ่มไม่น้อยกว่า 5-10 คน ให้เงินสนับสนุนกลุ่มละไม่เกิน 4,000 บาท โดยเป็นการช่วยเหลือแบบให้เปล่าขณะนี้ให้ไปแล้ว 374 กลุ่ม จำนวน 5,036 คน เป็นเงิน 8,291,400 ล้านบาท

นอกจากนี้ **โครงการสินเชื่อเพื่อไปทำงานต่างประเทศ** ให้ความช่วยเหลือตามมติครม. เมื่อ 3 พ.ค. 2537 โดย ธ.กรุงไทย ให้กู้วงเงินไม่เกินรายละ 90,000 บาท คิดดอกเบี้ยขั้นต่ำร้อยละ 3 ต่อปี กำหนดการชำระคืน 18 เดือน และต้องมีหลักประกันค้ำประกัน ดำเนินงานตั้งแต่ 30 มิ.ย. 2538- 31 มี.ค. 2542 ปรากฏว่ามีการปล่อยกู้ทั้งสิ้น 20 ราย จากจำนวน ผู้ยื่นกู้ 1,122 ราย เป็นเงินประมาณ 15.8 ล้านบาท

วันที่ 10 มี.ค. 2542 มีการตั้ง **กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง** ในความรับผิดชอบของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตามมติครม. เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2542 โดยกำลังรณรงค์ประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลจำนวน 200 ล้านบาท

1.1.5 ต้องปฏิรูปเครือข่ายสวัสดิการทางสังคม

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (เอดีบี) ศึกษาการปฏิรูปเครือข่ายสวัสดิการทางสังคมของรัฐบาลไทยใหม่หลังพบว่า การให้ความคุ้มครองจากรัฐยังมีปัญหาการเอาเปรียบคนระดับล่างที่ต้องจ่ายภาษีแต่กลับไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมเช่นคนชั้นกลาง

นายชาญชัย มูลสินีศากร รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) แถลงมติที่ประชุม รมว.ก.คลัง (เอเปก) ครั้งที่ 16 ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 15 -16 พ.ค. 42 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมต่อเนื่องจากการสัมมนาเรื่องการปฏิรูประบบบำนาญบำนาญ ภายใต้กรอบเอเปกอีกครั้งในเดือน มี.ค. 2543 ซึ่งสอดคล้องกับการที่ ก.คลังมีแผนที่จะปรับปรุง การสร้างระบบเครือข่ายทางสังคมใหม่อยู่แล้ว โดยได้รับความช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (เอดีบี) ในเรื่องการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาแนวทางจนถึงขั้นตอนสิ้นสุดของการจัดทำร่างพิมพ์เขียวฉบับใหม่ ซึ่งสิ้นสุดเดือน ต.ค.นี้ (ผู้จัดการ 240542)

ก่อนหน้านี้ นายพิสิฐ ลี้อาธรรม รมว.ก.คลัง ได้ร่วมประชุม Regional Pension Fund ของกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา พบว่าระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของเม็กซิโกและชิลี เป็นระบบที่มีความก้าวหน้ามากที่สุด เพราะมีประสิทธิภาพทั้งการระดมทุน การจัดการกองทุนและการให้ประโยชน์ต่อสังคมสูงสุดและการประชุมเอเปกครั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากการประชุมครั้งนั้น

ก.คลังได้นำผลของการประชุมเอเปกมาขยายต่อในการปรับปรุงกองทุนของไทย เนื่องจากปัจจุบันมีการกระจายของกองทุนต่างๆ ที่ล้วนแต่มีกฎหมายเป็นของตนเองจึงไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการจัดการที่ดี รวมทั้งขาดความสมบูรณ์ในแง่สัดส่วนที่ผู้จ่ายควรจะได้รับเมื่อถึงวันเกษียณอายุ ระบบการจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพจะกำหนดสัดส่วนผลตอบแทนให้แก่พนักงานเกษียณอายุประมาณร้อยละ 60-70 ของอัตราเงินเดือนสุดท้าย ในขณะที่สัดส่วนลักษณะเดียวกันของไทยจ่ายร้อยละ 20-30 ของอัตราเงินเดือนสุดท้าย ทำให้มีปัญหาผู้เกษียณอายุไม่มีเงินก้อนพอที่จะใช้ดำรงชีพหลังการทำงาน นอกจากนั้นยังมี ระบบการจ่ายเงินสมทบของฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย ซึ่งมีปัญหาในแง่ความบิดเบือนต่อข้อเท็จจริงในเรื่องผู้ควรได้รับประโยชน์จากการจ่ายเงินประกันตน ในแง่นี้รัฐบาลต้องมีส่วนในการบังคับให้นายจ้างจัดระบบประกันสังคมในกิจการรัฐ ลูกจ้าง เจ้าของต้องสมทบเงินเพื่อเป็นสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างในองค์กร

อย่างไรก็ตาม ระบบการจัดโครงสร้างการให้หลักประกันความมั่นคงของประชาชนโดยรวมของประเทศและการสร้างระบบการประกันความมั่นคงแก่พนักงานลูกจ้างบริษัทเอกชนโดยการจัดตั้งกองทุน 3 ลักษณะ คือ 1. การจัดตั้งกองทุนในรูปแบบรัฐสวัสดิการซึ่งเป็นการจัดตั้งโดยรัฐบาล และใช้งบประมาณของรัฐ 100% 2. จัดตั้งกองทุนประกันสังคมภายในบริษัท เป็นการจัดตั้งในลักษณะบังคับ โดยเงินกองทุนมาจาก 3 ชาติ คือ รัฐบาลเป็นผู้สมทบในสัดส่วนที่เท่ากับคู่อาประกันและเจ้าของกิจการสมทบเข้ามา และ 3. การจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งเป็นการจัดตั้งด้วยระบบสมัครใจระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่จะตกลงกันเองถึงสัดส่วนการจ่ายสมทบทั้ง 2 ฝ่าย โดยรัฐบาลไม่มีส่วนจัดสรรงบประมาณเข้าร่วม

จะเห็นว่าระบบประกันสังคมที่รัฐบาลต้องจ่ายนั้น ลูกจ้างบริษัทที่มีงานทำแน่นอนจะเป็นผู้รับผลประโยชน์ ในขณะที่ชาวไร่นาที่ต้องจ่ายภาษีนั้นไม่ได้รับอะไรด้วย ดังนั้นการสร้างเครือข่ายสังคมใหม่จะขึ้นอยู่กับการศึกษาของเอดีบี

สำหรับจำนวนกองทุนทั้งสิ้นที่มีอยู่ขณะนี้ 9,000 กองทุน มูลค่ารวม 145,000 ล้านบาท นายชาญชัยระบุว่า มีหลายกองทุนที่ยื่นเรื่องให้ สศค. เพื่อยุติดำเนินการเป็นการชั่วคราว เนื่องจากเอกชนไม่สามารถแบกรับภาระการจ่ายเงินสมทบในกองทุนร่วมกับตัวพนักงาน (ผู้จัดการ 240542, Bangkok Post 210599)

1.1.6 รัฐทุ่ม 6 ล้านบาทโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด เป้าลดรวม 120,000 คน

นายอรรถพล สรุฐชาติ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 29 มิ.ย. 42 ครม.อนุมัติโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เสนอเพื่อปรับลดสัดส่วนและขนาดกำลังคนในภาครัฐ

ให้เลิกลง แต่มีประสิทธิภาพ โดยจงใจให้ข้าราชการออกจากราชการก่อนการเกษียณ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ข้าราชการทุกประเภทผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป หรือผู้มีอายุราชการตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องมีอายุราชการเหลือตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องออกจากราชการตามกรณีอื่นที่กฎหมายกำหนด โดยกำหนดจำนวนเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการรุ่นแรกประมาณ 30,000 คน และมีเป้าหมายที่จะลดอัตราค่าจ้างลงตามมาตรการนี้เป็นจำนวน 120,000 คน ทั้งนี้จะเริ่มโครงการตั้งแต่ 1 ต.ค. 42 เป็นต้นไป

ในทางปฏิบัติ ก. คลังจะร่างพระราชกฤษฎีกาเงินเพิ่มบำนาญในส่วนที่เป็นตัวเงินคือ 1) เงินขวัญถุง คือเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณ 7 โดยแบ่งจ่ายเป็น 2 งวด ปีละงวด 2) เงินเพิ่มจากบำนาญ ให้เงินเพิ่มเพื่อให้บำนาญสูงขึ้น เสมือนผู้เข้าโครงการมีเวลาราชการเพื่อคำนวณบำนาญถึงวาระเกษียณ (นับเวลาราชการที่เหลือ) โดยจ่ายเงินเพิ่มเป็นรายเดือน พร้อมกับบำนาญปกติเท่าเงินเดือนเดือนสุดท้ายสำหรับสิทธิประโยชน์อื่นๆ กรณีผู้เข้าโครงการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญ ให้ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เสมือนหนึ่งออกจากราชการด้วยเหตุสูงอายุ โดยให้ผู้มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป ได้รับสิทธิประโยชน์นี้ด้วย

โครงการดังกล่าว รัฐต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการรุ่นแรก ปีแรก 581 ล้านบาท และในปีที่ 2 อีก 513 ล้านบาท ซึ่งจะคุ้มทุนในปีที่ 3 ของโครงการ โดยมีรายละเอียดคือ เงินขวัญถุง 4,130 ล้านบาท บำเหน็จบำนาญ 4,698 ล้านบาทต่อปี และเงินเพิ่มบำนาญ 776 ล้านบาทต่อปี รวมเป็นเงิน 5,474 ล้านบาทต่อ 3 ปี ในการนี้รัฐบาลจะประหยัดรายจ่ายจากหมวดเงินเดือนผู้เข้าร่วมโครงการรวมทั้งเงินชดเชยและเงินสมทบในกองทุนบำเหน็จบำนาญปีแรก 7,228 ล้านบาท และปีที่สอง 7,589 ล้านบาท สำหรับการยกเลิกตำแหน่งนั้น ให้เป็นดุลพินิจของส่วนราชการว่าจะยุบเลิกตำแหน่งใด โดยให้ยุบตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 80% ของจำนวนตำแหน่งที่ว่างลงจากโครงการนี้ สำหรับตำแหน่งที่เหลืออีก 20% ให้คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคน (คปร.) พิจารณาจัดสรรให้ส่วนราชการที่มีความจำเป็น(ไทยรัฐ 300642)

แม้ว่าจะเป็นโครงการที่ดี แต่ไม่คุ้มเสี่ยง ในภาวะเศรษฐกิจที่อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดลง เมื่อเลือกเกษียณก่อนกำหนดจะเอาเงินฝากธนาคารเพื่อหวังรายได้จากดอกเบี้ยก็ไม่คุ้ม ขณะเดียวกันจะนำไปลงทุน กำลังซื้อของตลาดก็ลดลง ดังนั้นในทางปฏิบัติอาจจะไม่ได้ผล นพ. นรา นาควัฒนานากุล รองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ ก. สาธารณสุข ให้ทัศนะว่าเป็นโครงการที่ดี เพราะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการลดขนาดกำลังคนของภาครัฐลง แต่ในทางปฏิบัติไม่ทราบว่าจะได้ผลแค่ไหนเพราะคนที่เข้าโครงการมีทั้งคนดีและคนไม่ดี รัฐอาจเสียโอกาสตัวคนดีเข้าโครงการ (ผู้จัดการ 030742)

1.1.7 เมนูอันดับ 5 ของกองทุนชุมชน

กองทุนชุมชนโดยความเห็นชอบของธนาคารโลก และ ก.คลังได้เพิ่มช่องทางให้ความช่วยเหลือแบบเร่งด่วนอีก 1 ช่องทาง วงเงิน 1,000 ล้านบาท เรียกว่า โครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบากโดยเครือข่ายองค์กรชุมชน หรือเรียกอย่างย่อว่า "เมนู 5"

กองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม หรือ กองทุนชุมชน ได้รับการอนุมัติและเริ่มดำเนินงานตั้งแต่ ก.ย. 2541 ด้วยวงเงิน 4,800 ล้านบาท เป้าหมายเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนฐานล่างให้เกิดความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ในระยะยาว (กรุงเทพธุรกิจ 280642)

นายเอนก นาคนบุตร ผู้อำนวยการกองทุนเพื่อสังคม เปิดเผยว่า โครงการดังกล่าวเป็นมาตรการพิเศษที่มุ่งให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนแก่คนที่ได้รับความเดือดร้อนจากวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม โดยกล่าวยั่วว่า "...โครงการนี้เราต้องการให้เครือข่ายองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งและมีอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ลุกขึ้นมาดูแลและจัดการปัญหาต่างๆ ของชุมชนด้วยความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน รวมทั้งจัดสรรแบ่งปันงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนชุมชนไปช่วยเหลือผู้ยากลำบากภายใต้โครงการหรือกิจกรรมที่องค์กรชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่เครือข่ายดูแลรับผิดชอบอยู่เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และความเรียบง่ายในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็เข้าถึงผู้เดือดร้อนได้ตรงเป้าหมาย..." (กรุงเทพธุรกิจ 090642)

คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (กองทุนชุมชน) ได้พิจารณาและมีมติให้การสนับสนุนโครงการสวัสดิการทุนการศึกษาเด็กนักเรียน จำนวน 7 โครงการ ซึ่งเสนอโดยองค์กรชุมชนเมือง 7 เครือข่าย เป็นโครงการนำร่องของโครงการ เมนู 5 รวมงบประมาณทั้งสิ้น 7,022,400 ล้านบาท โดยมีผู้รับประโยชน์ 1,116 คน จาก 97 ชุมชน

1.1.8 ก. แรงงาน ฯ ซึ่งตั้งสถาบันความปลอดภัย

ก.แรงงาน ฯ ซึ่งตั้งสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน ดัดหน้าองค์กรแรงงานที่เสนอร่าง พ.ร.บ. จัดตั้งสถาบันต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงจากการล่ารายชื่อ 5 หมื่นชื่อ

เมื่อวันที่ 10 พ.ค. 2542 เป็นวันความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ สภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านแรงงาน สมัชชาคนจนและกลุ่มนักวิชาการแรงงาน จะร่วมกันเสนอชื่อประชาชน 5 หมื่นชื่อต่อประธานสภาเพื่อร่าง พ.ร.บ. จัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ

นายสม ศุภนคร รองปลัด ก.แรงงาน ในฐานะประธานคณะกรรมการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ กล่าวว่า ตนและอธิบดีกรมสวัสดิการฯ รวมทั้งตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนได้เดินทางไปดูงานเกี่ยวกับสถานความปลอดภัยในประเทศเยอรมนี และฝรั่งเศสเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดตั้งสถาบันในประเทศไทย โดยคณะกรรมการมีความเห็นร่วมกันว่าควรเร่งให้มีการตั้งสถาบันความปลอดภัยขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกลุ่มอียู ซึ่งกำลังจะนำเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานมาเป็นการกำหนดมาตรฐานสินค้า

รายงานข่าวกล่าวว่า ก่อนหน้านั้น ก.แรงงานฯ ได้ปฏิเสธที่จะจัดตั้งสถาบันความปลอดภัยในการทำงานมาโดยตลอด โดย ก.แรงงานได้เปลี่ยนแปลงร่าง พ.ร.บ. จัดตั้งสถาบันซึ่งร่วมกันยกร่างจากหลายฝ่ายให้สถาบันมีอำนาจลดน้อยลง ทำให้องค์กรแรงงานและนักวิชาการไม่พอใจจึงรวบรวมรายชื่อ 5 หมื่น เสนอร่าง พ.ร.บ. ฉบับคนงานเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรเมื่อเร็ว ๆ นี้ (กรุงเทพฯ 050542, 150642)

1.2 ความเคลื่อนไหวภาคประชาชน เอกชน และต่างประเทศ

หัวข้อข่าว

- 1.2.1 โครงการเกษียณก่อนอายุภาคเอกชน : ลดพนักงานธนาคาร 38,000 คน
- 1.2.2 ข้อพิพาทแรงงานระหว่างนายจ้างส่วนลูกจ้างธ.กสิกรไทย และ บจ. อี.ที.เอ (ประเทศไทย)
- 1.2.3 คาดประชากรโลก 8,900 ล้านคนในปี 2593
- 1.2.4 คนจนโลกเพิ่ม 200 ล้านคน
- 1.2.5 บทสรุปจาก 27 วันของมือบวมประชาชนเผ่าแห่งประเทศไทย 8 จังหวัดภาคเหนือ
- 1.2.6 กลุ่มสมัชชาคนจนโกนหัวทวงมติกรม. กรณีสร่าง 4 เดือน
- 1.2.7 ประชาชนในพื้นที่คือปราการสำคัญป้องกันสิ่งแวดล้อมบทรเรียนจากบ้านหินกรูด
- 1.2.8 ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมหลังวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย

สรุปประเด็นข่าว

- 1.2.1 โครงการเกษียณก่อนอายุภาคเอกชน : ลดพนักงานธนาคาร 38,000 คน

รศ. แล ดิลกวิทยรัตน์ ผอ.ศูนย์พัฒนาแรงงานและการจัดการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงทรรศนะว่า แนวโน้มการเลิกจ้างจะเพิ่มขึ้นในสาขานาการเพราะเศรษฐกิจไม่ดีขึ้นและธนาคารต่างขาดทุนเทคโนโลยีเข้ามา แต่โอกาสที่คนไทยจะได้งานทำจะยากขึ้น สอดคล้องกับที่นายสกุล สือทรงธรรม เลขาธิการสหภาพแรงงานธนาคารและการเงินแห่งประเทศไทย กล่าวว่าตราบโดที่หนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังไม่ลดลงอย่างน่าพอใจก็มี ความเป็นไปได้ที่จะมีการเลิกจ้างพนักงานอีกเพื่อลดค่าใช้จ่าย

นักวิเคราะห์ได้วิเคราะห์ว่าธนาคารพาณิชย์จะต้องลดพนักงานประมาณ 38,000 คน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและดำเนินการต่อไป โดยค่าใช้จ่ายพนักงานคิดเป็นร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด (กรุงเทพฯ 050842) นโยบายเลิกจ้างพนักงานส่วนใหญ่ใช้โครงการเกษียณก่อนอายุ หรือ Early Retire ตัวเลขที่ต้องลดพนักงานก่อนเกษียณ คือ ธ.กสิกรไทยประมาณ 1,000-1,500 คน ธ.ไทยพาณิชย์ประมาณ 3,000 คน ธ.กรุงเทพ จำกัด ประมาณ 2,000 คน ธ.กรุงศรีอยุธยาแม้ว่าจะลดพนักงานปีละ 10% และธ. กรุงไทยหลังรวม ธ.มหานครจะมีพนักงานเกิน 2 หมื่นคน แต่ประมาณการว่าต้องลดพนักงาน 5,000 คน ส่วนกลุ่มธนาคารของรัฐธนาคารบีบีซีพนักงาน 3,000 คนอาจจะต้องตกงาน

สำหรับธนาคารไทยธนาคารที่เดิมมีพนักงานอยู่ประมาณ 2,710 คน เมื่อทางการเมืองนโยบายรวม บงจ. กรุงไทยธนกิจ และ บริษัทไฟแนนซ์ 12 แห่ง มีพนักงานรวม 4,500 คน แต่จะรับพนักงานเดิมที่ได้ 3,000 คน ดังนั้นต้องลดพนักงาน 1,500 คน สำหรับธนาคารรัตนสินศรีนคร และนครหลวงซึ่งดำเนินการแปรรูปขายให้เอกชนต่างประเทศ จะต้องกระทบต่อพนักงานอย่างแน่นอน เพราะต่างชาติต้องลดขนาดสาขา และนำเทคโนโลยีมาทำงานแทน (กรุงเทพฯ 070542)

- 1.2.2 ข้อพิพาทแรงงานระหว่างนายจ้างส่วนลูกจ้างธ.กสิกรไทย และ บจ. อี.ที.เอ (ประเทศไทย)

ประมวลข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในรอบ 3 เดือน ประกอบด้วยข้อพิพาทที่สำคัญดังนี้คือ

ธนาคารกสิกรไทย : ข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานและธนาคารกสิกรไทยกรณีการจ่ายเงินโบนัส นายพรชัย อยู่ประยงค์ รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ก.แรงงานฯ เปิดเผยว่า สหภาพแรงงานได้เรียกร้องให้ธนาคารจ่ายเงินโบนัส ตามข้อตกลงปี

2536 ซึ่งได้รับโบนัส 5.5 เดือน ในขณะที่ธนาคารจะจ่ายตามข้อตกลงในปี 2541 คือจ่ายโบนัส 2 เดือน บวก 4,000 บาท และหากธนาคารไม่ปฏิบัติตามจะฟ้องศาลแรงงานฐานผิดสัญญาการจ้างงานนั้น สหภาพแรงงานสามารถทำได้ แต่อยากให้ทั้งสองฝ่ายเจรจาตกลงกันบนโต๊ะมากกว่าฟ้องศาล แม้ว่าตามหลักกฎหมายหากนายจ้างและลูกจ้าง มีข้อตกลง ก็จะใช้ข้อตกลงนั้นไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการหยุดชะงัก แต่กรณีธนาคารได้จ่ายเงินโบนัสตามข้อตกลงปี 2536 มาโดยตลอด จนในปี 2541 ทำข้อตกลงใหม่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ โดยพนักงานได้รับโบนัส 2 เดือน อาจทำให้สหภาพแรงงานมองว่าวิกฤติผ่านพ้นไปแล้ว น่าจะกลับไปใช้ข้อตกลงเดิม (กรุงเทพฯธุรกิจ 170672)

บริษัท อ.ที.เอ. (ประเทศไทย) จำกัด : เกิดการพิพาทแรงงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้างของ บจ. อ.ที.เอ. ผู้ผลิตนาฬิกาข้อมือโรเล็กซ์ ราวโด้และสวอชท์ที่นิคมอุตสาหกรรมบางพลี โครงการ 2 จ. สมุทรปราการ โดยฝ่ายลูกจ้างยื่นข้อเรียกร้อง 3 ข้อต่อนายจ้างคือ ให้เพิ่มค่าครองชีพพิเศษ ให้ปรับเงินเดือนปีละ 2% และให้หารือกับลูกจ้างหากบริษัทใช้มาตรา 75 ใน พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และนายพรชัย กล่าวหาว่า ในวันที่ 15 มิ.ย. ทั้งฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างได้ตกลงในหลักการ 3 ข้อคือ นายจ้างจะปรับค่าจ้างพิเศษเพิ่มเป็นเดือนละ 100 บาท ตั้งแต่เดือน เม.ย. 2542 เป็นต้นไป ส่วนการปรับค่าจ้างประจําวันของงานสิทธิในการพิจารณา ซึ่งจะมีการประเมินผลงานพนักงานตามเกณฑ์ของบริษัท หากนายจ้างจะใช้มาตรา 75 ในการหยุดงานชั่วคราวโดยจ่ายค่าจ้างร้อยละ 50 จะต้องหารือกับสหภาพก่อนและต้องให้สหภาพเห็นชอบเพื่อให้เกิดแนวทางร่วมกันในการกำหนดระยะเวลาหยุดงานและความจำเป็นที่จะต้องหยุดงาน (กรุงเทพฯธุรกิจ 170642)

1.2.3 คาดประชากรโลก 8,900 ล้านคนในปี 2593

สถาบันเวสต์วอชท์ที่กรุงวอชิงตัน รายงานว่า อัตราเพิ่มของประชากรโลกได้ชะลอตัวลงเป็นครั้งแรก นับแต่เมื่อคราวเกิดทุพภิกขภัยในจีนในระหว่าง พ.ศ. 2502-2504 เป็นเหตุให้ผู้คนล้มตายเป็นจำนวน 30 ล้านคน สาเหตุการชะลอตัวของประชากรโลก 2 ใน 3 ชะลอตัวลงเนื่องจากอัตราการเกิดลดลง และอีก 1 ใน 3 เนื่องมาจากการตายเพิ่มขึ้นใน 2 ภูมิภาค คือ ทวีปแอฟริกาตอนใต้ทะเลทรายซาฮาราและอนุทวีปอินเดีย เนื่องจากการระบาดของโรคเอดส์ ตลอดจนการเสื่อมสภาพของที่ดินและน้ำ แหล่งทำกินต่าง ๆ สหประชาชาติได้ปรับการคาดการณ์ จำนวนประชากรโลกเสียใหม่แล้วว่า ในปี พ.ศ. 2593 โลกจะมีประชากรเพียงแค่ 8,900 ล้านคน ไม่ถึง 9,400 ล้านคน ดังที่คาดไว้ (ไทยรัฐ 140442)

1.2.4 คนจนโลกเพิ่ม 200 ล้านคน

รายงานการศึกษาผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของธนาคารโลก ระบุว่า ประชากรโลกที่ยากจนเพิ่มจำนวนจาก 1,300 ล้านคน ในปี 2536 เป็น 1,500 ล้านคน ภายในสิ้นปี 2542 หรือเพิ่มขึ้น 200 ล้านคน เป็นผลจากวิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินในเอเชียซึ่งมีจุดเริ่มต้นที่ประเทศไทยเมื่อเดือน ก.ค. 2540 โดยพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดอยู่ในแอฟริกา ยุโรปตะวันออก เอเชียกลาง และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมเสนอให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเร่งปรับแก้โครงการกอบกู้เศรษฐกิจการเงินอย่างเร่งด่วน มุ่งปกป้องผู้ด้อยโอกาสและยากจนเป็นหลัก แทนเน้นแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว

รายงานยังชี้ว่า อินเดียและอินโดนีเซียจัดอยู่ในกลุ่มที่มีคนจนเพิ่มมากที่สุดถึง 40 ล้านคน และ 30 ล้านคนตามลำดับ ส่วนประเทศไทยตัวเลขคนจนเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 11.4 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 12.9 หรือประมาณ 7.9 ล้านคน ในปี 2541 ยกเว้นพื้นที่กลับมีตัวเลขคนจนลดลงจาก 280 ล้านคน ในปี 2533 เหลือแค่ 125 ล้านคน ในปี 2540 สำหรับหลักเกณฑ์กำหนดเส้นความยากจนของธนาคารโลกคือ ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 1 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 30 ของประชากรทั้งโลก (ไทยรัฐ 040542)

1.2.5 บทสรุปจาก 27 วันของมือบวมมีพิษชาชนเผ่าแห่งประเทศไทย 8 จังหวัดภาคเหนือ

การชุมนุมประท้วงของกลุ่มเกษตรกรชาวเขา 8 จังหวัดภาคเหนือ เพื่อเรียกร้องสิทธิที่ดินทำกิน รวมทั้งการขอสัญญาของกลุ่มเกษตรกรชาวเขา ที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ 27 วัน นับตั้งแต่วันที่ 25 เม.ย. 2542 ถึง 21 พ.ค. ได้ผลสรุปดังนี้

1. แนวโน้มการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้จะมีความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้นเนื่องจาก ภาครัฐขาดความจริงจังและความตั้งใจในการแก้ไขปัญหา ดังจะเห็นได้จาก ผู้ประท้วงกว่า 2,000 คน หรือจะสลายตัวเมื่อ ครม. วันที่ 11 พ.ค. 2542 มีมติรับหลักการทั้งหมดที่เกษตรกรได้เจรจาตกลงกับ ก.เกษตรฯ และ ก.มหาดไทย ตั้งแต่วันที่ 2-9 พ.ค. 2542 ทั้งความเดือนร้อนเรื่องที่ดินทำกิน (ป่าไม้ ที่ดิน) สัญชาติ และการคุกคามของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่การชุมนุมต้องยืดเยื้อ เมื่อ มติครม. บิดเบือนจากข้อตกลงที่เคยเจรจาก่อนหน้านี้

2. ภาครัฐยึดตามกฎหมาย โดยขาดความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่าที่ตั้งรกรากอยู่ในพื้นแผ่นดินมายาวนานและพยายามรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ แต่กลับถูกบิดเบือนจากหน่วยงานภาครัฐกลายเป็นบุคคลต่างด้าวที่มาร้องขอสิทธิที่ดินทำกิน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องรีบประสานรอยร้าวเหล่านี้ให้หมดไปจากใจของชาวไทยหลากหลายเผ่าพันธุ์ ก่อนที่จะกลายเป็นและเป็นปัญหาหรือจุดแตกแยก ที่ฝังรากลึกและส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในอนาคต

3. ภาครัฐปฏิเสณักวิชาการกลุ่มปฏิรูปสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชน ที่มีส่วนให้ความรู้ ความสำเร็จ และพยายามกระตุ้นให้เกษตรกรชนเผ่าเข้าใจสิทธิและความชอบธรรมตลอดจนการเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ(ไทยรัฐ8,9,11,12,14,17,18,19,20,,21,23,24, 250542)

1.2.6 กลุ่มสมัชชาคนจนโกนหัวท้วงมติกรม. กรณีสร้าง 4 เขื่อน

ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากโครงการสร้างเขื่อนโขงขุนเพชร จ. ชัยภูมิ และเขื่อนลำโดนใหญ่ จ. อุบลราชธานี ประมาณ 300 คน ได้เคลื่อนไปชุมนุมที่ศาลากลาง จ.อุบลราชธานี และยื่นหนังสือผ่านนายวิชา แสงมณี ผวจ.อุบลราชธานี กรณี ก. เกษตรฯ ได้เสนอกรม. วันที่ 1 มิ.ย. 2542 ให้ยกเลิก มติ กรม. เมื่อวันที่ 30 ธ.ค. 2540 ซึ่งอนุมัติให้มีการก่อสร้างเขื่อน 4 แห่ง ได้แก่ เขื่อนโขงขุนเพชร จ. ชัยภูมิ เขื่อนลำโดนใหญ่ จ. อุบลราชธานี เขื่อนรับร่อ จ.ชุมพร และเขื่อนแก่งเสือเต้น จ.แพร่ โดยผู้คัดค้านได้แจกแถลงการณ์ระบุว่า รัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย แก้ไขปัญหาคนจนด้วยการเขียนด้วยมือ ลบด้วยเท้า

นายบุญชู สาวิสา แกนนำกลุ่มสมัชชาคนจนกล่าวว่า หากรัฐบาลชุดนี้มีการเปลี่ยนแปลงมติและคำสั่งของตนเอง ตามข้อเสนอของ ก. เกษตรฯ เท่ากับว่า รัฐบาลกลืนน้ำลายของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น และเป็นการดูถูกนักวิชาการที่ได้รับการยอมรับการแต่งตั้งจะต้องถูกปลด ซึ่งหวังว่ารัฐบาลที่มาจากประชาชนจะฟังเสียงประชาชนและพูดกันรู้เรื่อง มีผู้คัดค้านโกนหัว 43 คน เตรียมตัวนำประท้วงเรื่องยกเลิกมติ กรม. และหาก กรม. เห็นชอบกลุ่มสมัชชาจะอดข้าวประท้วงที่เขื่อนปากมูล ตั้งแต่วันที่ 2 มิ.ย. 42 เป็นต้นไป (กรุงเทพธุรกิจ 020642)

1.2.7 ประชาชนในพื้นที่คือปราการสำคัญป้องกันสิ่งแวดล้อมบทรเรียนจากบ้านหินกรูด

การคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดได้ดำเนินการมาแต่ปี 2539 ที่บ้านกรูด ต. ธงชัย อ. บางสะพาน จ. ประจวบคีรีขันธ์ เป็นเวลากว่า 4 ปีแล้วที่ชาวบ้านพยายามคัดค้านการให้ใบอนุญาตของทางกรม. กรม. วันที่ 15 ธ.ค. 2541 ได้จัดทำประชาพิจารณ์โรงไฟฟ้าที่ จ. ประจวบคีรีขันธ์ และมีคำสั่ง รมต. สำนักนายกรัฐมนตรีที่ 19/2542 ลงวันที่ 17 ก.พ. 2542 แต่งตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการไฟฟ้าที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ โดยมี ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต เป็นประธานและผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 10 คน เป็นกรรมการ ในวันที่ 23 พ.ค. 2542 คณะกรรมการได้ลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อจะทำประชาพิจารณ์ในปลายเดือนกรกฎาคมนี้

การทำประชาพิจารณ์เพื่อแก้ปัญหาการต่อต้านและคัดค้านตามกระแสการเรียกร้องของชาวบ้านนี้ ในท้ายที่สุด ผลคงจะออกมาว่า ต้องเดินหน้าก่อสร้างโรงไฟฟ้า แม้ว่าตอนนี้ กฟผ. ได้ขอให้เลื่อนการก่อสร้างออกไปจนถึงวันที่ 1 เม.ย. 2543 (กรุงเทพธุรกิจ 260542) เพราะเห็นได้จากการจ้างเอกชนศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผ่านการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว แต่ข้อคิดที่ชาวบ้านและองค์กรพัฒนาเอกชนติดตามและคอยเฝ้าระวัง จึงทราบว่าการรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้าหินกรูดที่อนุมัติผ่านโดยสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สน.) เป็นรายงานที่ไม่ครบถ้วน ไม่ครอบคลุมเรื่องแหล่งปะการังอันสมบูรณ์ ชาวบ้าน นักวิชาการจึงออกมาเคลื่อนไหวเพื่อให้ ก.วิทยาศาสตร์ฯ ดำเนินคดีกับบริษัทสร้างสรรคคอนกรีตแท่นส์ จำกัด ในข้อหารายงานเท็จต่อหน่วยราชการ และขึ้นบัญชีดำบริษัทเพื่อไม่ให้ทำรายงานเท็จอีก ซึ่งนายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี และ รว.ก.วิทยาศาสตร์ฯ ได้รับปากจะประสานงานสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สน.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้อนุมัติรายงาน เพื่อทบทวนเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป(กรุงเทพธุรกิจ 130542)

1.2.8 ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมหลังวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย

รายงานผลกระทบด้านสังคมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ) เผยในเดือนมี.ค. ว่า ประเทศในเอเชียจะเกิดภาวะว่างงานและการจ้างงานต่ำในอัตราที่สูงขึ้นจนน่าวิตกตลอดจนรายได้ที่แท้จริงลดลง ชนชั้นกลางในเมือง และกลุ่มด้อยโอกาส ได้แก่ ผู้หญิง เด็ก แรงงานอพยพ จะเป็นกลุ่มที่ได้รับความทุกข์ยากมากที่สุด ยิ่งกว่านั้นการขาดเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมในหลายประเทศยิ่งซ้ำเติมกลุ่มคนที่ประสบปัญหาเหล่านี้ ให้เผชิญกับความทุกข์ยากอย่างให้ความช่วยเหลือ

นายฮาตาโอะ ชิโน ประธานธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (เอดีบี.) แถลงผลกระทบทางสังคมที่ปรากฏทันทีที่เศรษฐกิจผ่านพ้นสภาพเลวร้าย คือ ภาวะสิ้นเชิงถึงตัว การตัดงบประมาณด้านบริการทางสังคมของรัฐบาล ความต้องการแรงงานลดลง และรายได้ตกต่ำ ผลการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญเอดีบี 5 ประเทศเอเชียที่ประสบวิกฤติ คือ ไทย เกาหลีใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ พบว่า ทุกประเทศยกเว้นมาเลเซียลดงบประมาณด้านการศึกษา เด็กจำนวนมากต้องตกอยู่ในสภาวะต้องเลื่อนลงทะเบียนเรียนล่าช้าออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นมัธยมทุกประเทศลดงบประมาณด้านสุขภาพ โดยเฉพาะไทยและฟิลิปปินส์ประสบความขาดแคลนยาอย่างน่าวิตก นอกจากนี้เงินบริจาคการกุศลให้กับเครื่องมือด้านสุขภาพลดลง ผลการศึกษาชี้ว่า การใช้จ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือนลดลง ขณะเดียวกัน การสำรวจระบุว่า อัตราอาชญากรรมกับตัวสูงขึ้นนับแต่เกิดวิกฤติในประเทศไทย เกาหลีใต้ และมาเลเซีย ทั้งยังมีหลักฐานตัวเลขบ่งชี้ว่า อาชญากรรมในประเทศอื่นก็สูงขึ้นเช่นกัน

วิกฤติเศรษฐกิจยังส่งผลไปถึงสิ่งแวดล้อม โดยประชากรที่ด้อยดั้นรณหารายได้กลุ่มหนึ่งจะถูกไล่ทรัพยากรป่าไม้ การประมง และทรัพยากรในน้ำอื่นๆ ของทุกประเทศที่ประสบวิกฤติ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ประเทศเหล่านี้เตรียมการไม่เพียงพอในการรับมือกับผลกระทบทางด้านสังคมจากวิกฤติการเงิน อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์แห่งเอดีบี เสนอหนทางหลีกเลี่ยงผลกระทบทางสังคมระยะยาวว่าได้แก่การฟื้นตัวโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (ผู้จัดการ 300642)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

หัวข้อข่าว

- 2.1 ผลพวงจากการให้กองทัพสหรัฐใช้ฐานทัพไทย แพร่สารพิษสนามบินบ่อฝ้าย อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
- 2.2 แนวร่วมด้านโรงไฟฟ้าถ่านหินขยายหลังค้นพบแนวปะการัง

สรุปประเด็นข่าว

- 2.1 ผลพวงจากการให้กองทัพสหรัฐใช้ฐานทัพไทย แพร่สารพิษสนามบินบ่อฝ้าย อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

เมื่อเดือนมีนาคม 2542 มีรายงานข่าวว่า พนักงานก่อสร้างของบริษัท วิจิตรภัณฑ์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างสนามบินหัวหิน หรือ สนามบินบ่อฝ้าย อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ได้ขุดพบถังบรรจุสารไม่ทราบชนิด ผิวด้านความลึกประมาณ 1 - 1.5 เมตร เป็นถังพลาสติกสีขาวขนาดความจุ 15 ลิตร จำนวน 5 ถัง และถังเหล็กขนาด 200 ลิตร ในสภาพผุกร่อนไม่มีฝา 1 ถัง และที่ฝาทิ้งพลาสติกทั้ง 5 มีข้อมูลปรากฏที่ฝาทิ้งเป็นตัวพิมพ์รอยบุ๋ม "Delaware Barrel" PAT No 2842282, Tri-Sure, American Lange, NY และเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2542 ก.วิทยาศาสตร์ฯ ได้เก็บตัวอย่างดินและน้ำเพื่อตรวจวิเคราะห์ชนิดของสารเคมี และเพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบเนื่องจากสารเคมีที่กลืนฟุ้งกระจาย ระหว่างวันที่ 24-27 มีนาคม 2542 ก.วิทยาศาสตร์ฯ ได้ประสานกับการทำอากาศยาน หัวหิน ร่วมกันแก้ไขปัญหากลืนเหม็นของสารเคมีในเบื้องต้น โดยให้ปูนขาวโรยในดินที่ปนเปื้อนสารเคมีและโรยทับด้วยผงดำนเพื่อลดกลิ่นคลุ้งด้วยพลาสติกและบดอัดกลบทับด้วยดินและยางแอสฟัลท์

ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ สารเคมีส่งกลิ่นเหม็นรบกวนเจ้าหน้าที่ นักบิน คนงานก่อสร้างและชาวบ้านใกล้เคียงพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนั้นโรงเรียนฝึกการบินของศูนย์การบินพลเรือน กรมการบินพาณิชย์ต้องปิดชั่วคราวเมื่อข่าวแพร่กระจายตลอดเดือนเมษายนจึงมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวหัวหินทำให้นักท่องเที่ยวยกเลิกห้องพักจำนวนมาก หน่วยงานรัฐจำเป็นต้องตอบชาวบ้านหลังจากเกิดการเคลื่อนไหวว่า สารเคมีดังกล่าวเป็นสารอะไร ใครเป็นเจ้าของ ถูกนำมาฝังกลบในสนามบินนี้ได้อย่างไร จะจัดการและกำจัดอย่างไร

ในขณะที่รอผลการตรวจสอบดินและน้ำที่ปนเปื้อนของกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) หลายฝ่ายสงสัยว่าจะเป็นสารเอเจนต์ ออเรนจ์ หรือฝนเหลือง สารเคมีที่ทหารอเมริกันใช้โปรยลงมาจากเครื่องบินเพื่อให้น้ำมันป่าดงดิบของประเทศเวียดนามเหี่ยวและตายในที่สุดเพื่อประโยชน์ในการตัดเสบียงและทำลายการรบแบบกองโจรของทหารเวียดนาม ซึ่งหน่วยงานรัฐและสหรัฐไม่ต้องการค้นหาสาเหตุที่มาของสารเคมี เมื่อ คพ. แถลงผลการวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการพบว่า เป็นสารไม่ใช่สารเหลือง เพราะไม่มีส่วนผสมของ 2,4,5 T และ 2,4-D ซึ่งเป็นที่มาของข้อสงสัยของประชาชนและองค์กรเอกชน ในที่สุดองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม กรีนพีซ ได้ออกมาเตือนว่าพื้นที่ดังกล่าวอาจจะมีสารไดออกซิน แหล่งข่าวสื่อมวลชนวิเคราะห์ว่า สารเคมีดังกล่าวเป็นผลพวงมาจากที่ไทยยินยอมให้กองทัพอเมริกันใช้พื้นที่เป็นฐานทัพ แล้วกองทัพสหรัฐทั้ง กาก ซาก หรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เช่น สารเคมี หลังจากสงครามสงบแล้ว รัฐบาลอเมริกาต้องรับผิดชอบเก็บทำความสะอาดพื้นที่ทั้งหมด และเรียกร้องให้ คพ. เสนอข้อมูลที่เป็นจริงแม้ว่าเป็นฝนเหลืองชาวหัวหินก็จะยอมรับได้ ที่สำคัญที่สุด คือ ข้อมูลข่าวสารที่ชาวบ้านได้รับควรจะเป็นความจริงที่ทุกคนมีสิทธิ์รับรู้ตามรัฐธรรมนูญกำหนด

หนึ่ง การเปิดเผยรายงานลับสหรัฐทำให้ ก.วิทยาศาสตร์ฯ ต้องกลับมาเก็บตัวอย่างสารพิษในบริเวณบ่อฝ้ายกันใหม่และต้องส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ในประเทศแคนาดา ญี่ปุ่น และเยอรมนี เนื่องจากในเมืองไทยยังไม่มีเครื่องมือเพียงพอที่จะระบุว่ามีไดออกซินปนเปื้อนหรือไม่ เมื่อพิจารณาต้นทุนการกำจัดและฟื้นฟูสภาพดินที่ปนเปื้อน ก.วิทยาศาสตร์ฯ ประเมินค่าใช้จ่ายประมาณ 30 ล้านบาท หายที่สุดคงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลไทย เพราะสหรัฐยืนยันไม่รับผิดชอบทั้งการเป็นเจ้าของสารเคมีและค่าใช้จ่ายในการบำบัด นายทวีศักดิ์ บุตรตัน

แห่งมิดชิดสุดสัปดาห์วิเคราะห์ว่า สหรัฐฯอ้างว่า เป็นการปฏิบัติการร่วมระหว่างกองทัพไทยโดยใช้สารที่เรียกว่า 'เอเจนต์ ออเรนจ์' (Agent Orange) หรือฝนเหลืองเป็นวัตถุทดลองและเป็นสารเคมีที่สหรัฐฯนำไปใช้ในสงครามเวียดนาม

น.ท. ประเสริฐ น้ำฟ้า ผู้บังคับบัญชาสนามบินพลเรือนแห่งนี้ เป็นหนึ่งในผู้ป่วยที่เกิดจากการถูกสารพิษ ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่า สารเคมีที่ทดสอบนั้นน่าจะเป็นสารเคมีชนิดเดียวกันกับที่ทหารอเมริกันใช้ไปร่ายป่าทึบในสงครามเวียดนาม ซึ่งก็คือ ฝนเหลือง

นักวิจัยแห่งกองวัตถุมีพิษ กรมวิชาการเกษตร ซึ่งไม่ประสงค์ออกนามยืนยันว่า สารพิษที่พบไม่ใช่ฝนเหลือง แต่ขณะเดียวกันหากถามว่าเคยมีสารฝนเหลืองปนเปื้อนอยู่ในที่ดินบริเวณสนามบินบ่อฝ้ายหรือไม่นั้น การทดสอบทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถตอบได้ เพราะอายุของร่องรอยแห่งสงครามและฝนเหลืองยาวนานเกินกว่าโครงสร้างทางเคมีของสารต่างๆที่เกี่ยวข้องจะตอบได้

นายพิทักษ์ เศรษฐปัญญ ชาวบ้านที่เคยทำงานร่วมกับกองทัพสหรัฐฯในอดีตกล่าวว่า ทีมงานของสหรัฐฯทำห่วยไปหน่อย แทนที่จะนำดินน้ำยาเคมีบรรจุกลับไปที่ดินบริเวณสนามบินบ่อฝ้ายหรือไม่นั้น การทดสอบทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถตอบได้ เพราะอายุของร่องรอยแห่งสงครามและฝนเหลืองยาวนานเกินกว่าโครงสร้างทางเคมีของสารต่างๆที่เกี่ยวข้องจะตอบได้

ในขณะที่รอฟผลการพิสูจน์จากประเทศแคนาดา กรมการพิษจากสนามบินบ่อฝ้าย อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ว่าเป็นสารฝนเหลือง หรือ เอเจนต์ ออเรนจ์ หรือไม่นั้น วันที่ 2 พ.ค. 2542 ทางสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย แถลงข่าวยอมรับว่า ได้ทดลองฝนเหลืองในสมัยสงครามเวียดนามในช่วง เม.ย. 2507 ถึง มิ.ย. 2508 ในพื้นที่ จ. ประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากสนามบินหัวหิน 28 ก.ม. ซึ่งทางการไทยทราบดี (กรุงเทพฯธุรกิจ 010542) ส่วนสารเคมีที่ทดสอบบริเวณรันเวย์สนามบินบ่อฝ้ายนั้น ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นเป็นสารเคมีที่ใช้ทดลองฝนเหลือง ทั้งนี้อาจเป็นสารเคมีที่ใช้ชำระล้าง อย่างไรก็ตาม จะมีการนำสารเคมีดังกล่าวไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง (ไทยโพสต์ 020542) ต่อมารัฐบาลสหรัฐฯได้มอบแฟ้มรายงานการทดลองปฏิบัติการไปร่ายสารเอเจนต์ ออเรนจ์ ที่คลังค่ายธนะรินทร์ อ. ปราณบุรี จ. ประจวบคีรีขันธ์ และให้พื้นที่สนามบินเป็นที่เก็บสารเคมีแก่ ก.วิทยาศาสตร์ฯ

ในวันที่ 4 พ.ค. 2542 ทาง ก. วิทยาศาสตร์ เสนอเรื่องการดำเนินการกำจัดสารเคมีให้กรม. รับทราบและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการกำจัด คาดว่าต้องใช้งบประมาณ 15-30 ล้านบาท ซึ่ง กรม. ไม่อนุมัติเงิน และนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีสั่งให้ประสานไปทางสหรัฐฯเพราะเป็นการปฏิบัติการทดลองร่วมกัน (มติชน 050542) ซึ่งนายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี และ รว.ก.วิทยาศาสตร์ฯ (ขณะนั้น) กล่าวว่า ทางสหรัฐฯยืนยันว่าจะให้ความช่วยเหลือในการกำจัดสารเคมีทั้งในเรื่องเทคนิควิชาการเพื่อให้การบำบัดมีประสิทธิภาพ แต่เรื่องค่าใช้จ่ายยังไม่มีการหารือกัน (กรุงเทพฯธุรกิจ 040542) ขณะนี้ความรับผิดชอบร่วมที่สหรัฐฯช่วยเหลือไทยมีเพียงการส่งเจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างสารเคมีจากสำนักงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมอเมริกัน หรืออีพีเอ ซึ่งเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 12 พ.ค. 2542 (มติชน 180542)

ผู้สื่อข่าวแจ้งว่า รายงานของประเทศแคนาดาส่งมาถึง ก.วิทยาศาสตร์ฯแล้วอยู่ระหว่างการแปล ผลการวิเคราะห์ในห้องแล็บพบว่า มีสารไดออกซินซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งปนเปื้อนอยู่ แต่ปริมาณไม่สูงมากจนเป็นอันตราย แต่พบสาร 2,4,5-T (Trichlorophenoxyacetic acid) หนึ่งในสารประกอบของสารสีส้ม หรือฝนเหลืองในปริมาณมากถึง 100 พิพีเอ็ม หรือ ส่วนต่อล้านส่วน (Part per million) ซึ่งเคยพบในต่างประเทศเพียง 48 พิพีเอ็มเท่านั้น (มติชน 280542)

ล่าสุดเมื่อวันที่ 28 มิ.ย. 42 นายศิริธัญญ์ ไพโรจน์สมบุรณ์ รองปลัด ก.วิทยาศาสตร์ฯ ให้สัมภาษณ์ผลการศึกษาของอีพีเอ นำตัวอย่างดิน 13 จุด พบว่า มีปริมาณไดออกซิน ทั้ง 13 จุดดังนี้ 0.0012 พิพีบี 0.004 พิพีบี 0.050 พิพีบี 0.003 พิพีบี 0.006 พิพีบี 0.0003 พิพีบี 0.0038 พิพีบี 0.0076 พิพีบี 0.0007 พิพีบี 0.101 พิพีบี 0.0013 พิพีบี 2.02 พิพีบี 0.12 พิพีบี ทั้งนี้พบ 2,4-ดี 4 จุด คือ จุดที่สิบพบปริมาณ 37,000 พิพีบี จุดที่สิบเอ็ด 56 พิพีบี จุดที่สิบสอง 69 พิพีบี จุดที่สิบสาม 550 พิพีบี และพบสาร 2,4,5-T (Trichlorophenoxyacetic acid) 4 จุด จุดที่สิบพบ 78,000 พิพีบี จุดที่สิบเอ็ด 1,200 พิพีบี จุดที่สิบสองพบ 370 พิพีบี จุดที่สิบสาม 8,500 พิพีบี ซึ่งทั้งไดออกซินทั้ง 2,4-ดี และ 2,4,5-T ในระดับดังกล่าวยังไม่เกินมาตรฐาน ซึ่งค่ามาตรฐานคือ 41 พิพีบี (ส่วนในล้านล้านส่วน)

นายศิริธัญญ์ ยืนยันว่าผลการวิเคราะห์ทางสหรัฐฯยอมรับชัดเจนว่าเป็นผลจากการทดลองสารสีส้มเมื่อ 35 ปีที่แล้ว ค่าใช้จ่ายที่จะต้องบำบัดงบประมาณไม่เกิน 15 ล้านบาท ขณะนี้เจ้าหน้าที่สหรัฐฯแจ้งมาว่าการวิเคราะห์ตรวจสอบสารเคมีในครั้งนี้อาศัยค่าใช้จ่าย 1 แสนเหรียญ หรือ 4 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นความช่วยเหลือทางวิชาการอย่างหนึ่ง ส่วนค่าใช้จ่ายการบำบัดนั้นจะส่งผลให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันที่ 6 ก.ค. 42 ต่อไป (มติชน 290642)

2.2 แนวร่วมด้านโรงไฟฟ้าถ่านหินขยายหลังค้นพบแนวปะการังสวยงามใกล้เขตก่อสร้าง

หลังจากที่ชาวบ้านเขต อ.บ่อนอกและ บ้านหินกูด จ.ประจวบคีรีขันธ์ พร้อมด้วยกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มพลังทางเลือก ได้ยื่นคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินของเอกชนอย่างต่อเนื่องมานาน ปรากฏมีรายงานข่าวในเดือน เม.ย. นี้ว่า ชาวบ้านได้พบปะการังน้ำตื้นที่มีความสวยงามสมบูรณ์ ในพื้นที่หมู่ที่ 9 ต.ธงชัย อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ใกล้กับบริเวณที่จะมีการก่อสร้างท่าเทียบ

เรือนถ่านหินของโรงไฟฟ้าบ้านหินกรูด ของบริษัท ยูเนียนพาวเวอร์ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด และห่างจากชายฝั่งเพียง 1 กิโลเมตร ชาวบ้านจึงร้องเรียนทางการให้ตรวจสอบ

จากกรณีนี้ทำให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตต้องอนุมัติให้ชะลอโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าทั้งสองออกไปอีก 12-13 เดือน ขณะที่สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สน.) ก.วิทยาศาสตร์ฯ แถลงว่า ได้ว่าจ้างทีมที่ปรึกษา นำโดย ดร.हरषา จันทร์แสง ผู้อำนวยการศูนย์ชีวทางทะเลภูเก็ต ผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านปะการังอย่างสูง มาดำเนินการตรวจสอบว่าแนวปะการังมีความสมบูรณ์จริงหรือไม่ หากทีม ดร.हरषา ยืนยันความสมบูรณ์ของปะการัง สม. จะตั้งกรรมการพิจารณาลงโทษ บริษัทสร้างสรรคคอนกรีตแท่นส์ ซึ่งเป็นผู้ทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) โดยว่าจ้างให้คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำการศึกษ โดยจะพิจารณาว่ามีเจตนาที่จะละเลยการศึกษาแนวปะการังหรือไม่ อย่างไรก็ตาม รายงานข่าวกล่าวด้วยว่า นายชาติวี ช่วยประสิทธิ์ เลขาธิการ สม. ระบุว่า สม.พิจารณารายงานอีไอเอ. ตามข้อมูลของกรมประมง ซึ่งกรมประมงไม่ได้มีบันทึกข้อมูลปะการังที่บริเวณดังกล่าวไว้ จึงเกิดความผิดพลาดในการสำรวจ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ดร. ธรรม ธำรงนาวาสวัสดิ์ หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง ม.เกษตรศาสตร์ เปิดเผยว่า จากการที่ได้ลงไปศึกษาแนวปะการังที่บ้านหินกรูด พบว่ามีปะการังที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งสำคัญทางระบบนิเวศวิทยาและแหล่งท่องเที่ยว และว่ารัฐบาลสามารถจะยกเลิกสัญญาบริษัท (ยูเนียนพาวเวอร์ ฯ) ก็ได้ และไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยหรือค่าเสียหายให้ เพราะถือว่าทำผิดกฎหมาย

ล่าสุดเมื่อวันที่ 9 พ.ค. 2542 กลุ่มองค์กรเอกชนหลายกลุ่ม เช่น คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) กลุ่มเครือข่ายเตือนอุลา และกลุ่มพลังทางเลือกเพื่ออนาคต ได้เดินทางมาที่บริเวณอ่าวมะนาวภายในกองบิน 53 อ. เมือง จ. ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อร่วมกิจกรรมการต่อต้านโรงไฟฟ้าบ่อนอกของบริษัทกัลฟ์ พาวเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด และโรงไฟฟ้าหินกรูด ของบริษัท ยูเนียน พาวเวอร์ ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด โดยมาร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูด กับกลุ่มรักท้องถิ่นจากบ่อนอก โดยมีกรมทหารราบ 100 คัน จาก อ.หัวหิน ถึงบริเวณอ่าวมะนาว เพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าดังกล่าว (สำนักข่าวไทย 16, 270442, 080542)

3. ความเคลื่อนไหวพลวัติการแย่งชิงทรัพยากร

หัวข้อข่าว

- 3.1 กรม.รับแก้ไขปัญหให้สมัชชาชนเผ่าแห่งประเทศไทย 8 จังหวัดภาคเหนือ
- 3.2 รัฐซื้อเวลา 4 เดือนแก้ปัญหาความขัดแย้งประมงพื้นบ้านกับประมงเรือปั่นไฟจับปลากะตัก

สรุปประเด็นข่าว

3.1 กรม.รับแก้ไขปัญหให้สมัชชาชนเผ่าแห่งประเทศไทย 8 จังหวัดภาคเหนือ

การประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) วันที่ 11 พ.ค. 2542 มีมติรับทราบและเห็นชอบผลการเจรจาแก้ไขปัญหความเดือดร้อนของเกษตรกรภาคเหนือ ตามที่คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนเสนอ ซึ่งได้มีการประชุมเจรจาร่วมกัน ระหว่างวันที่ 2-9 พฤษภาคม 2542 ณ ห้องประชุมศาลากลาง จ.เชียงใหม่ โดยแยกเป็นกลุ่มปัญหาต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

กลุ่มปัญหาที่ดิน นายวัฒนา อัศวเหม รมช.ก.มหาดไทย เป็นประธานการเจรจา ผลการเจรจาได้ข้อยุติกรณีปัญหาที่ดินในภาคเหนือ รวม 7 ปัญหา ดังนี้ 1) ปัญหาการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่บ้านศรีเตี้ย อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน 2) ปัญหาการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่บ้านห้วยน้ำเย็น ตำบลป่าไผ่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน 3) ปัญหาการออกโฉนดที่ดินให้บริษัทอินทนนท์การเกษตร จำกัด ในท้องที่บ้านแพะใต้ - ดันมั้ง ตำบลหนองล่อง กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยมีขอบ 4) ปัญหาการออกโฉนดที่ดินให้บริษัทอินทนนท์การเกษตร จำกัด ในท้องที่บ้านท่าหลุก ตำบลหนองล่อง กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยมีขอบ 5) ปัญหาคำรวจตะเวนชายแดนนำรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ทับที่ทำกินของราษฎรบ้านแม่ชะจาน ตำบลชีเหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ 6) ปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ทับที่ทำกินของราษฎรบ้านสันป่ายาง หมู่ที่ 2 ตำบลป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และ 7) ปัญหาการออกโฉนดที่ดินทับที่สาธารณะประโยชน์บ้านนา-บ้านไร่ หมู่ที่ 5 ตำบลแม่กอด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

กลุ่มปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติและความเป็นพลเมืองของชาวไทยภูเขา ได้ข้อสรุปดังนี้ การแก้ปัญหาทางด้านกฎหมายระเบียบ ให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์) แต่งตั้งคณะกรรมการ 1 ชุด โดยมีหน้าที่

ดังต่อไปนี้ 1) แก้ไขปัญหาการลงรายการสัญชาติไทย และการให้สัญชาติไทย 2) ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบ และนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการสัญชาติไทยและการให้สัญชาติไทย โดยให้ตั้งคณะทำงานศึกษาได้ 3) ให้เสนอผลการศึกษาต่อคณะ รัฐมนตรี เพื่อแปลงผลการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม 4) การศึกษาดังกล่าวให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 45 วัน

กลุ่มปัญหาป่าไม้ โดยรมช.ก.เกษตรและสหกรณ์ (นายเนวิน ชิดชอบ) เป็นประธานการเจรจาเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2542 ผล การเจรจาได้ข้อสรุปดังนี้

1) กรณีการปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมที่ประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายราชการ นักวิชาการ และตัวแทนกลุ่มชาวบ้านผู้เรียกร้อง เพื่อดำเนินการศึกษานโยบาย และพิจารณาดำเนินการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายป่าไม้ 4 ฉบับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการภายใน 7 วัน และให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และทำการประชาสัมพันธ์ หลังจากนั้นให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

2) การคุ้มครองสิทธิชั่วคราว (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย) ก่อนการพิสูจน์จะได้ข้อยุติ หลังจากนำผลการเจรจาเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีและมีมติแล้ว จะมีการประกาศให้ราษฎรในชุมชนพื้นที่ป่ามาขึ้นทะเบียนรายชื่อภายใน 7 วัน เพื่อดำเนินการดังนี้ ก. การขึ้นทะเบียน จะเปิดให้ราษฎรมาขึ้นทะเบียนรายชื่อในขอบเขตพื้นที่ทำกินเดิม และพื้นที่ส่วนรวมของชุมชนภายใน 30 วัน ข. การชี้เขตและปักหมุดที่ทำกินและพื้นที่ส่วนรวมของชุมชน ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการสำรวจรายละเอียดและปักหมุดในพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เพื่อคุ้มครองบุคคลในการทำกินชั่วคราว ค. การพิสูจน์สิทธิให้ดำเนินการภายใต้หลักการพิสูจน์ว่าคนอยู่ก่อนการประกาศเขตป่าหรือไม่ หากเป็นกรณีคนอยู่ก่อนการประกาศเขตป่า ให้ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีประกาศเขตป่าก่อน ให้ดำเนินการตามกฎหมายและให้อาศัยหลักการแก้ปัญหาเป็นรายกรณีตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหลักเกณฑ์การพิสูจน์สิทธิให้ใช้หลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และปรับปรุงตามผลการศึกษาตามข้อตกลงที่ 1 (ข้อ 1) ง. การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือเพื่อติดตามการดำเนินการตามข้อตกลงทั้งหมด

3) พระราชบัญญัติป่าชุมชน มอบหมายให้คณะกรรมการตามข้อตกลงที่ 1 (ข้อ 1) รับไปพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการเปิดประชาพิจารณ์ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ทุกฉบับที่มีอยู่ในปัจจุบันในทุกภาคของประเทศโดยเร็วก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นลำดับต่อไป

สำหรับกลุ่มปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า ได้ข้อสรุปดังนี้

1) กรณีปัญหาที่ดินทำกินของชาวบ้าน 47 ราย ของอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ มอบหมายให้ป่าไม้จังหวัดศรีสะเกษ รับไปดำเนินการแก้ไขปัญหามาในการจัดหาที่ดินทำกินแก่ราษฎรต่อไป

2) กรณีปัญหาป่าไม้อีก 3 กรณี ได้แก่ กรณีโครงการอพยพคนออกจากป่าบ้านห้วยแห้งและบ้านนาเลา ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กรณีชาวบ้านทุ่งป่าคา ตำบลสันทราย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ และกรณีอำเภอประกาศให้ชาวบ้านอพยพ (บ้านปากกลาง ตำบลปากกลาง อำเภอบัว จังหวัดน่าน และบ้านเลา ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่)ให้นำกระบวนการคุ้มครองสิทธิชั่วคราวบุคคลชั่วคราวตามข้อ 3.2 มาใช้เป็นหลักในการแก้ไขปัญหา

3) กรณีเขื่อนเก็บน้ำแม่หมอก จะนำข้อเสนอสั่ง 6 ข้อ ไปเสนอแก่นายงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมชลประทานและบุคคลที่รับผิดชอบไปแก้ไขปัญห และจะส่งผู้ตรวจราชการก.เกษตรฯ มาดูพื้นที่ และทำรายงานเสนอรมช.ก.เกษตรฯ (นายเนวิน ชิดชอบ) การติดตามข้อตกลงดังกล่าวนี้ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามข้อตกลงที่แต่งตั้งในข้อ 3.2 (ครม. 110542)

3.2 รัฐซื้อเวลา 4 เดือนแก้ปัญหาความขัดแย้งประมงพื้นบ้านกับประมงเรือปั่นไฟจับปลากะตัก

ความขัดแย้งของการใช้ทรัพยากรประมงของประมงพื้นบ้านจับปลากะตักเวลากลางวันกับประมงปั่นไฟจับปลากะตักในเวลา กลางคืน ดำเนินมาจนถึงคราวที่รัฐบาลต้องให้คำตอบในการแก้ไขปัญหาแต่รัฐซื้อเวลาด้วยการตั้งคณะกรรมการศึกษามลกระทบทางทะเล ซึ่งใช้เวลาศึกษาอีก 4 เดือน และในช่วงนี้คณะกรรมการนโยบายแห่งชาติใช้วิธีการแบ่งโซนในการทำประมง (มติชน 280642)

ในการเคลื่อนไหวของกลุ่มประมงที่มีความขัดแย้งในการใช้และจัดการทรัพยากรทะเล โดยกลุ่มประมงพื้นบ้านจาก 13 จังหวัดภาคใต้ เสนอให้รัฐแก้ไขปัญหาดังนี้ 1. ให้ยกเลิกประกาศจังหวัดสงขลาเรื่องกำหนดห้ามใช้เครื่องมืออวนที่ใช้กับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทำประมงในพื้นที่บางส่วนของ จ. สงขลา 2. ห้ามบุคคลใช้เครื่องมืออวนช้อน อวนยก และอวนครอบ ที่ใช้กับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เครื่องปั่นไฟฟ้า) ทำการประมงปลากะตักในทะเล หรืออ่าวในท้องที่ จ. สงขลาโดยเด็ดขาด 3. เมื่อประกาศมีผลบังคับใช้แล้ว ห้ามมิให้นำข้อความในข้อ

3 แห่งประกาศก. เกษตรา เรื่องกำหนดขนาดช่องตาอวนที่ใช้ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าตามประกาศกระทรวงฉบับวันที่ 15 มี.ค. 2539 มาบังคับใช้ 4. ความในประกาศนี้มีให้ใช้บังคับแก่การทำประมงเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประมง 5. ให้ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพประมงที่ล้าสมัย โดยเฉพาะ พ.ร.บ. ประมง 2490 โดยให้ประมงพื้นบ้านเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย โดยชาวบ้านจะใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญยื่นรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 5 คนขึ้นเรียกขานสิทธิมีส่วนร่วมในการบำรุงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และจะรณรงค์ให้ชาวบ้านเลือกพรรคการเมืองที่มีนโยบายและปฏิบัติตอนนโยบายการประมงที่ชัดเจน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 83 (กรุงเทพมหานคร 080542)

ขณะเดียวกันกลุ่มประมงปลากะตักปั่นไฟเรียกร้องให้รัฐดำเนินการ 5 ข้อ คือ 1. จัดทำข้อมูลสำรวจทางวิชาการประเภทเครื่องมือการประมงให้ชัดเจนว่าการใช้เครื่องมือใดเป็นการทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำขนาดเล็ก จำนวนเท่าไร และทำลายระบบนิเวศอย่างไร 2. ให้กรมประมงจัดแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนตามเอกสารดังกล่าวภายในวันที่ 28 มี.ย. 42 3. การแถลงข่าวให้นักวิชาการคนกลางมาเป็นพยาน 4. ให้กรมประมงแก้ปัญหาการทำประมงปลากะตักปั่นไฟด้วยความเป็นธรรมและใช้ข้อมูลทางวิชาการเป็นหลัก โดยไม่ทำตามข้อเรียกร้องของชาวประมงพื้นบ้าน ๙. สงขลา 5. ให้ กรมประมงเข้มงวดการจับกุมเรืออวนลาก และอวนรุนที่เข้ามาทำการในเขต 3,000 เมตรจากชายฝั่ง (มติชน 290642)

หลังจากที่ถูกกดดันจากมือทั้งสองฝ่าย ประกอบกับชาวประมงไม่เชื่อถือในข้อมูลของกรมประมงที่มีอยู่และเพื่อให้เป็นการแก้ไขปัญหาคำสั่งให้ทรัพยากรทะเลอย่างยั่งยืน ดังนั้นการประชุมคณะกรรมการประมงแห่งชาติได้เสนอทางออก 2 อย่างคือ (1) ตั้งคณะกรรมการทุกฝ่ายศึกษาผลกระทบการทำประมงปลากะตักด้วยเครื่องปั่นไฟทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลหรือไม่โดยไม่ใช้เวลาศึกษา 4 เดือน กรรมการมีตัวแทน 3 ฝ่าย คือ 1. กรมประมงและนักวิชาการ 2. ฝ่ายประมงปลากะตักปั่นไฟ 3. ฝ่ายประมงพื้นบ้าน โดยมีนายสุรพล สุदार อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประธาน ซึ่งมีสิทธิอำนาจในการคัดตัวกรรมการและกำหนดกรอบการศึกษาผลกระทบทั้งหมด โดยกรมประมงเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ (2) กรมประมงจะเสนอให้ ก. เกษตรออกประกาศเพื่อทำการแบ่งโซน ในช่วง 4 เดือนในการศึกษา คือ 1) ภายใน 5 กม. นับจากขอบแนวชายน้ำเป็นเขตต้องห้ามใช้เครื่องมืออวนช้อน อวนยก อวนครอบ ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทำประมงปลากะตัก 2) เขตระยะเกินกว่า 5 กม. ขึ้นไปให้สามารถใช้อวนช้อน อวนยก อวนครอบ ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าไม่เกิน 20 วัดต ดวงไฟฟ้าไม่เกิน 20 ดวง ประกอบกับเรือกลที่มีขนาดยาวไม่เกิน 14 เมตร ทำการประมงได้ 3) เขตระยะตั้งแต่ 25 กม. ขึ้นไปให้สามารถใช้อวนช้อน อวนยก อวนครอบ ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ประกอบกับเรือกลที่มีขนาดยาวไม่เกิน 16 เมตร ทำการประมงได้ 4) ควบคุมประมงปลากะตัก เครื่องปั่นไฟ อวนช้อน อวนครอบ หรืออวนยกไม่ให้เพิ่มจำนวน 5) ยกเลิกการทำประมงที่ใช้แสงไฟประกอบใน 3 ปี(มติชน 290642)

สำหรับความเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ในกรณีนี้ นายสุรพล กล่าวว่า ควรตั้งกรรมการแต่ละฝ่ายให้เร็วที่สุด โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งนี้ยึดหลักการให้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและจะศึกษาให้เสร็จก่อนกำหนด แต่ทุกฝ่ายต้องฟังความคิดเห็นจะได้รู้ข้อเท็จจริง (มติชน 290642)

กลุ่มประมงเรือปั่นไฟจับปลากะตักแสดงความตั้งใจที่รัฐคงให้ทำประมงต่อไป ขณะที่กลุ่มประมงปลากะตักพื้นบ้านไม่พอใจมติคณะกรรมการประมงแห่งชาติเมื่อวันที่ 28 มี.ย. 42 ว่าเป็นการตัดสินใจปัญหาด้วยการซื้อเวลา จึงนัดชุมนุมที่แหลมสนอ่อน ๙. สงขลาต่อพร้อมกับรณรงค์ให้สมาชิกสมาพันธ์ประมงพื้นบ้านคืนบัตรสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์จนกว่าจะมีการแก้ไขปัญห และประกาศไม่เลือกคนของพรรคชาติไทยและประชาธิปัตย์ที่ดูแลปัญหานี้ พร้อมกันนี้ในวันที่ 8 ก.ค. ชาวประมงจะปักธงเขียวไม่เห็นด้วยกับการใช้เรือปั่นไฟจับปลากะตัก (ผู้จัดการ 020742) และล่าสุดประกาศ ก. เกษตร ณ วันที่ 5 ก.ค. 42 ได้ประกาศยกเลิกการทำประมงเรือปั่นไฟจับปลากะตักชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 42

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองตามรัฐธรรมนูญ

หัวข้อข่าว

- 1.1.1 พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ : เจตนารมณ์ของ รธน.มาตรา 40
- 1.1.2 วิฤติศาสตร์ รธน. กรณีวินิจฉัยคดีนายเนวินไม่ต้องออกจากตำแหน่ง รมช.
- 1.1.3 การเคลื่อนไหวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กก.ต.)และนันทาพรรคชนะเกี่ยวกับกก.ต.
 - 1.1.3.1 แกไข รธน. : การโยนหินถามทางของกรรมการบางคนใน กก.ต.
 - 1.1.3.2 กก.ต. เตรียมรับการเลือกตั้งครั้งใหม่
 - 1.1.3.3 นันทาพรรคชนะเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กก.ต.)
- 1.1.4 การเลือกตั้งวุฒิสมาชิกปีหน้าไม่ปลดอดการเมือง
 - 1.1.4.1 วุฒิสมาชิก เป้าหมายหลักของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป
 - 1.1.4.2 นันทาพรรคชนะเกี่ยวกับการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก
- 1.1.5 นันทาพรรคชนะเกี่ยวกับแนวโน้มการเลือกตั้งครั้งต่อไป

สรุปประเด็นข่าว

1.1.1 พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ : เจตนารมณ์ของ รธน.มาตรา 40

มาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญ(รธน.) ระบุว่า รัฐบาลต้องตั้งองค์กรอิสระขึ้นมาจัดสรรคลื่นความถี่ เพื่อประโยชน์สาธารณะและประชาชน จากข้อกำหนดใน รธน. รัฐบาลจึงได้ดำเนินการจัดทำ ร่าง พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ....ฯ ขึ้น โดยจัดตั้งคณะอนุกรรมการมีคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ เป็นประธาน พิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้มี 2 องค์กรเข้ามาควบคุมดูแลในเรื่องคลื่นความถี่ เป็นร่างที่ผ่านการทำประชาพิจารณ์ จัดสรรประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตรงตามเจตนารมณ์ของ รธน. ผ่านความเห็นชอบของ ครม.เมื่อวันที่ 23 มิ.ย.41 แล้วส่งต่อให้คณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำเป็นร่างกฎหมายที่สมบูรณ์

ต่อมาเมื่อร่าง พ.ร.บ. ร่างที่ 2 เป็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ปรับแก้หลักการและแนวทางของคณะอนุกรรมการจัดทำ เป็นร่างใหม่ซึ่งขัดและทำลายเจตนารมณ์ของ รธน. คุณหญิงสุพัตราจึงได้มีหนังสือไปถึง ระบุให้พิจารณาตามกรอบร่าง พ.ร.บ.ฉบับที่ 1 ครม.อนุมัติแล้ว จนวันที่ 9 มี.ค. ปกร่างที่ 3 เข้าสู่การพิจารณาของครม. ในนามของ ก. คมนาคม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ร่างที่ 2) มีปรับแก้บางส่วน ซึ่งกำหนดให้รัฐบาลและหน่วยงานราชการแบ่งคลื่นความถี่ไว้ใช้เองก่อน ที่เหลือค่อยให้องค์กรอิสระหรือคณะกรรมการบริหารคลื่นความถี่ปันส่วนให้เอกชน ส่วนประชาชนและชุมชนท้องถิ่นไม่มีโอกาสเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ใด

30 มี.ค. 42 ครม.มีมติเห็นชอบให้ร่างที่ 4 ซึ่งเป็นร่างของก. คมนาคมที่ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกากลับมาสู่ ครม.อีกครั้งนั่นเอง เป็นร่างทางการเมืองการของรัฐบาลที่จะนำเข้าสู่วาระที่ 1 ของการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 7 เม.ย.42 ก่อนการเปิดสมัยประชุม ท่ามกลางการคัดค้านของ เครือข่ายนักวิชาการสื่อสารมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชน ว่าขัดกับเจตนารมณ์ของ รธน.มาตรา 40 และขัดกับ รธน.มาตรา 40 พรรคสาม สักดิ์จะเข้ายื่นหนังสือถึงประธานสภาผู้แทนราษฎรและแถลงข่าวเรื่องการคัดค้านการนำร่างพ.ร.บ. ฉบับคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 7 เม.ย. โดยรัฐบาลต้องจัดให้มีประชาพิจารณ์ก่อนนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณา

ร่าง พ.ร.บ.ฉบับดังกล่าวผ่านสภารับหลักการแล้ว ด้วยมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันที่ 7 เม.ย. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รว.ก. คมนาคม กล่าวว่าไม่ต้องทำประชาพิจารณ์ หากต้องการแก้ไขให้เสนอไปที่คณะกรรมการพิจารณาได้ แม้ว่าร่าง พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ จะผ่านสภาในวาระที่ 1 ไปแล้ว แต่เครือข่ายนักวิชาการสื่อสารมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชน ก็ยังคงเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านร่างพ.ร.บ.ฉบับดังกล่าวต่อไป รวมทั้งมีการเสนอร่างใหม่ฉบับประชาชน และหารายชื่อ 50,000 คนมาสนับสนุน

ร่าง พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ โดยมีนายวิจิตร ศรีสุวาน สมาชิกวุฒิสภา รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่ 1 ทำหน้าที่ประธาน วันที่ 30 เม.ย. คณะกรรมการการวิสามัญ ฯ มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

รับฟังความคิดเห็นประชาชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั้งประเทศ มีนายจุฬพล รอดคำดี คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประธาน

วันที่ 23 มิ.ย. คณะ กมธ.วิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ มีนายวิจิตร ศรีสุขันธ์ เป็นประธานในการประชุมได้ข้อสรุปเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระที่จะให้กำกับดูแลเรื่องดังกล่าว ออกมาว่าควรมีองค์กรอิสระมากกว่า 1 องค์กร และต้องแยกออกจากกิจการโทรคมนาคม โดย 2 องค์กรนี้จะทำหน้าที่กำกับดูแลและจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุ การออกและเพิกถอนใบอนุญาตเพื่อให้มีอำนาจดำเนินการอย่างแท้จริง ฝ่ายสื่อสารมวลชนพอใจ ส่วนกลุ่มโทรคมนาคมตั้งอาจมีปัญหาจากการแยกขั้นตอนการบริหาร สำหรับภารกิจอื่น ๆ นั้น กมธ. จะพิจารณาต่อไป

(กรุงเทพธุรกิจ 01,04,06,07,09-130442, 140542, 240642, มติชน 06-09,110442,070542,ผู้จัดการ 02,12,290442, 240642, Bangkok Post 06,07,09,220499,ไทยโพสต์ 07,08,290442, สำนักข่าวไทย 270542)

1.1.2 วิฤติศาล รธน. กรณีวินิจฉัยคดีนายเนวินไม่ต้องออกจากตำแหน่ง รมช.

นายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการ ก. เกษตรและสหกรณ์ ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาเมื่อวันที่ 19 มิ.ย.41 ให้ลงโทษจำคุก 6 เดือน และปรับ 50,000 บาท กับให้โฆษณาคำพิพากษา โดยโทษจำคุกให้รอการลงอาญา 3 ปี กรณีมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 328 โดยที่นายเนวิน ชิดชอบ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในขณะที่มีคำพิพากษา จึงมีผลให้นายเนวินต้องพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรี ตามบทบัญญัติใน รธน. มาตรา 216 (4) ที่ว่า "ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ(4)ต้องคำพิพากษาให้จำคุก" แต่ปรากฏว่านายเนวินยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ นายอมร รัชชสัจย์ นายกมลมาศ รธน. เพื่อประชาชน ได้ทำหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี และผู้นำฝ่ายค้านในกรณีดังกล่าวและขอให้นายเนวิน ชิดชอบ พ้นจากการเป็นรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม เลขา อธิการ ครม. มีความเห็นว่าควรเสนอให้ศาล รธน. ชี้ขาดเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐาน (กรุงเทพธุรกิจ 240442)

นายบรรศักดิ์ จูวรรณ โฆษกสมาชิกรัฐสภา รธน. (สสร.) ชี้แจงว่าเจตนารมณ์ของ สสร. หากรัฐมนตรีถูกคำพิพากษาให้จำคุกถือว่าต้องพ้นจากตำแหน่ง ส่วนนายคณิน บุญสุวรรณ เพิ่มเติมว่า เมื่อพ้นสภาพไปแล้วนายเนวินสามารถกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ใหม่ทันที เพราะไม่ขัดกับคุณสมบัติตามมาตรา 206 ในขณะที่นายเนวิน ยืนยันไม่ลาออกขอให้ศาล รธน. ชี้ขาด (กรุงเทพธุรกิจ 23,24,270442, ไทยโพสต์ 24,25, 27,290442,ผู้จัดการ 27,28,290442,Bangkok Post 280499)

ศาล รธน. บอกว่าการตีความคุณสมบัตินายเนวินทำได้โดย ส.ส. 1 ใน 10 เข้าชื่อร้องต่อศาล (กรุงเทพธุรกิจ 250442) วันที่ 6 พ.ค. ส.ส.รัฐบาลจำนวน 125 คน เข้าชื่อยื่นศาล รธน. ตีความคุณสมบัติของนายเนวิน ชิดชอบ โดยยื่นต่อประธานรัฐสภา ซึ่งนายพดล เสงเจริญ เลขธิการสำนักงานศาล รธน. เปิดเผยในระบอบต่อมาว่าที่ประชุมมีมติรับวินิจฉัยคุณสมบัติความเป็น รมช. ของนาย เนวิน (ไทยโพสต์ 080542, มติชน 010542, สำนักข่าวไทย 110542, ผู้จัดการ 120542) วันที่ 10 มิ.ย.42 ศาล รธน. เลื่อนการวินิจฉัยเรื่องสถานะภาพของนายเนวิน เนื่องจากตุลาการ รธน. แผลงด้วยวาระยังไม่ครบคนหมดเวลาทำงานก่อน ซึ่งการเลื่อนดังกล่าวไม่เป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ของคณะตุลาการ ฯ เท่าใดนัก (สำนักข่าวไทย 100642, ไทยโพสต์ 110642) และวันที่ 17 มิ.ย.42 ศาล รธน. ลงมติด้วยคะแนนเสียง 7 ต่อ 6 ให้นายเนวินยังคงสภาพเป็น รมช. ก.เกษตร ฯ เนื่องจากมิได้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก เพียงแค่ให้รอการลงอาญาไว้ก่อน (ไทยโพสต์ 190642)

นายชวน หลีกภัย ประธานศาล รธน. ยอมรับว่าผลการตัดสินคุณสมบัติของนายเนวิน ทำให้สถาบันศาล รธน. ได้รับความเสียหายมาก และขอให้องค์กรในส่วนบุคคลมากกว่าประมาณสถาบัน (กรุงเทพธุรกิจ 190642) นายชวน หลีกภัย บอกว่าการตัดสินครั้งนี้ไม่เป็นบรรทัดฐานสำหรับ รมช. ทุกคนเพราะหากมีกรณีอื่นก็สามารถยื่นคำร้องให้ศาล รธน. ตีความ...ไม่ได้ว่าศาล รธน. เป็นเครื่องมือของผู้ใด...ใครไม่เห็นด้วยก็เป็นสิทธิตามระบอบประชาธิปไตย แต่เราจะต้องให้ความเคารพต่อสถาบัน ความเห็นและดุลยพินิจของศาล (ผู้จัดการ 190642, กรุงเทพธุรกิจ 190642, ไทยโพสต์ 200542) ส่วนนายเนวินเห็นว่าเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่เสมอ (ไทยโพสต์ 200642)

อย่างไรก็ตาม นายวรากรณ์ วิรุฒพิชญ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่ามีตุลาการศาล รธน. ท่านหนึ่ง (นายปรีชา เฉลิมวณิช) ให้สัมภาษณ์ว่ามีบรรทัดฐานคำพิพากษาศาลฎีกาที่ว่า การลงอาญาไม่ถึงว่าต้องคำพิพากษา (กรุงเทพธุรกิจ 20,230642) ในขณะที่นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา มีความเห็นว่าการตีความ รธน. ไม่อาจอ้างบทบัญญัติกฎหมายลูกมาใช้เป็นหลักตีความกฎหมายสูงสุดอันเป็นกฎหมายแม่ได้ มิฉะนั้น ศาล รธน. จะไม่เป็นที่พึ่งของประชาชน และเสนอให้แก้ไขบทเฉพาะกาล (มติชน 220642)

นายจุฬพล ณ สงขลา ตุลาการศาล รธน. กล่าวว่าภายในตุลาการศาล รธน. มีการหยีบยกเรื่องละเมิดอำนาจศาลซึ่งใช้กับศาลยุติธรรมว่าน่าจะนำมาใช้กับศาล รธน. ด้วยเพื่อป้องกันการถูกวิพากษ์วิจารณ์ (กรุงเทพธุรกิจ 230642) แต่นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา

ไม่เห็นด้วยเพราะจะเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน และทำให้ความคิดทางวิชาการไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร (ไทยโพสต์ 260642, กรุงเทพธุรกิจ 260642, มติชน 26064)

(กรุงเทพธุรกิจ 23-25,270442,19,20,23,260642 ไทยโพสต์ 24,25,27,290442,080542,11 ,19 ,20 ,26 0642 ผู้จัดการ 27-290442,120542,190642 สำนักข่าวไทย 110542,100642 มติชน 010542,22,260642 Bangkok Post 280499)

1.1.3 การเคลื่อนไหวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กก.ต.)และนันทพรศนะเกี่ยวกับ กก.ต.

วันที่ 27 พ.ย. 2540 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง กก.ต. จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นายธีรศักดิ์ กรรณสูตร ประธาน กก.ต. นายสวัสดิ์ โชติพานิช ฝ่ายสืบสวนสอบสวน นายวิสุทธิ โพธิ์แท่น ฝ่ายกิจการพรรคการเมือง นายโคทม อารียา ฝ่ายกิจการการมีส่วนร่วม และนายยุวรัตน์ กมลเวชช์ฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง (กรุงเทพธุรกิจ 190542) ความเคลื่อนไหวที่สำคัญของ กก.ต. ได้แก่

1.1.3.1 แก๊ซ รธน. : การโยนหินถามทางของกรรมการบางคนใน กก.ต.

นายยุวรัตน์ กมลเวชช์ กรรมการการเลือกตั้ง (กก.ต.) จะเสนอให้รัฐบาลเสนอขอแก้ไข รธน. โดยตัดสิทธิคนไทยในต่างแดนไม่ให้ลงคะแนนเลือกตั้ง หรือกำหนดในบทเฉพาะกาลว่าในระยะ 5 ปีแรก ให้คนไทยในต่างประเทศมีสิทธิเลือกตั้งเฉพาะส.ส.ประเภทบัญชีรายชื่อ หรือปาร์ตี้ลิสต์เพื่อประหยัดงบประมาณแผ่นดิน เพราะคนไทยในต่างประเทศแสดงความจำนงค์มาใช้สิทธิน้อย นายปรีชา สุวภรณ์พิศ ส.ส. กทม.พรรคประชาธิปัตย์ คณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล (วิปรัฐบาล) กล่าวว่าจะเสนอเรื่องให้วิปรัฐบาลพิจารณาแก๊ซ รธน. เกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้งของคนไทยในต่างประเทศ และจะเสนอขอแก้ไขประเด็นวุฒิการศึกษาของผู้สมัคร ส.ส.ด้วย

นายคณิน บุญสุวรรณ อดีต สสร.ชี้แจงว่า รธน.มาตรา 336 ระบุว่า กก.ต.มีสิทธิเสนอให้รัฐบาลหรือรัฐสภาแก้ไข รธน.ได้ก็ต่อเมื่อ รธน.ฉบับนี้ครบ 5 ปีแล้ว กก.ต.ไม่มีสิทธิขอแก้ไข รธน.เพราะมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย หากต้องการให้ขอแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งไม่ใช่แก้ รธน. นอกจากนี้ นายกระมล ทองธรรมชาติ อดีต สสร.เช่นกัน มีความเห็นเพิ่มเติมว่า จริง ๆ แล้ว นักการเมืองต้องการแก้ไข รธน.เพื่อให้พวกตนสามารถเป็นส.ส.และเป็นรัฐมนตรีได้ สมาคม รธน.เพื่อประชาชน ซึ่งประกอบด้วยอดีต สสร.ได้ร่วมกันลงรายชื่อเพื่อคัดค้านการแก้ไข รธน. (มติชน12,13,150442, Bangkok Post 130499, ไทยรัฐ13,140442, ไทยโพสต์ 14,15,170442, ผู้จัดการ 210442)

1.1.3.2 กก.ต. เตรียมรับการเลือกตั้งครั้งใหม่

กก.ต.ทุ่ม 687 ล้าน จ้างอาสาสมัครให้ความรู้เลือกตั้งระบบใหม่ โดย กก.ต.ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย จัดประชุม กก.ต.จังหวัด 200 คน เพื่อทำความเข้าใจใน รธน. และการเลือกตั้งระบบใหม่ ก่อนออกเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ (ผู้จัดการ 240442)

ร.ต.วิจิตร อยู่สุภาพ เลขาธิการ กก.ต.เปิดเผยว่า กก.ต. ได้ออกระเบียบและข้อกำหนดในการให้องค์กรเอกชนเข้ามาช่วยเหลือตรวจสอบการเลือกตั้งสมาชิก ส.ส. และ ส.ว. ที่จะมีขึ้น เพื่อเป็นไปตามที่ รธน.มาตรา 45 กำหนด ให้มีบทบัญญัติส่งเสริมให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมตัวเป็นหมู่คณะ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน และมาตรา 20 ให้อำนาจ กก.ต.ในการรับรององค์กรเอกชนด้วย (ผู้จัดการ 030542)

วันที่ 17-21 พ.ค. กก.ต. ประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ปรากฏว่าผู้สมัครไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (กรุงเทพธุรกิจ 280542) ซึ่งลม เปลี่ยนทิศ เจ้าของคอลัมน์ หมายเหตุประเทศไทย น.ส.พ. ไทยรัฐ เคยแสดงความเห็น ไว้ว่าในท้ายที่สุดผู้อำนวยการเลือกตั้งเขต 400 คน ก็จะกลายเป็นคนของพรรคการเมืองไปหากหาคนดีมาสมัครไม่ได้(ไทยรัฐ 140442)

วันที่ 6 มิ.ย.42 กก.ต. ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันราชภัฏธนบุรี จัดปฐมนิเทศอาสาสมัคร รธน.และผู้ประสานงานอาสาสมัคร รธน.โดยได้รับงบประมาณจากเงินกู้มีชาชาวา จำนวน 680 ล้าน เพื่อจัดหาอาสาสมัครลงพื้นที่ปฏิบัติงานตามชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศระยะเวลา 5 เดือน และ กก.ต.ยังได้งบจากรัฐบาลอีก 36 ล้านบาท เพื่อจ้างบัณฑิตจำนวน 476 คน ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขต 400 คน และจังหวัดต่าง ๆ 76 คนเพื่อสำรวจหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติงาน 10 เดือน นอกจากนี้ นายธีรศักดิ์ กรรณสูตร ประธาน กก.ต. บอกว่า ทาง กก.ต.จะเสนอร่าง พ.ร.บ.การเลือกตั้งคณะผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นส่งให้ ครม.พิจารณา (สำนักข่าวไทย 060642)

(ผู้จัดการ 240442,030542 กรุงเทพธุรกิจ 280542 ไทยรัฐ 140442 สำนักข่าวไทย 060642)

1.1.3.3 นันทพรศนะเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กก.ต.)

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา บอกว่ามีความห่วงใยในเรื่องความสัมพันธ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะทั้งโครงสร้างและตัวบุคคลทำให้การทำงานของ กก.ต.ออกมาเป็นเอกเทศ ไม่เป็นรูปของคณะกรรมการ ซึ่งจะมีปัญหาได้ตอนเลือกตั้งจริง (ไทยโพสต์ 080542)

นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาล รธน.ซึ่งเป็นสถาบันที่ กก.ต.ยื่นเรื่องให้ตีความอยู่เป็นนิจนั้น บอกว่า บางเรื่องเป็นหน้าที่ของ กก.ต.ที่ต้องวินิจฉัยเอง ทั้งนี้ศาล รธน. ได้ปฏิเสธวินิจฉัยคำร้องของ กก.ต.หลายเรื่อง เช่น บทเฉพาะกาล มาตรา 315 ของ รธน. เรื่องคุณ

สมบัติของผู้สมัคร ส.ว. และ ส.ส. เรื่องอำนาจหน้าที่ของ กก.ต. และสิทธิออกเสียงเลือกตั้งของผู้ยื่นขอเขตเลือกตั้ง (ผู้จัดการ 180542, กรุงเทพฯ 190542)

นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตประธาน สสร. กล่าวเกี่ยวกับ กกต. ว่า การตั้ง กกต. ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการร่าง รธน. ซึ่งต้องการให้การทำงานของ กกต. มีอำนาจในการสั่งการเท่ากับนายกฯ ซึ่งสามารถสั่งได้ทุกพื้นที่ ทุกกระทรวง แต่ปัจจุบัน กก.ต. คล้ายกับเป็นกระทรวงเลือกตั้งเท่านั้น (สำนักข่าวไทย 010642)

(ไทยโพสต์ 080542 ผู้จัดการ 180542 กรุงเทพฯ 190542 สำนักข่าวไทย 010642)

1.1.4 การเลือกตั้งวุฒิสมาชิกปีหน้าไม่ปลดการเมือง

1.1.4.1 วุฒิสมาชิก เป้าหมายหลักของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ตั้งแต่วันที่ 20 ม.ค. และไม่เกินวันที่ 20 มี.ค. 2543 จะมีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก(ส.ว.) จำนวน 200 คน ซึ่งเป็นการเลือกตั้ง ส.ว. ครั้งแรกตาม รธน.ฉบับปัจจุบัน เนื่องจาก ส.ว.ชุดปัจจุบันหมดวาระในวันที่ 21 มี.ค.2543 ซึ่งตามเจตนารมณ์ของสมาชิกสภาฯ รธน. ต้องการให้วุฒิสมาชิกปลอดจากการเมืองเพื่อให้ทำหน้าที่คานอำนาจฝ่ายบริหาร เพราะวุฒิสภาในอนาคตเป็นองค์กรที่ควบคุมการทำงานของรัฐบาล เนื่องจากมีอำนาจทั้งการกลั่นกรอง พ.ร.บ. ที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้ว การแต่งตั้งหรือให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลเข้าดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ขององค์กรต่าง ๆ เช่น ประธานคณะกรรมการเลือกตั้ง ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานคณะกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจในการลงมติถอดถอนนายกฯ รัฐมนตรี และ ส.ส.ออกจากตำแหน่ง รวมทั้งการเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ (ผู้จัดการ 050442, มติชน 030542)

ถึงแม้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการให้วุฒิสภาปลอดจากการเมือง แต่การที่วุฒิสภามีอำนาจที่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล จึงเป็นเป้าหมายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่จะหาคนดีที่มีมือลงสมัครรับเลือกตั้งโดยให้การสนับสนุนในทางลับ เป้าหมายของพรรคการเมืองใหญ่ เช่น ประชาธิปัตย์ หรือความหวังใหม่ ต้องการคุมเสียงให้ได้ไม่ต่ำกว่า 120 คะแนนเสียง (ผู้จัดการ 050442) เพื่อให้กลไกการทำงานของวุฒิสภาถูกควบคุมโดยสมาชิกที่มีฐานจากพรรคการเมือง เพราะหากพรรคการเมืองใดมีฐานเสียงในวุฒิสภามากย่อมหมายถึงการมีเสถียรภาพในการบริหารของรัฐบาลชุดนั้น (ผู้จัดการ 060542) และการที่ผู้สมัคร ส.ว. ส่วนมากประชาชนในท้องถิ่นไม่รู้จัก จึงจำเป็นต้องมีขบวนการจัดตั้งเช่นเดียวกับการเลือก ส.ส.เข้ามาเกี่ยวข้อง (ผู้จัดการ 060542)

การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเลือกตั้งวุฒิสภาก็มีปรากฏบ้างแล้วในจังหวัดต่างๆ เช่น นครราชสีมา มีเสธ.ทหารเปิดตัวจะสมัคร ส.ว. มีการเชิญหัวคะแนน บรรดานายทหารและผู้ที่เกี่ยวข้องไปร่วมกินเลี้ยงกัน (ผู้จัดการ 060542) ที่จังหวัดนนทบุรี กลุ่มแม่บ้านไทน้อย บางกรวย และบางใหญ่ ชุมชนบางบัวทอง 12 ชุมชนปากเกร็ด กับประชาชนในเมืองนนทบุรี เปิดตัวสนับสนุนนางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ ภรรยา พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เป็นวุฒิสมาชิก (มติชน 130542)

นายคณิน บุญสุวรรณ อดีต สสร. กล่าวว่าขณะนี้ภาพการต่อสู้ช่วงชิงการเข้าไปกุมสภาและสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกตั้งครั้งนี้เริ่มก่อตัวและชัดเจนขึ้นแล้วประกอบด้วย 3 กลุ่มใหญ่คือ กลุ่มประชาธิปัตย์ กลุ่มพรรคความหวังใหม่ และกลุ่มสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบัน (ผู้จัดการ 010642)

27 พ.ค. ร.ต.วิจิตร อยู่สุภาพ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง โฆษกคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กก.ต.) แถลงผลการวินิจฉัยเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว. ตามมาตรา 315 ของรธน. พ.ศ. 2540 ว่า ส.ว.ชุดปัจจุบันสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ว. ในครั้งแรกนี้ได้ ทั้งนี้ก่อนหน้านี้นี้มี กก.ต.บางท่าน(นายยุวรัตน์ กมลเวชช) ระบุว่าวุฒิสมาชิกชุดปัจจุบันไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว. ครั้งแรกนี้ ในขณะที่วุฒิสมาชิกยืนยันว่าลงสมัครได้ (กรุงเทพฯ 180542) ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ ตามรธน.มาตรา 125 คือ มีสัญชาติไทย อายุ 40 ปีขึ้นไป การศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หากเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต้องลาออกก่อนวันสมัคร 1 วัน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) นั้น รธน. มาตรา 126 (1) และ (2) ถือว่าเป็นบุคคลต้องห้ามไม่สามารถลงสมัคร ส.ว.ได้ เพราะมาจากการเลือกตั้งอยู่แล้ว หากต้องการลงสมัครรับเลือกตั้ง ต้องพ้นจากตำแหน่ง 1 ปีก่อนแล้วจึงมีสิทธิลงสมัคร ส.ว. ถ้า ส.ส.ชุดปัจจุบันจะลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว.จะต้องลาออกตั้งแต่เดือน มี.ค. 42 ที่ผ่านมา (สำนักข่าวไทย 280542)

จึงเป็นที่มาของความไม่พอใจของ ส.ส. ซึ่งนายโคทม อาริยา กรรมการการเลือกตั้งกล่าวว่าที่จริงควรส่งสัญญาณเร็วกว่านี้ แต่ติดเรื่องอยู่ระหว่างการส่งให้ศาลรธน.ตีความเกี่ยวกับบทเฉพาะกาล มาตรา 315 เรื่องคุณสมบัติผู้สมัคร ส.ส.และ ส.ว.ซึ่งศาลยกคำร้อง เพราะปัญหายังไม่เกิด กก.ต.ต้องวินิจฉัยเอง (ผู้จัดการ 180542) ซึ่งนายวันมูนเมะมัตนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา กล่าวว่า หาก ส.ส.เห็นว่าเป็นถูกต้องให้ฟ้องร้องกับ กก.ต.ได้ (สำนักข่าวไทย 280542)

(ผู้จัดการ 050442, 060542, 010642 มติชน 03, 130542 กรุงเทพฯ 180542 สำนักข่าวไทย 280542)

1.1.4.2 นานาทรรศนะเกี่ยวกับการเลือกตั้งวุฒิสมาชิก

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา เห็นว่าไม่ควรเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.) พร้อมกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในเดือนมี.ค. 2543 เพราะเท่ากับนำการเมืองมาผูกพันกับการเลือกตั้ง ส.ว. ต้องการให้มีการทดลองเลือกไปก่อน (สำนักข่าวไทย 020542) และวุฒิสมาชิกจะมีลักษณะเชิงโหวตเชิงบริหารทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งประชาชนและสื่อต้องเข้าใจธรรมชาติตรงนี้ด้วย (มติชน 030542)

นายไพจิต ศรีวรขาน รองเลขาธิการพรรคความหวังใหม่ แสดงความเห็นเห็นว่าตามเจตนารมณ์ของ รธน.ต้องการได้คนที่มาจากการเลือกตั้งที่มีคุณภาพโดยสุจริต ไม่ต้องการให้เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง โดยให้ประชาชนเลือกบุคคลที่มีเกียรติประวัติ ทั้งนี้วุฒิสมาชิกจะมีบทบาทสำคัญมากต่อเสถียรภาพรัฐบาลหลังการเลือกตั้ง (สำนักข่าวไทย 020542)

นายยุวรัตน์ กมลเวชช กรรมการการเลือกตั้ง แสดงความคิดเห็นว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.) ไม่ปลอดภัยจากพรรคการเมืองแน่นอน เพราะรธน.กำหนดให้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองก่อนลงรับสมัครเพียง 1 วัน มั่นใจว่าต้องมีการใช้ฐานเสียงพรรคการเมืองเข้ามาช่วยหาเสียง ในจำนวน 200 คนของ ส.ว. หากได้ ส.ว.ที่ไม่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองเกินร้อยละ 25 ก็ถือว่าดีที่สุด ส.ว.ที่จะเลือกกันจะได้ผู้ที่มีชื่อเสียงเฉพาะในเขต กทม. และปริมณฑล ส่วนต่างจังหวัดจะมีธุรกิจแอบแฝงมาเกี่ยวข้อง (สำนักข่าวไทย 080542)

นายบรรศักดิ์ จูวรรณโณ วุฒิสมาชิก สนับสนุนความเห็นของนายมีชัย ฤชุพันธุ์ เพราะ ส.ว.ตามรธน.ฉบับใหม่จะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างไปจากเดิม เป็นที่มาขององค์กรตรวจสอบต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ปป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กก.ต.) และยังมีหน้าที่ในการตรวจสอบรัฐบาล และจะไม่ถูกยุบเพราะต้องทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เมื่อมี ส.ว.แล้วพรรคการเมืองอาจเข้าสนับสนุนอย่างลับ ๆ วิธีการแก้ไขคือใช้การลงคะแนนลับและสื่อต้องช่วยกันตรวจสอบ (สำนักข่าวไทย 080542)

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา นักวิชาการด้าน ก.ม.มหาชน บอกว่า การเลือกตั้ง ส.ว. คือภาพสะท้อนของการเลือกตั้ง ส.ส. นั่นคือยังมีอำนาจของพรรคการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง วุฒิสมาชิกที่มีพรรคการเมืองหนุนหลังจะมีโอกาสมากกว่าคนที่ไม่มี โดยพรรคอาจจะใช้หวั่นไหวในทางลับกระจายออกไป (ไทยโพสต์ 300542)

นายคณิน บุญสุวรรณ อดีต สสร. คิดว่าสมาชิก ส.ว.น่าจะเป็นคนรุ่นใหม่ที่เป็นหลักของบ้านเมืองในอนาคตและควรประกอบด้วยอาชีพต่าง ๆ เช่นนายพลทหาร อธิบดี ข้าราชการครูระดับผู้อำนวยการโรงเรียนในต่างจังหวัด นักธุรกิจ ผู้บริหารภาคเอกชนที่มีชื่อเสียง ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้นำองค์กรด้านประชาธิปไตย และองค์กรประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำสถาบันเกษตรกรที่มีความรู้ ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ วิศวกร บัญชี สถาปนิก ทนายความ ควรลงสมัครครั้งนี้เพื่อเป็นประวัติศาสตร์และให้ปลอดภัยจากอิทธิพลของนักการเมืองและพรรคการเมืองต่าง ๆ (ผู้จัดการ010642)

(ผู้จัดการ 010642 มติชน 030542 สำนักข่าวไทย 02,080542 ไทยโพสต์ 300542)

1.1.5 นานาทรรศนะเกี่ยวกับแนวโน้มการเลือกตั้งครั้งต่อไป

นายสมิคร สุนทรวาท หัวหน้าพรรคประชากรไทย ได้แสดงความคิดเห็นในการบรรยายพิเศษหัวข้อ "การเมืองไทยในอนาคต" ในการสัมมนาผู้สื่อข่าวทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 1 พ.ค.ว่าประชาธิปไตยจะเป็นพรรคการเมืองที่มีความได้เปรียบในการเลือกตั้งมากที่สุด จะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล และเงินยังคงเป็นปัจจัยสำคัญ (สำนักข่าวไทย 01,020542, ไทยโพสต์ 020542))

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ระบุว่าเลือกตั้งครั้งใหม่นั้นการซื้อเสียงไม่หมดไปง่าย ๆ แต่จะพลิกแพลงมากขึ้น (มติชน 030542) องค์กรใหม่ ๆ ที่เป็นโครงสร้างสำคัญต่อการปฏิรูปการเมือง ที่เกิดขึ้นใน รธน. พ.ศ.2540 คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กก.ต.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปป.ช.) และวุฒิสภา ซึ่งถ้า 3 องค์กรนี้ล้มเหลวก็เท่ากับโครงสร้างของ รธน.นี้ล้มเหลวลงทันที (กรุงเทพธุรกิจ 030542, ไทยโพสต์ 080542)

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ อดีต สสร.นักวิชาการ ที่ปรึกษานายกฯ กล่าวว่าเลือกตั้งครั้งใหม่จะเลวร้ายกว่าทุกครั้ง เพราะการเลือกแบบเขตเดียวเบอร์เดียวอาจมีการจำกัดตัวเก็ง การเหมาซื้อทุกหน่วยเลือกตั้ง การเลือกตั้งส.ท.นครสมุทรปราการเป็นเพียงตัวอย่างของการเลือกตั้งคราวหน้า การทุจริตในการเลือกตั้งเช่นนี้เป็นตัวชี้วัดสำคัญของการปฏิรูปการเมือง (มติชน 300542)

นายธีรยุทธ บุญมี อดีตผู้นำนักศึกษา 14 ตุลา 2516 อาจารย์ ม.ธรรมศาสตร์ แสดงความคิดเห็นว่าไม่เห็นด้วยกับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเบอร์เดียว เพราะทำให้การเลือกตั้งมีความเข้มข้น การซื้อเสียงจะรุนแรงมากขึ้น และจะพบอดีตข้าราชการแสดงความจำนงลงสมัคร ส.ว.มากขึ้น ทั้ง ๆ ที่ปัญหาในอนาคตต้องการคนที่มีความรู้กว้างไกล มีความรู้ในวิชาชีพ นักเศรษฐศาสตร์ มากกว่าอดีตข้าราชการ (สำนักข่าวไทย 310542)

นายกณิน บุญสุวรรณ อดีต สส. วิจัยพบว่า การเลือกตั้งสมัยหน้า การลงคะแนนของประชาชนจะลงเป็นพรรคทั้งในระบบแบ่งเป็นเขตและระบบบัญชีรายชื่อ(ปาร์ตี้ลิสต์) และพรรคความหวังใหม่จะได้คะแนนมากที่สุด เพราะมีฐานเสียงในภาคอีสานมากที่สุด มีการปรับโครงสร้างพรรคใหม่ และแสวงหาพันธมิตรจากพรรคการเมืองอื่น ๆ เมื่อประกอบกับบทบัญญัติของ รธน.บังคับให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับคะแนนมากขึ้น ส่วนพรรคประชาธิปัตย์มีโอกาสทั้งการกลับเข้ามาเป็นรัฐบาลสมัยที่ 3 และฝ่ายค้านสมัยที่ 3 (ผู้จัดการ 210642)

นายกระมล ทองธรรมชาติ อดีตรองประธาน สส. กล่าวในงานสัมมนาที่ มสธ. เรื่อง"การเลือกตั้งระบบใหม่ เปลี่ยนโฉมหน้าการเมืองไทยได้หรือไม่" ว่าการมี กก.ต. ทำหน้าที่ดูแลการเลือกตั้งจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ทุกฝ่ายต้องเข้าใจเจตนารมณ์ รธน. การทุจริตเลือกตั้งน่าจะน้อย ขึ้นกับ กก.ต. จะกล้าใช้อำนาจหรือไม่ ในขณะที่ นายยุวรัตน์ กมลเวชช กรรมการ กก.ต.คิดว่าจะดูแลลดการทุจริตลงได้ถึงร้อยละ 50 หากจะให้สมบูรณ์แบบต้องผ่านเลือกตั้ง 2 ครั้งก่อน และ กก.ต.มีอำนาจดูแลไม่ถึงร้อยละ 20 พรรคการเมืองต้องส่งคนดีเข้าสมัคร (ไทยโพสต์ 080642)

ดร.ปริญญ์ จริยวิธานนท์ ผู้เชี่ยวชาญกรมการศึกษานอกโรงเรียน เปิดเผยการสำรวจผลการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ใน 38 จังหวัด จำนวน 3,096 คนพบว่าร้อยละ 25.87 ยังไม่มีความรู้ในเรื่องการเลือกตั้ง เห็นสมควรให้รัฐบาลทบทวนการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เรื่องเลือกตั้งสู่ประชาชน เพื่อให้มีความพร้อมในการเลือกตั้ง (สำนักข่าวไทย080642,ไทยโพสต์ 100642)

(สำนักข่าวไทย 01-030542 ไทยโพสต์ 02,080542,100642 กรุงเทพธุรกิจ 030542 มติชน 300542 ผู้จัดการ 210642)

1.2 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวข้อข่าว

1.2.1 ปัญหาการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น : ความจริงใจของ ก.มหาดไทยในการกระจาย

อำนาจการปกครอง

1.2.1.1 ทุจริตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครสมุทรปราการ ความล้มเหลวซ้ำของรัฐบาลในการแก้ปัญหา : เพราะไม่รู้กฎหมายหรือต้องการตอบแทนบุญคุณ

1.2.1.2 ลำดับการเคลื่อนไหวของ ก.มหาดไทยหลังเหตุการณ์ทุจริตการเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ

1.2.1.3 นานาทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของ ก.มหาดไทยในการแก้ปัญหาทุจริตเลือกตั้งส.ท.นครสมุทรปราการ

1.2.1.4 ปัญหาการจัดเก็บรายได้ของ อบจ.: การถูกต่อต้านจากผู้ประกอบการ

1.2.1.5 อบต. เต็มไปด้วยปัญหา : ทั้งคอร์รัปชัน การยุบรวม และการทุจริตเลือกตั้ง

1.2.1.6 การทุจริตเลือกตั้งและแหล่งรายได้ : ปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล

สรุปประเด็นข่าว

1.2.1 ปัญหาการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น : ความจริงใจของก.มหาดไทยในการกระจาย

อำนาจการปกครอง

1.2.1.1 ทุจริตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครสมุทรปราการ ความล้มเหลวซ้ำของรัฐบาลในการแก้ปัญหา : เพราะไม่รู้กฎหมายหรือต้องการตอบแทนบุญคุณ

วันที่ 2 พ.ค. จังหวัดสมุทรปราการมีการจัดเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครสมุทรปราการขึ้น ระหว่างสองกลุ่มการเมือง คือ กลุ่มปากน้ำ 2000 มีนายชนม์สวัสดิ์ อัศวเหม รักษาการณายกเทศมนตรีฯ เป็นหัวหน้ากลุ่ม พรรคราษฎรสนับสนุน กับกลุ่มเมืองสมุทร มีนายประสันต์ ศิลพิพัฒน์ อดีตนายกเทศมนตรีเมืองสมุทรปราการ 2 สมัย เป็นหัวหน้ากลุ่ม พรรคประชากรไทยสนับสนุน แต่ปรากฏการประท้วงว่ามีทุจริตในการเลือกตั้ง เพราะในหน่วยเลือกตั้งที่ 5,9,23 มีผู้ก่อเหตุรุนแรงจนไม่สามารถเลือกตั้งต่อไปได้ ซึ่งทางเทศบาลได้ประกาศเลื่อนการเลือกตั้งใน 3 หน่วยนี้ออกไปเป็นวันที่ 30 พ.ค.

กลวิธีการโกงมีตั้งแต่ใช้การพนันว่ากลุ่มปากน้ำ 2000 ได้หมด การปราศรัยหาเสียงประชันกัน การคุกคามผู้นำใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยกำลังทหารเรือและทหารบก รวมถึงการพกบินของผู้กระทำผิด การแย่งชิงบัตรเลือกตั้ง การใช้บัตรเลือกตั้งของหน่วยหนึ่งไปลงคะแนนเสียงในอีกหน่วยหนึ่ง การใช้บัตรเลือกตั้งปลอม การพกบัตรเลือกตั้งที่กาไว้แล้วใส่ลงในหีบเลือกตั้งเป็นร้อย ๆ ใบ ซึ่งไม่ทราบว่าเขาบัตรเลือก

ตั้งมาจากไหน การเขียนเขียนลงคะแนน จากวิธีการดังกล่าวพบว่าแทบทุกหน่วยมีบัตรลงคะแนนเสียงมากกว่าจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหน่วย (มติชน 050542)

การทุจริตการเลือกตั้ง ส.ท.ครั้งนี้ มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่ามีเบื้องหลังหลายประการ ตั้งแต่การยกฐานะจากเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนครถูกต้องตามเงื่อนไขหรือเปล่าโดยเฉพาะการขยายพื้นที่เทศบาล การดำรงตำแหน่งรักษาการนายกเทศมนตรีของนายชนม์สวัสดิ์ อัศวเหม ซึ่งนายสาโรช ศัทมาถย์ รองอธิบดีกรมการปกครองฝ่ายราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้มีหนังสือทักท้วงไปแล้วว่าผิดกฎระเบียบแต่ก็แต่งตั้งจนได้ (มติชน 050542) การแต่งตั้งบุคคลที่ขาดคุณสมบัติเป็นคณะกรรมการตรวจคะแนน เป็นกรรมการประจำ บางหน่วยเลือกตั้งมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนนถึง 3 ครั้ง การเปลี่ยนแปลงถูกกฎหมายนับแต่เลือกตั้ง (มติชน 100642) นอกจากนี้ ในการแก้ไขปัญหาภัยเป็นที่ยับยั้งของประชาชนส่วนใหญ่ว่ารัฐบาลเกรงใจ ส.ส.วัฒนา อัศวเหม รพช.ก. มหาดไทย ที่แยกตัวออกจากพรรคประชากรไทย จนได้ชื่อว่ารุ่มนวลเพื่อให้นักสนับสนุนนายชวน หลีกภัยจะสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ (มติชนสุดสัปดาห์ 110542)

(มติชน 050442,050542,100642, มติชนสุดสัปดาห์ 110542)

1.2.1.2 ลำดับการเคลื่อนไหวของ ก.มหาดไทยหลังเหตุการณ์ทุจริตการเลือกตั้ง สภาเทศบาลนครสมุทรปราการ

เวลา	เหตุการณ์
4 พ.ค. 2542	- กรรมการปกครองได้ตั้งคณะกรรมการสอบทุจริตการเลือกตั้งโดยมีนายสุจิต นันทมนตรี ผู้ตรวจราชการ ก.มหาดไทยเขต 1 เป็นประธานคณะกรรมการ นายสมศักดิ์ แก้วสุทธิ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ รักษาการผู้ว่าราชการฯ และให้ดำเนินการอย่างเฉียบขาดกับผู้ทุจริตทั้งทางอาญาและทางวินัยแต่จะไม่สั่งให้มีการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นโมฆะเพราะไม่มีอำนาจ - นายวัฒนา อัศวเหม รพช.ก.มหาดไทยกล่าวว่า" พรรคราษฎรและกลุ่มปากน้ำ 2000ไม่เคยมีการทุจริตหรือโกงการเลือกตั้ง...อยากให้ทุกฝ่ายรอฟังผลการสอบสวนก่อน"
5 พ.ค. 2542	- นายวีระ รอดเรือง ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการร่วมกับรองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ปลัดเทศบาลนครสมุทรปราการ แถลงข่าวกรณีการทุจริตและยืนยันว่าทางจังหวัดได้ปฏิบัติตามขั้นตอนกฎหมายทุกอย่างและตนได้วางตัวเป็นกลางอย่างเต็มที่แล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการหวังผลให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ (สำนักข่าวไทย 050542, ไทยโพสต์ 060542) - พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ตอบข้อซักถามนักข่าวกรณียกเลิกการเลือกตั้งทั้งหมดว่า"ตามกฎหมายไม่สามารถกระทำได้ เมื่อพบว่ามีมีการทุจริตที่หน่วยก็เลือกตั้งใหม่ตามจำนวนนั้น นอกจากจะร้องเรียนต่อศาลแล้วศาลพิพากษาให้ยกเลิกการเลือกตั้ง (มติชน 060542)
7 พ.ค. 2542	- ก.มหาดไทยโดยรองปลัดกระทรวงฯ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ สั่งย้ายผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ปลัดเทศบาล มาช่วยราชการที่ ก. มหาดไทย ให้นายสมศักดิ์ แก้วสุทธิ รองผู้ว่าฯ รักษาการแทนไปก่อน
8 พ.ค. 2542	- พล.ต.สนั่น ให้สัมภาษณ์ที่จะเชิงเทราเกี่ยวกับการย้ายผู้ว่าฯฯ ว่า "ไม่ได้ย้ายเพราะทำความผิด แต่เพื่อความสบายใจของทุกฝ่าย ผมเองก็เห็นใจรัฐมนตรีวัฒนาเหมือนกัน ...ส่วนเรื่องการเลือกตั้งเป็นเรื่องของศาล โดยประชาชนหรือผู้สมัครต้องยื่นเรื่องต่อศาล"
11พ.ค. 2542	- ก.มหาดไทยแต่งตั้งนายสุจิต นันทมนตรี ประธานคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงฯ รักษาการผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ - นายชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์ ปลัด ก.มหาดไทย ชี้แจงเกี่ยวกับข้อเสนอของกลุ่มเมืองสมุทรที่ให้เลือกตั้งใหม่ทั้งหมดนั้นตามกฎหมายแล้วทำไม่ได้
12พ.ค. 2542	พล.ต.สนั่น มอบหมายให้นายธานี ศักดิ์เศรษฐี รพช.ก.มหาดไทย ไปดูระเบียบข้อกฎหมายหรือกฎกระทรวง ว่าในทางบริหาร ก.มหาดไทยมีอำนาจสั่งยกเลิกการเลือกตั้ง เพื่อให้เลือกตั้งใหม่ทั้งหมดได้หรือไม่ แต่หากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตรวจพบการทุจริตมากก็สามารถร้องขอต่อศาลพิจารณาสั่งการให้เลือกตั้งใหม่ทั้งหมดได้
19พ.ค. 2542	ผลการสอบสวนของคณะกรรมการฯ สรุปว่ามีการทุจริตการเลือกตั้งจริง ก.มหาดไทย โดยนายธานี ศักดิ์เศรษฐี รพช.ก.มหาดไทย มอบหมายให้จังหวัดสมุทรปราการดำเนินการฟ้องศาลเพื่อล้มการเลือกตั้งโดยให้ใช้ พ.ร.บ.พิจารณาความแพ่ง

	มาตรา 55 และมาตรา 57 แต่ ก. ยุติธรรมแย้งว่า ก.มหาดไทยไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่น่าจะมีอำนาจฟ้อง และเสนอให้ใช้อำนาจตามระเบียบบริหารตาม พ.ร.บ.ระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน
25 พ.ค. 2542	ก.มหาดไทยยืนยันให้ทางจังหวัดยื่นฟ้องศาลเลือกตั้ง ส.ท.ปากน้ำใหม่ทั้งหมด แม้จะยังไม่มีความชัดเจนในข้อกฎหมาย อัยการศาล จังหวัดสมุทรปราการ ส่งหนังสือถึงนายสุจิต นันทมนตรี ระบุว่าไม่มีกฎหมายให้อำนาจผู้ว่าฯ ฟ้องร้องเลือกตั้ง ส.ท.โดยตรง ให้ระงับการประกาศผลไว้ก่อนแล้วค่อยฟ้องทีหลัง
26 พ.ค. 2542	นายสุจิต นันทมนตรี ส่งเรื่องฟ้องไปถึงนายสันติ วงศ์รัตนานนท์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรปราการ โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 71 วรรคหนึ่ง และพ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภา เทศบาล พ.ศ.2482 มาตรา 14 (กรุงเทพมหานคร 270542) ตามคำแนะนำของอัยการสูงสุด ขอให้ศาลมีคำสั่งว่าการเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ เมื่อ 2 พ.ค. ที่ลงคะแนนไปแล้ว 41 หน่วยไม่ชอบ ยกเลิกประกาศเทศบาลฯ เรื่องกำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง 3 หน่วยในวันที่ 30 พ.ค. และห้ามประกาศผลการเลือกตั้ง ส.ท. เมื่อวันที่ 2 พ.ค.
27 พ.ค. 2542	ศาลจังหวัดสมุทรปราการไม่รับคำร้องของก.มหาดไทยเพราะเป็นการยื่นคำร้องโดยมิชอบและขัดต่อกฎหมาย รธน. มาตรา 78,282, และ 283 ที่ให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้สิทธิอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเทศบาลตามหลัก การกระจายอำนาจการปกครอง และ พ.ร.บ.เทศบาล 2496 มาตรา 71 วรรค 1 บัญญัติว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมี อำนาจอย่างถูกต้องตามกฎหมายในการดูแลเทศบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายและสามารถตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งอำนาจศาลหรือไม่ต้องมาใช้สิทธิทางศาล
28 พ.ค. 2542	- นายสุจิต นันทมนตรี รักษาการ ผู้ว่าฯ กล่าวว่าต้องเสนอเรื่องต่อไปยังก.มหาดไทยว่าจะแก้ปัญหาโดยประกาศยกเลิก การเลือกตั้ง หรือประกาศให้ผลการนับคะแนนใน 41 หน่วยถูกต้อง และเลือกตั้งอีก 3 หน่วยในวันที่ 30 พ.ค. ตามเดิม จากนั้นนำผลคะแนนมารวมกันก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากประกาศแล้วผู้เสียหายมีสิทธิร้องคัดค้านได้ภายใน 15 วัน อีก แนวทางหนึ่งคือยุบสภาเทศบาลหลังการฟอร์มทีมมีปัญหา - พล.ต.สนั่นกล่าวถึงการตัดสินใจดังกล่าวว่าเราทำที่สุดความสามารถแล้ว โดยทำทุกอย่างที่มีช่องทาง แต่หากว่าศาล สมุทรปราการจะไม่รับฟ้องอีกครั้งก็คงสุดความสามารถของมหาดไทย ซึ่งคงต้องให้มีการเลือกตั้งใหม่ทั้ง 3 หน่วย แต่หากมี ประชาชนขอร้องมาก็ทำได้
30 พ.ค. 2542	เทศบาลนครสมุทรปราการจัดเลือกตั้งใน 3 หน่วยเลือกตั้งที่พบการทุจริต ผลรวมคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งปรากฏว่ากลุ่ม ปากน้ำ 2000 ได้ 22 ที่นั่ง และกลุ่มเมืองสมุทรได้ 2 ที่นั่ง
1 มิ.ย. 2542	- พล.ต.สนั่น ให้สัมภาษณ์ ภายหลังการประชุม ครม.ว่าขณะนี้การเลือกตั้ง 3 หน่วยที่เหลือเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต่อไปเป็น หน้าทีของผู้เสียหายหรือประชาชนที่จะต้องร้องต่อศาลกันเอง ก.มหาดไทยไม่มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาจากการเลือกตั้ง ส.ท. เมื่อการเลือกตั้งเสร็จแล้ว และถือว่ามีการทุจริต ผู้เสียหายก็น่าจะฟ้องเอง กลุ่มเมืองสมุทรผู้เสียหายควรเป็นหลักในการร้อง เรียน ไม่ต้องกลัวจะเข้าเนื้อตนเอง หากไม่ทำจะให้ปากน้ำ 2000 ทำ ส่วนที่กลุ่มเมืองสมุทรต้องการให้ยุบสภาเทศบาลนคร สมุทรปราการ ก.มหาดไทยไม่มีอำนาจทำได้ (ไทยโพสต์ 020642, สำนักข่าวไทย 020642)
3 มิ.ย. 2542	พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ กล่าวว่าปัญหาการเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ ให้ดำเนินไปตามกระบวนการ กรณียุบสภา ก.มหาดไทยไม่ทำเพราะเกรงถูกฟ้อง(มติชน 030642)
5 มิ.ย. 2542	นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ รมช.ก. มหาดไทย ยอมรับกรณีปากน้ำเกินกำลังขอคืนอำนาจให้ พล.ต.สนั่น รว.ก.มหาดไทยดูแล ควบคุมเอง แต่วันที่ 7 มิ.ย. พล.ต.สนั่นก็ให้กลับมายุติเหมือนเดิม(สำนักข่าวไทย 050642)
6 มิ.ย. 2542	พล.ต.อ.วิฑูรย์ เชี่ยมไพจิตร ผกก.สภ.อ.เมืองสมุทรปราการ เปิดเผยว่าการนิการทุจริต ส.ท. มีการแจ้งความแล้ว 11 คดี 3 คดี เป็นการทุจริตที่หน่วยเลือกตั้ง 5,7,23 สอบสวนและส่งฟ้องศาลแขวงสมุทรปราการ 2 คดี เกิดที่หน่วย 9 และ 36 ทำสำนวน เสร็จส่งอัยการแล้ว 2 คดี เกิดที่หน่วย 9, 31 ออกหมายจับแล้ว และอีก 4 คดียังไม่สามารถสืบหาผู้กระทำความผิดได้ (ไทย รัฐ 080642)
9 มิ.ย. 2542	ก.มหาดไทยทำหนังสือถึงคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการเลือกตั้ง ส.ท. ปากน้ำ
14 มิ.ย. 2542	นายสุจิต นันทมนตรี รักษาการ ผู้ว่าฯ ยื่นคำร้องให้ศาลเพิกถอนประกาศผลการเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ ตามคำ แนะนำของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งศาลนัดฟังคำตอบรับหรือไม่รับฟ้องวันที่ 17 มิ.ย.(ผู้จัดการ 150642,มติชน 150642)

17 มิ.ย. 2542	ศาลจังหวัดสมุทรปราการยกคำร้องของรักษากรผู้ว่า ฯ สมุทรปราการ ระบุเรื่องนี้เป็นเรื่องของประชาชนไม่ใช่เรื่องของผู้ว่า ฯ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ สั่งการให้ผู้ว่า ฯ อุทธรณ์แล้ว (ผู้จัดการ 180642,มติชน 180642.)
18 มิ.ย. 2542	นายธงชัย สมใจ ทนายความกลุ่มเมืองสมุทร กล่าวว่า พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ อาจต้องรับผิดชอบตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 157 ฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ (กรุงเทพธุรกิจ 190642) ขณะเดียวกัน พล.ต.สนั่น ประกาศฟ้องกลับ (กรุงเทพธุรกิจ 200642) ส่วนนายกฯ ชวน ที่ 3 ทางออกเลือกตั้งปากน้ำ คือ ผู้ว่า ฯ อุทธรณ์ คู่กรณีฟ้องศาล และหาช่องทางแก้ไขจุดอ่อนของกฎหมาย (ผู้จัดการ 190642)

(มติชน 05,060542,03,10,15,180642 มติชนสุดสัปดาห์ 110542 สำนักข่าวไทย 050542 ,02,050642 ไทยโพสต์ 060542,020642 ไทยรัฐ 080642 ผู้จัดการ 15,18,190642 กรุงเทพธุรกิจ 19,200642)

1.2.1.3 นานาทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของ ก.มหาดไทยในการแก้ปัญหาทุจริตเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ

นายชวน หลีกภัย นายก ฯ กล่าวว่า "ผมสนใจเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เพราะได้ทำให้ภาพพจน์เสียหาย (มติชนสุดสัปดาห์ 110542) "ผมให้ดูแลเรื่องนี้ตั้งแต่วันแรกแล้ว พอศึกษาครั้งแรกก็บอกที่ไม่มีอำนาจ พอให้กลับไปดูอีกครั้งก็ได้รับคำตอบว่าไม่แน่ใจ ทาง ก.มหาดไทยเองก็ดูไม่แน่ใจเช่นกัน" นายชวนกล่าว (มติชน 250542)

ร.ว.ก.ยุติธรรม นายสุทัศน์ เงินหมื่น กล่าวว่า ก.มหาดไทยสามารถใช้อำนาจทางปกครองสั่งยกเลิกการเลือกตั้ง ส.ท. กรณีมีการทุจริตได้ เพราะกฎหมายให้อำนาจไว้ ซึ่งการใช้อำนาจฝ่ายบริหารจะได้ผลรวดเร็วกว่าการยื่นฟ้องศาลหลังประกาศผลการเลือกตั้งทุกหน่วย เพราะกระบวนการทางศาลอาจใช้เวลานานเป็นปี ถ้า ก.มหาดไทยใช้อำนาจสั่งให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ ก็จะมีผลทันที (สำนักข่าวไทย 260542)

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ชี้ว่าเป็นความเป็นความตายของบ้านเมือง ควรยกเลิกก่อนที่จะมีการประกาศผล เมื่อไม่อยู่ในสมัยประชุมก็ตราเป็นพระราชกำหนดได้ หากรัฐบาลมองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา การปฏิรูปการเมืองก็เป็นไปได้ (มติชน 310542)

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ส.ส.พัทลุง พรรคประชาธิปัตย์ "ขอร้องให้ประชาชนฟ้องร้องก็เหมือนให้ประชาชนช่วยจับโจร... การกระทำของมหาดไทยครั้งนี้เปรียบเหมือนตำรวจเห็นโจรลักทรัพย์ต่อหน้าต่อตาสามารถที่จะจับกุมผู้กระทำความผิดได้ แต่ไม่ดำเนินการปล่อยให้คนร้ายลอยนวลแล้วออกหมายจับทีหลัง ถือว่าบกพร่องต่อหน้าที่ " (มติชน 310542)

เลขาธิการพรรคความหวังใหม่ นายจาตุรนต์ ฉายแสง บอกว่า การที่ ก.มหาดไทยอ้างว่าได้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นแล้ว การเลือกตั้งท้องถิ่นจึงไม่ใช่หน้าที่ของ ก.มหาดไทยนั้นเป็นเรื่องที่ผิด เพราะใน รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดว่าหลังการกระจายอำนาจไปให้ใครแล้ว ผู้ใดสามารถใช้อำนาจโดยมิชอบได้โดยไม่ผิด เห็นว่า ก.มหาดไทยมักจะผิดซ้ำซาก การทุจริตเลือกตั้ง ส.ท.ก็มีหลายฝ่ายทั้งตั้ง ไม่ว่าจะเป็นอัยการ ศาล หรือแม้แต่ ร.ว.ก.ยุติธรรม ก็ออกมาให้สัมภาษณ์ว่า ก.มหาดไทยมีอำนาจสั่งยกเลิกได้แต่ก็ไม่ฟัง (มติชน 310542)

นายวัฒนา อัศวเหม ร.ม.ช.ก.มหาดไทย เห็นว่า การจัดการเลือกตั้งใหม่จะทำให้เกิดเป็นบรรทัดฐานที่ไม่ถูกต้องต่อไป เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องและไม่ยุติธรรม เพราะกลุ่มปากน้ำ 2000 เขาก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาด้วยคะแนนเสียงที่ทิ้งขาด (สำนักข่าวไทย 010642) นายวัฒนา อัศวเหม เปิดเผยว่าจะเข้ามาดำเนินการในเรื่องนี้เองเพราะปล่อยให้เป็นเรื่องของเด็ก ๆ มานาน (ไทยโพสต์ 010642)

พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าฝ่ายค้าน บอกว่าถ้ารัฐบาลจริงจังก็จะแก้ปัญหาได้เพราะไม่ใช่เรื่องยาก อันไหนไม่ดีก็จัดการทำให้ถูกต้องไม่ใช่อีกอีก ๆ อยู่ (สำนักข่าวไทย 090642)

นายบัณฑิต รัตตะนันท์ รองปลัด ก.ยุติธรรมฝ่ายวิชาการ แสดงความเห็น ว่า ก.ม.เทศบาล อาจเขียนไม่ชัดเจนเพราะไม่คาดว่าจะมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้น เลยทำให้ มหาดไทยไม่กล้าใช้อำนาจ เพราะกลัวจะถูกฟ้อง (สำนักข่าวไทย 020642)

นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ส.ส.กทม. พรรคพลังธรรม บอกว่า ก.มหาดไทยมีอำนาจและทางออกอยู่ แต่ไม่ยอมใช้ กลับใช้อำนาจที่มีอยู่ไปในทางที่ไม่ควร มัวแต่ห่วงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของพรรคพวกโดยไม่สนใจผลประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวม ปล่อยให้เรื่องให้คาราคาซัง ชื้อเวลาโดยไม่ฟังคณะกรรมการกฤษฎีกา (สำนักข่าวไทย 110642)

กรณีการเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ ก.มหาดไทยก็แสดงที่ทำแล้วว่าทำอะไรไม่ได้เพราะไม่มีอำนาจ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่ามีภารกิจกันจริงถึง 22 หน่วยเลือกตั้งใน 44 หน่วย การใช้ อำนาจยุบสภาเทศบาลก็ไม่ได้เพราะเท่ากับยอมรับผลการเลือกตั้ง วิธีการแก้ไขคือต้องให้เลือกตั้งครั้งนี้เป็นโมฆะแต่ยังมีปัญหาเรื่องการใช้ข้อกฎหมาย (กรุงเทพธุรกิจ 220642)

(สำนักข่าวไทย 26,310542,01,02,09,110642 มติชนสุดสัปดาห์ 110542,010642 มติชน 28,310542 กรุงเทพธุรกิจ 220642 ไทยโพสต์ 110542,010642)

1.2.1.4 การจัดเก็บรายได้ของ อบจ.: ถูกต่อต้านจากผู้ประกอบการ

การออกกฎ ก.ม.หาดไทย ฉบับที่ 4 (2541) ระบุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) สามารถเก็บค่าบำรุงจากการเข้าพักโรงแรมในจังหวัดได้นั้น เป็นไปตาม พ.ร.บ.อบจ. พ.ศ. 2540 มาตรา 65 ซึ่งเป็นอำนาจหนึ่งของ อบจ.ในการหารายได้บำรุงท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองด้านงบประมาณในอนาคต ซึ่งตามพ.ร.บ.ฉบับนี้ อบจ.ยังมีอำนาจจัดเก็บรายได้อีกหลายมาตราด้วยกันปรากฏทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากนุหรี สุรา น้ำมัน ฯลฯ ซึ่งทำให้ อบจ.มีบทบาทความสำคัญมากขึ้น และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจมากที่สุด การจัดเก็บรายได้ดังกล่าว ก่อให้เกิดกระแสความไม่เห็นด้วยจากผู้ประกอบการทั้งหลาย ตัวอย่างเช่น สมาคมโรงแรมไทยภาคต่าง ๆ เรียกร้องให้ยับยั้งหรือชะลอการใช้กฎกระทรวงดังกล่าวไว้ก่อน

อย่างไรก็ตาม จากการเปิดเผยของนายอุดรพันธุ์ จันทร์วิโรจน์ นายก อบจ.เชียงใหม่และประธาน สหพันธ์ อบจ.แห่งประเทศไทย ระบุว่า มี อบจ.ประมาณ 40 แห่งพร้อมจัดเก็บรายได้ค่าบำรุงจากการเข้าพักโรงแรมในจังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 พ.ศ.42 ในขณะที่อีกหลาย จังหวัดยังมีความพยายามของผู้ประกอบการโรงแรมขอให้ทาง อบจ.ชะลอการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวออกไปอีก เช่น อบจ.ประจวบ ฯ อบจ.ลำปาง อบจ.น่าน อบจ.บางแห่งบอกให้ไปฟ้องร้องเอาเอง ส่วน อบจ.เชียงใหม่มีการผ่อนปรนเก็บแค่ร้อยละ 0.8 นายวิจิตร ณ ระนอง ประธานสหพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กล่าวว่า จะทำหนังสือถึง พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ รว.ก.ม.หาดไทยเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว

การจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้รับการวิจารณ์ว่าไม่มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า และมีการเรียกเก็บภาษีจากเทศบาลและอื่น ๆ มากกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ทั้งหมดอยู่แล้ว ที่ต้องดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว เป็นเพราะรายได้ที่เคยมีของ อบจ.กลายเป็นรายได้ของ อบต.ที่จัดตั้งขึ้นมาครอบคลุมพื้นที่ ก.ม.หาดไทยแก้ปัญหาโดยการให้ อบจ.จัดเก็บรายได้จากค่าธรรมเนียมห้องพักโรงแรมในอัตราร้อยละ 3 เก็บค่าธรรมเนียมจากน้ำมัน นุหรี สุรา ซึ่งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากนุหรีและน้ำมันเป็นปัญหาที่กำลังจะตามมา เช่น นุหรีข้ามเขต หรือมีน้ำมันจะหยุดกิจการต่อต้านการเก็บค่าธรรมเนียมของ อบจ. ในบางจังหวัด เป็นต้น

(ผู้จัดการ 15,19,20,290442,11,210542 กรุงเทพธุรกิจ 210442,06,250542 ไทยโพสต์ 240442, 020642, มติชน 050542)

1.2.1.5 อบต. เต็มไปด้วยปัญหา : ทั้งคอร์รัปชัน การยุบรวม และการทุจริตเลือกตั้ง

หลังจากประกาศใช้ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)พ.ศ.2537 และ ก.ม.ฉบับอื่น ๆ ต่อมา เป็นผลพวงจากกระแสการเรียกร้องการปฏิรูปทางการเมืองครั้งใหญ่หลังเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 ทำให้การกระจายอำนาจไปให้ประชาชนระดับล่างสุดเริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งตาม พ.ร.บ. ปี 2537 ก. ม.หาดไทยยังยินยอมให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ อบต.ควบคู่ไปกับตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านและบทเฉพาะกาล มาตรา 95 กำหนดให้กำนันเป็นประธานคณะกรรมการ อบต.โดยตำแหน่งเป็นเวลา 4 ปี ช่วงเวลาของการดำเนินงาน อบต.ชุดแรก มีการเคลื่อนไหวที่จะแก้ไข พ.ร.บ. สภาตำบล ฯ ของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อแยกกำนันผู้ใหญ่บ้านออกจาก อบต. ให้สอดคล้องกับ รธน.ฉบับใหม่ แต่การฉกักกันของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทำให้มีการประนีประนอมยอมให้กำนันผู้ใหญ่บ้านลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก อบต.ได้ โดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่ถ้าได้รับเลือกตั้งจะละตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง

ก. ม.หาดไทย จัดประชุมสัมมนาประเมินผลการดำเนินงานของ อบต.หลายครั้ง พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร อีกมากที่มีผลกระทบต่อน อบต.มากที่สุดคือการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และประชาชนไม่ให้ความสนใจ ทั้งนี้เพราะการจัดตั้ง อบต.เป็นการดำเนินงานของส่วนกลางไม่ใช่พัฒนามาจากประชาชนในท้องถิ่น เมื่อจัดตั้งขึ้นมาแล้ว จะพบว่า อบต.แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งจำนวนประชากร รายได้ และคุณภาพ บางอบต. รัฐยังต้องจัดสรรงบประมาณให้ความช่วยเหลือ การยกเลิก อบต.ไม่ใช่การแก้ปัญหา แต่จะต้องปรับปรุงและป้องกันปัญหาในอนาคต เพราะอบต.เป็นแนวทางกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้มากที่สุด แนวทางแก้ไขที่เสนอกันคือการสร้างเวทีประชาคมตำบล เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานและจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของอบต.(กรุงเทพธุรกิจ17,18,0442,310542ไทยรัฐ180442 มติชน120442)

อบต.ชุดแรกหมดวาระลงตั้งแต่วันที่ 20 พ.ศ. และจะเลือกตั้งใหม่พร้อมกันในวันที่ 18 ก.ค.42 จำนวน 617 แห่งใน 58 จังหวัด โดย ก.ม.หาดไทยเปิดรับสมัครแล้วตั้งแต่วันที่ 7-13 มิ.ย. นับเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกตั้งแต่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. ในปี 2537

ปัญหาใหม่ของ อบต. เกิดจาก พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับใหม่ ที่กรมการปกครองแก้ไขจาก พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งตามมาตรา 6 ของร่าง พ.ร.บ.ฉบับใหม่ มีการเพิ่มเติมข้อความเข้าไปในมาตรา 41 แห่ง พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยเฉพาะมาตรา 41 จัตวา ระบุให้ อบต.ขึ้น 5 หรืออบต.ที่มีจำนวนประชากรไม่ถึง 2,000 คน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการบริหารงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพในลักษณะของ อบต.ได้ ให้ ก. ม.หาดไทยประกาศยุบ อบต.นั้นโดยให้รวมพื้นที่เข้ากับ อบต.อื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในอำเภอเดียวกัน หรือให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบ อบต. ดังกล่าวโดยให้รวมพื้นที่

เข้ากับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น ภายใน 90 วัน ที่มีเหตุเกิดขึ้น (ไทยโพสต์100542, กรุงเทพธุรกิจ 310542)

14 พ.ค.ที่โรงแรมเอส.ดี.เอเวนิว นายประมวล รุจนเสรี อธิบดีกรมการปกครอง จัดประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมการปฏิบัติตามร่าง พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อหารือแนวทางการปฏิบัติในการยุบรวม อบต.เข้ากับหน่วยงานท้องถิ่นอื่น ๆ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยตัวแทนสภาตำบล อบต. กำนันผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ นักวิชาการร่วมแสดงความคิดเห็น มีนายพันธุชัย วัฒนชัย ผู้อำนวยการกองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง เป็นผู้ดำเนินการประชุม

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นตัวแทนส่วนใหญ่ของสภาตำบลไม่เห็นด้วยกับการยุบ อบต. เพราะ 1) หากมีการยุบ อบต.จะมีปัญหาความไม่พอใจของประชาชนในพื้นที่ ปัญหาการถ่ายโอนหนี้สิน ทรัพย์สิน บุคลากร รายได้ และการยอมรับจากหน่วยงานท้องถิ่นอื่น ๆ นายสุเทพ ชูชัยชนะ กำนัน ต.ดลิ่งขึ้น อยุธยา บอกว่าการยุบขัดกับรธน.มาตรา29 ว่าด้วยการสิทธิเสรีภาพของประชาชน และมาตรา 282 และ 283 ที่ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน การที่กองราชการส่วนท้องถิ่นเร่งให้ยุบรวม อบต. สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของการให้ท้องถิ่นจัดการปกครองตนเอง 2) การยกฐานะสภาตำบลเป็น อบต. จะเห็นว่าฐานะของสภาตำบลบางแห่งดีกว่า อบต. บางแห่งเพราะมีรายได้มากกว่า อบต. และยังมีงบประมาณจาก อบจ. มีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้ อย่างไรก็ตาม การคัดค้านดังกล่าวของกำนันผู้ใหญ่บ้านได้รับการพิจารณาจากตัวแทนกองนิติการ กรมการปกครองว่า กำนันในฐานะประธานสภาตำบลคัดค้านเพราะมีส่วนได้เสียหลายอย่าง เช่น งบประมาณ อำนาจในการบริหาร (ผู้จัดการ150542,ไทยโพสต์100542,กรุงเทพธุรกิจ310542)

ปัญหาล่าสุดได้จากการรายงานของนางเทียนทอง หนูขาวนา ปลัดอบต.คลองนครเนื่องเขต ที่ได้นำหรือไปยัง อ.เมืองฉะเชิงเทรา พบว่าที่หมู่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลนครเนื่องเขต มีครัวเรือนตามข้อมูลทะเบียนราษฎร 8 หลังคาเรือนแต่ได้อพยพโยกย้ายออกไปคงเหลือ 1 ครัวเรือน มีผู้อยู่อาศัยเพียง 7คน สมัคเป็นสมาชิก อบต. 2 คน และที่หมู่ 12 ตำบลเดียวกัน มีครัวเรือนตามทะเบียนราษฎร 1 หลัง มีผู้อยู่อาศัยเพียง 1 คน ซึ่งได้เป็นสมาชิกสภา อบต.โดยไม่ต้องแข่งขัน แต่ทางอำเภอยืนยันว่าต้องจัดการเลือกตั้งโดยอ้างหนังสือ ก.มหาดไทยที่ มท.0318/1507 ลงวันที่ 16 มิ.ย.42 ว่าหมู่บ้านในเขต อบต.ต้องดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต.แม้ว่าจะมีบ้านเรือน 3 หลังมีผู้อยู่อาศัยเพียงหลังเดียว 1 คนก็ตาม (ไทยโพสต์ 280642)

(กรุงเทพธุรกิจ17,18,04 42, 310542 ไทยรัฐ180442 มติชน120442ไทยโพสต์100542,280642 ผู้จัดการ 150542)

1.2.1.6 การทุจริตเลือกตั้งและแหล่งรายได้ : ปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล

25 พ.ค.สุขาภิบาลทั่วประเทศ 981 แห่ง ถูกยกเลิกและยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตาม พ.ร.บ.เปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 พ.ค. 42 นั้น จะมีการเลือกนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีรวม 3 ตำแหน่ง ส่งผลให้มีนายกเทศมนตรีเกิดขึ้นทันที 981 คน มีเทศมนตรีเกิดขึ้นอีก1,962 คน ก่อนจะมีการเลือกตั้ง ส.ท.ใหม่อีก 3 คน มาเพิ่มในวันที่ 4 ก.ค. ยกเว้นบางแห่งที่เหลือวาระของสมาชิกไม่ถึง 180 วัน ก็ให้รอการเลือกตั้งใหม่พร้อมกันทีเดียว

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุด คือสุขาภิบาล ให้หลุดพ้นจากการควบคุมดูแลของ ก.มหาดไทย และไม่ให้ขัดต่อ รธน. มาตรา 285 ที่กำหนดให้องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และวรรค 6 ของมาตรา 285 ยังกำหนดไว้ว่าคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่นไม่ได้

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือการทุจริตในการเลือกตั้งที่ยังขาดอยู่อีกเทศบาลละ 3 คน ในจำนวนเทศบาลตำบลทั้งหมด 833 แห่ง ในวันที่ 4 ก.ค. เนื่องจากการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นหลังการทุจริตการเลือกตั้ง ส.ท.สมุทรปราการ (ผู้จัดการ 15,250542 , กรุงเทพธุรกิจ 310542) และปัญหาสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาภายหลังการยกฐานะแล้วคือ แหล่งรายได้ ซึ่งมีที่เหมือนเดิมคือ จากการจัดเก็บภาษีในท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงฆ่าสัตว์ ภาษีโรงเรือน เป็นต้น ส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อปี เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง การใช้จ่ายต้องมีมากกว่าเดิมในเรื่องของหมวดเงินเดือนของนายกเทศมนตรี เทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายต้องตามมาอย่างแน่นอน

ดร.ธนสวรรค์ เจริญเมือง อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครองท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า เป็นประวัติศาสตร์สำคัญอีกบทหนึ่งของการปกครองท้องถิ่นไทย แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์เพียงพอทั้งภาครัฐและเอกชน ชาวบ้านไม่รู้รายละเอียดอีกมากและจะนำไปสู่ปัญหาได้ ซึ่งมองอีกแง่หนึ่งได้ว่า ก.มหาดไทยต้องการให้การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาและจะทำให้ประชาชนขาดความศรัทธาในระบบการกระจายอำนาจการปกครอง ก.มหาดไทยจะได้กลับเข้ามามีบทบาทควบคุมตามเดิม (กรุงเทพธุรกิจ 25,310542 ผู้จัดการ 15,250542)

1.3 ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง

หัวข้อข่าว

- 1.3.1 ความเคลื่อนไหวเพื่อเตรียมลงสนามเลือกตั้งทั่วไปของพรรค ปชป. และ ความ.
 - 1.3.1.1 ประชาธิปไตยปรับภาพลักษณ์
 - 1.3.1.2 การปรับยุทธศาสตร์และโครงสร้างของพรรคความหวังใหม่ และการใช้กลยุทธ์การจัดตั้งฝั่งแกนรับศึกเลือกตั้งครั้งใหม่
- 1.3.2 ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลในการปรับ ครม.
- 1.3.3 ความสัมพันธ์ภายในของพรรค ปชป. และ ความ.
 - 1.3.3.1 รอยร้าวในพรรคประชาธิปไตยระหว่าง ส.ส. กลุ่มหนุ่มและส.ส.กลุ่ม พล.ต.สนั่น
 - 1.3.3.2 พรรคความหวังใหม่: ความพยายามที่จะสลายการเมืองระบบเจ้าพ่อภายในพรรค
- 1.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมือง : ไม่มีมิตรแท้และศัตรูถาวร
 - 1.3.4.1 พรรคชาติไทยกับพรรคชาติพัฒนา
 - 1.3.4.2 พรรคประชาธิปไตยกับพรรคชาติไทย
 - 1.3.4.3 พรรคประชาธิปไตยกับพรรคชาติพัฒนา

สรุปประเด็นข่าว

- 1.3.1 การเคลื่อนไหวเพื่อเตรียมลงสนามเลือกตั้งทั่วไปของพรรคปชป. และ ความ.

1.3.1.1 ประชาธิปไตยปรับภาพลักษณ์

การประชุมใหญ่นายกรัฐมนตรีประจำปีของพรรคประชาธิปไตยวันที่ 3 เม.ย. ที่โรงแรมรอยัลริเวอร์ วาระสำคัญคือการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่แทนชุดเก่าที่ครบวาระ ประกอบด้วยตำแหน่งหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค และกรรมการบริหารพรรคจากสัดส่วนต่าง ๆ โดยตำแหน่งหัวหน้าพรรคคือนายชวน หลีกภัย ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคสมัยที่ 3 เลขาธิการพรรคคือ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือการเลือกนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นรอง น.พรรคอันดับ 1

นอกจากนี้ ยังได้เตรียมการเกี่ยวกับผู้สมัครตามระบบบัญชีรายชื่อ หรือปาร์ตี้ลิสต์ โดยกำหนดในเบื้องต้นว่า หัวหน้าพรรคและรองทั้ง 8 จะลงปาร์ตี้ลิสต์ กล่าวกันว่า ขณะนี้ในทุกภาคของพรรค ปชป. มีความพร้อมในการคัดเลือกตัวผู้สมัครประมาณร้อยละ 80 ยกเว้นภาคอีสานที่ฐานเสียงยังไม่มั่นคงนัก แต่ก็มีความสำคัญเพราะ ส.ส.ปาร์ตี้ลิสต์จะนับจากคะแนนรวมของ ส.ส.ในพรรค และภาคอีสานมีประชากรมากที่สุด จำนวนคะแนนเสียงย่อมมีอิทธิพลต่อจำนวนปาร์ตี้ลิสต์

นายอาคม เองฉ้วน รมช.ก.ศึกษาธิการ (ขณะนั้น) พรรค ปชป. ได้รับการวางตัวให้ระดมคะแนนเสียงครูจากพรรค ความ ด้วย การผลักดันโครงการต่าง ๆ ที่เน้นสวัสดิการ ข้าราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของครู

พรรค ปชป. ได้จัดตั้งคณะทำงาน 5 ชุดด้วยกันเพื่อรับศึกเลือกตั้ง ได้แก่ คณะกรรมการเตรียมการเลือกตั้ง คณะกรรมการปรับปรุงสาขาพรรค คณะทำงานด้านการเงิน ด้านธุรการ และด้านกำหนดนโยบาย ซึ่งพรรคมีแผนที่จะขยายสาขาโดยเฉพาะในภาคกลาง ซึ่งเป็นพื้นที่อิทธิพลของพรรคชาติไทย เพื่อชดเชยคะแนนเสียงจากภาคอีสานโดยประกาศตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนพรรคอื่น ๆ ในภาคเหนือก็วางตัวผู้สมัครไปแล้วครึ่งหนึ่งของทุกเขตเลือกตั้งคาดว่าจะปลายปีจะได้ครบทุกเขต

ยุทธศาสตร์เสริม ที่จัดทำขึ้นโดยทีมงานของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เพื่อรณรงค์ให้ความรู้กับสาขาพรรคและประชาชนในพื้นที่ทั้ง 400 เขตที่เกิดขึ้นจากการขยายสาขาพรรค เป้าหมายคือกลุ่มยุวประชาธิปไตย โดยรณรงค์เกี่ยวกับ การเมือง กฎหมายเลือกตั้ง ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง เป็นต้น โดยชูสโลแกน "ชวน คิดดีดี อินเตอร์" ในการรณรงค์หาเสียง และในงานสัมมนาสมาชิกและสาขาพรรคประชาธิปไตยภาคกลาง ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ 8 พ.ค. นั้น พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ในฐานะเลขาธิการพรรค กล่าวว่าการแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งต่อไปจะรุนแรงมากเพราะเขตเลือกตั้งเล็กลงกว่าเดิม แต่ก็เชื่อมั่นว่า พรรคประชาธิปไตยจะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลและนายชวน หลีกภัย ต้องเป็นนายกฯ สมัยที่ 3 อย่างแน่นอน (ไทยโพสต์ 090542)

ในด้านการใช้อำนาจการบริหารของ ก.มท.ไทย พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ได้แต่งตั้งโยกย้ายนายตำรวจระดับนายพล จำนวน 12 คน เป็นการย้ายที่ไม่ได้กระทำในวาระปกติ ไม่ได้โยกย้ายไปอยู่ในระดับเดียวกัน ซึ่งพล.ต.ท.บุญชัย ขึ้นสูงเนิน ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 รับราชการประจำที่จังหวัดสุพรรณบุรี ถูกส่งย้ายไปประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (มติชน 260542) ซึ่งพล.ต.สนั่น ปฏิเสธที่ถูกวิจารณ์ว่าเพื่อเตรียมพร้อมในการเลือกตั้งของพรรคประชาธิปไตยในภาคกลาง (กรุงเทพธุรกิจ 270542)

(BangkokPost 030499,090599 มติชน 03,04,09,12,13,0442, 01,04,08,09,17,25,260542 The Nation 030499, 01,09 0599 ไทยโพสต์ 04,140442, 090542 ผู้จัดการ160442, 04,10,250542, สำนักข่าวไทย 080542, กรุงเทพธุรกิจ 270542)

1.3.1.2 การปฏิรูปศาสตร์และโครงสร้างของพรรคความหวังใหม่ และการใช้กลยุทธการจัดตั้งฝั่งแกนรับศึกเลือกตั้ง ครั้งใหม่

การผูกสัมพันธ์ด้านความร่วมมือในเรื่องเศรษฐกิจการค้ากับสาธารณรัฐประชาชนจีนให้มากขึ้น และการเสริมคนรุ่นใหม่ไฟแรง ของพรรคเข้าไปดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าพรรค รองเลขาธิการพรรคและกรรมการบริหารพรรค เป็นวิธีการหนึ่งที่พรรคความหวังใหม่จะนำมาใช้ในการปฏิรูปศาสตร์และโครงสร้างของพรรคความหวังใหม่

ยุทธศาสตร์การระดมฐานเสียงใน กทม.ของพรรค ความ. คือการเปิดเวทีมหกรรมดนตรีอีสานทั่ว กทม. เพื่อหาคะแนนเสียงจาก คนอีสานใน กทม. รวมทั้งการใช้กลยุทธจัดตั้งฝั่งแกน หรือการหาเสียงและช่วงชิงมวลชนแนวเล็ก โดยวิธีการให้ผู้นำชุมชนนำอุดมการณ์ของ พรรคไปขยายผลสู่กลุ่มพลังมวลชนและชุมชนต่าง ๆ เมื่อมีอุดมการณ์ไปในแนวทิศทางเดียวกัน ก็จะชักนำให้มาเป็นสมาชิกพรรคและขยาย ผลต่อไป เพื่อวางฐานสำหรับการเลือกตั้ง ผู้ว่า กทม. ในอนาคตด้วย

การประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรคความหวังใหม่ ในวันที่ 27 เม.ย. ได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุด ใหม่จำนวน 75 ตำแหน่ง ตำแหน่งหัวหน้าพรรคคือ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ มีตำแหน่งรอง หน.พรรคอีก 10 ท่าน เลขาธิการพรรคเปลี่ยนจาก นายเสนาะ เทียนทอง มาเป็นนายจาตุรนต์ ฉายแสง มีรองเลขาธิการพรรคอีก 7 ท่าน เหนรัญญิกคือ พล.อ.พัฒน์ อัครนิมิตร์ โฆษกพรรคคือ นายวราเทพ รัตนากร และวันที่ 6 พ.ค.ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เพิ่มเติมอีกหลายตำแหน่ง เพื่อเตรียมรับ การเลือกตั้งครั้งใหม่ เช่น แต่งตั้งนายอดิศร เพียงเกษ เป็นประธานคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมฝ่ายค้าน(วิป) คนใหม่แทนนายชิง ชัย มงคลธรรม ที่ไปเป็นประธานจัดการสัมมนาผู้ปฏิบัติทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งครั้งหน้า

นอกจากนี้ พรรคความหวังใหม่ยังได้มีการเคลื่อนไหวในการทำงานเพื่อประโยชน์ต่อสังคม เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนา ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรและคุณภาพชีวิต เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และพัฒนาทรัพยากรน้ำให้เป็นประโยชน์ แก่ประเทศชาติและประชาชน มีนายจาตุรนต์ ฉายแสง เป็นประธาน และมีโครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำโดยประชาชนมีส่วนร่วม มีนายสุช วิช ริงลิตพล รอง หน.พรรคเป็นประธาน โดยจัดประชุมสัมมนาผู้นำองค์กร และประชาชน ในเขต 3 อำเภอ คือ อ. จตุรพักตรพิมาน อ. ศรี สมเด็จ และ อ. เมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด ที่สำนักงานพรรคความหวังใหม่ อ. จตุรพักตรพิมาน เพื่อเป็นแบบอย่างและขยายผลไปทั่ว ประเทศ ถือว่าเป็นการจุดประกาย เพื่อนำไปสู่โครงการที่กว้างขวางกว่านี้ภายในเดือนจะรณรงค์ทั่วภาคอีสาน

ช่วงสมัยปิดประชุมสภา ฯ ทางพรรคจะจัดการสัมมนาผู้ปฏิบัติงานของพรรคทั่วภาคอีสาน โดยเน้นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ต่อ การทำงานกิจกรรมของพรรค การพูดจากับประชาชนในเรื่องความเดือดร้อนต่าง ๆ และจากการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่เมื่อ วันที่ 11 พ.ค. ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและปรับปรุงนโยบายพรรคให้สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน ให้แล้วเสร็จใน 60 วัน ก่อนวันสถาปนาพรรคในเดือนกรกฎาคมมีนายสุชวิช ริงลิตพล เป็นประธาน รวมทั้งมอบหมายให้คณะกรรมการเขตเลือกตั้ง 12 เขต พิจารณาจัดสรรบุคคลเพื่อเตรียมลงสมัครรับเลือกตั้ง

พรรคความหวังใหม่ได้เปิดยุทธศาสตร์ในการเจาะฐานเสียงในภาคใต้ โดยนายจาตุรนต์ ฉายแสง ได้รับเชิญเป็นวิทยากรจาก แกนนำพรรคความหวังใหม่ภาคใต้ร่วมกับกลุ่มพ่อค้าประชาชน จัดบรรยายเรื่องเศรษฐกิจไทยจะไปทางไหน และยังได้เดินสายพบปะกับผู้นำ ของพรรคร่วมรัฐบาล เพื่อแนะนำตัวและขอคำแนะนำการทำงาน เช่น นายบรรหาร ศิลปอาชา หน.พรรคชาติไทย นายกร ทักษะรังสี หน. พรรคชาติพัฒนา และหากเป็นไปได้จะเข้าพบนายชวน หลีกภัย วันที่ 24 พ.ค. พรรคความหวังใหม่จัดสัมมนาผู้ปฏิบัติงานพรรค 6 เขตเลือกตั้ง ของกาฬสินธุ์ ที่โรงแรมริมบ่าว พร้อมเปิดตัวผู้สมัคร ขยายผลในการหาเสียงของพรรคเพิ่มขึ้นโดยเน้นเป้าหมายไปยังกลุ่มการเมืองอื่น ๆ ที่ไม่ ใช้ฐานเสียงของพรรคความหวังใหม่ เป็นการใช้กลยุทธการจัดตั้งฝั่งแกน โดยกำหนดว่าต้องสามารถหาผู้ปฏิบัติการของพรรคได้เขตเลือกตั้ง ละ 200 คน เพื่อมาร่วมสัมมนาผู้ปฏิบัติงานของพรรคเพื่ออบรมปลุกฝังอุดมการณ์ของพรรคให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเลื่อมใส และให้เวทีการ สัมมนาดังกล่าวให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจการเมืองและสังคมในปัจจุบัน

(BangkokPost12,17,280499 มติชน15,17,18,20,220442 ผู้จัดการ13,17,20,26,280442 ไทยโพสต์17,18,20,24,25, 27,290442 The Nation170499 ไทยรัฐ14,19,23,24,25,260442 กรุงเทพธุรกิจ21,26,27,280442 มติชนสุดสัปดาห์040542)

1.3.2 ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลในการปรับ ครม.

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปรับ ครม.ออกจากปากนายชวน หลีกภัย นายก ฯ หลายครั้งด้วยกัน ตัวอย่างเช่น การเปรยว่าหลัง สงกรานต์การปรับ ครม.จะมีความแจ่มชัดมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นกับนายสุชัย พานิชภักดิ์ จะได้เป็น ผอ.องค์การการค้าโลกหรือไม่ ซึ่งหากมิได้ เป็น ปชป.จะปรับแต่เฉพาะตำแหน่ง รมช.ก.เกษตร ฯ ซึ่งนายสมชาย สุนทรวัฒน์ลาออก(มติชนสุดสัปดาห์ 020442, 110542) ซึ่งพล.ต.

สนั่น บอกว่าการปรับ ครม.ทุกพรรคน่าจะเสร็จสิ้นก่อน 24 มิ.ย.ซึ่งเปิดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร(มติชน 250542) ขณะที่นายชวน หลีกภัย ยังคงยืนยันเหมือนเดิม ซึ่งมีตำแหน่งนายศุภชัย พานิชภักดิ์ เป็นตัวแปร (สำนักข่าวไทย 260542) และยังบอกอีกว่าการปรับ ครม. จะมีการหารือกันหลังจากที่ตนเดินทางกลับจากการเยือนต่างประเทศในวันที่ 10 มิ.ย. โดยจะดูผลการเลือกผู้อำนวยการองค์การการค้าโลกก่อน ส่วนจะปรับตำแหน่งอื่นด้วยหรือไม่ต้องแล้วแต่พรรค หาก ผอ.องค์การการค้าโลกยึดเยื้อก็จะปรับเฉพาะตำแหน่ง รณช. ก.เกษตรฯ (สำนักข่าวไทย 300542) ในขณะที่นายศุภชัย พานิชภักดิ์ บอกว่าหากนายกรัฐมนตรีมีความจำเป็นก็ปรับได้โดยไม่ต้องรอผลผอ.องค์การการค้าโลก เพราะกำหนดระยะเวลาไม่ได้(สำนักข่าวไทย 100642) ทำให้ประชาธิปไตยพรรคแกนนำรัฐบาลได้รับการวิจารณ์ว่าสร้างเงื่อนไขเวลาให้มีการปรับ ครม.เนื่องจากการปรับครม.แต่ละครั้งมีปัญหาต่อเสถียรภาพของรัฐบาลทุกครั้ง (ไทยโพสต์ 270642)

มีข่าวว่า ส.ส.ภาคกลางของ ปชป.มีการเคลื่อนไหวให้ปรับ ครม.ตำแหน่ง รณช.ก.พาณิชย์ เพราะไม่สามารถแก้ไขราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ซึ่งนายชานัน ศักดิ์เศรษฐี รณช. ก.มหาดไทย พรรค ปชป. เชื่อว่าการเคลื่อนไหวครั้งนี้ไม่ได้สร้างความแตกแยกเพื่อให้มีการปรับ ครม. แต่เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็น (สำนักข่าวไทย 030642)

การเคลื่อนไหวที่จะปรับ รมต.ในพรรคร่วมรัฐบาลจึงเกิดขึ้น ที่น่าสนใจคือในพรรคชาติพัฒนา นอกจากทวงคืนโควตาจากพรรคชาติไทยแล้ว ยังมีเป้าหมายที่ 2 รมต. คือนายประจวบ ไชยสาส์น ประธานที่ปรึกษาพรรคชาติพัฒนา รณช.ทบวงมหาวิทยาลัย และนายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร รณช.ศึกษาธิการ นายประทีป กรีกาเวช ส.ส.นครราชสีมา พรรคชาติพัฒนา กล่าวถึงกรณีนายประจวบ ไชยสาส์น จะย้ายไปอยู่พรรคเสรีธรรม และถูกชูให้เป็นนายกฯ ของคนอีสานว่าถึงเวลาแล้วที่นายประจวบควรออกจากพรรค ลาออกจากตำแหน่ง เพื่อเปิดโอกาสให้คนอื่นทำหน้าที่แทน(มติชน 170542)

ทั้งนี้พรรคชาติพัฒนาถือว่าการปรับ ครม. คือการคัดสรรคนออก (มติชน 140442) นายพิทักษ์ อินทวิทยนันท์ รมต.สำนักนายกฯ รณช. พรรคชาติพัฒนา บอกว่าแกนนำของพรรคยังไม่ได้ปรึกษากันเรื่องการปรับครม. (สำนักข่าวไทย 310542) อย่างไรก็ตาม หน.พรรคชาติพัฒนา นายกร ทัพพะรังสี ขอให้สมาชิกยุติการพูดเรื่องปรับ ครม.เพราะจะทำให้ภาพพจน์พรรคสับสนควรให้นายกฯ เสนอมาก่อน (มติชน 140442, สำนักข่าวไทย 310542, 01.030642) แต่แหล่งข่าวบอกว่ามีความขัดแย้งกันระหว่างนายกร ทัพพะรังสี กับนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภในเรื่องการปรับ ครม.โควตาพรรค (ไทยโพสต์ 270642)

ส่วนพรรคชาติไทยมีการเคลื่อนไหวมากกว่า 6 เดือนแล้ว (สำนักข่าวไทย 01.030642) จากการที่พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เสนอให้ย้ายนายประภัตร โพธสุธน รณช.ก.มหาดไทย รณช. หน.พรรคชาติไทย ไปเป็น รณช.ก.เกษตรฯ แทนนายปองพล อดิเรกสาร เลขาธิการพรรค(กรุงเทพธุรกิจ 250542) นำไปสู่ปัญหานายกในพรรคชาติไทย ซึ่งสมาชิกได้เคลื่อนไหวกดดันนายปองพล อดิเรกสาร รณช.ก.เกษตรฯ ให้พ้นจากตำแหน่งกรณีการซื้อปุ๋ยเคมีตามโครงการจัดหาน้ำปุ๋ยเคมีเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรของนายปองพล (มติชน 22.250542)

นายบรรหาร ศิลปอาชา หน.พรรคชาติไทย ระบุว่า" ขณะนี้มันติดงานของ ก. เกษตรฯ ผมห่วงใยมาก ส่วนใครจะมองว่าผมล้าชุกก็ไม่ว่า ยังมีบางคนบอกว่าผมควรเข้าไปดูแลให้มากกว่านี้" (มติชน 250542) แหล่งข่าวยังบอกว่าการย้ายนายบรรหารจะผลักดันให้นายประภัตร โพธสุธน ดำรงตำแหน่ง รณช.ก.เกษตรฯ และขอรับรองให้นายแพทย์เดชา สุขารมณ์ลาออกจากตำแหน่ง รณช.ก.สาธารณสุข(มติชน 220642) เพื่อให้มีที่ว่างสำหรับนางสาวกัญญา สะท้อนถึงความพยายามที่จะผลักดันนางสาวกัญญา ศิลปอาชาให้ขึ้นมาเป็น รณช.ก.ศึกษาธิการ ซึ่งนางสาวกัญญาเองก็บอกว่าตนมีความพร้อมแล้ว (กรุงเทพธุรกิจ 250542)

การลาออกของนายปิฎะ เกสรทอง รณช.ก.ศึกษาธิการ ซึ่งมีผลในวันที่ 26 มิ.ย.นอกจากมีผลทำให้ต้องปรับ ครม.ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ซื้อเวลามาตลอดแล้ว ยังผ่อนคลายความกดดันภายในพรรคชาติไทย ที่ระบุให้ รมต.กระทรวงอื่น ๆ เสียสละเก้าอี้ (ไทยโพสต์ 270642) ส่วนทางขึ้นสู่ตำแหน่ง รณช.ศธ.ของสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ภายหลังการลาออกของนายปิฎะ เกสรทอง คงจะไม่ราบรื่นเมื่อ นายชาญชัย ปทุมรักษ์ รณช. หน.พรรค ให้สัมภาษณ์ให้นางสาวกัญญา ขึ้นเป็น รณช.เลยแทนที่จะเป็นแค่ รณช.ศึกษา (ไทยโพสต์ 220642)

อย่างไรก็ตาม พรรคชาติไทยบอกว่าการปรับครม.ของพรรคจะเกิดภายหลังการพิจารณางบประมาณคือหลังวันที่ 26 มิ.ย. 42 แทน นายปิฎะ เกสรทอง ที่ลาออกจาก รณช. ก.ศึกษาธิการ

(ผู้จัดการ 06,07,11,150542,กรุงเทพธุรกิจ 09,13,24,250542,ไทยโพสต์ 120542,220642,มติชน 06,09,13,15,16,22,25,270542, Bangkok Post 090599,สำนักข่าวไทย 01,08,110542)

สำหรับพรรคกิจสังคม นายสาคร พรหมภักดี โฆษกพรรคกิจสังคม ร่วมกับ ส.ส.พรรคส่วนหนึ่งเสนอแนวคิดให้นายสุวิทย์ คุณกิตติ หน.พรรคให้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเพียงตำแหน่งเดียว เพราะไม่มีเวลาทำงานให้พรรค (สำนักข่าวไทย 250542) นายสมศักดิ์ เทพสุทิน เลขาธิการพรรค ร่วมกับนายรักเกียรติ สุขธนะ อดีต รณช.ก.สาธารณสุข ร่วมกันเจรจาให้หัวหน้าพรรคนายสุวิทย์ คุณกิตติ ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกฯ เพียงตำแหน่งเดียว ซึ่งนายสมศักดิ์ เทพสุทิน พร้อมรับตำแหน่ง รณช.ก.วิทยาศาสตร์หากทุกฝ่ายเห็นชอบ (สำนัก

ชาวไทย 260542) นายสุวิทย์ คุณกิตติ เปิดแถลงผลการประชุมพรรคเกี่ยวกับการปรับ ครม.ว่าหากมีการปรับ จะปรับในส่วนที่จำเป็น ซึ่ง นายสมศักดิ์ นายรักเกียรติ จะพิจารณา ร่วมกับหัวหน้าพรรค และจากนี้ไปสมาชิกพรรคจะไม่มีการเคลื่อนไหวใด ๆ อีก (สำนักข่าวไทย 260542, มติชน 22.270542, กรุงเทพธุรกิจ 240542) แต่นายสุวิทย์ คุณกิตติ บอกว่า การปรับ ครม.ถ้าไม่ทำให้บ้านเมืองดีขึ้นก็ไม่ควรปรับ (สำนักข่าวไทย 070642)

การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปรับ รมต. ของพรรคกิจสังคม ได้นำไปสู่ปัญหาการขาดเอกภาพของพรรค หัวหน้าพรรคนายสุวิทย์ คุณกิตติประกาศลาออก สมาชิกพรรคที่ไม่พอใจบางกลุ่มประกาศถอนตัวจากรัฐบาล นายมนตรี พงษ์พานิช อดีตหัวหน้าพรรคเข้ามาใกล้ชิดแต่ไม่เป็นผลจนนายมนตรีต้องประกาศถอนตัวและลาออกจากพรรค แต่พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นแกนนำของรัฐบาลยังถือว่าพรรคกิจสังคมยังคงเป็นพรรคร่วมรัฐบาลอยู่ (ไทยโพสต์ 270642) ห้ายี่สิบนายสุวิทย์ คุณกิตติ ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคอีกครั้ง และได้ถอนพรรคกิจสังคมออกจากการร่วมรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม มีการปรับ ครม.ของพรรคร่วมรัฐบาล ทั้งในส่วนของพรรคประชาธิปัตย์ ชาติพัฒนา ชาติไทย และพรรคเอกภาพ โดยมีรัฐมนตรีที่ลาออกและถูกปรับออก 6 คนจากพรรคชาติไทยและเอกภาพพรรคละ 1 คน ชาติพัฒนา 4 คน และมี รมต.ใหม่ 14 คน จากพรรคประชาธิปัตย์ 4 คน พรรคชาติไทย 2 คน พรรคเอกภาพ 1 คน และชาติพัฒนา 7 คน เป็นรัฐบาลชนวน 2/3 ซึ่งได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ประกาศแต่งตั้งในวันที่ 9 ก.ค.42 (มติชนสุดสัปดาห์ 130742)

1.3.3 ความสัมพันธ์ภายในของพรรค ปชป.และพรรค ควม.

1.3.3.1 รอยร้าวในพรรคประชาธิปัตย์ระหว่าง ส.ส.กลุ่มหนุ่มและส.ส.กลุ่ม พล.ต.สนั่น

เกิดขึ้นระหว่าง ส.ส.กลุ่มหนุ่มและ ส.ส. กทม. รวมทั้ง ส.ส.ภาคใต้กลุ่มนายสุเทพ เทือกสุบรรณ กับ ส.ส.กลุ่ม พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เลขาธิการพรรค ในการประชุมสามัญของพรรค ส.ส.กลุ่มหนุ่มต้องการผลักดันให้คนในกลุ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรค ซึ่งเป็นการท้าทายอำนาจของ พล.ต.สนั่น เริ่มตั้งแต่การเลือกรองหัวหน้าพรรค กลุ่ม ส.ส.กทม.ได้เสนอชื่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เพื่อเป็นแกนนำในการดูแลการเลือกตั้ง และเรียกคะแนนเสียงจากชาว กทม.กลับคืนมา ซึ่ง นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรค ฯ และนายก ฯ สนับสนุน ส.ส.สาย พล.ต.สนั่น จึงไม่อาจต้านทานได้

การเลือกกรรมการบริหารพรรค ที่มาจาก ส.ส. 15 คน ส.ส.กลุ่มหนุ่มเสนอชื่อกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติม ทำให้มีแนวโน้มว่าจะกระทบกับโควตาของ ส.ส.สาย พล.ต.สนั่นที่วางตัวไว้แล้ว พล.ต.สนั่น ประกาศขอถอนตัวจากการชิงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรค ส.ส.ที่เสนอโดยกลุ่มหนุ่มขอถอนตัว และพล.ต.สนั่น ได้รับการเสนอชื่อเข้ามาใหม่ เพราะอาจกระทบต่อตำแหน่งเลขาธิการพรรคได้ และในการเลือกตั้งตำแหน่งรองเลขาธิการพรรค พล.ต.สนั่น สามารถได้คะแนนของตนเกือบครบถ้วน นอกจากนี้แล้ว พล.ต.สนั่น ยังประสบความสำเร็จในการเสนอ ดร.ไตรรงค์ สุวรรณคีรี เข้าเป็นรองหัวหน้าพรรคอีกด้วย (มติชน 06.09.130442, ผู้จัดการ 160442)

1.3.3.2 พรรคความหวังใหม่ : ความพยายามที่จะสลายการเมืองระบบเจ้าพ่อภายในพรรค

ก่อนจะถึงการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรคความหวังใหม่ ในวันที่ 27 เม.ย. ได้มีการเคลื่อนไหวผลักดันให้มีการปรับยุทธศาสตร์และโครงสร้างของพรรคเสียใหม่ เช่น การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งสำคัญ ๆ ของพรรค ทั้งที่ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งอีก 1 ปี การเสนอนโยบายของพรรคให้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งการเสริมคนรุ่นใหม่ไฟแรงของพรรคเข้าไปดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าพรรค รองเลขาธิการพรรคและกรรมการบริหารพรรค เป็นต้น

กระแสความขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงในพรรคมีความรุนแรงขึ้น จนหลายฝ่ายเกรงว่าพรรคจะแตก ในที่สุดวันที่ 19 เม.ย. พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ตัดสินใจยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ทำให้กรรมการบริหารพรรคทั้ง 60 ตำแหน่งพ้นวาระไปโดยปริยาย การตัดสินใจของพล.อ.ชวลิต ครั้งนี้ ได้สร้างความเจ็บแค้นให้กับนายเสนาะ เทียนทอง เลขาธิการพรรคอย่างรุนแรง ผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรคความหวังใหม่ เมื่อ 27 เม.ย. มีการเปลี่ยนแปลงโดยเอาคนหนุ่มไฟแรงขึ้นมามีตำแหน่งสำคัญ ได้แก่ การเลือกนายจาตุรนต์ ฉายแสง เป็นเลขาธิการพรรค

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่ความไม่พอใจของหัวหน้ากลุ่มวังน้ำเย็น และสมาชิกในกลุ่มซึ่งแสดงความจำนงขอถอนตัวจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรค นายเสนาะ เทียนทอง กลายเป็นอดีตเลขาธิการพรรค และไม่ได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ แต่ ส.ส.กลุ่มวังน้ำเย็นยืนยันว่าปัญหาดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่พรรคฝ่ายค้านแต่อย่างใด (สำนักข่าวไทย 010542) ขณะเดียวกันก็มีข่าวว่านายเสนาะ กระชับความสัมพันธ์กับพรรคไทยรักไทย ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยจะไม่รับตำแหน่งใด ๆ ทางการเมืองหากมีการนำกลุ่มวังน้ำเย็นไปร่วมกับพรรคไทยรักไทย (ผู้จัดการ 060542) นอกจากนี้แล้ว ยังได้ประกาศมติของกลุ่ม 2 ประการคือ 1.กลุ่มวังน้ำเย็นยังคงอยู่และร่วมเป็นสมาชิกพรรคและทำหน้าที่ส.ส.ฝ่ายค้านกับพรรคความหวังใหม่ต่อไป 2. แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน 9 คน ทำหน้าที่ประสานงานกับพรรคความหวังใหม่ที่เกี่ยวข้องกับสภาผู้แทนราษฎรในฐานะพรรคฝ่ายค้านแต่จะไม่ร่วมกิจ

กรมทางการเมืองของพรรค การหาเสียงจะเน้นตัวบุคคลไม่เน้นพรรค(ผู้จัดการ 070542) และเสนอระบบอัตราส่วนโดยคิดจากจำนวน ส.ส.ในการแต่งตั้งบุคคลในคณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารการชุดต่าง ๆ ซึ่งเลขาธิการพรรค นายจาตุรนต์ ฉายแสง ปฏิเสธการใช้ระบบดังกล่าวว่าเป็นเรื่องของพรรคที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม (สำนักข่าวไทย 080542) ขณะที่นายอดิสร เพียงเกษ รองหน.พรรค บอกว่า ถ้ากลุ่มวังน้ำเย็นปฏิเสธที่จะรับตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารก็ควรปฏิเสธทุกตำแหน่งในพรรค (ผู้จัดการ 110542) อย่างไรก็ตาม นายจาตุรนต์ ยืนยันว่าพรรคจะไม่ขับผู้ใดออกจากพรรคเด็ดขาด (กรุงเทพธุรกิจ 130542)

1.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมือง : ไม่มีมิติรแท่นและศัตรูถาวร

1.3.4.1 พรรคชาติไทยกับพรรคชาติพัฒนา

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เลขาธิการพรรคชาติพัฒนา กล่าวถึงเรื่องการรวมพรรคชาติไทยกับพรรคชาติพัฒนาว่าเป็นเรื่องที่พูดกันตั้งแต่สมัย พล.ต.ชาติชาย ชุณหะวัณ (Bangkok Post 140499) และยืนยันว่าความขัดแย้งระหว่างพรรคชาติไทยกับพรรคชาติพัฒนาไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน กรณี รว.ก.ศึกษาธิการ จากพรรคชาติไทย ย้ายอธิบดีกรมวิชาการ ซึ่งเป็นน้องชายของนายพินิจ จันทรสุรินทร์ รว.ก.มหาดไทย จากพรรคชาติพัฒนา ไปดำรงตำแหน่งรองปลัดก. ศึกษาธิการ (สำนักข่าวไทย 010542)

นอกจากนี้ พรรคชาติไทยโดยหัวหน้าพรรค นายบรรหาร ศิลปอาชา พยายามไปดึงตัวเลขาธิการพรรคชาติพัฒนา นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ มาเข้าพรรคชาติไทย (ผู้จัดการ 190442) แต่นายสุวัจน์มิได้แสดงจุดยืนอย่างใดในเรื่องนี้ นายกร ทัพพะรังสี หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา บอกว่ามีแต่พรรคอื่นต้องการคนของพรรคชาติพัฒนาไป เช่น พรรคชาติไทยต้องการได้คุณสุวัจน์ ลิปตพัลลภ และคุณพินิจ จารุสมบัติ พรรคเสรีธรรม ต้องการคุณประจวบ ไชยสาส์น แต่ทั้งสองท่านยังยืนยันว่าอยู่กับพรรคชาติพัฒนา (ผู้จัดการ 100542, สำนักข่าวไทย 100542) อย่างไรก็ตาม พรรคชาติพัฒนายินดีที่จะร่วมมือทางการเมืองกับพรรคชาติไทยแต่ยังไม่เห็นด้วยกับการรวมพรรคชาติพัฒนา กับพรรคชาติไทยเข้าด้วยกันตามที่ผู้เสนอแนะ(ไทยโพสต์110542, กรุงเทพธุรกิจ 130542)

ส่วนนายโสภา เพชรสว่าง รองหัวหน้าพรรคชาติพัฒนาบอกว่า การรวมพรรคชาติไทยกับพรรคชาติพัฒนามีความเป็นไปได้ เพราะเคยเป็นพรรคเดียวกันมาก่อน แต่ทั้งนี้ขึ้นกับหัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรค (สำนักข่าวไทย 100542)

(ผู้จัดการ 190442,100542 ไทยโพสต์ 110542 กรุงเทพธุรกิจ 130542 สำนักข่าวไทย 010542 Bangkok Post 140499)

1.3.4.2 พรรคประชาธิปไตยกับพรรคชาติไทย

พรรคชาติไทยไม่พอใจกรณี ส.ส.พรรคประชาธิปไตยแจกใบปลิวการอภิปรายไม่ไว้วางใจนายบรรหาร ศิลปอาชาในพื้นที่หาเสียง นายประภัตร โพธสุธน รว.ก.มหาดไทย รอง หน.พรรคชาติไทย ตามหาหมายทางการเมืองจากพรรคร่วมรัฐบาล 2 มี.ค.42 นายชวน หลีกภัย นายกฯ กล่าวขอโทษในที่ประชุม ครม.

ประชาธิปไตยเปิดตัวผู้สมัครชิงชัยในสนามเลือกตั้งภาคกลางในงานสัมมนาสมาชิกพรรคประชาธิปไตยภาคกลาง ซึ่งนับว่าเป็นการเคลื่อนไหวเตรียมพร้อมรับการเลือกตั้งสมัยหน้า ภาคกลางมี ส.ส.ได้ถึง 95 คน เป็นอันดับสองรองจากภาคอีสาน พรรคการเมืองที่ครองคะแนนเสียงในภาคนี้มาก่อนคือพรรคชาติไทย นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รอง หน.พรรค ผู้รับผิดชอบวางยุทธศาสตร์การเลือกตั้งในภาคกลาง บอกว่า แม้พรรคชาติไทยจะเป็นที่ 1 ในภาคกลาง และเป็นพรรคร่วมรัฐบาลก็จะมีภารกิจหนัก (มติชน 080542,ผู้จัดการ 100542)

ในการเตรียมพร้อมของพรรค ปชป.ข้างต้น นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างพรรค ปชป.กับชาติไทย กรณีปชป.ไปดึงตัวผู้สมัครภาคกลางของชาติไทยมา และกรณีพล.ต.สนั่น ขจรประสาท รองนายกฯ ผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โยกย้ายนอกฤดู พล.ต.ท. บุญชัย ชื่นอุ้น ผู้บัญชาการตำรวจภาค 7 คนสนิทของนายบรรหาร ศิลปอาชา และย้าย พล.ต.ท.อนันต์ เหมทานนท์ ผบ.ประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) คนสนิทมาประจำที่ภาค 7 แทน โดยเชื่อว่าเป็นการวางยุทธศาสตร์ชิงคะแนนเสียงภาคกลางของ ปชป.จากพรรคชาติไทย (กรุงเทพธุรกิจ 26,270542)

นายบรรหาร ศิลปอาชา เปิดโปงวิธีการของพรรค ปชป.ว่า หาก ส.ส.ไม่ย้ายไปลงพรรค ปชป. ทางปชป.ก็จะส่งลูกพรรคมาสมัครแข่งขัน (มติชน 110542) ทางบรรหารจึงเสนอให้กลุ่มวังน้ำเย็นของนายเสนาะ เทียนทอง กลับพรรคชาติไทย (มติชน 100542)

(กรุงเทพธุรกิจ 13,26,270542 มติชน 08,10,11,170542,สำนักข่าวไทย 01,100542 ไทยโพสต์110542 ผู้จัดการ 190442,100542 Bangkok Post 140499)

1.3.4.3 พรรคประชาธิปไตยกับพรรคชาติพัฒนา

พรรคชาติพัฒนาไม่พอใจที่พรรคประชาธิปไตยให้การหนุนหลังนายแพทย์ปรากฏม อดิปปลัด ก. สาธารณสุข ซึ่งถูกสอบสวนกรณีทุจริตการซื้อยาของ ก.สาธารณสุข ปรากฏผลว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่นายกร ทัพพะรังสี รว.ก.สาธารณสุข มีคำสั่งให้ทำการสอบสวนทางวินัยต่อในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาแต่กลับปล่อยให้มีการทุจริตเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม การที่นายกรทำเช่นนั้น เนื่องจากได้ยื่นขอตำแหน่ง ที่ 11 สำหรับ นายแพทย์ ปรากฏม แต่ไม่ได้รับอนุมัติ จนสมาชิกพรรคชาติพัฒนาคนหนึ่ง ประกาศว่าหากไม่ได้ ที่ 11 พรรคชาติ

พัฒนาจะถอนตัวจากรัฐบาล ซึ่งได้รับการวิจารณ์ว่า หาก กพ.อนุมัติ ซี 11 ให้กับนายแพทย์ปรากรม เท่ากับเป็นการยอมต่ออำนาจทางการเมือง และจากความแตกแยกที่เกิดขึ้นในพรรคกิจสังคม เกมความสัมพันธ์ระหว่างสองพรรคนี้จะเข้มข้นมากขึ้น เพราะชาติพัฒนาจะมีอำนาจต่อรองมากขึ้น โดยมีจำนวน ส.ส.ถึง 53 เสียง (มติชน210642 ไทยโพสต์210642)

1.4 ความเคลื่อนไหวด้านการบริหารการปกครองของรัฐบาล

หัวข้อข่าว

1.4.1 การบริหารราชการที่ไม่โปร่งใส

1.4.1.1 โครงการเงินกู้มียาขาว

1.4.1.2 โครงการจัดซื้อปุ๋ยให้แก่เกษตรกร

1.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับรัฐบาล

1.4.2.1 นายทหารระดับสูงบางคนแสดงความไม่พอใจร่าง พ.ร.บ.องค์การจัดสรรที่ดินความถี่ ฯ

1.4.2.2 ก.คลังถอนเงินงบประมาณ 13,000 ล้านบาทของ ก.กลาโหม จากธนาคารกลางของสหรัฐฯ

1.4.2.3 ผลการสอบ "พฤษภามหิพ"

สรุปประเด็นข่าว

1.4.1 การบริหารราชการที่ไม่โปร่งใส

1.4.1.1 โครงการเงินกู้มียาขาว

คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการเงินกู้มียาขาว ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2542 จำนวน 5.3 หมื่นล้านบาท ให้ใช้จ่ายภายใน 6 เดือน ก.มหาดไทยได้รับงบทั้งสิ้น 19,367.53 ล้านบาท โดยจัดสรรส่วนใหญ่ให้กรมการปกครองเพื่อนำไปส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน (ผู้จัดการ 180542) นอกจากนี้ก็จัดสรรให้ กรมพัฒนาชุมชน การเคหะแห่งชาติ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งจัดสรรให้หมู่บ้านทั่วประเทศหมู่บ้านละ 100,000 บาท และ อบต. ระดับ 5 แห่งละ 120,000 บาท กำหนดให้กรมการหมู่บ้านรวมกันเสนอโครงการขึ้นมา โดยให้ อบต. ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นผู้ดำเนินการ และมีหมู่บ้านซึ่งกรมการไม่ได้มีฐานะเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินงานอีกชั้นหนึ่ง เงินงบประมาณส่วนนี้ทั้งหมดอยู่ที่คลังจังหวัดแล้ว โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการอนุมัติแล้วสามารถเบิกไปใช้ได้เลย (ผู้จัดการ 180542)

โครงการดังกล่าวมีปัญหาเกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น ความไม่พอใจของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ไม่สามารถดำเนินงานตามความต้องการของชาวบ้านได้ มีการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของโครงการ การใช้จ่ายเงินไม่โปร่งใส มีปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ผิดหลักการเรียกค่าคอมมิชชั่นของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ การแทรกแซงจากภายนอก การขึ้นราคาเพื่อแบ่งผลประโยชน์ของฝ่ายบริหารและสภาของอบต. ตัวอย่างเช่น อบต. ในจังหวัดชุมพร ร้อยละ 90 ของโครงการทั่วจังหวัด ไม่มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบลก่อน (กรุงเทพธุรกิจ 150542) ที่จังหวัดชัยภูมิ หัวหน้าส่วนราชการบางคนเบิกจ่ายงบประมาณโดยไม่มีอำนาจ (กรุงเทพธุรกิจ 120542) จังหวัดสมุทรสงคราม ก็มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนด (กรุงเทพธุรกิจ 030542) ที่บ้านบึงชีวัง ต.หนองหัวช้าง อ.กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ใหญ่บ้านนำเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไปใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งกำนัน (กรุงเทพธุรกิจ 080542) และที่ศรีสะเกษ อีกเช่นกันสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (สพจ.) ได้รับอนุมัติโครงการใช้จ่ายเงินมียาขาวจำนวน 6 โครงการ จำนวนเงิน 83 ล้านบาทเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารเรียน การต่อเติมอาคาร สนามกีฬา ดังนั้น ปรากฏว่าหัวหน้าการศึกษาอำเภอหลายแห่งเข้าไปแทรกแซงให้ผู้รับเหมาพรรคพวกของตนเข้าไปดำเนินงาน โดยแบ่งผลประโยชน์ให้ผู้บริหารร้อยละ 7-10 ของวงเงินงบประมาณ และหัวหน้าประถมศึกษาอำเภอได้มากกว่าร้อยละ 7-10 จากผู้รับเหมา (ไทยโพสต์ 050542) เป็นต้น

จากข้อสังเกตของคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามโครงการพบว่า ก. เกษตร ฯ และ ก.มหาดไทยเป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณรวมกันกว่า 2.4 หมื่นล้านบาท การจัดสรรจะกระจายตัวอยู่ในพื้นที่อิทธิพลของพรรคการเมือง หลักฐานที่ปรากฏชัดเจนพิจารณาได้จากจัดสรรงบประมาณและโครงการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติของกรมชลประทาน ก. เกษตร ฯ ซึ่งโครงการลงไปกระจุกตัวอย่างชัดเจนในพื้นที่ของ ส.ส. พรรคร่วมรัฐบาล และเป็นเงินที่ใช้เพื่อทุ่มซื้อเสียงล่วงหน้าอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ (ผู้จัดการ 070542) เช่น ก. เกษตร ฯ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี สระบุรี อ่างทอง จุฬาราชธานี และศรีสะเกษ อันเป็นเขตอิทธิพลของพรรคชาติไทย

ส่วนโครงการของ ก.มหาดไทยก็กระจายในพื้นที่ของพรรคชาติปัตย์ (กรุงเทพธุรกิจ 030542) ข้อสังเกตของคณะกรรมการเกี่ยวกับการเกี่ยวกับโครงการของก.มหาดไทยระบุว่า ไม่มีการประสานงานในหน่วยงานเดียวกัน แผนงานซ้ำซ้อน มีการนำโครงการจากงบประมาณปกติที่ยังมิได้เบิกจ่ายมาทำซึ่งบางโครงการใช้เวลานาน และบางโครงการไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของชาวบ้านอย่างแท้จริง (กรุงเทพ

ธุรกิจ 030542) ในขณะที่ยังมีมิยาซาวาของ ก. อุตสาหกรรม ซึ่งได้รับการจัดสรรถึง 3,538 ล้านบาท กระจัดอยู่ในพื้นที่เลือกตั้งของ รว.ก. อุตสาหกรรม นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ (ผู้จัดการ 140542) และโครงการของ ก. อุตสาหกรรมก็มีค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นสูงมาก บางโครงการเอาโครงการเก่าที่ไม่ผ่านงบประมาณประจำปีมาสวมบงของมิยาซาวา (ผู้จัดการ 170542)

นอกจากนี้ นายไพจิต ศรีวรขาน ส.ส.นครพนม พรรคความหวังใหม่ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญเพื่อติดตามผลการใช้งบประมาณจากโครงการเงินกู้จากต่างประเทศ ระบุว่ามิยาซาวาของ ก. ศึกษาธิการกระจุกตัวอยู่ที่ สปช. ถึง 3,000 ล้านบาทที่เหลือให้กรมละ 10 หรือ 20-30 ล้านบาท และเสนอว่าควรใช้เงินกู้ครั้งต่อไป 2 แสนล้านบาท รว.ก. คงควรใช้วิธีการงบประมาณ คือ รัฐสภาถ่วงถ่วงก่อนทั้งการตั้งโครงการและกำหนดเม็ดเงินในแต่ละเรื่อง (ไทยโพสต์ 080642)

(ผู้จัดการ 07, 14, 17, 180542 กรุงเทพธุรกิจ 03, 08, 12, 1505 ไทยโพสต์ 050442, 080642)

1.4.1.2 โครงการจัดซื้อปุ๋ยให้แก่เกษตรกร

ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) เมื่อ 23 เม.ย. ซึ่งมีนายสุชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และ รว.ก. พานิชย์ เป็นประธานนั้น มีมติอนุมัติให้ ก. เกษตร ฯ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ปรับราคาจำหน่ายปุ๋ยตามโครงการส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง เนื่องจากราคาปุ๋ยที่ประมูลสูงกว่าท้องตลาด ทำให้ปุ๋ยตกค้างขายไม่ออกกว่า 30,000 ตัน โครงการนี้อยู่ในความดูแลของนายเนวิน ชิดชอบ รว.ก. เกษตร ซึ่งการจัดซื้อปุ๋ยดังกล่าวเคยถูกฝ่ายค้านโดยคณะกรรมการการเกษตร ฯ สภาผู้แทนราษฎร คัดค้านว่าซื้อราคาแพงเกินจริง (ไทยโพสต์ 240442)

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม กรรมการ คชก. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย บอกว่าการประมูลปุ๋ยในฤดูกาลผลิตนี้ไม่โปร่งใส เพราะขณะที่เกษตรกรซื้อได้ในราคาคันละ 1,200 บาท แต่ก. เกษตร ฯ ซื้อในราคาคันละ 2,950 บาท (ไทยโพสต์ 240442) และกล่าวเพิ่มเติมว่าคาดว่าจะมีผู้ได้รับประโยชน์จากกรณีนี้ถึง 100 ล้านบาท ควรยกเลิกโครงการนี้ และเอางบประมาณไปแจกให้เกษตรกรซื้อปุ๋ยเองดีกว่า (ไทยโพสต์ 250442)

นายสุเทพ ทองแพ อาจารย์ภาควิชาปฐพีวิทยา คณะเกษตร ม. เกษตร ฯ บอกว่าการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เป็นเรื่องที่ดี แต่ปุ๋ยที่มีคุณภาพมาตรฐานในท้องตลาดราคาไม่เกินตันละ 1,500 บาท และพร้อมร่วมตรวจสอบคุณภาพปุ๋ย (ไทยโพสต์ 290442)

ก. เกษตร ฯ ดำเนินการจัดหาปุ๋ยจำนวน 7 แสนตัน จำหน่ายให้เกษตรกรในฤดูกาลผลิต 2540/2541 ในวงเงินงบประมาณ 5,000 ล้านบาท โดยมีค่าใช้จ่ายทางราชการหรือค่าบริหารสูงถึง 1 พันล้านบาท ปุ๋ยจำนวนดังกล่าวยังขายไม่หมด ก็มีโครงการจัดหาปุ๋ยในฤดูกาลผลิต 2541/2542 ตามมาอีก 6 แสนตัน (ไทยโพสต์ 290442)

1.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับรัฐบาล

1.4.2.1 นายทหารระดับสูงบางคนแสดงความไม่พอใจร่าง พ.ร.บ. องค์การจัดสรรที่ดินที่ดี ฯ

สื่อวิทยุกระจายเสียงมีจำนวนทั้งสิ้น 523 สถานีทั่วประเทศ เป็นสถานีวิทยุของ ก. กลาโหมจำนวน 202 สถานี เป็นของกองบัญชาการทหารสูงสุด 14 สถานี ของทหารบก 127 สถานี ทหารเรือ 21 สถานี และทหารอากาศ 36 สถานี ส่วนสื่อวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกเป็นเจ้าของช่อง 5 และช่อง 7

การบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของ ก. กลาโหม ดำเนินไปอย่างอิสระ ในเรื่องรายได้ รายจ่าย และการนำส่งรายได้เข้ารัฐ ภายใต้คำสั่งคณะปฏิวัติที่ 31/2515 ลงวันที่ 8 มิ.ย. และประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 101 ลงวันที่ 14 มิ.ค. 2515 ซึ่งระบุว่ารายได้ต่าง ๆ ให้นำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อใช้จ่ายบำรุงกิจการของสถานี และยกเว้นภาษีการค้าแก่กิจการโทรทัศน์ของรัฐบาล ทุกหน่วยจึงออกคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเงินรายรับที่ได้จากกิจการสถานีวิทยุและโทรทัศน์เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานดำเนินการและสวัสดิการของหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้นเอง โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

จาก รธน. มาตรา 40 ระบุให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรที่ดินที่ดี และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันกันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รัฐบาลจึงมีความเคลื่อนไหวเพื่อตรา พ.ร.บ. องค์การจัดสรรที่ดินที่ดี ฯ ขึ้น ซึ่งทางกองทัพก็มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาและติดตาม พ.ร.บ. องค์การจัดสรรที่ดินที่ดี ฯ มี พล.ท. เลิศรัตน์ รัตนวานิช ผู้ช่วยเสนาธิการทหารบกฝ่ายพลเรือน เป็นประธาน ทางกองทัพเรือและกองทัพอากาศก็มีคณะกรรมการเช่นกัน

จากการสนทนาในหัวข้อเรื่องร่าง พ.ร.บ. องค์การจัดสรรที่ดินที่ดี ฯ * ที่ห้องประชุมกิตติขจร จัดโดยกองบัญชาการกองทัพบก นั้น มีการแสดงความคิดเห็นของนายทหารระดับสูงหลายท่านเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวที่ฮือฮามากคือความคิดเห็นของ พล.ต. เกษมศักดิ์

ปลุกสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสถานีวิทย์กอล์ฟที่ 1 ทหารปืนใหญ่ (ปตอ.) ซึ่งอ้างถึงคำสัมภาษณ์ของผู้บัญชาการทหารบกว่า "คนที่เป็ทหารนั้นเป็นผู้ถืออาวุธ ถ้าห้องเขาอ้อมแล้วก็จะไม่สร้างปัญหาให้คุณหรอกแต่ถ้าห้องเขาหิวเขาจะมีปัญหา"(กรุงเทพธุรกิจ 050542)

การแสดงความคิดเห็นข้างต้น คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ รมต.สำนักนายก ฯ ระบุว่าเป็ความเห็นของคนเพียงคนเดียวไม่ใช่เรื่องของกองทัพ และการดูแลเรื่องความมั่นคงไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของคลื่น (กรุงเทพธุรกิจ 070542 สำนักข่าวไทย 060542)

นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง นักวิชาการและนักจัดรายการวิทยุ ตอบได้ว่า" ถ้าหิวทุกคนเขาก็หิว แต่ควรมีวิธากิน เพราะทุกคนก็ต้องหากิน แต่ขอให้หากินให้ถูกต้อง ไม่ใช่หิวแล้วมาพาลกัดคนอื่น การมาพูดดิสเครดิตคนอื่นไม่ใช่วิสัยนักรบ แต่เป็นักแข่งลิ้ ถ้าจะแข่งลิ้ก็ออกมาดีกว่า ออกมาเป็นักแข่งลิ้เลย" (ไทยโพสต์ 060542)

ด้านนายชวน หลีกภัย นายก ฯ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการ ก.กลาโหม ได้สั่งการให้กองทัพบกชี้แจงกรณีมีทหารแสดงความไม่พอใจในการจัดสรรคลื่นความถี่ วิทยุ-โทรทัศน์ ซึ่งทาง ผบ.ทบ. พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ชี้แจงว่าทหารจะไม่เข้าไปก้าวก่ายเพราะเป็เรื่องของการบริหารประเทศ (มติชน 080542) ซึ่งต่อมาได้กล่าวเพิ่มเติมว่า หากเทคโนโลยี ทบ.พร้อมขอเพียงคลื่นเดียว เพราะหากใช้ระบบดิจิทัล คลื่นความถี่ที่เราพูดกันเกือบไม่มีความหมาย (กรุงเทพธุรกิจ 210642) พล.อ.มณฑล อัมพรพิสิฏฐ์ ผบ.สส. ก็กล่าวว่ากองทัพจะปฏิบัติตามกฎหมาย

(กรุงเทพธุรกิจ 300442,05,06,070542,Bangkok Post 05,060599, สำนักข่าวไทย 06,07,0542,มติชน 06-08,150542,ไทยโพสต์ 06,100542,ผู้จัดการ 100542)

1.4.2.2 ก.คลังถอนเงินงบประมาณ 13,000 ล้านบาทของ ก.กลาโหม จากธนาคารกลางของสหรัฐฯ

จำนวนเงิน13,000ล้านบาทของก.กลาโหมที่ฝากไว้กับธนาคารกลางของสหรัฐฯเป็เงินประกันการซื้อขายอาวุธยุทโธปกรณ์แบบเอฟเอ็มเอส(ฟอร์นซ์ มิลลิทารี เซลล์) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับคำสั่งจากนายชวนหลีกภัย นายก ฯ และรัฐมนตรี ก.กลาโหม ให้ถอนกลับเข้ามาเป็เงินคงคลังเมื่อเดือน มี.ค.42 แม้ ก.กลาโหมจะขอคืน 10,000 ล้านบาท เพื่อซ่อมแซมอาวุธยุทโธปกรณ์ รัฐบาลก็ไม่อนุมัติ ในขณะที่งบประมาณปี 2542 ของ ก.กลาโหมถูกตัดลงถึง 40 % หรือมีอัตราส่วนประมาณ1.3%ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ โดยรัฐบาลให้เหตุผลว่าปัจจุบันการต่อสู้จะเป็การทำสงครามเศรษฐกิจมากกว่าการทหาร

"เงินในโครงการเอฟเอ็มเอสที่เราใช้ในการซื้ออาวุธจากสหรัฐฯมาเป็นเวลานานนั้น รัฐบาลได้เอาเข้าเป็รายได้แผ่นดินแล้ว ตอนนั้นเงิน 13,000ล้านบาทหมดไปแล้ว เราบริหารด้วยความเศร้าใจ " พล.อ.มณฑล อัมพรพิสิฏฐ์ ผบ.สส.กล่าวในที่ประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพ (มติชน 150542)

(ไทยโพสต์ 14,17,190542, มติชน 150542)

1.4.2.3 ผลการสอบ "พฤษภามิห"

จากการจัดงานรำลึกเหตุการณ์ 17-19 พฤษภาคม 2535 หรือพฤษภามิหฺ์ เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยและคณะกรรมการญาติวีรชนได้เรียกร้องให้นายชวน หลีกภัย นายก ฯ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการ ก.กลาโหมเปิดเผยผลการสอบสวนเหตุการณ์ดังกล่าว ที่มี พล.อ.พิจิตร กุลละวณิชย์ เป็ประธานการสอบสวน เพราะเป็ช่องทางเดียวที่จะสืบหาการนำศพหรือกระดูกวีรชนกลับมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ไม่มีความประสงค์ที่จะสร้างปัญหาให้กับกองทัพแต่อย่างใด พล.อ.ธีรเดช มีเพียร ปลัด ก.กลาโหม สั่งการให้กรมพระธรรมนูญค้นหาเอกสารผลการสอบสวน ปรากฏว่าไม่พบเอกสารดังกล่าว

พล.อ.ประพาฬ กุลพิจิตร อดีตเจ้ากรมพระธรรมนูญ ชี้แจงว่า ประมาณเดือน มิ.ย.2541 ปลัดก.กลาโหมขณะนั้น คือ พล.อ.ยุทธศักดิ์ ศศิประภา ได้ขอเอกสารดังกล่าวจากกรมพระธรรมนูญ ในช่วงการพิจารณาแต่งตั้งผบ.ทบ.คนใหม่ ซึ่งมี พล.อ.ชัยณรงค์ นนุรักษ์ติ เป็ตัวเลือกเพื่อศึกษาว่ามีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือไม่ ซึ่งต่อมา พล.อ.ยุทธศักดิ์ยืนยันว่าเอกสารอยู่ที่ ก.กลาโหม ซึ่งทาง บก.สส.ก็ยืนยันว่า ผบ.สส.มิได้สั่งการหรือแสดงความต้องการขอเอกสารดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รมว.กลาโหม นายชวน หลีกภัย ยืนยันว่าผลการสอบสวนยังอยู่ครบ แต่การเปิดเผยยังไม่ยืนยันเนื่องจากเป็เอกสารลับมากขอเวลาหารือกับนายทหารระดับสูงก่อน (ผู้จัดการ 260542)

ผบ.ทบ.พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เปิดเผยว่ายังไม่ได้รับการประสานงานจากนายก ฯ ในการหาหรือเรื่องดังกล่าวแต่สำหรับตนเองยินดีให้เปิดเผยแม้จะตกเป็ผู้ถูกสอบสวนด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 110642, สำนักข่าวไทย 100642, ไทยโพสต์ 1106042) อย่างไรก็ตาม นายทหารระดับสูงคนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่า "ผลสอบพฤษภามิหฺ์อย่างไรก็ปิดไม่มิด ตอนนี้นายทหารระดับสูงรู้หมดแล้ว...พวกเขาไม่เข้าใจรัฐมนตรีกลาโหมพลเรือน ในเมื่อผลการสอบนั้น ภาพพจน์ของกองทัพเป็เชิงบวกพอสมควร แต่รัฐมนตรีกลาโหมยังปกปิดไว้"(กรุงเทพธุรกิจ 110642)

ส่วน ผบ.สส. พล.อ.มณฑล อัมพรพิสิฏฐ์ และผู้บัญชาการ 3 เหล่าทัพ สอบถามความเห็นจากนายทหารชั้นผู้ใหญ่ตั้งแต่ ระดับนายพล-พันเอก เพื่อเป็ข้อมูลนำเสนอ รมว.ก.กลาโหม พบว่ามีความเห็นทั้งต้องการให้เปิดเผยเพื่อความโปร่งใส และไม่ต้องการให้เปิดเผย

เพื่อรักษาเทคนิควิทยุวิธีการทหาร(ไทยโพสต์ 120642) และมีการเปิดประเด็นใหม่โดย พล.ท.สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ อดีตเจ้ากรมพระธรรมนูญ และเลขาธิการคณะกรรมการสอบสวนชุด พล.อ.พิจิตร กุลละวณิชย์ ว่าให้ดูรายงานการสอบสวนฉบับนายโสมภณ รัตนกร อดีตประธาน ศาลฎีกา เป็นประธานจะดีกว่าเพราะมีข้อมูลที่ละเอียดและลงลึกกว่าฉบับของ พล.อ.พิจิตร(ไทยโพสต์ 280642) ซึ่งในท้ายที่สุด ก.กลาโหม ได้เปิดเผยผลการสอบสวนที่มี พล.อ.พิจิตร เป็นประธาน บางส่วนเพียง 8 หน้าแล้ว (ไทยโพสต์ 290642,มติชน 290642.)

(ไทยโพสต์17,21,25,290542,12.642 มติชน20,21,240542,230642,BangkokPost 20,210599,110699 กรุงเทพธุรกิจ 22,230542, 110642 สำนักข่าวไทย 25, 260542 ผู้จัดการ 260542 The Nation 050699)

2. ความเคลื่อนไหวภาคประชาชนและองค์กรเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านการบริหารการปกครองของรัฐบาล

หัวข้อข่าว

2.1.1 การชุมนุมของพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มเกษตรกร : สารพัดมือเบาะบาลลังก์ชวน

2.1.1.1 การชุมนุมของพนักงานรัฐวิสาหกิจต่อต้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

2.1.1.2 การชุมนุมของกลุ่มเกษตรกร

2.1.2 นานาทรรศนะ : รัฐบาลแก้ปัญหาด้วยการก่อปัญหาใหม่

สรุปประเด็นข่าว

2.1.1 การชุมนุมของพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มเกษตรกร : สารพัดมือเบาะบาลลังก์ชวน

2.1.1.1 การชุมนุมของพนักงานรัฐวิสาหกิจต่อต้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจคัดค้าน พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจ ซึ่ง พ.ร.บ.ดังกล่าวขอเพียงการประกาศใช้ ปัจจุบันมีรัฐวิสาหกิจ 59 แห่ง 5 สาขา มีจำนวนพนักงาน 319,731 คน หรือร้อยละ 1.04 ของการจ้างงานทั่วประเทศ รัฐวิสาหกิจใหญ่ 10 อันดับแรกมีพนักงานถึง 226,154 คน การเคลื่อนไหวของกลุ่มนี้ปรากฏตั้งแต่ในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมิ.ค.แล้ว

วันที่ 3 พ.ค. มีการเจรจาระหว่างตัวแทนสหพันธ์พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.)กับรัฐบาล ซึ่งมีนายพิชัย รัตตกุล รักษาการณายก ฯ เป็นประธาน ข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงกันได้มี 2 ข้อคือ การหยุดการขายรัฐวิสาหกิจหรือถ้าขายรัฐบาลต้องถือหุ้น 70 % ขึ้นไป และไม่ต้องการให้รัฐบาลนำเงินที่ได้จากการขายหุ้นของรัฐวิสาหกิจไปใช้หนี้กองทุนฟื้นฟู (กรุงเทพธุรกิจ 040542, มติชน 040542,ไทยโพสต์ 04,060542,ผู้จัดการ 040542)

ตัวแทนสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) นายสมศักดิ์ โกศัยสุข เลขาธิการกลุ่ม สรส. มุ่งให้รัฐบาลทำประชาพิจารณ์ เรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจตาม รธน.มาตรา214 พนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีการชุมนุมใหญ่ ในวันที่ 6 พ.ค. บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า ร่วมกับองค์กรประชาธิปไตย เครือข่าย 14 ตุลา พันธมิตรทุกภาคชาติ มือเกษตรทุกกลุ่ม และสหภาพแรงงานของบริษัทเอกชนต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลแตกต่างกัน (ผู้จัดการ 010542) สรส.ที่มาร่วมมีทั้ง สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ การประปานครหลวง (สพร.กปน.) สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (สพร.ขสมก.)สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (สพร.กฟผ.) สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการรถไฟแห่งประเทศไทย (สพร.รฟท.) ฯลฯ (มติชน 010542) ขณะที่รัฐบาลโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมว.ก.คมนาคม ยืนยันดำเนินการแปรรูปต่อไป ซึ่งเมื่อถึงวันชุมนุมกลุ่มผู้ชุมนุมต้องเผชิญอุปสรรคสำคัญคือฝนตก แต่ก็ดำเนินการแจกจ่ายใบปลิวชี้แจงถึงผลเสียของ พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจให้แก่ประชาชน (กรุงเทพธุรกิจ 070542) และจะปักหลักชุมนุมถึงวันที่ 10 พ.ค.(กรุงเทพธุรกิจ 080542) อย่างไรก็ตาม นายชวน หลีกภัย ยืนยันเดินหน้านโยบายแปรรูปต่อไป ขณะที่ สรส.ก็เตรียมเดินหน้ากดดันต่อไป

สำหรับการรวมกลุ่มของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.)โดยสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (สพร.กฟผ.) ซึ่งต่อต้านการแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี มีศูนย์การรวมตัวอยู่ที่โรงไฟฟ้าบางกรวย นนทบุรี ซึ่งส่วนภูมิภาคก็จะมีการชุมนุมพร้อม ๆ กัน พนักงาน กฟผ.ประกาศว่าหากรัฐบาลไม่ยอมเปิดการเจรจา แกนนนำผู้ชุมนุมกฟผ.จะใช้มาตรการเด็ดขาดคือการหยุดงานของพนักงาน กฟผ.ทั่วประเทศ 30,000 คน(กรุงเทพธุรกิจ050542มติชน 06,070542)

นายสวัสดิ์ โพธิ์นิค รมต.สำนักนายกฯ รับผิดชอบดูแล กฟผ.ชี้แจงว่าการขายโรงไฟฟ้าราชบุรี ไม่เกี่ยวกับการใช้ พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจ (กรุงเทพฯ 090542, ไทยโพสต์ 090542) กฟผ.เรียกร้องเพิ่มเติมให้ขับไล่นายสวัสดิ์ โพธิ์นิค ออกจากตำแหน่ง ส่วนนายวีระวัฒน์ ชลายน ผู้ว่า กฟผ.ได้ลงนามยกเลิกคณะกรรมการแผนระดมทุนจากภาคเอกชนในโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรีแล้ว เนื่องจากสถานการณ์ทั่วไปไม่เอื้อต่อการดำเนินการ (ไทยโพสต์ 120542) วันที่ 7 มิ.ย.42 นายวีระวัฒน์ ชลายน ถูกลอบวางระเบิดข่มขู่โดยแอบซุกระเบิดไว้ในกระถางต้นไม้ที่โรงไฟฟ้าบางกรวย ตำรวจคาดว่ามีปัญหาจากหน้าที่การงาน (ไทยรัฐ 080642)

นายสวัสดิ์ โพธิ์นิค บอกว่าขณะนี้ กฟผ.ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจขั้นต้นแล้วจากสภาพการเงินที่มีปัญหา จึงเป็นช่วงที่บอร์ด และ ก.คลัง ควรวางแผนหลักเกณฑ์กันใหม่ให้เหมาะสมกับภาวะขององค์กร (ไทยรัฐ 080642)

นอกจากการชุมนุมของพนักงาน กฟผ.แล้ว วันที่ 4 พ.ค. 2542 พนักงานฝ่ายช่างบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) กว่า 300 คน นัดชุมนุมประท้วงคัดค้านฝ่ายบริหารที่ขายฝ่ายช่างให้กับบริษัทสิงคโปร์แอร์ไลน์ ในชื่อบริษัทวิศวกรรมอากาศยาน โดยไม่มีการปรึกษาพนักงาน ซึ่งยื่นข้อเรียกร้องให้ยกเลิกการขายอย่างเด็ดขาด และให้ย้ายผู้บริหาร 3 คน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายช่างใหญ่ หัวหน้าฝ่ายซ่อมย่อย และหัวหน้าฝ่ายซ่อมใหญ่ และรัฐบาลว่าหากแยกออกไปจะหยุดให้บริการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบินของทุกเที่ยวบิน อย่างไรก็ตาม ตัวแทนฝ่ายรัฐบาล นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้เจรจายุติปัญหาการชุมนุมของฝ่ายช่างลงได้โดยการบินไทยระงับการดำเนินการใด ๆ ที่จะแยกฝ่ายช่างออกไปก่อน และหากจะมีการดำเนินการใด ๆ ต้องมีพนักงานฝ่ายช่างร่วมพิจารณาด้วย (มติชน 05.09.10, 110542, Bangkok Post 050599)

(มติชน 01.04-07.09-110542 กรุงเทพฯ 04-090542 ไทยโพสต์ 04.06.09, 120542 ผู้จัดการ 01.040542 ไทยรัฐ 080642 Bangkok Post 050599)

2.1.1.2 การชุมนุมของกลุ่มเกษตรกร

ปรากฏในหลายจังหวัดด้วยกัน เช่น

เกษตรกรกว่า 300 คนชุมนุมที่นครราชสีมาเรียกร้องให้ช่วยแก้ไขปัญหาดินทำกิน (มติชน 010542) ที่ยโสธร กลุ่มสมัชชาเกษตรกรภาคอีสาน (สกอ.) สมทบด้วยสมาชิกจาก จังหวัดใกล้เคียง เช่น อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร ศรีสะเกษ รวมตัวกันหน้าศาลากลางจังหวัด ปราศรัยโจมตีการแก้ปัญหาเกษตรกรของรัฐบาล และเรียกร้องให้รัฐบาลลาออกหรือยุบสภา (กรุงเทพฯ 100542) สกค.นครราชสีมาคนจน ร่วมกับสมัชชาเกษตรกรภาคอีสานกว่า 1,000 คน ชุมนุมเรียกร้องความเป็นธรรมตั้งแต่วันที่ 4 เม.ย.ก็ยังไม่ได้รับคำตอบที่มีอำนาจเต็มลงไปเจรจา (ไทยโพสต์ 070642)

เชียงใหม่ เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรภาคเหนือ (คนท.) ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรชาวเขา สมัชชาชนเผ่าแห่งประเทศไทย และสมัชชาคนจนภาคเหนือ กว่า 10,000 คน ชุมนุมที่หน้าศาลากลาง ตั้งแต่วันที่ 25 เม.ย. เรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาที่ดิน ป่าไม้และสัญชาติของชาวไทยภูเขา ซึ่งภายหลังจากการเจรจากับตัวแทนของรัฐบาลแล้วนั้น ข้อตกลงต่าง ๆ จะนำเข้าสู่ที่ประชุม ครม.ในวันที่ 11 พ.ค. แต่หลังจากทราบผลการลงมติของ ครม. กลุ่มเกษตรกรภาคเหนือประกาศชุมนุมต่อไป ทั้งนี้ตัวแทนผู้ชุมนุมระบุว่า เป็นเพราะนายเนวิน ชิดชอบ รมช.ก.เกษตรฯ หนึ่งในตัวแทนรัฐบาลที่ไม่เจรจากับผู้ชุมนุม บิดเบือนผลการเจรจาก่อนนำเข้าสู่ที่ประชุม (มติชน 01.09.10, 110542 กรุงเทพฯ 10.12.130542 ผู้จัดการ 120542) อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลา 3 ของวันที่ 19 พ.ค.42 เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หน่วยดับไฟป่า ได้เคลื่อนกำลังมากดดันสลายกลุ่มผู้ชุมนุม ท้ายที่สุดกลุ่มผู้ชุมนุมได้ย้ายไปชุมนุมที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ไทยโพสต์ 070642)

ที่ขอนแก่น เกษตรกรภาคอีสานกลุ่มต่าง ๆ ประกอบด้วย สมัชชาเกษตรกรภาคอีสาน (สกอ.) สมัชชาคนจน (สคจ.จังหวัด) และสหพันธ์สหกรณ์ภาคอีสาน ได้รวมตัวกันในนาม คณะกรรมการประสานงานองค์กรประชาชนภาคอีสาน (คปอ.) นำสมาชิกจำนวนกว่า 1,000 คนมาชุมนุมที่หน้าศาลากลาง จังหวัดขอนแก่นตั้งแต่วันที่ 27 เม.ย.และเรียกร้องให้รัฐบาลส่งตัวแทนมาเจรจา แต่รัฐบาลก็ยังคงเพิกเฉย วันที่ 6 พ.ค. ผู้ชุมนุมได้เคลื่อนตัวเข้าควบคุมทางเข้าออกและล้อมอาคารของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกด้าน เพื่อกดดันทางสัญญาจากรัฐบาลเกี่ยวกับข้อตกลงเดิมที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เช่นหนี้สินเกษตรกร ปัญหาป่าชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ดินทำกิน เศรษฐกิจชุมชน ฯลฯ เป็นเวลานานถึง 4 ชั่วโมง ก่อนที่จะเคลื่อนกลับไปยังหน้าศาลากลางจังหวัด เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ความเสียหายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานขอนแก่นมากกว่า 300 ล้านบาท ทางผู้อำนวยการธนาคารฯ ได้เข้าแจ้งความต่อ สก.อ.ขอนแก่นดำเนินคดีกับผู้นำผู้ชุมนุมจำนวน 7 คนในข้อหาบุกรุกสถานที่ราชการ (มติชน 05.09.10, 110542 ผู้จัดการ 070542 Bangkok Post 05.070599 กรุงเทพฯ 100542) กลุ่มผู้ชุมนุมจึงยุติการชุมนุมโดยที่ปัญหาก็ไม่ได้รับการแก้ไข (ไทยโพสต์ 070642)

(มติชน 01.05.09-110542 กรุงเทพฯ 10.12.13 0542 ผู้จัดการ 07.120542 Bangkok Post 05.070599)

2.1.2 นานาทรรศนะ : รัฐบาลแก้ปัญหาด้วยการก่อปัญหาใหม่

นพ.ประเวศ วะสี ราชภัฏวชิรเวศน์ แสดงความคิดเห็นในการบรรยายพิเศษหัวข้อ "กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการเมือง" ในการสัมมนาผู้สื่อข่าวทำเนียบรัฐบาล ที่จังหวัดระยองเมื่อ 1 พ.ค.ว่า รัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาประเทศชาติได้ เพราะขาดการเรียนรู้ นพ.ประเวศ เสนอว่า รัฐบาลควรเร่งแก้ไขกฎหมายสำหรั้งที่ออกมาสมัยรัฐบาลเผด็จการ โดยให้ความสำคัญกับชุมชน เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งหากไม่แก้ไขกฎหมายอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้

นอกจากนี้ นพ.ประเวศ ยังได้เสนอเกี่ยวกับคุณสมบัติของนายกฯ ในการเลือกตั้งสมัยหน้าว่า ต้องเป็นคนที่เห็นแก่บ้านเมืองมากกว่าตนเอง และพรรคการเมืองที่สังกัด มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ และที่สำคัญคือมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เข้าใจสังคมสมัยใหม่ตั้งแต่เรื่องชุมชนจนถึงโลกาภิวัตน์ (สำนักข่าวไทย 010542)

นายธีรยุทธ บุญมี ระบุว่านายชวน หลีกภัย ไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหของประเทศไทยหลังการปฏิรูปการเมือง เพราะมีลักษณะประนีประนอมมากเกินไป พรรคประชาธิปัตย์ยังมีส่วนสนับสนุนให้ประชาชนออกมาแสดงบทบาทน้อยเกินไป และพรรคการเมืองควรเร่งสร้างบุคลากรใหม่ ๆ ที่มีลักษณะผู้นำเพื่อปฏิรูปการเมืองให้เป็นจริง ซึ่งจะได้รับการเลือกตั้งใหม่หรือระบบปาร์ตี้ลิสต์ (สำนักข่าวไทย 310542 กรุงเทพธุรกิจ 310542 ไทยโพสต์ 310542)

องค์กรเอกชนเพื่อประชาธิปไตย ประชุมร่วมกับองค์กรประชาธิปไตยอีกหลายองค์กร วิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาของรัฐบาลประชาธิปัตย์ว่าแก้ด้วยคามยืดเยื้อโดยวิธีการตั้งคณะกรรมการข้าราชการประจำขึ้นมาตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ และปล่อยให้องค์กรเอกชนที่เรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหามาเผชิญหน้ากับข้าราชการประจำ ซึ่งปัจจุบันมีคดีฟ้องร้องกันถึง 20 คดีแล้วโดยที่รัฐบาลไม่ต้องลงปะทะกับองค์กรเอกชน อีกทั้งยังใช้วิธีการฟ้องร้ององค์กรเอกชนที่ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อสกัดกั้นการเคลื่อนไหว (สำนักข่าวไทย 060642)

คณะกรรมการพรรคเพื่อประชาธิปไตย (ครป.) ชี้ว่ารัฐบาลแก้ไขปัญหการชุมนุมด้วยการให้กลุ่มผู้ชุมนุมสลายตัวลงไปเองหรือใช้กำลังเจ้าหน้าที่คุกคาม แต่ตัวปัญหาอันเป็นที่มาของการเรียกร้องไม่ได้รับการใส่ใจ มีหน้าข้างมีการยกเลิกมติ ครม. ที่วางแนวทางแก้ปัญหาไว้แล้วและออกมติ ครม. ใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น และดำเนินนายกฯ ชวน ว่าหลายกรณีปล่อยให้ประชาชน ข้าราชการ หรือหน่วยงานราชการฟ้องร้องกันเอง เช่น ทูจรีต สธ. เลือกตั้ง ส.ท.ปากน้ำ บ้านพักกรมเชือนศวินครินทร์ เป็นต้น (ไทยโพสต์ 070642)

ล่าสุดคือกรณีการเปิดเผยเอกสารสอบสวนเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ซึ่งประธานกรรมการญาติวีรชนฯ นายอดุลย์ เขียวบริบูรณ์ บอกว่าสำหรับความรู้สึกของกลุ่มญาติวีรชนพฤษภานั้นผิดหวังที่นายชวน หลีกภัยไม่แสดงท่าทีชัดเจนในเรื่องนี้ทั้งที่เป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์พอสมควร กลับเพิกเฉยในข้อเรียกร้อง และปิดความรับผิดชอบในการตัดสินใจเป็นเหตุของข้าราชการประจำ (ไทยโพสต์ 280642)

(สำนักข่าวไทย 01,310542,060642 กรุงเทพธุรกิจ 310542 ไทยโพสต์ 310542,07,280642)

2.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวข้อข่าว

2.2.1 องค์กรประชาธิปไตยนครสวรรค์ : เอกภาพแห่งปวงชน สุวิถีชีวิตประชาธิปไตย

2.2.2 การต่อต้านทุจริตเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ

สรุปประเด็นข่าว

2.2.1 องค์กรประชาธิปไตยนครสวรรค์ : เอกภาพแห่งปวงชน สุวิถีชีวิตประชาธิปไตย

องค์กรประชาธิปไตยนครสวรรค์ (อปน.) องค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตาม รธน.พุทธศักราช 2540 (มาตรา 45) โดยยึดหลักการความเป็นกลางทางการเมือง โดยมีคำขวัญว่า "เอกภาพแห่งปวงชน สุวิถีชีวิตประชาธิปไตย" เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มบุคคลประกอบด้วยอดีตคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการร่าง รธน.ฉบับปัจจุบัน และคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญดังกล่าว จุดมุ่งหมายคือเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนเกี่ยวกับสาระของ รธน. ปลุกจิตสำนึกของการมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เป็นศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตยในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีความเป็นกลางทางการเมืองและร่วมมือประสานงานกับเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการดำเนินการดังกล่าว มีการเปิดรับสมัครสมาชิกใหม่ขององค์กร การบรรยายโดยใช้สื่อผสม กลุ่มเป้าหมายได้แก่ประชาชนทั่วไป ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาพัฒนาชุมชน เยาวชนอาสาสมัคร นักเรียน นักศึกษา กศน. ทหาร พระสงฆ์ฆาธิการ ภิกษุสามเณร รวมแล้ว 32 ครั้ง มีผู้ร่วมกิจกรรม

13,211 คน นอกจากนี้ยังมีการจัดบอร์ดิประชานิยมโดยวิสัยทัศน์ใหม่สู่นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งการจัดแข่งขันอภิปรายความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ซึ่งมีโรงเรียนต่าง ๆ ส่งตัวแทนนักเรียนมาร่วมแข่งขันเป็นจำนวนมากพอสมควร (มติชน 010442)

2.2.2 การต่อต้านทุจริตเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ

วันที่ 2 พ.ค. เทศบาลนครสมุทรปราการจัดเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้น ปรากฏว่ามีการทุจริตกันอย่างโจ่งครึ่ม เกิดกระแสการต่อต้านจากองค์กรประชาชนและประชาชนขยายกว้างขวางออกไป ตัวอย่างเช่น

5 พ.ค.นายสุวิทย์ วัฒนุ เลขานุการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) แถลงการณ์ประณามการทุจริตเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการว่า ผู้คิดโกงทำลายศักดิ์ศรีของประชาชนเขตนครสมุทรปราการ ละเมิดเจตนารมณ์ของรธน.และหลังประชานิยมโดยทั่วประเทศ เรียกร้องให้ ก.ม.หาดไทยสั่งให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ ดำเนินการสอบสวนผู้กระทำความผิด ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องแสดงความรับผิดชอบด้วยการพิจารณาตัวเอง รวมทั้งรัฐสภาที่ต้องร่วมรับผิดชอบด้วยในกรณีที่ไม่พยายามผลักดันกฎหมายเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง(กก.ต.)เข้ามาดูแลการเลือกตั้งตาม รธน. มาตรา 114

นายบรรจง เจนศักดิ์การกิจ ผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มเมืองสมุทร บอกว่า นายก ฯ และ ร.มว.ก.ม.หาดไทยมีอำนาจยกเลิกการเลือกตั้งครั้งนี้ได้โดยอาศัยอำนาจ พ.ร.บ.เลือกตั้งเทศบาล 2482 และแปลกที่เมื่อรู้ว่ามีทุจริต ผู้ว่า ฯ ไม่ดำเนินการระงับการเลือกตั้ง (มติชน 060542)

นายบรรศักดิ์ อุวรรณโณ ผู้อำนวยการสถานีพระปกเกล้า และอดีต สสร. กล่าวว่าตามระเบียบการคัดค้านควรทำได้หลังประกาศผลการเลือกตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว มิฉะนั้นจะกลายเป็นเกมที่หยิบยกขึ้นมาคัดค้านเพื่อยืดเวลาการประกาศผลเลือกตั้งออกไป

นายอมร รักษาสัตย์ อดีตสมาชิก สสร. นายกษมาศรัฐธรรมนุญเพื่อประชาชน ทำหนังสือถึงนายก ฯ เรียกร้องให้มีการสอบสวนดำเนินคดีทางศาลและลงโทษทางวินัยกับผู้เกี่ยวข้องในการทุจริตเลือกตั้ง ส.ท. สั่งการให้มีการเลือกตั้งใหม่ทุกหน่วย ให้แสดงจุดยืนในการรักษาระบอบประชาธิปไตย และให้ ร.มว.ก.ม.หาดไทย กำชับการดำเนินงานของคณะกรรมการสอบสวน รวมทั้งการตรวจสอบพฤติกรรมของ ร.มช. ก.ม.หาดไทยคนหนึ่งเข้าไปช่วยดูแลหาเสียงของกลุ่มผู้สมัครกลุ่มหนึ่ง (ไทยโพสต์ 110542)

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ อดีตสมาชิก สสร. กล่าวว่า "การทุจริตเลือกตั้ง ส.ท.ปากน้ำ เป็นตัวอย่างให้เห็นว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับการเลือกตั้งคราวหน้า ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีการทุจริตมากยิ่งขึ้น "(สำนักข่าวไทย290542,ไทยโพสต์ 300542)

นายประสันต์ ศิลพิพัฒน์ หัวหน้ากลุ่มเมืองสมุทร มีความสงสัยในเรื่องการแต่งตั้งนายชนม์สวัสดิ์ รักษาการนายกเทศมนตรี ผิด รธน.มาตรา 285 ดังนั้นการทำนิติกรรมใด ๆ รวมถึงการจัดเลือกตั้งของนายชนม์สวัสดิ์ จึงผิดทั้งหมด รัฐบาลน่าจะใช้เป็นทางออก และการเปิดประชุมสภาก็ไม่อาจจะทำได้เพราะยังมีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง (สำนักข่าวไทย 040642)

นายพิภพ ธงไชย ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.)ระบุว่าก.ม.หาดไทยควรมีมติทำขัณฑ์เงินต่อการเลือก ส.ท.นี้ โดยควรที่จะสั่งให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ และสั่งยุบสภาเทศบาลซึ่งสามารถทำได้ตามมาตรา 74 ของกฎหมาย เทศบาล ซึ่งระบุว่า ร.มว. ก.ม.หาดไทยมีอำนาจยุบสภาเทศบาลเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ไม่น่าจะกลัวการถูกฟ้อง เพราะเป็นเรื่องที่มีความผิดและหลักฐานชัดเจน (สำนักข่าวไทย 060642) นายสุริยะใส กตะศิลา รองเลขา ครป.เรียกร้องให้ดำเนินคดีนายชนม์สวัสดิ์ รักษาการนายกเทศมนตรี ตามมาตรา 30 พ.ร.บ.เลือกตั้งสมาชิก ส.ท. ส่วนข้ออ้างของ ก.ม.หาดไทยมีเหตุผลเดียวคือนับบุญคุณทางการเมืองที่กลุ่มมุ่งหน้าทำให้พรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นรัฐบาล (ไทยโพสต์ 090642)

(มติชน 060542 ไทยโพสต์ 11,300542,090642 สำนักข่าวไทย 290542,04,060642)

2.3 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองตามรัฐธรรมนูญ

หัวข้อข่าว

2.3.1 การติดตาม ร่าง พ.ร.บ.กฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่น ฯ

2.3.2 ปฏิกริยาเกี่ยวกับคำวินิจฉัยคุณสมบัติ นายเนวิน ของศาลรัฐธรรมนูญ

สรุปประเด็นข่าว

2.3.1 การติดตาม ร่าง พ.ร.บ.กฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่น ฯ

นายแพทย์ประเวศ วะสี ราชภัฏรำไพพรรณี ปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อ "การปฏิรูปสื่อ...ปฏิรูปสังคมไทย ประชาชนต้องการอะไรจากมาตรา 40" เมื่อ 13 พ.ค.42 ว่า มาตรา 40 เป็นเรื่องของการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งถูกคัดค้านว่าไม่โปร่งใส ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วสื่ออยู่ภายใต้การครอบงำของข้าราชการ นักการเมือง และนักธุรกิจ ซึ่งควรมีการแก้ไข(มติชน150542)

คณะทำงานติดตามมาตรา 40 รัฐจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ ระบุแม้จะมีการตั้งคณะกรรมการแต่ก็ยังไม่มีอะไรเป็นรูปธรรม เก่งกว่าจะเป็นการสร้างภาพ และเสนอให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ในประเด็นสำคัญก่อนลงมติรวมทั้งจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับจำนวนองค์กรจัดสรรคลื่นฯ คุณสมบัติของคณะกรรมการและองค์กรกระบวนการสรรหาและคัดเลือกกรรมการ อำนาจหน้าที่ และควบคุมตรวจสอบองค์กร (สำนักข่าวไทย 020642)

2.3.2 ปฏิกริยาเกี่ยวกับคำวินิจฉัยคุณสมบัตินายเนวิน ของศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ 17 มิ.ย.42 ศาล รธน. ลงมติด้วยคะแนนเสียง 7 ต่อ 6 ให้นายเนวินยังคงสภาพเป็น รมช. ก.เกษตร ฯ เนื่องจากไม่ได้ขอคำพิพากษาให้จำคุก เพียงแค่ให้รอการลงอาญาไว้ก่อน (ไทยโพสต์ 190642) ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ โดยเฉพาะจากสมาคม รธน. ฯ ซึ่งเสนอว่าประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อกัน 50,000 คน เพื่อดำเนินการถอดถอนตุลาการศาล รธน. (มติชน 190642) ตามมาตรา 303 ของ รธน. ที่กำหนดให้คือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อ รธน.หรือกฎหมาย ทุกข้อต่อหน้าที่ รวบรวมผิดปกติ กระทำผิดต่อสถานที่ราชการ ซึ่งเรื่องนี้จะอยู่ที่ประเด็นจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อ รธน.หรือกฎหมาย (มติชน 200642)

ศ.ประสิทธิ์ โสวิไลกุล อ.คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นด้วยกับการที่นักวิชาการนิติศาสตร์จะร่วมกันถกเถียงประเด็นคำวินิจฉัยของศาล รธน. ซึ่งน่าเคลือบแคลงในด้านความเป็นกลางและความมีอิสระของตุลาการ ทั้งนี้จะนัดชุมนุมที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันที่ 24 มิ.ย. (กรุงเทพธุรกิจ 200642)

นายวรพจน์ วิชาพิทักษ์ อ.คณะนิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ วิจารณ์ว่าคำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ผูกพันกับกรณีอื่น หรือแม้แต่กรณีของเนวินก็ไม่สามารถยึดเป็นบรรทัดฐานได้ เพราะตุลาการศาล รธน.ส่วนหนึ่งเห็นว่าคดียังไม่ถึงที่สุดแต่ถ้าถึงที่สุดความเห็นต้องเปลี่ยนแปลงไป ...สิ่งที่เกิดขึ้นในคำวินิจฉัยถือเป็นบทเรียนที่มีค่า ...การให้สัมภาษณ์เมื่อคดีมาถึงศาลแล้วหรือการวิพากษ์วิจารณ์คำตัดสินของตุลาการถือว่าเป็นการวิจารณ์การปกครอง และรู้สึกผิดหวังกับอดีต สสร.ที่ให้สัมภาษณ์กดดันศาล รธน.(กรุงเทพธุรกิจ 200642)

นายอมร รักชาติ นายกสสมาคม รธน.เพื่อประชาชน เห็นว่าคำวินิจฉัยของศาล รธน.ดังกล่าวน่าจะเป็นโมฆะ เพราะที่จริงแล้วน่าจะเป็น 6 เสียง(เห็นว่านายเนวินพ้นสภาพการเป็น รมช.)ต่อ 4 เสียง(นายเนวินไม่พ้นสภาพ รมช.เพราะคดียังไม่ถึงที่สุด) และต่อ 3 เสียง (การให้รอการลงอาญาเท่ากับไม่ได้ถูกจำคุกจริง) เพราะฉะนั้นหลักเสียงข้างมากนายเนวินต้องพ้นจากตำแหน่ง โดยเปรียบเทียบกับกรณีที่ความหนังสือแสดงเจตจำนงว่าเป็นหนังสือสัญญาระหว่างประเทศตามนัยแห่งมาตรา 224 หรือไม่ ซึ่งตุลาการศาล รธน. ก็เสียงแตกออกเป็น 6 ต่อ 2 ต่อ 5 โดยมีได้รวมคำตัดสินเข้าด้วยกัน เท่ากับคำวินิจฉัยกลางของศาล รธน.ไม่มีบรรทัดฐาน(มติชน 200642) อย่างไรก็ตาม นายคณิน บุญสุวรรณ อดีต สสร. ไม่เห็นด้วยต่อการเสนอถอดถอนตุลาการ ฯ ควรปล่อยให้เป็นเรื่องของสังคมประชาชนที่จะแสดงบทบาทต่อไป (กรุงเทพธุรกิจ 210642)

นายกระมล ทองธรรมชาติ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีต สสร.แสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยของตุลาการศาล รธน.ว่าไม่ควรใช้กฎหมายอาญามาตีความ รธน. เป็นการจงใจละเมิด รธน.อย่างชัดเจน ควรดูเจตนารมณ์ของ รธน.ด้วย(มติชน 210642)

นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ อดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ชี้ข้อว่าประชาชนไม่ต้องถึง 50,000 ชื่อก็สามารถขอให้ศาล รธน. ทบทวนคำวินิจฉัยซึ่งขัดรัฐธรรมนูญ ขัดหลักกฎหมายทั่วไปและหลักนิติธรรมได้(มติชน 210642)

ส่วนการเคลื่อนไหวของผู้แทนเครือข่ายองค์กรประชาธิปไตย(ครป.) เรียกร้องให้ตุลาการศาล รธน.ทบทวนบทบาทหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของ รธน.และจรรยาบรรณตุลาการในการทำหน้าที่ครั้งต่อไป เพราะมีลักษณะเป็นการโอบอ้อมเอื้อนเอี้ยวของรัฐบาลตั้งแต่กรณีกลุ่มงูเห่าไม่ปฏิบัติตามมติพรรค หนังสือแสดงเจตจำนง ไม่ถือเป็นสัญญา จึงไม่จำเป็นต้องนำเสนอต่อรัฐสภา จนกระทั่งคตินายเนวิน ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรศาล รธน.เป็นเสาหลักของการปฏิรูปการเมืองอย่างแท้จริง และเรียกร้องให้นายโกเมน กัทธิภิมย์ ตุลาการศาล รธน. ซึ่งยังติดคดีความต้องคำพิพากษาจำคุกลาออก และให้นาย ชวน หลีกภัย ปลตนายเนวิน (มติชน 21,230642 ไทยโพสต์ 210642 กรุงเทพธุรกิจ 210642)

นายชุมพล ศิลปอาชา อดีตประธานคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองกล่าวเกี่ยวกับศาล รธน. ในงานฉลอง 100 ปี ชาตกาลนายปรีดี พนมยงค์ รัฐบาลชว. ที่ ม.ธรรมศาสตร์ เมื่อ 25 มิ.ย.ว่า "ศาล รธน.ไม่ควรทำอะไรให้เกินเลย รธน. ต้องวินิจฉัยให้ถูกต้องตาม

ครองประชาธิปไตย ไม่ใช่วินัยแบบศาลยุติธรรม เพราะที่ผ่านมาถูกมองว่าศาล รธน.ล้มพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น กรณี 12 กุมภาพันธ์ ส่วน นายอมร รัชชสัจย์ บอกว่ากรณีนายเนวินเป็นเรื่องของตุลาการศาล รธน. ไม่ใช่ตัวองค์กรศาล รธน. (ไทยโพสต์ 260642)

วันที่ 24 มิ.ย. อดีตสมาชิก สสร. สังสรรค์ร่วมกันที่โรงแรมเมอริเดียนและได้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ วินิจฉัยของศาล รธน.ในคดีนายเนวิน ปรากฏว่า สสร.จำนวน 42 คนลงชื่อแสดงความคิดเห็นในทางเดียวกันว่า เป็นคำวินิจฉัยที่ไม่ถูกต้อง ตามรัฐธรรมนูญและไม่ชอบธรรมในแง่ความรู้สึกยอมรับของสังคม (มติชน25, 280642.)

(ไทยโพสต์ 19,21,260642 มติชน 19-21,23,25,280642 กรุงเทพธุรกิจ 20,210642)

2.4 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็น

หัวข้อข่าว

2.4.1 การสำรวจคะแนนนิยมนายก ฯ ชวน หลีกภัย และครม.

สรุปประเด็นข่าว

2.4.1 การสำรวจคะแนนนิยมนายกฯชวน หลีกภัย และครม.

จากวิกฤติการแต่งตั้งจอมพลถนอม กิตติขจร สำนักวิจัยเอแบค ทำการสำรวจความนิยมของประชาชนในเขต กทม.และ ปริมณฑลช่วงวันที่ 31 มี.ค.-1 เม.ย.เกี่ยวกับคุณลักษณะในด้านความซื่อสัตย์ ความเป็นนักประชาธิปไตย ความรับผิดชอบทางการเมือง คุณ ธรรมทางการเมืองและความน่าเชื่อถือทางการเมืองของนายชวน พบว่าลดความเชื่อมั่นลงทุกด้านยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ และจากผลการ สสำรวจของ เอแบคโพลในเรื่องการแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลจากประชาชนในเขต 32 จังหวัดในระหว่างวันที่ 5 -24 เม.ย.พบว่าไม่ ไว้วางใจรัฐบาลแต่ให้อิโฆาสชวนทำงานต่อไป

เอแบคโพล สสำรวจความเห็นประชากรใน 4 จังหวัดใหญ่ ได้แก่ กทม. เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา จำนวน 2,804 คน ร้อยละ 40.5 พอใจการแก้ปัญหาของนายชวน หลีกภัย ร้อยละ 26.0 ไม่พอใจ คนต่างจังหวัดพอใจมากกว่า คนกทม. ส่วน ก.คลัง ร้อยละ 42.6 ไม่พอใจ ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่พอใจการทำงานของ ก.พาณิชย์ กรณีแก้ปัญหาการค้าสินค้า ไม่พอใจทบวง มหาวิทยาลัย กรณียกเลิกสอบเข้านทรนซ์ ไม่พอใจ ก.ศึกษาธิการ กรณีแก้ปัญหาเสพยาเสพติด อบายมุข และสื่อลามกในโรงเรียน ไม่พอใจ ก. สาธารณสุข กรณีทุจริตเงินซื้อยา ไม่พอใจ ก.เกษตร ฯ เรื่องทุจริตโครงการฝึกสวนครัวรั้วกินได้ ไม่พอใจ ก.แรงงาน ฯ กรณีแก้ปัญหาคนว่าง งาน และไม่พอใจ ก.มหาดไทยเรื่องการแก้ปัญหาการเลือกตั้ง ส.ท.นครสมุทรปราการ และต้องการให้รัฐบาลแก้ปัญหาความยากจน ค่า ครองชีพสูง ปัญหาการว่างงาน เศรษฐกิจ จราจรและสินค้าราคาแพงตามลำดับ (สำนักข่าวไทย 050642, กรุงเทพธุรกิจ 060642) เมื่อผล การสำรวจเผยแพร่ออกไป รัฐมนตรีพร้อมพรรคร่วมรัฐบาล ออกมาตอบได้ว่ารัฐบาลมีผลงานมากมาย ชึ่งใจว่าสำรวจทั่วถึงจริงหรือไม่ (ไทย โฟสต์ 070642)

สวนดุสิตโพล สสำรวจความเห็นประชาชนใน กทม.และจังหวัดใหญ่อีก 8 จังหวัด กลุ่มตัวอย่าง 2,399 คน ในหัวข้อสมาชิกพรรค แบบไหนที่ทำให้พรรคการเมืองเสื่อม ผลปรากฏว่า ร้อยละ 54.61 ระบุว่า ส.ส.คอร์รัปชัน ไม่ซื่อสัตย์ ร้อยละ 25.01 ส.ส.ดีแต่พูด ไม่มีผลงาน ร้อยละ 13.00 ส.ส.ที่ชื้อบทะเลาะแย่งชิงตำแหน่งกัน และร้อยละ 3.88 ส.ส.เห็นแก่ตัว เล่นพรรคเล่นพวก (ไทยโพสต์ 210642)

(ไทยโพสต์ 03,17,26,28,290442,07,210642 กรุงเทพธุรกิจ 02,04,10,11,12,18,260442 BangkokPost

02,18,19,200499The Nation03,04,130499 มติชน04,06,19,280442 ผู้จัดการ08,20,280442 ไทยรัฐ03,190442 สำนักข่าวไทย 050642)

3. ความเคลื่อนไหวภาคต่างประเทศ

3.1 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความมั่นคงของโลก

หัวข้อข่าว

3.1.1 ความเคลื่อนไหวในการแก้ไขวิกฤติการณ์โคโซโว

3.1.1.1 เหตุผลของนาโต

3.1.1.2 เหตุผลของเซอร์เบีย

3.1.1.3 การเคลื่อนไหวขององค์การสหประชาชาติ

3.1.1.4 การเปิดฉากวิกฤติการณ์

3.1.1.5 ความเคลื่อนไหวในการยุติสงคราม

3.1.1.6 นานาทรศนะเกี่ยวกับวิกฤติการณ์โคโซโว

3.1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ-จีน

สรุปประเด็นข่าว

3.1.1 ความเคลื่อนไหวในการแก้ไขวิกฤติการณ์โคโซโว

การผลักดันที่ไร้ผลของนาโตในการให้ยูโกสลาเวียยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชนกลุ่มแอลเบเนียน ซึ่งมีจำนวนถึงร้อยละ 90 ของประชากรในโคโซโวด้วยการลงนามในข้อตกลงสันติภาพนั้น นำไปสู่การเปิดฉากโจมตียูโกสลาเวียของนาโตตั้งแต่ 24 มี.ค. 42(กรุงเทรฟริก 030542) โดยสหรัฐฯร่วมมือกับสมาชิกนาโต ใช้กำลังทางอากาศโจมตีที่มั่นกองกำลังเซิร์บในโคโซโวและยูโก สลาเวีย สโลโบดาน มิโลเชวิช ประธานาธิบดียูโกสลาเวีย ประกาศสงครามตอบโต้และตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับสัมพันธมิตรนาโต(The Nation 050599)

3.1.1.1 เหตุผลของนาโต

ยูโกสลาเวียภายใต้การนำของประธานาธิบดีสโลโบดาน มิโลเชวิช ไม่ยอมลงนามในข้อตกลงสันติภาพระหว่างการประชุมเจราสันติภาพที่ปราสาทของบูเยต์ (Rambouillet) ของฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 15 มี.ค. ทั้งนี้ประธานาธิบดีคลินตันบอกว่าเพื่อป้องกันชีวิตชนกลุ่มน้อยแอลเบเนียนในโคโซโว และเกรงว่าเหตุการณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ นี้ อาจเป็นชนวนนำไปสู่สงครามโลกครั้งที่ 3 ได้ (มติชนสุดสัปดาห์ 300342) และเห็นว่าการปฏิบัติการทางทหารแบบอิสระ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสหประชาชาติในบางกรณีมาใช้ เป็นสิ่งจำเป็น เพราะถ้าขอความเห็นชอบจากสหประชาชาติ อาจถูกรัสเซียและจีนซึ่งเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงขององค์การ ฯ ใช้สิทธิยับยั้งแน่นอน เพราะจะเป็นแบบอย่างที่เป็นอันตรายต่อการตัดสินใจเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

สหรัฐฯ กับยุโรปู้ว่าการตัดสินใจล้มยูโกสลาเวียเป็นการละเมิดกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ จึงพยายามหากฎหมายระหว่างประเทศ และมติต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติมาอ้าง ซึ่งรวมถึงอนุสัญญาว่าด้วยประเทศว่าด้วยการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ด้วย นาโตจึงเข้าแทรกแซงด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม (humanitarian intervention)(มติชนสุดสัปดาห์ 220642)

3.1.1.2 เหตุผลของเซอร์เบีย

กองกำลังของเซอร์เบียเข้าไปในโคโซโว ประการแรก เพื่อปราบปรามการแยกตัวเป็นอิสระของโคโซโวโดยใช้ปฏิบัติการทางทหารแบบกองโจรอย่างรุนแรง ทั้ง ๆ ที่โคโซโวเป็นจังหวัดหนึ่งของเซอร์เบีย ทั้งนี้เพราะเมื่อโคโซโวถูกยกเลิกอำนาจการปกครองตนเองในปี 2532 ชาวแอลเบเนียนในโคโซโวได้ร่วมกันก่อตั้งกองกำลังติดอาวุธ Kosovo Liberation Army (KLA) สู้รบกับเซิร์บ ประการที่ 2 เซอร์เบียไม่ยินยอมให้กองทัพนาวโตเข้าไปสร้างสันติภาพในโคโซโว เนื่องจากเซอร์เบียมีอธิปไตยเหนือโคโซโว ประการที่ 3 เซอร์เบียไม่ยอมรับมาตรการสิทธิปกครองตนเองของโคโซโวตามที่เสนอในที่ประชุมรอมบูเยต์ เพราะในรายละเอียดนั้นเท่ากับให้โคโซโวเป็นเอกราช

3.1.1.3 การเคลื่อนไหวขององค์การสหประชาชาติ

นายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติกล่าวเตือนในวันแรก ๆ ของการโจมตีว่านาโตจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสหประชาชาติก่อนที่จะปฏิบัติการแก้ไขข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะกฎบัตรการก่อตั้งนาโตกำหนดไว้ว่าการตัดสินใจใด ๆ ของนาโตต้องสอดคล้องกับกฎบัตรของสหประชาชาติและต้องใช้วิธีสันติแก้ไขปัญหาก่อนที่เกิดขึ้น การใช้กำลังทหารต่อ ยูโกสลาเวียจึงไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหประชาชาติ และเท่ากับยุติบทบาทขององค์การสหประชาชาติในการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ

เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ นายโคฟี อันนัน แถลงผลการรณรงค์กับผู้นำรัฐบาลต่าง ๆ มีข้อสรุปว่า การส่งกองกำลังใด ๆ เข้าไปในโคโซโว จะต้องได้รับการรับรองจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และเปิดเผยว่าองค์การสหประชาชาติ ต้องการมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาข้อตกลงสำหรับอาณาบริเวณ

3.1.1.4 การเปิดฉากวิกฤติการณ์

24 มี.ค. นาโตภายใต้การสนับสนุนของชาติสมาชิก 19 ชาติ มีสหรัฐฯ เป็นแกนหลักในการปฏิบัติการทางทหาร เริ่มปฏิบัติการโจมตีทางอากาศโดยมีเป้าหมายทางทหารในพื้นที่ต่าง ๆ ในโคโซโว รอบฐานกรุงเบลเกรด ในยูโกสลาเวียอย่างต่อเนื่อง เพื่อกดดันประธานาธิบดีสโลโบดาน มิโลเชวิช แห่งยูโกสลาเวียให้ยอมรับแผนสันติภาพโคโซโว แผนการโจมตีขั้นแรกของนาโตมีเป้าหมายถล่มที่ตั้งระบบป้องกันภัยทางอากาศ ขั้นที่ 2 คือการใช้เครื่องบินโจมตีรถถัง ปืนใหญ่ และอาวุธหนักอื่น ๆ ของยูโกสลาเวีย รวมไปถึงยานขนส่ง และศูนย์บัญชาการเคลื่อนที่ด้วย และขั้นที่ 3 นั้นจะขยายการโจมตีเป้าหมายทางทหารไปทั่วยูโกสลาเวียเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 20 รวมทั้งหลายพื้นที่

ในใจกลางกรุงเบลเกรด มิโลเชวิชเสนอให้นาโตยุติการโจมตีก่อนแล้วจะถอนทหารเชิร์บออกจากโคโซโว แต่นาโตบอกว่าเซอร์เบียต้องถอนทหารและลงนามในข้อตกลงสันติภาพก่อน (ไทยโพสต์ 280342, มติชน 010442) ซึ่งการโจมตีของนาโตทำให้การเข่นฆ่าชาวแอลเบเนียนในโคโซโวของพวกเชิร์บทวีความรุนแรงมากขึ้น เพราะขณะที่นาโตโจมตีสำนักงานใหญ่กองทัพน้อยยูโกสลาเวียในเบลเกรด พร้อมทั้งทำลายรถถังและพาหนะหนักทางทหารในโคโซโวนั้น กองกำลังเชิร์บก็บุกทะลวงถึงที่มั่นกลุ่มกองโจรแอลเบเนียนในหุบเขาตอนกลางของโคโซโวซึ่งคุ้มภัยแก่แอลเบเนียนถึง 50,000 คน (ผู้จัดการ 020442)

ยูโกสลาเวียประสบกับความเสียหายด้านอาคารสถานที่ยุทธศาสตร์สำคัญทางทหาร เส้นทางคมนาคม คลังน้ำมัน โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้งชีวิตของทหารและพลเรือนเป็นจำนวนมาก สหรัฐฯ ประกาศว่านาโตจะไม่เลิกโจมตีจนกว่าผู้นำเชิร์บจะยุติการทำลายล้างชาวแอลเบเนียนในโคโซโว ประเทศที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของนาโตที่สำคัญคือ รัสเซีย จีน อิรัก

สงครามมีแนวโน้มขยายตัวออกไปเมื่อพบว่ามีการก่อการกำเริบของเซอร์เบีย(ยูโกสลาเวีย)ปะทะกับทหารแอลเบเนียนบริเวณชายแดน และประเทศโครเอเชียก็กล่าวหาว่าทหารเซอร์เบียรุกเข้าเขตปลอดทหาร ยูโกสลาเวียประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับแอลเบเนียเมื่อวันที่ 18 เม.ย. ในข้อหาว่าเป็นฝ่ายนาโต(มติชน 200442)

สหรัฐฯยืนยันจะโจมตียูโกสลาเวียจนกว่าจะประสพชัยชนะ และระบุว่ามียุทธศาสตร์การกระทำอันเป็นอาชญากรรมสงครามและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติเกิดขึ้นในดินแดนโคโซโว จะใช้หลักฐานการสังหารหมู่ชาวโคโซโวเชื้อสายแอลเบเนียนไปให้ศาลอาชญากรรมสงครามที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในการฟ้องร้องผู้นำยูโกสลาเวียในฐานะเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ (มติชน 070442)

3.1.1.5 ความเคลื่อนไหวในการยุติสงคราม

เมื่อการสู้รบกินเวลายาวนาน สมาชิกนาโตเองก็มีความแตกแยกทางด้านความคิด อังกฤษต้องการให้มีการปฏิบัติการภาคพื้นดิน สหรัฐฯ ยืนยันที่จะใช้กองทัพอากาศโจมตีต่อไป อิตาลีให้ยุติการปฏิบัติการทางอากาศระยะหนึ่งเพื่อดูท่าทีตอบสนอง แล้วค่อยใช้กำลังภาคพื้นดิน (มติชนสุดสัปดาห์ 080642)

ประธานาธิบดีคลินตัน พร้อมทั้ง รมว.ก.กลาโหม และ รมว.ก.ต่างประเทศของสหรัฐฯ เดินทางไปประชุมประเมินผลการปฏิบัติการทางอากาศของนาโต ที่สำนักงานใหญ่นาโต ที่กรุงบรัสเซล ประเทศเบลเยียม และได้สรุปประเด็นการเจรจากับวิกเตอร์ เซอร์จินีฟิดิน ทูตพิเศษแห่งรัสเซีย ซึ่งมีสัญญาณที่ดีเกี่ยวกับการสร้างสันติภาพ (ผู้จัดการ 060542)

วันที่ 7 มิ.ย. รมว. ต่างประเทศจาก 7 ประเทศอุตสาหกรรมได้แก่ สหรัฐฯ เยอรมนี ฝรั่งเศส อังกฤษ อิตาลี แคนาดา และญี่ปุ่น กับรัสเซีย ได้ร่วมประชุมเพื่อหารือข้อตกลงสันติภาพยูโกสลาเวียที่กรุงบอนน์ ประเทศเยอรมนี ซึ่งนับเป็นการประชุมครั้งแรกตั้งแต่มีการโจมตีโคโซโวของนาโตเป็นต้นมา มีการเสนอแนวทางต่าง ๆ ในการสถาปนาสันติภาพ และเห็นพ้องกับประธานาธิบดีคลินตัน ในกรณีต้องมียุทธการนานาชาติดำรงรักษากลุ่มผู้พลพโคโซโวกลับภูมิลำเนา (ไทยโพสต์ 070642)

8 มิ.ย. จี 7 และรัสเซีย ตกลงกันได้แล้วในสันติภาพโคโซโว จากที่ประชุม รมว.ก.ต่างประเทศที่โคโลญ ของเยอรมนี เพื่อร่างมติสำหรับคณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติเรื่องโคโซโว

9-10 มิ.ย. รมว.ก. ต่างประเทศกลุ่ม จี 8 ประชุมที่โคโลญ เพื่อเตรียมการประชุมสุดยอดประจำปีของผู้นำ จี 8 ที่จะมาประชุมกันในระหว่างวันที่ 18-20 มิ.ย. (ไทยโพสต์ 070642)

แผนสันติภาพโคโซโวที่เสนอโดยกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม หรือกลุ่ม จี-8 (จี 7 กับรัสเซีย) มีนายวิกเตอร์ เซอร์จินีฟิดิน อดีต นายก. รัสเซีย ทำหน้าที่เป็นทูตสันติภาพ พร้อมด้วยนายมาร์ตตี อาห์ทิ ซาฮาวิ ประธานาธิบดีของฟินแลนด์ ทูตประจำสหภาพยุโรป เป็นผู้ประสานงาน มีนายสโตปท์ ทัลบอท์ รมว.ก.ต่างประเทศ สหรัฐฯ มีบทบาทกำหนดมาตรการอยู่เบื้องหลัง ซึ่งมาตรการข้อบังคับทั้งหลายปรากฏเป็นมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งองค์การสหประชาชาติ ตามความต้องการร่วมกับ รัสเซีย ยูโกสลาเวียและจีน เพื่อให้สันติภาพครั้งนี้อยู่ภายในกรอบของอำนาจและความรับผิดชอบขององค์การสหประชาชาติ มิใช่นาโต (มติชนสุดสัปดาห์ 220642) ตามข้อตกลงรัฐบาลยูโกสลาเวียต้องถอนกำลังทหารทั้งหมดราว 40,000 คนออกจากโคโซโว รวมทั้งยินยอมให้นาโตส่งกองกำลังรักษาสันติภาพเข้าไปดูแลเรื่องการส่งผู้ลี้ภัยชนกลุ่มน้อยชาวแอลเบเนียน 850,000 คน ที่ลี้ภัยไปแอลเบเนียกลับโคโซโว

10 มิ.ย. คณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติ ลงมติรับรองแผนสันติภาพโคโซโวด้วยคะแนน 14 : 0 จึงงดออกเสียงและยังเรียกร้องให้องค์การสหประชาชาติเริ่มงานฟื้นฟูโคโซโวด้วย(ไทยรัฐ 120642)

10 มิ.ย. เวลา 14.00 น. กองทัพบกและตำรวจของยูโกสลาเวียหลายหน่วยเริ่มถอนตัวออกจากโคโซโว ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อตกลง (ไทยโพสต์ 110642) เป็นผลให้นายฮาร์วีเรีย โซลানা เลขาธิการนาโต อนุมัติคำสั่งยุติการโจมตียูโกสลาเวียอย่างเป็นทางการในวันที่ 10 มิ.ย. (ไทยรัฐ 120642) หลังจากประธานาธิบดีสโลโบดัน มิโลเชวิช แห่งยูโกสลาเวีย และรัฐสภาเซอร์เบีย ยอมรับแผนสันติ

ภาพดังกล่าว ซึ่งมีโลเชวิซ ให้เหตุผลในการยอมรับว่า จะช่วยสนับสนุนสันติภาพและยุติการทำลายล้างโดยกองกำลังนาโต ขณะเดียวกันก็จะช่วยป้องกันเอกภาพเหนือดินแดนและอธิปไตยของชาติด้วย (มติชนสุดสัปดาห์ 080642)

11 มิ.ย. ทหารรักษาสันติภาพของรัสเซีย ซึ่งเข้ามาจากบอสเนีย เข้ามาในยูโกสลาเวียเป็นกลุ่มแรกก่อนกำหนด 1 วัน โดยจะผ่านเบลเกรดไปยังโคโซโว เพื่อปกป้องชาวเซิร์บ หัวหน้าคณะเจรจาของรัสเซีย บอกว่ารัสเซียต้องการควบคุมพื้นที่ส่วนที่มีชาวเซิร์บอาศัยอยู่มากทางตอนเหนือของโคโซโวไม่ว่านาโตจะเห็นชอบหรือไม่ (Bangkok Post 120699, The Nation 120699)

21 มิ.ย. สหรัฐฯกับรัสเซีย ตกลงกันได้เรื่องบทบาทของทหารรัสเซีย ในกองกำลังรักษาสันติภาพของนานาชาติในโคโซโว (KFOR) จำนวน 50,000 คนโดยรัสเซียยอมรับปฏิบัติการภายใต้การนำของพันธมิตรนาโต ซึ่งประธานาธิบดีคลินตันบอกว่าหาทางยกหนี้ให้ยูโกสลาเวีย (ไทยโพสต์ 210642)

คณะกรรมการข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ประมาณว่า บ้าน 34,000 หลังถูกทำลาย ไม่มีเงิน ไม่มีผลผลิต และส่วนใหญ่จะสูญเสียสมาชิกในครอบครัว ไม่มีอะไรเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้พวกแอลเบเนียนโคโซโวอยากอพยพกลับ ในโคโซโวไม่ทราบจำนวนผู้เสียชีวิตแน่นอนนับจาก ก.พ. 1998- มี.ค.1999 สันติภาพได้รับการลงนามแต่ความขัดแย้งสิ้นสุดแท้จริงหรือไม่ การสู้รบครั้งนี้มีโลเชวิซประสบความสำเร็จในการผลักดันชาวแอลเบเนียนโคโซโวจำนวน 850,000 คนออกจากโคโซโว และมีเป็นจำนวนมากที่ไม่ต้องการอพยพคืนถิ่น (Bangkok Post 120699)

3.1.1.6 นานาทรศนะเกี่ยวกับวิกฤติการณ์โคโซโว

มีโลเชวิซ ผู้นำยูโกสลาเวีย เรียกนาโตว่า " ผู้กดขี่ทางทหาร" (ไทยโพสต์ 290342) ในขณะที่ประธานาธิบดีคลินตันเปรียบเทียบกับโลเชวิซเหมือนฮิตเลอร์ ผู้เผด็จการเยอรมนีสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (Bangkok Post 020499) ส่วนสื่อต่าง ๆ ของจีนต่อต้านการกระทำของนาโตและบอกว่าประธานาธิบดีคลินตันเหมือนฮิตเลอร์ (Bangkok Post 050499) นายกรัฐมนตรีจันนาญู หง จี ตำนี นาโตที่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของชาติอื่น และวิจารณ์ว่าการโจมตียูโกสลาเวียจะนำไปสู่สงครามโลก

บอริส เยลต์ซิน ประธานาธิบดีรัสเซียแถลงว่า รัสเซียจะไม่ใช้กำลังขัดขวางนาโต (มติชนสุดสัปดาห์ 300342) และกล่าวผ่านโทรทัศน์เมื่อวันที่ 1 เม.ย. ขอให้รัฐมนตรีต่างประเทศของกลุ่ม จี 8 ประชุมฉุกเฉินเพื่อหารือเกี่ยวกับวิกฤติโคโซโว (กรุงเทพธุรกิจ 020442) ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากญี่ปุ่น เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาโคโซโวด้วยวิถีทางการเมือง (มติชน 070442) และยังส่งสาส์นถึงนาโตว่าอย่าผลักดันให้รัสเซียต้องเข้าสู่ความขัดแย้งในยูโกสลาเวีย เพราะอาจเป็นการจุดระเบิดสงครามในยุโรปหรือกระทั่งสงครามโลก (กรุงเทพธุรกิจ 110442, The Nation 200499) นอกจากนั้นที่ 15 เม.ย. ประธานาธิบดีเยลต์ซิน แห่งรัสเซีย ยังได้แต่งตั้งนายวิกเตอร์ เซอร์โนมิร์ดิน อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นทูตพิเศษหาทางคลี่คลายปัญหาในยูโกสลาเวีย (ไทยรัฐ 160442)

โทนี แบลร์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ เสนอข้อริเริ่มแทรกแซงระหว่างชาติ หรือลัทธิประชาคมโลก ในการกล่าวสุนทรพจน์ที่สมาคมเศรษฐกิจชิคาโก ว่าเป็นการกำหนดระเบียบใหม่ในโลกสำหรับศตวรรษที่ 21 จากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจการเงินโลก และวิกฤติการณ์โคโซโว แสดงว่าอธิปไตยของประเทศมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิมนุษยชนและการป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (กรุงเทพธุรกิจ 240442)

พอล ปีเวอร์ นักวิเคราะห์ด้านการทหารแห่งสถาบันเจนสตีเฟน อินฟอร์เมชันกรุ๊ป กรุงลอนดอน ชี้ว่า "ศึกยูโกสลาเวียได้สอนบทเรียนที่เจ็บปวดบางอย่างแก่ยุโรป นั่นคือหลังยุคสงครามเย็น สหรัฐฯได้พัฒนาเทคโนโลยีทางการทหารไปไกลจนยุโรปเทียบไม่ติด" ศึกครั้งนี้สมาชิกนาโตในยุโรปปฏิบัติการตามลำพังไม่ได้หากไม่มีสหรัฐฯ สนับสนุน (ไทยรัฐ 010442)

โดมินิ มอยซี รอง ผอ.สถาบันวิเทศสัมพันธ์ของฝรั่งเศส เห็นด้วยกับปีเวอร์ และนักวิเคราะห์ของอีกหลายชาติ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส ว่ายุโรปต้องพัฒนาด้านการทหารจึงจะไม่ต้องพึ่งสหรัฐฯ (ไทยรัฐ 010442)

รมช. ว่าการต่างประเทศคนที่ 1 ของรัสเซีย เปิดเผยมติที่ประชุมสภาสหพันธ์ผู้นำยูโกสลาเวียมีส่วนก่อวิกฤติเช่นเดียวกับนาโต เพราะได้ยกเลิกสิทธิและอำนาจในการปกครองตนเองของโคโซโวในปี 2532 ทั้งที่ขณะนั้นประชาชนต่างชาติในโคโซโวอยู่ร่วมกันเป็นปกติสุข

ศ.คริสตอล เซเรฟอส หัวหน้าศูนย์โครงการชั้นบรรยากาศโลก องค์การอุตุนิยมวิทยากริซ ชี้ถึงการใช้ปฏิบัติการของนาโตว่ามีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในคาบสมุทรบอลข่านและยุโรปได้ เพราะการทิ้งระเบิดแต่ละครั้งจะมีการปล่อยสารไดออกซินและสารก่อมะเร็งตัวอื่น ๆ ออกมา และกระจายไปในชั้นบรรยากาศ ก่อนถูกชะล้างด้วยน้ำฝน ประเทศที่มีผลกระทบคือ แอลเบเนีย ออสเตรีย บัลแกเรีย กรีซ ยังการ อิตาลี มาซิโดเนีย (มติชน 040442)

คาร์ล บิลด์ ทูตองค์การสหประชาชาติประจำภาคพื้นบอลข่าน สรุปการยุติศึกโคโซโวว่า "ภารกิจฟื้นฟูเสถียรภาพโคโซโวในระยะยาว ยากลำบากแสนสาหัสอันตรายมากกว่าบอสเนีย" (ไทยรัฐ 120642)

จาค์ ไคลน์ เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำบอสเนีย บอกว่า"ต้องยอมรับความจริงว่ากว่าบอลข่านจะมั่นคงพอให้เราวางมือได้ต้อง
ว่ากันเป็นหลายปี บางทีอาจนับชั่วอายุคน และปัญหาในโคโซโว มาซิโดเนีย และแอลเบเนียก็เป็นทำนองเดียวกัน" (ไทยรัฐ120642)

(มติชนสุดสัปดาห์ 060442,080542 มติชน 28,290342, 01,04,06-10,12,14,15,19,200442 ไทยโพสต์28,29 0342,02,04,05-
10,12,14,17,19,20,22-24, 26,290442 กรุงเทพธุรกิจ 01,02,06,09,11,22,240442, 030542 ไทยรัฐ 01,03-05,08-10-19,230442
BangkokPost 02,03, 05-08, 12,13,16, 18-20,25-27 0499 , 08,290599 TheNation 02-09,13,19-24,270499 ,02,05,070599 ผู้จัดการ
02,12, 17, 23, 26,280442 สำนักข่าวไทย 100542 กรมประชาสัมพันธ์ 010442)

3.1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ-จีน

การปราบปรามขบวนการนักศึกษาประชาชนจีนที่จัตุรัสเทียนอันเหมินในปี 1989 เป็นผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯกับจีน
เลวร้ายลงตามลำดับ ซึ่งสหรัฐฯ จะนำเรื่องสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยมาต่อรองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับจีน มาตราการหนึ่งที่นำ
มาใช้คือ การต่ออายุชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง(Most Favoured Nation MFN) กับจีนปีต่อปี การเดินทางไปเยือนจีนของประธานาธิบดีค
ลinton เมื่อกลางปี 1998 ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น แต่จากความยึดมั่นในความเป็นตำรวจโลกของ
สหรัฐฯ ทำให้หนวนกลับมาระงอระแ่งกับจีนอีก ด้วยสาเหตุหลายประการ(เอเชียศึกษา ม.ค.-มี.ค.42)

การเดินทางไปเยือนสหรัฐฯ ของ จู หงจี นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 6-14 เม.ย.42 คาดกันว่าจะช่วย
ปรับปรุงความสัมพันธ์ที่สั่นคลอนระหว่างประเทศทั้งสองได้ การเจรจาระหว่างกันครั้งนี้มีความคืบหน้ามากขึ้นในเรื่องการเปิดทางให้จีนได้
เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก แต่ก็ยังไม่สามารถทำข้อตกลงกันได้ในขณะนี้ ทั้งที่เป็นหัวข้อที่สำคัญที่สุดในการเจรจาครั้งนี้

อย่างไรก็ตาม จู หงจี กับประธานาธิบดีคลินตันยังมีความเห็นที่ขัดแย้งกันในเรื่องสิทธิมนุษยชน จีนเรียกร้องให้สหรัฐฯแก้ไขการ
ตัดสินใจที่ผิดพลาดกรณีที่สหรัฐฯเสนอยุติคดีเตียนจินในที่ประชุมคณะกรรมาการว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่เมืองเจนีวา โดย
ระบุว่าเป็นการแทรกแซงกิจการภายในของจีน และจีนยังปฏิเสธที่จะไม่ใช้กำลังกับไต้หวัน ส่วนกรณีที่สหรัฐฯ กล่าวหาจีนเรื่องการโจรกรรม
ข้อมูลเทคโนโลยีอาวุธนิวเคลียร์นั้นจีนตอบโต้ว่าไม่มีมูลความจริง และข้อกล่าวหาดังกล่าว ได้รับการวิจารณ์จาก จู หงจี นายกรัฐมนตรีจีนว่า
เป็นปัญหาการเมืองภายในของสหรัฐฯเอง นั่นคือความพยายามของพรรคริพับลิกันในที่ซึ่งจะโค่นล้มประธานาธิบดีคลินตันให้พ้นจาก
ตำแหน่งประธานาธิบดีหลังจากที่ล้มเหลวจากคดีโมนิกา ลูวินสกี ที่ฮือฮาว และจีนพร้อมที่จะช่วยเหลือเจ้าหน้าที่อเมริกันในการสอบสวน
เรื่องนี้ (The Nation 010499 Bangkok Post12,13,22,230499 ไทยรัฐ03,10,230442 ไทยโพสต์ 05,060442 ผู้จัดการ 110542)

ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับจีนตึงเครียดมากขึ้นกว่าเดิมจากเหตุการณ์สถานทูตจีนในกรุงเบลเกรด ยูโกสลาเวีย ถูกโจมตี
ทางอากาศจากกองกำลังนาโต เมื่อวันที่ 8 พ.ค.42 มีผู้เสียชีวิต 4 คน บาดเจ็บมากกว่า 20 คน (มติชน 100542, สำนักข่าวไทย080542) แม้
ประธานาธิบดีคลินตันจะออกมาขอโทษ และนายเจมส์ แอสเซอร์ เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำกรุงปักกิ่งออกแถลงการณ์แสดงความเศร้า
ใจและขอโทษอย่างสุดซึ้ง(มติชน100542) แต่กระแสต่อต้านนาโตในกลุ่มประชาชนชาวจีนก็ยิ่งเกิดขึ้น ด้วยการรวมตัวชุมนุมประท้วงและ
ขว้างปาอาคารตลอดจนทรัพย์สิน รัชชาติภายในบริเวณสถานทูตสหรัฐฯที่กรุงปักกิ่งติดต่อกันตั้งแต่วันที่ 8 พ.ค. นอกจากปักกิ่งแล้วยัง
ปรากฏการประท้วงที่เมือง เจิ้งตู เซียงไฮ้ กวางเจา หน้าสถานกงสุลสหรัฐฯ สถานทูตอังกฤษและสถานกงสุล ในเมืองใหญ่ ๆ ก็เดินประท้วง
เช่นกัน(ไทยโพสต์ 100542) นายเจียง เจ๋อ หมิน ประธานาธิบดีจีน กล่าวถึงการรล่มสถานทูตจีนในกรุงเบลเกรดของนาโตว่า เป็นการใช้น
นโยบายเรือปืน (Gunboat Politics) ของสหรัฐฯ (The Nation 110599)

จากความรุนแรงของเหตุการณ์ รองประธานาธิบดีจิน นายหู จิน เต่า จึงออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ชาวจีนชุมนุมประท้วงอย่าง
สงบ (มติชน100542) นอกจากนั้นแล้ว การประท้วงยังลุกลามไปถึง ฮองกง ไต้หวัน ญีปุ่น สิงคโปร์ ไทย ลาว ปากีสถาน ออสเตรเลีย และยังส่ง
ผลกระทบต่อตลาดหุ้นหลายแห่งในเอเชีย รวมทั้งเสียงเตือนจากสื่อมวลชนเอเชียว่าการโจมตีโคโซโวของนาโตจะเป็นอุปสรรคในการสร้าง
สันติภาพในโคโซโว(ผู้จัดการ 110542,กรุงเทพธุรกิจ 130542)

นายวิลเลียม โคเฮน มว.ก.กลาโหม สหรัฐฯ นายจอร์จ เจ เทเนต ผู้อำนวยการสำนักงานประมวลข่าวกรองแห่งชาติสหรัฐฯ
ร่วมแถลงถึงสาเหตุการยิงจรวดผิดเป้าหมายที่ตั้งใจจะโจมตีกองบัญชาการสรรพาวุธของยูโกสลาเวีย แต่กลับยิงจรวดไปถล่มสถานทูตจีนใน
กรุงเบลเกรดโดยไม่เจตนาว่าเกิดจากความผิดพลาดด้านข้อมูล (มติชน 100542)

นายถัง เจียชวน มว.ก.ต่างประเทศ ของจีนยื่นข้อเรียกร้อง 4 ประการต่อนายแอสเซอร์ คือ 1. ให้นาโตขอโทษรัฐบาลจีน ประชา
ชนจีน และญาติพี่น้องของผู้เคราะห์ร้ายอย่างเป็นทางการและเปิดเผย 2. ให้ดำเนินการสอบสวนกรณีที่เกิดขึ้นของนาโต โจมตีสถานทูตจีน
ในยูโกสลาเวียอย่างละเอียด 3. เปิดเผยแพร่รายละเอียดผลการสอบสวนต่อสาธารณชน 4. ลงโทษคนที่ต้องรับผิดชอบการโจมตีนี้อย่างรุนแรง
(กรุงเทพธุรกิจ 130542)

14 พ.ค. ประธานาธิบดีคลินตัน รับปากจีนว่าจะสืบสวนเรื่องการยิงขีปนาวุธถล่มสถานทูตจีนในกรุงเบลเกรด และได้เปลี่ยนตัวเอกอัครราชทูตประจำปักกิ่งจากนายแชสเซอร์ เป็นนายพลเรือเอกโจเซฟ พูเออร์ (กรุงเทพธุรกิจ 150542) ปฏิกริยาที่แสดงถึงความไม่พอใจของจีนในเหตุการณ์ดังกล่าวนอกเหนือจากการปฏิเสธไม่ติดต่อกับประธานาธิบดีคลินตันตลอด 1 สัปดาห์หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว จีนยังไม่ยินยอมให้เรือรบสหรัฐฯ เยือนฮ่องกง (The Nation 220599) และยังสั่งห้ามถ่ายทอดการแข่งขันบาสเกตบอลเอ็นบีเอ. เพื่อลดอิทธิพลวัฒนธรรมอเมริกันผ่านสื่อในจีนลง (กรุงเทพธุรกิจ 240542)

เรื่องสถานทูตที่กรุงเบลเกรดถูกโจมตียังไม่ซาลงไป ปรากฏว่าทางคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ โดยนายคริสโตเฟอร์ คอกซ์ ส.ส.รีพับลิกันได้เปิดเผยเอกสารสอบสวนกรณีการถูกโจมตีกรรมกรรมความลับทางเทคโนโลยีเมื่อวันที่ 26 พ.ค. โดยกล่าวหาจีนว่า มีความพยายามถึงที่สุดในทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะเป็นถูกหรือผิดกฎหมาย ในอันที่จะครอบครองความลับทางเทคโนโลยีของสหรัฐอเมริกา รวมถึงเทคโนโลยีหัวรบนิวเคลียร์และระเบิดนิวตรอนในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา จีนตอบได้ว่าไร้สาระ ไม่มีหลักฐานและต้องการเบี่ยงเบนประเด็น ปฏิกริยาสหรัฐฯคือการเลื่อนกำหนดการเยือนจีนอย่างเป็นทางการของนายวิลเลียม โคเฮน ออกไปไม่มีกำหนด(มติชน 270542กรุงเทพธุรกิจ 270542) ข้าราชการอเมริกันว่าวันที่ 31 พ.ค.นักวิทยาศาสตร์จีนได้สาธิตการนำข้อมูลด้านนิวเคลียร์ของสหรัฐฯโดยการค้นจากอินเทอร์เน็ต (Bangkok Post 010699)

วันที่ 16 มิ.ย.42 นายโรมัส พิกเกอร์ริง ปลัด ก.การต่างประเทศสหรัฐฯ เตรียมส่งมอบผลการสอบสวนเหตุการณ์นาโตทิ้งระเบิดถล่มสถานทูตจีนที่เมืองเบลเกรดให้ทางจีน ซึ่งหลังจากนี้ไปความสัมพันธ์สหรัฐฯกับจีนอาจดีขึ้นและหันมาเริ่มต้นเจรจากันใหม่ในเรื่องที่ค้างค้างรวมถึงการพิจารณาจีนเข้าสู่องค์การการค้าโลก(กรุงเทพธุรกิจ 160642)

(The Nation 010499 Bangkok Post 12,13,22,230499,09,10,26,290599,010699 ไทยรัฐ 03,10,230442ไทยโพสต์ 05,060442,100542ผู้จัดการ110542สำนักข่าวไทย080542มติชน10,12,270542กรุงเทพธุรกิจ13,15,24,270542,160642 มติชนสุดสัปดาห์ 080542 เอเชียศึกษา 01-0342)

3.2 ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

หัวข้อข่าว

3.2.1การเลือกตั้งทั่วไปในอินโดนีเซีย

สรุปประเด็นข่าว

3.2.1การเลือกตั้งทั่วไปในอินโดนีเซีย

7 มิ.ย. 42 ชาวอินโดนีเซีย 112 ล้านคน หรือร้อยละ 91 ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 130,978,039 คน จากประชาชนทั้งหมด 210 ล้านคน ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวน 500 คน โดยที่จำนวน 462 คนมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และอีก 38 คนมาจากการแต่งตั้งของกองทัพ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประกอบด้วยชาวอินโดนีเซียทั้งชายและหญิงที่มีอายุ 17 ปีขึ้นไป ซึ่งหากอายุยังไม่ถึง 17 แต่แต่งงานแล้วก็มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ละจังหวัดจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้งทั่วไป (KPU)และดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอินโดนีเซีย (PPI) การเลือกตั้งครั้งนี้ มี 48 พรรคการเมืองส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง การเลือกจะเลือกพรรคการเมืองไม่เลือกตัวบุคคล 1 คนกาบัตรเลือก 1 พรรค มีแนวโน้มว่า พรรคโกลดาร์ที่เคยครองความเป็นใหญ่กว่าที่นั่นตลอดการเลือกตั้ง 6 ครั้งที่ผ่านมาอาจลดจำนวนลงไป ถือว่าเป็นก้าวที่สำคัญทางการเมืองของอินโดนีเซีย ที่จะเดินออกไปจากความเป็นเผด็จการ (มติชน 080642) และเป็นการเลือกตั้งที่เสรีที่สุดครั้งแรกในรอบ 4 ทศวรรษ (ผู้จัดการ 070642) หลังการเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ฮาบีบี ยังคงเป็นประธานาธิบดีอยู่จนเดือน พ.ย. จึงจะมีการเลือกสรรประธานาธิบดีคนใหม่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิก 135 คนจากสภาจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดส่งเข้ามาได้ 5 คน และอีก 65 คนมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการเลือกตั้ง

ผลการนับคะแนนเบื้องต้น พรรคพีดี-พี ของนางเมกาตี ซูการ์โนมินัต ได้คะแนนนำ ส่วนผลการนับคะแนนอย่างเป็นทางการจะประกาศในวันที่ 8 เดือน ก.ค (ผู้จัดการ 070642, Bangkok Post 080699 , มติชน 01,080642)

ลำดับความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองไทย
(ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2488) ถึงปัจจุบัน)

เวลา	เหตุการณ์
25 ม.ค.2485	พ.อ.หลวงพิบูลสงคราม นายก.ร.ม.ค. ประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร หลังสงครามมหาเอเชียบูรพา ถูกกล่าวหาว่าเป็นอาชญากรสงคราม แต่ไม่ได้รับการลงโทษอันใด
17ก.ค.2488	นายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งต่อมาคือ นายทวี บุณยเกตุ
16 ส.ค. 2488	ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน นายปรีดี พนมยงค์ ประกาศสันติภาพโดยถือว่าการประกาศสงครามของไทยต่อสัมพันธมิตรเป็นโมฆะ
24 ก.ย. 2488	ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าเสรีไทยนอกประเทศ ที่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี งานสำคัญคือการเจรจากับฝ่ายสัมพันธมิตรให้ยอมรับการประกาศสงครามของไทยเป็นโมฆะ การเมืองไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประสบปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้งระหว่างนักการเมืองและการใช้อำนาจอธิปไตย 15 ต.ค.88 ยุบสภาจัดเลือกตั้งทั่วไป
ม.ค. 2489	การเมืองไทยเริ่มเข้าสู่ระบบ รธน. เมื่อรัฐบาลจัดให้มีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรกันใหม่ โดยมีนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี แต่นายควง อภัยวงศ์ (พ.ต.ควง อภัยวงศ์) ได้ลาออกในวันที่ 18 มี.ค.89 เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้
24 มี.ค.2489	- นายปรีดี พนมยงค์ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี - รธน.แห่งพระราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 (ฉบับที่ 3)ประกาศใช้ 9 พ.ค.89 มีรูปแบบเป็นประชาธิปไตยมากกว่าฉบับก่อนหน้านั้น อนุญาตให้ก่อตั้งพรรคการเมืองได้ - พรรคการเมืองรุ่นแรก ๆ เช่น พรรคสหชีพ (กลุ่มอดีตเสรีไทย) พรรคแนว รธน.(หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์) พรรคประชาธิปัตย์ (นายควง อภัยวงศ์) พรรคสิทธิ พรรคธรรมาธิปัตย์ (สนับสนุนหลวงพิบูลสงคราม) พรรคก้าวหน้า (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช)พรรคประชาชน ฯลฯ พรรคสหชีพและพรรคแนว รธน.สนับสนุนนายปรีดี พนมยงค์
9 มิ.ย. 2489	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต เนื่องจากต้องอาชญาเป็น รัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ ขอความเห็นชอบต่อสภา ฯ ในการกราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชย์ต่อมา
21 ส.ค. 2489	นายปรีดี พนมยงค์ ลาออกจากตำแหน่ง กรณีสวรรคต(พรรคการเมืองหนึ่งส่งคนเข้าไปตะโกนในโรงภาพยนตร์แพร่ข่าวลือเกี่ยวกับข้อหาร้ายแรง) และเดินทางออกนอกประเทศ แต่ก็แต่งตั้งนายทองรุ่งจันทรชิตทุกคดี
23ส.ค.2489	พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
8 พ.ย. 2490 (รัฐประหาร เงิบบ)	- ฝ่ายทหารนำโดย พลโท ผิน ชุณหะวัณ ก่อการรัฐประหารและมอบอำนาจให้นายควง อภัยวงศ์ จัดตั้งรัฐบาล ซึ่งนายควง ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเดือน ม.ค. 2491 พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมาก นายควงจึงเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง - รธน.แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช 2490 (ฉบับที่ 4)มีการแก้ไขเพิ่มเติม 3 ครั้ง - จัดตั้งพรรคสหพรรคสนับสนุนหลวงพิบูลฯ
8 เม.ย. 2491 (รัฐประหาร เงิบบ)	กลุ่มรัฐประหารชุดเดิมบังคับให้นายควง ลาออกจากตำแหน่ง ภายใน 24 ชั่วโมง จอมพลแปลก พิบูลสงคราม ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นการกลับเข้ามาใช้อำนาจอีกครั้งหนึ่งของ จอมพล ป.มีการประกาศใช้ รธน. แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 (23 มี.ค.92 ฉบับที่ 5) การเมืองการปกครองไทย อยู่ภายใต้อำนาจทหาร มีการแข่งขันอำนาจการเมืองระหว่างกลุ่มของจอมพล ป. กับกลุ่มของนายปรีดี พนมยงค์ ดำรงตำแหน่งได้รับการเสริมกำลังอาวุธและกำลังพลเช่นเดียวกับทหาร และเป็นเครื่องมือในการปราบปรามฝ่ายตรงข้าม ผู้คัดค้านรัฐบาลจะถูกข้อหาการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ อธิปไตยตามรัฐธรรมนูญนี้คือ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์
26 ก.พ.	เกิดกบฏวังหลวง คณะผู้ก่อการประกอบด้วยทหารเรือและกลุ่มผู้สนับสนุนนายปรีดี พนมยงค์ เพื่อล้มล้างจอมพล.ป. มี

2492	การปะทะกันบริเวณพระบรมหาราชวัง พวกกบฏแพ้
มิ.ธ. 2494	เกิดกบฏแมนฮัตตันโดยกลุ่มนายทหารเรือ" คณะกู้ชาติ" ซึ่งบุกเข้าจับกุมจอมพล ป. ในขณะที่เป็นประธานรับมอบเรือชุดสันดอนชื่อแมนฮัตตันจากสหรัฐฯ ไปยังไว้ในเรือรบศรีอยุธยา
29 พ.ย. 2494	- การรัฐประหารโดยอ้างภัยคอมมิวนิสต์ และปัญหาจ้อราชฎ์บังหลวง มีคณะผู้บริหารประเทศชั่วคราวนำโดย พล.อ.ผิน ชุณหะวัณ - รธน.แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2495(ฉบับที่ 6)ประกาศใช้ 8 มี.ค.95 แก้ไขจาก รธน.ฉบับถาวร 2475 ห้ามจัดตั้งพรรคการเมือง คณะทหารแต่งตั้งจอมพล ป.เป็นนายกฯ
24 ก.ย. 2498	รัฐสภาผ่าน กม.พรรคการเมืองฉบับแรก พรรคประชาธิปัตย์มีบทบาทอีกครั้ง ส่วนรัฐบาลตั้งพรรคเสรีมนังคศิลา นำโดยจอมพล ป.และ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์
26 ก.พ. 2500	รัฐบาลจัดเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลการเลือกตั้งพรรคเสรีมนังคศิลาของฝ่ายรัฐบาลโง่งการเลือกตั้งทั่วประเทศ ประชาชน นิสิต นักศึกษาในกรุงเทพ ฯ เดินทางไปประท้วงและขับไล่รัฐบาล กลางปี 2500 จัดตั้งพรรคสหภูมิ สนิบสนุนจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งเสนอให้ จอมพล ป. แก้ปัญหาทางการเมือง และถอนตัวออกจากการสนับสนุนรัฐบาล
16 ก.ย. 2500	- เกิดการรัฐประหารนำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จอมพลถนอม กิตติขจร เป็น รมว.ก.กลาใหม่จอมพล ป. หลบหนีออกนอกประเทศ และ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ถูกคณะรัฐประหารบังคับให้ออกนอกประเทศ
	- หลังการทำรัฐประหาร ก.ย. 2500 นายพจน์ สารสิน เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จัดตั้งพรรคชาติสังคมโดยเปลี่ยนจากพรรคสหภูมิ ซึ่งต่อมารัฐบาลได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ผลปรากฏว่า พรรคชาติสังคมได้รับเลือกตั้งด้วยเสียงข้างมาก รองลงมาคือพรรคประชาธิปัตย์ (ได้พื้นที่ใน กทม.) พล.ท.ถนอม กิตติขจร (ยศขณะนั้น)รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อจากนายพจน์ สารสิน
20ต.ค.2501	- เกิดการปฏิวัติโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยมี พล.โท ถนอมเข้าร่วมด้วย จอมพลสฤษดิ์ เป็นนายก ฯ หลังจากนั้นมีการยกเลิก รธน. ยกเลิกพรรคการเมืองทั้งหมด ปกครองภายใต้กฎอัยการศึก แต่งตั้งสมาชิกสภาว่ารงธน. ทำหน้าที่นิติบัญญัติและร่างรธน.กันใหม่ นอกจากนี้ ยังไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติและควบคุมการบริหารประเทศ - ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 (ฉบับที่ 7) ประกาศใช้เมื่อ 28 ม.ค.02 มีอำนาจตามมาตรา 17 หรืออำนาจเด็ดขาดโดยไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรม
8 ธ.ค. 2506	จอมพลสฤษดิ์ ถึงแก่อสัญกรรม พล.อ.ถนอม กิตติขจร รองนายก ฯ ดำรงตำแหน่งนายก ฯ ต่อจาก จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
20 มิ.ย.2511	ประกาศใช้ รธน.ฉบับใหม่(ฉบับที่ 8) และเดือน ก.พ. 2512 รัฐบาลจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคสหประชาไทยของรัฐบาลได้เสียงข้างมาก จอมพลถนอมจึงจัดตั้งรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง
9 ต.ค. 2511	กม. พรรคการเมืองมีผลบังคับใช้ ประชาธิปัตย์รวบรวมสมาชิกขึ้นใหม่ และมีพรรคการเมืองเล็ก ๆ อีกมากมาย รัฐบาลเองก็ตั้งพรรคสหประชาไทย
17พ.ย. 2514	- จอมพลถนอม ปฏิวัติตนเองยกเลิก รธน. พ.ศ.2511 ยกเลิกพรรคการเมือง ยุบสภาผู้แทน กลับไปใช้รูปแบบการปกครองแบบเผด็จการ ภายใต้สภาพบริหารแห่งชาติ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นแกนนำในการชักชวนประชาชนประท้วงสืงคำขวัญ ประท้วงกรณีทุ่งใหญ่นเรศวร รวมทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลจัดการร่างรธน.ให้มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย - รธน.แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2515 (ฉบับที่ 9)
14 ต.ค.2516	- เกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้เรียกร้อง รธน. รัฐบาลปราบปรามอย่างรุนแรง สร้างความไม่พอใจให้แก่ประชาชนทั่วประเทศ จอมพลถนอม ต้องลาออกจากตำแหน่งทางการเมืองและเดินทางไปต่างประเทศ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ อธิการบดี ม.ธรรมศาสตร์ ขณะนั้น ได้รับพระราชทานโปรดเกล้า ฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายก ฯ
ธ.ค.2516	แต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวน 299 คน มีม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธานสภาโดยแต่งตั้งจากการเลือกตั้งกันเองของสมาชิกสภาแห่งชาติ (สภาสนามม้า)จำนวน 2,347 คน ดำเนินการร่าง รธน.

7 ค.ค.2517	- ประกาศใช้รธน.ฉบับใหม่ (ฉบับที่ 10) เดือน ม.ค. จัดเลือกตั้งทั่วไป พรรคประชาธิปัตย์ได้รับคะแนนเสียงข้างมาก ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรค จัดตั้งรัฐบาล แต่ไม่ได้รับความไว้วางใจ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคม ซึ่งมีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเข้ามาเพียง 18 คน รวบรวมสมาชิกจากพรรคต่าง ๆ จัดตั้งรัฐบาลผสม และขึ้นเป็นนายก ฯ - รธน.กำหนดรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยก่อนข้างจะสมบูรณ์ ประกาศใช้ พ.ร.บ.พรรคการเมือง กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและนายก ฯเป็น ส.ส. ซึ่งก่อนการเลือกตั้งมีพรรคการเมืองถึง 42 พรรค
12 ม.ค.2519	- ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ยุบสภาจัดเลือกตั้งทั่วไปใหม่ ผลพรรคประชาธิปัตย์ได้รับคะแนนเสียงข้างมาก ม.ร.ว.เสนีย์ จัดตั้งรัฐบาลผสมหลายพรรค ประสบปัญหาการเคลื่อนไหวของกลุ่มพลังต่าง ๆ ความขัดแย้งระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล การเดินทางกลับเข้าประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร - รธน.แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 (ฉบับที่ 11)
6 ค.ค. 2519	- กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านการเดินทางกลับของจอมพลถนอม กิตติขจรกับจอมพลประภาส จารุเสถียร ถูกกองกำลังติดอาวุธเข้าโจมตีอย่างทารุณ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ร่วมกับผู้นำทุกเหล่าทัพ ประกาศยึดอำนาจการปกครองประเทศ เรียกคณะก่อการของตนว่า คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้รับโปรดเกล้า ฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี มีสภาพิปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจำนวน 340 คนทำหน้าที่รัฐสภา เป็นสมัยเผด็จการพลเรือน ปัญญาชนหนีเข้าป่ามากขึ้น
26 มี.ค.2520	พล.อ.ฉัตร นิธิศิริ ทำการรัฐประหารไม่สำเร็จถูกลงโทษประหารชีวิตและจับกุมผู้ร่วมก่อการอีกเป็นจำนวนมาก
20 ค.ค.2520	- ฝ่ายทหารโดยพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ปฏิวัติยึดอำนาจจากรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายก ฯ และร่างรธน.ฉบับใหม่อีกประกาศใช้ในวันที่ 22 ธ.ค.21 (ฉบับที่ 13) วันที่ 22 เม.ย. 22 จัดเลือกตั้งทั่วไปนายกรัฐมนตรีหลังการเลือกตั้งยังคงเป็น พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ซึ่งประสบปัญหาวิกฤติการณ์น้ำมัน - ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร 2520(ฉบับที่ 12)ประกาศใช้ 10 พ.ย. 20
28 ก.พ. 2523	พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ประกาศลาออกจากตำแหน่งกลางสภา พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ผบ.ทบ. ได้รับการสนับสนุนจากทหาร พรรคการเมือง และสภาให้ดำรงตำแหน่งนายก ฯ เป็นสมัยแห่งการฟื้นฟูประชาธิปไตยและแก้ไขปัญหาคอมมิวนิสต์ เรียกกันว่าสมัยประชาธิปไตยครึ่งใบ
1 เม.ย.2524	กลุ่มนายทหารยังเติร์ก นำโดย พล.อ.สนธิ จิตรปฏิมา และ พ.อ.มณูญ รูปขจร ก่อการกบฏ
มิ.ย. 2524	รัฐสภาลงมติอนุมัติ พ.ร.บ.พรรคการเมือง การเลือกตั้งก่อนหน้านี้ทำในนามกลุ่มการเมือง
9 ก.ย. 2528	เกิดการกบฏของกลุ่มนายทหารนอกราชการ นำโดย พล.อ.เสริม ณ นคร พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พล.อ.ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
27 ก.ค.2529	เลือกตั้งทั่วไป ประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งมากที่สุดถึง 100 คน พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายก ฯ
28 ม.ค.2530	ยุบพรรคการเมืองที่ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง 27 ก.ค.29 เช่น พรรคประชากรเสรี พรรคประชาธิปไตย พรรคเกษตรกร พรรคสังคมประชาธิปไตย
2531	- มีการเลือกตั้งทั่วไป พล.อ.เปรม ปฏิเสธตำแหน่ง พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย ส.ส.นครราชสีมา ดำรงตำแหน่งนายก ฯ ต่อมา เกิดความชอบธรรมในการมีอำนาจบริหารตามระบอบประชาธิปไตยหัวหน้ารัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง
23 ก.พ. 2534	คณะนายทหารจากทุกเหล่าทัพ เรียกคณะรัฐประหารของตนว่า " สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ"(รชช.) นำโดย พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ทำการรัฐประหารล้มรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย เหตุผลคือข้อหารัฐกิจบังหลวง
2 มี.ค.2534	- มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี จัดตั้งรัฐบาล และสภา รชช.ได้จัดตั้งสภานิติบัญญัติเพื่อร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ - ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรชั่วคราว 2534(ฉบับที่ 14)ประกาศใช้ 14 มี.ค.34
มี.ค. 2535	พรรคพลังธรรมของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง แทนที่พรรคประชากรไทยในเขตเลือกตั้ง กทม. ซึ่งได้รับเลือกเพียง 2 คน ส่วน ประชาธิปัตย์ได้เพียง 1 คน
22 มี.ค.2535	- มีการจัดเลือกตั้งทั่วไป ผลการเลือกตั้งไม่มีพรรคการเมืองใดได้รับคะแนนเสียงข้างมาก พรรคการเมืองทั้ง 5 พรรค ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลและสนับสนุนให้ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และเป็นหนึ่งในคณะ รชช. ดำรง

	- รธน.แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 (ฉบับที่ 15)ประกาศใช้ 9 ธ.ค.34 กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้แน่นอนคือ 360 คน อัตราส่วนของสมาชิกสภาฯกับจำนวนประชาชนคือ 1 : 158,225 คน
17-19 พ.ค. 2535	นิสิตนักศึกษาประชาชนเดินขบวนต่อต้านการขึ้นดำรงตำแหน่งของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร นำไปสู่เหตุการณ์นองเลือดทำนองเดียวกับ 14 ต.ค. 16 และ 6 ต.ค.19 พล.อ.สุจินดา ลาออก ประธานสภาผู้แทนราษฎร นายอาทิตย์ จูไรรัตน์ ทูลเกล้าฯถวายชื่อนายอานันท์ ปันยารชุน ดำรงตำแหน่ง นายก ฯ อีกสมัย
23 ก.ย. 2535	มีการเลือกตั้งทั่วไป พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งเสียงข้างมากจึงเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลผสมกับอีก 4 พรรค คือ กิจสังคม พลังธรรม ความหวังใหม่ และเอกภาพ มีนายชวน หลีกภัยเป็นนายกรัฐมนตรีนโยบายสำคัญคือ กระจายอำนาจ กระจายโอกาส กระจายรายได้
ก.ค. 2535	พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ แยกออกจากพรรคชาติไทยมาตั้งพรรคชาติพัฒนา ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคและมีนายประจวบ ไชยสาส์น เป็นเลขาธิการพรรค
29ต.ค.2535	นายชวนได้รับโลรางวัล ส.ส.มีคุณภาพมากที่สุด จากการลงประชามติของประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ
7 พ.ค.2537	นายบรรหาร ศิลปอาชาได้รับเลือกเป็น นน.พรรคชาติไทย นายเสนาะ เทียนทอง เป็นเลขาธิการพรรค ส่วน พล.ต.อ.ประมาณ อติเรกสาร เป็นประธานพรรค
25พ.ค.2537	เรืออากาศตรีฉลาด วรฉัตร อดีตอาหารเรียก้องให้รัฐธรรมนูญมาจากสภาผู้แทนราษฎร ครม.มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้งทุกจังหวัด และนายกเทศมนตรีทุกเทศบาลมาจากการเลือกตั้ง
13-14 มิ.ย.37	รัฐบาลจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยเพื่อลดกระแสกดดันขององค์กรประชาธิปไตย
12 กค.2537	นายอานวย วีรวรรณ ตั้งพรรคนำไทย
6 ธ.ค. 2537	นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ส.ส.สุราษฎร์ฯ พรรคปชป. ลาออกจากตำแหน่ง รมช.ก.เกษตรฯ กรณีเอกสาร สปก.4-01
4 ม.ค. 2538	แกนนำพรรคฝ่ายค้าน 4 พรรคได้แก่ พรรคชาติไทย ความหวังใหม่ ประชากรไทย และกิจสังคม ยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลนายชวน หลีกภัย
15-16 พ.ค.38	พรรคชาติพัฒนาและเสรีธรรม มีมติสนับสนุนรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ขณะที่พรรคพลังธรรมมีมติงดออกเสียงรัฐมนตรีของพรรคลาออกจากการร่วมรัฐบาลในวันที่ 18 พ.ค. 19 พ.ค. นายชวน หลีกภัย ยุบสภาและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ในวันที่ 2 ก.ค.38
22พ.ค.2538	พ.ต.อ.ทักษิณ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรม
29 มิ.ย. 2538	เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกตรวจค้นบ้านญาติผู้สมัคร ส.ส.พรรคชาติไทย จังหวัดบุรีรัมย์ พบเงินสด 11,399,900 ล้านบาท สันนิษฐานว่าเพื่อเตรียมซื้อเสียงเลือกตั้ง
2 ก.ค. 2538	เลือกตั้งทั่วไปมีประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิร้อยละ 62.04 พรรคชาติไทยได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด 92 คน เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลผสม 6 พรรค คือพรรคความหวังใหม่ พลังธรรม ประชากรไทย กิจสังคม นำไทย และมวลชน มีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี
16ก.ย.2538	ศาลบุรีรัมย์ยกฟ้องคดีเงินซื้อเสียง แต่ให้ปรับเงินของกลางไว้
1 ธ.ค. 2538	คณะกรรมการปฏิรูปการเมืองและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แถลงว่า ร้อยละ 90 ของประชากร เห็นควรให้มีการปฏิรูปการเมือง โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไข รธน. มาตรา 211 ฯลฯ
2 ธ.ค. 2538	นายมนตรี พงษ์พานิช เป็นหัวหน้าพรรคกิจสังคม นายสุวิทย์ คุณกิตติ เป็นเลขาธิการพรรค
9เม.ย.2539	นายชวน หลีกภัย หัวหน้าฝ่ายค้าน ยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา
15มิ.ย.2539	พรรคประชากรไทยถอนตัวจากรัฐบาลและเข้าร่วมใหม่ในวันที่ 30 มิ.ย.39 เพื่อเสถียรภาพของรัฐบาล
14 กค.2539	พ.ต.อ. ทักษิณ ชินวัตร เป็น นน.พรรคพลังธรรม นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ เป็นเลขาธิการพรรค
14 ก.ย. 2539	พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ นน.พรรคความหวังใหม่ซึ่งร่วมรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา ร่วมมือกับแกนนำพรรคร่วมรัฐบาลอื่น ๆ และนายเสนาะ เทียนทอง เลขาธิการพรรคชาติไทย ยื่นคำขาดให้นายบรรหาร ประกาศลาออกก่อนลงมติไม่ไว้วางใจ ทำให้นายบรรหารถูกแกนนำฝ่ายค้านนำตัวไปแถลงข่าวว่า " ผมจะพิจารณาลาออกใน 7 วัน" แต่วันที่ 21 ก.ย. นายบรรหารประกาศยุบสภา และจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 17 พ.ย.39

	นายบรรหารประกาศยุบลสา และจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 17 พ.ย.39
17 พ.ย. 2539	เลือกตั้งทั่วไป พรรคความหวังใหม่ได้ 125 คะแนนเสียง ประชาธิปัตย์ 123 ขาดพัฒนา 52 ขาดไทย 39 กิจสังคม 20 ประชากรไทย 18 เอกภาพ 8 เสรีธรรม 4 มวลชน 2 พลังธรรม 1 ไท 1 พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หน.พรรคความหวังใหม่จัดตั้งรัฐบาล(25 พ.ย.39-9 พ.ย.40) ประชาธิปัตย์เป็นพรรคฝ่ายค้าน
3 พ.ย.2540	พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ลาออกจากตำแหน่ง 25 พ.ย.นายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งต่อมาด้วยการตั้ง ส.ส.พรรคประชากรไทย(กลุ่มงูเห่า)มาร่วมสนับสนุนรัฐบาล
2 ธ.ค. 2540	ก.มหาดไทยออกระเบียบ ก.มหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ลงนาม ซึ่งบทเฉพาะกาลของข้อบังคับข้อ 150 ระบุว่าให้สภา อบจ.เลือกประธานสภาและนายกใหม่ ในการประชุมครั้งแรกของสภา อบจ.ตามข้อบังคับนี้
11เม.ย.2541	มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลธน.
22 มิ.ย. 2541	พรรคชาติพัฒนาเลือกนายกร ทัพพะรังสี เป็น หน.พรรค แทน พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ถึงแก่อสัญกรรม และมีนาย สุวัจน์ ลิปตพัลลภ เป็นเลขาธิการพรรค
14ก.ค.2541	จัดตั้งพรรคไทยรักไทยโดยมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็น หน.พรรค นายปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เป็นเลขาธิการ
19 ส.ค.2541	มติ ครม. รับหลักการ พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจ
25 ส.ค. 2541	มติ ครม. มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าไปพิจารณาดำเนินการยกร่างหลักเกณฑ์มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมเฉพาะของผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง โดยให้มีรูปแบบสอดคล้องกับร่างจริยธรรมของ ส.ส. และให้เสนอ ครม.พิจารณาต่อไป
1 ก.ย.2541	มติ ครม. เห็นชอบแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ
16ต.ค. 2541	ตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ ก.มหาดไทย เป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้นตรงต่อนายก ฯ หรือบุคคลที่นายก ฯ มอบหมายให้ดูแล บังคับใช้ 17 ต.ค.41
25 พ.ย. 2541	การประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 2 ของสมัยประชุมสามัญ ปิดลงกระทันหัน เมื่อพรรคฝ่ายค้านเสนอให้นับองค์ประชุมระหว่างการพิจารณารายงานของกรรมาธิการนโยบายและติดตามผลงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปรากฏว่าเหลือ ส.ส. ไม่ครบองค์ประชุม
25 พ.ย. 2541	ประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทน ฯ นายไพจิต ศรีวรขาน ส.ส.นครพนม พรรคความหวังใหม่ แถลงผลการสอบสวนกรณีนายพลผล อัครเวม ส.ส.สมุทรปราการ กลุ่มงูเห่า ขับริชชนเจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.คลองตัน 2นาย ว่ามีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จะนำเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรต่อไป
15 ม.ค.2542	ราชกิจจานุเบกษาลงประกาศแต่งตั้งนายทหารพิเศษจำนวน 2 นาย คือ จอมพลถนอม กิตติขจร และ พล.ต.มณูญกฤติ รูปขจร ประจำตำแหน่งหน่วยทหารรักษาพระองค์
27-29 ม.ค. 2542	ฝ่ายค้านเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลและเปิดคดีอุลลrich โวลฟกัง เป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลประโยชน์ของคนใกล้ชิด พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ รองนายก ฯ และ รวม.ก.มหาดไทย
2542	ปีแรกที่จัดให้มีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมืองต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งปีนั้นจัดสรรให้ 108 ล้านบาท มีด้วยกันทั้งหมด 17 พรรค
11 ก.พ. 2542	ศาล รธน.วินิจฉัย ส.ส.กลุ่มงูเห่าจำนวน 12 คน ที่ถูกลบชื่อออกจากพรรคประชากรไทย ตามมติพรรคเมื่อ 10 ต.ค. 41 ว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนประชาชนตาม รธน.มาตรา 47(3)
19 ก.พ. 2542	ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน นำรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 52,554 รายชื่อเข้าเรียกร้องให้มีการตรวจสอบการทุจริตยาเสนอต่อประธานวุฒิสภา
20 ก.พ. 2542	สมัชชาสภาสร้างรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย มอบโล่เกียรติยศให้นายจารุรงค์ ฉายแสง ส.ส.ฉะเชิงเทรา พรรคความหวังใหม่ ในฐานะที่เป็นนักการเมืองมาตรฐานแห่งปี 2542
22 ก.พ. 2542	นายสมชาย นิธิยุพฤกษ์ หัวหน้าพรรคราษฎร นำรายชื่อ ส.ส.กลุ่มงูเห่าจำนวน 9 คน ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ส่วนกลุ่มงูเห่าที่เหลือ 2 คน ส.ส.พิษณุโลกเข้ากับพรรคชาติพัฒนา และ ส.ส.อุดรดิตถ์เข้าพรรคเสรีธรรม
25 ก.พ.	แกนนำพรรคร่วมฝ่ายค้าน ยื่นคำร้องต่อประธานวุฒิสภาถอดถอนนายชวน หลีกภัย นายก ฯ รมต. ชื่อนาแต่งตั้งผู้บังคับ